

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

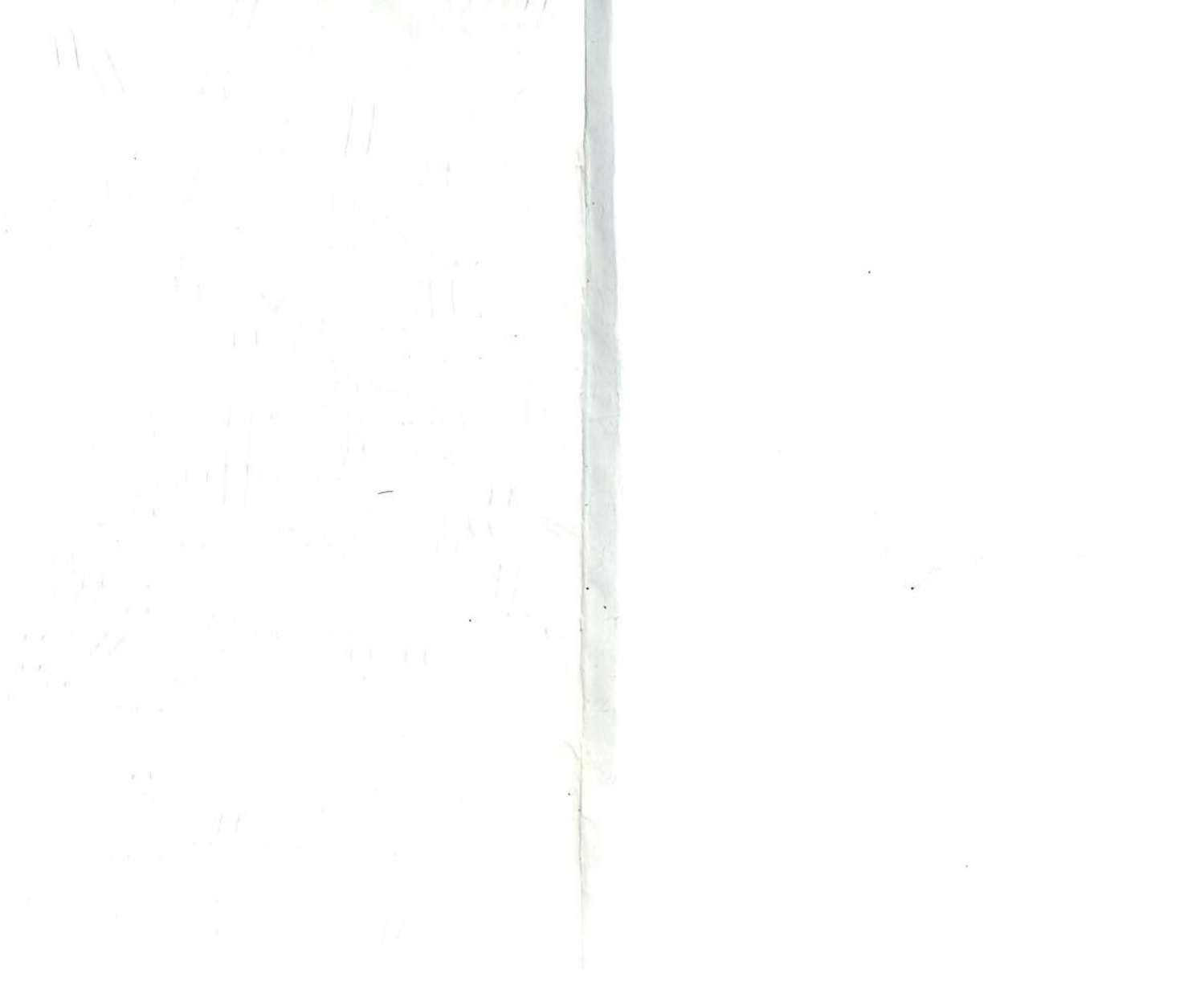
You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

Սերեբ

316

2003

GUIDE
ÉPISTOLAIRE
FRANÇAIS-ARMÉNIEN.

ԱՌՆՏՆՈՐԳ
ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԳԱԼՂԻԵՐԷՆ ԵՒ ՀԱՅԵՐԷՆ:

Սերեր

316

ՍՈՍՋՆՈՐԿ

ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԳՆՂՂԻՆԸ ԵՒ ՀԱՅԵՐԸՆ

ԱՇԽԱՏԱՄԻՈՒԹԻՒՆ

Հ. ՎԱՐԳԵՆՆՅԱՆ Գ. ԸՍՏԿԱՐԵԱՆ

Ի ՄԻԹ. ՈՒԽԵՆ

Բ. ՏՊԵԳՐՈՒԹԻՒՆ

Բ Վ Ա Է Ն Ա

Ի Տ Պ Ա Ր Ա Ն Ի Մ Մ Ի Թ Ա Ր Ե Ա Ն Ց

1877.

3948

ՅԵՌԱԶՆՈՒՆ

Նամակագրութեան օրըստօրական ընդհանուր գործածութիւնն անոր կարեւորութեանն ակներեւ ցոյց է, որ հիմակու ատենս մարդկային ընկերութեան իւրաքանչիւր ճիւղին եւ կենսակցութեան զանազան պարագաներուն համար անհրաժեշտ եղած է: Ըսածնիս ըստ ինքեան ամէնուն ծանօթ ըլլալով՝ մեզի հոս ուրիշ բան չի մնար՝ եթէ ոչ առաջիկայ հրատարակութեանս նպատակին ու ներքին հանգամանացը վրայ քանի մը խօսք ըսել:

Արդի ժամանակս Արեւելքին Արեւմտից հետ ունեցած կենցաղավարական եւ առեւտրական յարաբերութիւնները միշտ յաճախելու վրայ ըլլալուն պատճառաւն օտար եւ ի մասնաւորի գաղղիներէն լեզուաւ թղթակցութիւնն ընդհանուր տարածուած ըլլալով, առ այս ի մերձուստ ծառայող գիւրացուցիչ միջոց մը ազգայնոց շատերուն բաղձալի էր: Մենք այս պակասը լեցը-

316-2003

4964-50

h8315

նելու մտօք երկասիրութեանս ձեռք զարկինք,
որ մարդկային կենցաղավարութեան մէջ յաճախ
պատահելու ամէն դէպքերուն վրայ գաղղիներէն
եւ հայերէն լեզուաւ ընտիր նամակներու հաւա-
քում մըն է. որպէսզի բազմաթիւ օրինակնե-
րու օգնականութեամբն ընթերցողը գրութեան
այս ճիւղին մէջ չէ թէ միայն դիւրութեամբ ու
վայելչութեամբ իւր միտքն օտարալեզու ծանօթ-
ներուն բացատրելու կերպը ստանայ, այլ նաեւ
գաղղիներէն նոր նամակագրութեան ոճին յա-
տուկ ձեւերը սորվի. որոնց անտեղեակ ըլլալն
աշխարհքի առջեւ թերակատար կրթութեան
թէ հետեւութիւն եւ թէ ցոյց համարուած է:
Ասոր համար ընդհանուր նամակագրութեան
արուեստին հմուտութենէն զատ՝ մասնաւորապէս
գաղղիներէն նամակագրութեան ոճը ծանօթացը-
նելու վախճանաւ է որ հայերէն թարգմանու-
թիւնն ալ տեղ տեղ Գաղղիացոց սովորական
ընթացքին յարմարացած ենք, որոնք մա-
նաւանդ իմաստի կամ ձեւերու յատկութիւնք
են եւ ոչ լեզուի. վասնզի կան նամակներ՝ որ
առանց մեծ պլայլութեան եւ հիմնական կեր-
պարանախոսութեան չէին կրնար ազգային սեպ-
հական ձեւն ու կերպարանքն առնուլ:

Նիւթոց դասաւորութեան նկատմամբ՝ նա-
մակագրութեան արուեստին ընդհանուր կանոն-
ներն իբրեւ նախագիտելիք գրքին սկիզբն աւ-
անդուած են. անկէ ետեւ այլեւայլ գլուխներով
իրար կը յաջորդեն շնորհաւորութեան, խնդա-
կցութեան, ցաւակցութեան, յանձնարարութեան
եւ աղաչանաց, շնորհակալութեան, յորդորանաց,
յանդիմանութեան, ջատագովութեան, եւ այլն
նամակները. որոնց դարձեալ իւրաքանչիւր հա-
մառօտ նկարագիրը, կարեւոր գիտելիքներն ու
ընդհանուր կանոններն ամէն մէկ գլխուն սկիզբը
գրուած են. ասկէ զատ՝ առանձին գլխով աւան-
դուած են տոմսակները: Աւելի ընդարձակ բըռ-
նուած է առեւտրական ու գործառնական նա-
մակագրութեան մասը. որովհետեւ այսօրւան
օրս առեւտրական թղթակցութիւնն ընտանեկան
թղթակցութեան չափ, եթէ ոչ աւելի ալ, գործ-
ածութիւն ունի, եւ կտրուկ, պարզ ու մեկին
ոճովն ու սեպհական բացատրութիւններովն անկէ
բոլորովին կը տարբերի: Եւ թէպէտ նամակա-
գրութեան այս մասն աւելի վարժութեամբ եւ
գործքի մէջ մտնելով կը սորվուի, բայց գործքի
մէջ մտած ատեն ամենեւին անփորձ ու անվարժ
չերեւալու եւ միանգամայն սորվելիքին հիմունքն

առնելու համար առանձին առաջնորդի մը հար-
կաւորութիւն կայ: Ուստի կարծենք թէ հայ
հասարակութեան առեւտրական գործունէու-
թեանը մեր կողմանէ պակասաւոր ծառայու-
թիւն մ'եղած կ'ըլլար, եթէ այս կարգի գրքի
մը մէջ վաճառականութեան մասն համառօտիւ
անցած ըլլայինք:

Յուսանք որ այս գոյն աշխատասիրութիւնն
իւր վախճանին հասնելով՝ ազգին մտաւորական
եւ գործառնական յառաջադիմութեան նպաս-
տաւոր ըլլայ, եւ գրչութեան այս ձիւղին մէջ
ախորժակները կրթելու առաջնորդ:

GUIDE
ÉPISTOLAIRE

OBSERVATIONS SUR L'ART ÉPISTOLAIRE.

LA correspondance est aussi ancienne que l'écriture. Elle est un supplément à la conversation, ou plutôt une conversation réelle entre des personnes absentes.

Il est aussi nécessaire de bien écrire que de bien parler. Presque tout le monde pense, comme Buffon, que "Le style est l'homme même"; il faut toujours avoir cette pensée présente en écrivant.

On comprend par STYLE, en général, la manière d'exprimer ses pensées de vive voix ou par écrit. Les mots étant choisis et arrangés selon les lois de l'harmonie et du nombre, relativement à l'élévation ou à la simplicité du sujet qu'on traite, il en résulte ce qu'on appelle le STYLE.

Chaque genre d'ouvrage en prose demande le style qui lui est propre. Le style oratoire, le style historique et le style épistolaire, ont chacun leurs règles, leur ton et leurs lois particulières.

Pour se former le style, il faut lire beaucoup les meilleurs écrivains, écrire soi-même, et soumet-

ԱՌԱՋՆՈՐԴ

ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ԳՐԱՅ

ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Այնչափ հին է, որչափ հին է գրելու արուեստը: Նամակագրութիւնը խօսակցութեան տեղը կը բռնէ կամ մանաւանդ՝ հեռաւորաց մէջ իրական խօսակցութիւն մըն է:

Որչափ կարեւոր է աղէկ խօսիլ գիտնալը, նոյնչափ ալ հարկաւոր է աղէկ գրել գիտնալը: Գրելով ամէն մարդ Պիւֆօնին պէս կը մտածէ՝ թէ "Մարդն եւ իւր ոճը՝ նոյն են": Գրելու ատեն՝ պէտք է այս մտածմունքը միշտ աչքի առջեւ ունենալ:

Ո՞րքո՞ւն է ընդհանրապէս կ'իմացուի, իւր գաղափարները բերնով կամ գրով բացատրելու կերպը: Բառերու՝ ներդաշնակութեան եւ չափակցութեան կանոնաց համեմատ եւ գրուած նիւթին բարձրութեան կամ պարզութեան համաձայն ընտրութեանն ու կարգաւորութեանն յառաջ կու գայ Ո՞րքո՞ւն է:

Ամէն տեսակ արձակ գրութիւն՝ իւր յատուկ ոճն ունի: Ինչպէս ճարտասանական ու պատմական ոճը, նոյնպէս նամակագրութեան ոճն իւր կանոնները, յատուկ բացատրութեան կերպն ու առանձին օրէնքներն ունի:

Աղէկ ոճ ստանալու համար պէտք է ամէնէն ընտիր գրուածքները շատ կարգաւ, ինք իրմէ գրել,

tre ce qu'on écrit à un censeur judicieux ; imiter d'excellents modèles, et s'efforcer de leur ressembler. Il faut aussi étudier les hommes et prendre, d'après nature, des expressions qui soient non-seulement vraies, comme dans un portrait ressemblant, mais vivantes et animées comme le modèle même du portrait.

Le style des lettres ne doit être ni emphatique, ni précieux, ni burlesque. Il doit être simple, coulant et, pour tout dire en un mot, naturel.

La connaissance parfaite et la scrupuleuse observation des règles du style épistolaire, sont à la fois la conséquence et l'indice d'une bonne éducation.

Dans le discours familier l'imagination seule travaille, les idées se succèdent, la parole les transmet, avant qu'on ait le temps ou le besoin de les disposer dans le meilleur ordre; aussi la conversation est-elle toujours écoutée avec une prévention favorable. Il n'en est pas de même d'une lettre. Dans le silence du cabinet le jugement doit prêter son appui à l'imagination, et sur une lettre écrite avec quelque soin on doit pouvoir reconnaître et apprécier le véritable mérite d'un homme, son esprit, son éducation, et même son caractère. On a dit avec raison: Celui qui écrit, envoie son portrait.

Le style épistolaire emprunte à la conversation la facilité de passer brusquement et sans préparation d'une idée à une autre, et s'épargne

գրածը գիտնականի մը դատաստանին տակ ձգել, երեւելի օրինակներու հետեւիլ եւ անոնց նմանելու ջանալ: Հարկ է նաեւ մարդկան բնաւորութիւնը ճշգիւ միտք առած ըլլալ, եւ միայն բնականէն առնուլ այնպիսի բացատրութիւններ՝ որոնք չէ թէ միայն ճշգրիտ ըլլան, ինչպէս նմանող պատկերի մը գծագրութիւնը ճշգրիտ է, այլ որոնց մէջ հոգի եւ կենդանութիւն տեսնուի, ինչպէս պատկերի մը բուն իսկական սկզբնատպին մէջ:

Նամակագրութեան ոճը՝ ոչ շքեղ ըլլալու է, ոչ բռնազբօսեալ եւ ոչ ծաղրածու. այլ պարզ, բնթացիկ ու մէկ խօսքով՝ բնական պէտք է ըլլալ:

Նամակագրութեան կանոններուն կատարեալ հմտութիւնն եւ անոնց զգուշաւոր պահպանութիւնը՝ աղէկ կրթութեան արդիւնք է եւ միանգամայն ցոյց:

Ընտանեկան խօսակցութեան մէջ՝ միայն երեւակայութիւնն է գործողը. գաղափարներն իրար կը յաջորդեն ու բերանը կ'արտաբերէ, եւ ժամանակ չ'ըլլար եւ ոչ ալ հարկաւորութիւն կը մնայ մտքին գաղափարներն ըստ կարի կարգաւորելու. ասկէ զատ՝ խօսակցութիւնը միշտ պատրաստական ներդրամութեամբ մտիկ կ'ըլլուի: Բայց նամակին բանն ուրիշ է: Սենեկին հանդարտութեան մէջ՝ պէտք է որ խորհրդածութիւնն երեւակայութեան օգնութեան հասնի, այնպէս որ բաւական մտադրութեամբ գրուած նամակէ մը՝ մարդ կարող ըլլայ գրողին բուն արժէքը, խելքը, կրթութիւնն ու նաեւ բնաւորութիւնը ճանչնալ ու արժեցընել: Ուստի եւ իրաւամբ ըսուած է՝ թէ Նամակ գրողն իւր պատկերը կը խաւրէ:

Նամակագրութեան ոճն ընտանի խօսակցութեանէն այն դիւրութիւնը փոխ կ'առնու, որ շուտով եւ առանց պատրաստութեան մէկ գաղափար

ainsi le travail de fondre avec art les parties du sujet.

Le devoir, l'amitié, la politesse, l'intérêt, sont les liens de la société; à eux seuls se rattachent les divers genres du style épistolaire. Que l'on écrive donc une lettre familière, affectueuse, ou d'affaires, le premier soin doit être de bien sentir sa position et celle de celui à qui l'on écrit; il faut en quelque sorte se mettre en présence, en rapport avec lui, afin de se rendre compte de ce qu'on a à dire et de la manière dont on doit l'exprimer. C'est presque toujours avec les yeux de l'amour-propre que celui qui reçoit une lettre la juge; aussi ne saurait-on y apporter trop de soins, d'attention et de ménagements.

La prolixité est un écueil que l'on n'évite pas assez soigneusement. Il faut, dit-on, écrire comme on parle; cela se peut, si toutefois on parle bien; encore faut-il avoir grand soin de dire les choses avec une précision concise, qui ne nuise ni à l'élégance ni à la lucidité.

Il y a des esprits tellement vifs qu'ils ne trouvent pas d'expressions assez rapides pour exprimer leurs idées; chez d'autres, la lenteur et la réflexion causent le même embarras. Nous conseillons dans ce cas de faire un brouillon avant d'écrire une lettre. En le corrigeant, on trouvera toujours l'expression propre et la tournure élégante.

բէն միւսին կ'անցնի, որով գրելու նիւթին ալ մասերը ճարտարութեամբ ամբողջի մը ձուլելու աշխատութիւնը կը բարձուի:

Ընկերութեան անդամներն իրարու հետ՝ պարտքի, բարեկամութեան, քաղաքավարութեան եւ շահու կապերով կապուած են. ուստի եւ տուայլեւայլ կապերէն կախում ունին նամակագրութեան զանազան կերպ ոճերը: Անոր համար թէ ընտանեկան, թէ բարեկամական եւ թէ գործքի վերաբերեալ նամակ մը գրուած ատեն՝ գլխաւոր մտադրութիւնն ան պիտի ըլլայ որ մարդ թէ՛ իւր եւ թէ՛ նամակն ընդունողին դիրքն աղէկ ճանչնայ, եւ զանիկայ այնպէս կենդանի կերպով աչքին առջեւ բերէ, իբրեւ թէ իրօք ներկայ ըլլար. ան ատեն աւելի յայտնի կը զգայ ըսելէքն ու ըսելու կերպը: Նամակ առնողն զնամակը գրելթէ միշտ անձնասիրական աչքով կը դատէ, ուստի ոչինչ զգուշութիւն կամ մտադրութիւն կամ ակնածութիւն երբեք չափազանց համարուելու է:

Երկայնբանութիւնը պակասութիւն մըն է, որմէ շատերը բաւական չեն զգուշանար: Այնպէս պէտք է գրել, կ'ըսեն, ինչպէս որ կը խօսուի: Ասիկայ կարելի է, բաւական որ զբողն աղէկ ալ խօսի. դարձեալ պէտք է միտ դնել ըսուածն անանկ ճշգրութեամբ բացատրելու՝ որ ոչ վայելութեան փնտսէ եւ ոչ բացայայտութեան:

Կան այնպէս վառվառն մտքեր, որոնք իրենց գաղափարացը շուտութեանը բառ չեն կրնար հասցընել, ուր որ ուրիշները նոյն նեղութեան մէջ կ'իյնան՝ դանդաղ ու մտածող ըլլալէն: Այսպիսիներուն խորհուրդ կու տանք, որ նամակ մը գրելէն յառաջ ծրագիրը շինեն, ետքէն սրբագրելու ատեն յարմար բացատրութիւնն եւ վայելուչ դարձուածները դիւրաւ կը գտնեն:

Avant de mettre la main à la plume, il faut attentivement réfléchir sur les divers sujets dont on doit composer sa lettre. Tout le reste n'est qu'accessoire.

Que l'on écrive à un supérieur, à un égal ou à un subordonné, le premier soin est donc de se rendre compte à soi-même de ce que l'on doit ou veut exprimer.

On doit éviter les longues périodes. Une lettre ne doit en rien ressembler à un livre ou à un article de journal.

Le style coupé a une vivacité, un mouvement qui conviennent dans une lettre. Il faut toutefois éviter de devenir obscur en voulant être bref.

Les personnes distinguées sont ordinairement jalouses du respect qui leur est dû, par rapport à leur naissance, leur fortune, ou à leur rang élevé. Ce serait donc aussi bien un manque de prudence que de respect, de s'adresser à des supérieurs comme on le ferait envers des égaux.

La politesse ne permet pas qu'on écrive par interrogation à une personne qui nous est supérieure. On peut cependant employer cette figure en l'accompagnant d'un correctif respectueux. Par exemple, si quelque curiosité nous portait à nous informer d'une chose, nous pourrions dire : Pardonnez-moi, Monsieur, la liberté que je prends de vous demander quelle est cette personne dont vous m'avez dit tant de bien etc.

C'est encore une impolitesse, quand on fait mention des parents de celui à qui on écrit, de les désigner en disant crûment : Votre frère, votre

Չեւրբ զրիչ առնելէն յառաջ պէտք է գրուելու նամակին զանազան նիւթերուն վրայ մտադրութեամբ խորհրդածել. մնացածն երկրորդական բան է :

Ուստի թէ վերնագունի, թէ հաւասարի եւ թէ ստորնագունի մը նամակ գրուած ատեն, զլեւաւոր միտ դնելու բանն է՝ որ մարդ բնելքը գիտնայ :

Երկայն պարբերութիւններէ խորշելու է : Նամակն ամենեւին զբքի կամ լրագրի հասուածի նմանութիւն պիտ'որ չունենայ :

Կարճ ու կարուկ խօսուածքը՝ նամակի յարմար կենդանութիւնն ու շարժումը կ'ունենայ : Սակայն պէտք չէ համառօտութեան միտ դնելով՝ նամակը մութ եւ անիմանալի ընել :

Պատուաւոր անձինք՝ հասարակօրէն իրենց ազգատոհմին, հարստութեան եւ բարձր աստիճանին վայելող յարգութեան նախանձախընդիր են : Ուստի եւ մէկը թէ՛ խոհեմութեան եւ թէ՛ յարգութեան դէմ պակաս իրաւայ, եւ թէ անոնց հետ իբրեւ իւր հաւասարներուն հետ խօսի :

Քաղաքավարութիւնը չի ներեր՝ վերնագոյն մէկու մը գրով բան հարցնել, եթէ ոչ՝ միայն խոնարհական ձեւեր գործածելով : Օրինակի աղաթաւ՝ եթէ բանի մը վրայ տեղեկութիւն առնուուզուի, կրնայ հետեւեալ կերպով գրուիլ. Ներեցէք, Տէ՛ր, որ կը համարձակիմ հարցնել, թէ ո՞վ է ան անձը, որուն վրայ ինձի այնչափ գովեստ խօսեցաք եւ այլն :

Նոյնպէս անբաղաքավարութիւն է, նամակն առնողին ազգականները նամակին մէջ յիշած ատեն, Չեր եղբայրը, Չեր հօրաբայրն բնել անցնիլ,

tante ; on doit dire : Monsieur votre frère, Madame votre tante.

Il est convenu qu'on ne doit pas prier une personne au-dessus de soi de faire des compliments à une autre, quand même elle la toucherait de fort près ; ou si on le fait, c'est toujours avec quelque correctif. Par exemple : Souffrez que Madame de X. trouve ici les assurances de mon respect, etc. — Il faut surtout bien se garder que ces compliments ne s'adressent pas à une personne au-dessous de celle à qui l'on écrit. A l'égard des personnes que l'on peut prier, ces compliments ne doivent jamais être insérés dans le corps d'une lettre, mais dans un *post-scriptum*.

Tout le talent dans une lettre consiste à dire ce qu'il faut dire, à le dire bien, et à ne dire que cela.

Les plus sages préceptes, les meilleurs exemples, n'enseigneront jamais à écrire bien une lettre ; c'est dans le cœur et l'esprit, c'est dans la connaissance du monde surtout, que l'on peut exclusivement puiser le talent d'écrire avec élégance, charme et correction. Aussi ne prétendons-nous pas, par nos avis, faire des écrivains ; nous voulons seulement tracer les règles générales et particulières qui aideront à se former un style facile.

այլ. պէտք է ըսել Չէր պատուական (Տէր) եղբայրը, Չէր աղնիւ (Տիկին) հօրաբոյրը կամ մօրաբոյրը :

Յայտնի է թէ չի վայելեր բարձրաստիճան մէկու մը միջնոցան ուրիշին բարեւ գրելը, թէպէտ նոյն անձն անոր շատ մերձաւոր ըլլայ. այսպիսի խնդրուածք մը կրնայ միայն վայելուչ դարձուածով մ'ըլլուիլ : Օրինակի աղագաւ. Շնորհք ըրէք, որ այս գրովս Ք. Տիկինն իմ անկեղծ մեծարանացի հաւատարմութիւնս ընդունի : — Զգուշանալու է մահաւանդ, որ չըլլայ թէ բարեւ խրկած մարդը՝ նամակն ընդունողէն խոնարհագոյն աստիճանի մէկն ըլլայ : Իսկ որոնց որ ներելի է նոյն խնդրուածքն ըլլաիլ, պէտք չէ երբեք բարեւները նամակին մարմնոյն մէջ առնուլ, այլ Յետգրութեան ըսուած մասին մէջ :

Նամակագրութեան բովանդակ արուեստն ան է, որ ինչ որ պէտք է ըսել ան ըսուի, ըսուածն աղէկ ըսուի եւ ըսելիքէն աւելին չըսուի :

Որչափ իմաստուն կանոններ ալ աւանդուին, որչափ ընտիր օրինակներ ալ տրուին, չի կրնար մէկը քաջ նամակագիր ըլլալ. այլ միայն իւր մտօքն ու սրտովը եւ գլխաւորաբար կենցաղագէտ ծանօթութիւններով կրնայ պերճ, յանկուցիչ եւ անխալ գրելու ձիրքը վաստակիլ : Մենք ալ չենք համարիր՝ որ մեր տալու խրատներովը մատենագիրներ յառաջ պիտ'որ բերենք. այլ միայն քանի մ'ընդհանուր եւ մասնաւոր կանոններ կ'աւանդենք, որ նամակագրութեան ընթացիկ ոճ մը ստանալու կրնան օգնել :

CONVENANCES ÉPISTOLAIRES.

Quelques formalités unanimement adoptées composent le cérémonial épistolaire ; c'est avouer que l'on manque d'usage, que de les omettre. Quand on écrit à des étrangers surtout, il faut les suivre scrupuleusement. Ces formalités concernent le papier, l'inscription, la souscription, le corps de la lettre, la date, les post-scriptum, l'adresse etc. Nous allons essayer d'indiquer successivement toutes les formalités qui constituent le cérémonial.

Du papier.

Le choix des matériaux, sans être fort essentiel, est pourtant nécessaire: écrire avec de très-gros papier, n'est permis qu'aux gens des plus basses classes. Le choix du papier doit être en rapport avec les personnes, l'âge, le sexe, la condition des correspondants. Il est extrêmement impoli d'écrire une lettre sur une simple feuille de papier, même lorsqu'il s'agit d'un billet ; il faut toujours que le feuillet soit double, n'écrirait-on que deux ou trois lignes.

*De l'inscription et de la souscription.**Des titres.*

On appelle Inscription et Souscription d'une lettre le titre avec lequel on s'adresse à ceux auxquels on écrit.

Ce titre se place en *vedette*, c'est-à-dire isolément dans une ligne, au tiers ou à la moitié

ԵՆՄԱԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԼՏՅՈՒՄԸ

Նամակագրութեան պատշաճքը՝ քանի մը առհասարակ ընդունուած ձեւերն են, որոնց պահպանութեան զանցառութիւնն աշխարհքի սովորութեանց անտեղեկութիւն կը ցուցնէ: Չլլատաքար օտարականներու նամակ գրած առեն նոյն ձեւերը մեծ զգուշութեամբ պէտք է պահել: Աս ձեւերը կը պատկանին թղթին, վերնագրին, ստորագրութեան, նամակին մարմնոյն, թուականին, յետգրութեան, հասցէին եւ այլն, որոնց վրայ աստեղծ կարգաւ կը խօսինք:

Թուղթ :

Թղթի ընտրութիւնը թէեւ ոչ մեծապէս էական, սակայն հարկաւոր բան է: Հաստ թղթի վրայ նամակ գրել՝ ամենատարին աստիճանի մարդկան գործ կը համարուի: Թղթին ընտրութեան մէջ պէտք է թղթակցին անձը, հասակը, սեռը եւ հանգամանքն աչքի առջեւ ունենալ: Նամակ մը կամ նաեւ տոմսակ մը կէս թերթի վրայ գրել՝ մեծ անբաղաւորութիւն է. թերթը հարկաւ կրկին ծախուած ըլլալու է, թէեւ վրան գրուելէն երկու երեք տող բան ըլլայ:

Վերնագիր, վերջաւորութիւն կամ ստորագրութիւն եւ պատրաստում:

Նամակի վերնագիր ու ստորագրութիւն կ'ըսուին ան երկու անուններն՝ որոնցմով մենք զմեզ գրեւորին ընդունողին կ'ուղղենք:

Վերնագիրն այն անունը կամ տիտղոսն է՝ որ առանձին տողով մը երեսին կամ վերէն երրորդ

de la page, selon le respect que l'on doit à ceux auxquels on écrit. C'est ce même respect qui règle aussi l'espace que l'on doit mettre entre la vedette ou inscription, et le commencement de la lettre; il varie selon la considération qu'on leur doit; cela s'appelle *donner la ligne*: plus la personne est respectable, soit par ses vertus ou son âge, soit par ses fonctions ou son rang, plus il doit y avoir de blanc.

Il est de bon goût d'abrèger son titre quand on signe une lettre à un particulier.

DES TITRES

Titres et Adresses

Sur l'adresse.

Au Pape.	A Notre Très-saint Père le Pape N...
A un Cardinal.	A son Eminence Monseigneur le Cardinal de N...
A un Archevêque.	A sa Grandeur Monseigneur l'Archevêque ou Evêque de N...
A un Evêque.	Au Très-Révérénd Père, Abbé de N., (Ordre de S. Benoît).
A l'Abbé d'un Monastère.	Monsieur, très-Révérénd, Abbé N...
A un Abbé.	
A un Religieux.	Au Révérend, très-Révérénd Père N. Religieux au couvent de N...

մասին եւ կամ կէսին վրայ կը գրուի, գիմացինին պարտուպատշաճ յարգութեան համեմատ: Նոյնպէս վերնագրին եւ բուն նամակին մէջ թող տրուելու պարագ միջոցը՝ անոր տրուելու յարգութեան աստիճանէն կը չափուի. որչափ մէկն իր բարութեանը կամ հասակին եւ ունեցած պաշտօնին կամ աստիճանին կողմանէ յարգութեան արժանի է, այնչափ աւելի ձերմակ միջոց պէտք է թողուլ:

Վայելուչ է առանձնական մէկու մը գրուած նամակին մէջ՝ իւր պատուանունը համառօտագրութեամբ գնել:

EN FRANÇAIS.

propres aux Ecclésiastiques.

En vedette.	Dans le corps de la lettre.
Très-Saint Père.	Votre Sainteté.
Monseigneur.	Votre Eminence.
Monseigneur.	Votre Grandeur.
Monsieur.	Vous.
Monsieur.	Vous.
Mon Père;	Vous.
Mon Révérend Père.	

Titres et Adresses

Sur l'adresse.

A un Empereur ou à un Roi.	A sa Majesté N. Empereur ou Roi de . . .
A une Impératrice ou à une Reine.	A sa Majesté N. Impératrice ou Reine de . . .
Aux princes (du sang).	A son Altesse (Royale), Monseigneur le Prince de N . . .
Aux Marquis, Comtes, Barons.	A Monsieur, Monsieur le Marquis, le Comte N . . .
Aux présidents des chambres, ministres et ambassadeurs.	A son Excellence Monsieur N., Ministre (de l'Intérieur) ou Président, etc.
Aux personnes qui n'ont pas de titre.	Monsieur, Monsieur N . . . Madame, Madame N . . . Mademoiselle, Mademoiselle N.

Հ Ա Յ Յ Ե Լ Ե Ն

Եկեղեցական

Հասցե.

Քահանայապետի.	Առ Սրբազան Քահանայապետ Ա. Ա.
Կարգինալի.	Առ Վսեմափառ Ամենապատիւ Տէր Ա. Ա. Կարգինալ.
Կաթողիկոսի.	Առ Աստուածապատիւ (Գերերջանիկ, սրբազան) Հոգեւոր Տէր, Ա. Ա. Կաթողիկոս . . .
Արքեպիսկոպոսի, Եպիսկոպոսի.	Առ Ամենապատիւ Գերապաշտաւ Տէր Ա. Ա. Վարդապետ (Արք) Եպիսկոպոս . . .

propres aux Laïques.

En vedette.

Sire.
Madame.
Monseigneur.
Monsieur (le Comte).
Monsieur le (Ministre).

Dans le corps de la lettre.

Votre Majesté. (Imperiale, Royale). Votre Majesté.
Votre Altesse (Royale).
Votre Excellence.
Votre Excellence.
Monsieur. Madame. Mademoiselle.

Monsieur.
Madame.
Mademoiselle.

4964-59
316-2003

Պ Ա Տ Ո Ւ Ը Ն Ո Ւ Ն

պատուականներ :

Վերնագիր.

Սրբազան Հայր.
Վսեմափառ Ամենապատիւ Տէր.
Աստուածապատիւ (Գերերջանիկ, սրբազան) Հոգեւոր Տէր.
Ամենապատիւ Գերապաշտաւ (սրբազան) Տէր.

Մարմին.

Ձեր Սրբութիւնը.
Ձեր Վսեմափառ Տէրութիւնը.
Աստուածապատիւ (Գերերջանիկ, սրբազան) Հոգեւոր Տէրութիւնդ.
Ամենապատիւ, Գերապաշտաւ (սրբազան) Տէրութիւնդ.

	Հասցէ.
ԱբբաՏօր.	Առ Գերապատիւ Գեղարդելի Տէր եւ Հայր Ա. Ա. Վարդապետ (ընդհանրական) ԱբբաՏայր . . . ուխտին.
Պարզ Աբբայի կամ ՎանաՏօր.	Առ Յարգոյապատիւ Գեղարդելի Տէր եւ Հայր Ա. Ա. Վարդապետ եւ Աբբայ . . .
Կրօնաւոր Վարդապետի.	Առ Մեծարդոյ Վերապատուելի Հայր Ա. Ա. Վարդապետ . . .
Վարդապետի.	Առ Մեծարեալ Արժանապատիւ Տէր Ա. Ա. Վարդապետ . . .
Քահանայի կամ Երիցու.	Առ Յարդելի եւ Պատուական Տէր Ա. Ա. Քահանայ . . .

Աշխարհական

Կայսեր կամ Թագաւորի.	Առ Մեծազօր Վեհափառ Ա. Ա. կայսր կամ Ինքնակալ (Թագաւոր) . . .
Իշխանի.	Առ Պերճապատիւ Հոյակապ Տէր եւ Իշխան Ա. Ա. . . :
Ազնուականի.	Առ Ազնուազարմ մեծաշուք Տէր Ա. Ա. . .
Բարձրատիճան անձանց.	Առ Բարձրապատիւ Տէր Ա. Ա. Խորհրդական (գահերեց եւ այլն) . . .
Երեւելիանձանց.	Առ Մեծապատիւ ազնուամեծար Տէր, Ա. Ա. . . .
Հասարակ քաղաքացւոյ.	Առ Պատուական Տէր Ա. Ա. . . .
Տիկնոջ եւ Օրիորդի.	Առ Ազնիւ Տիկն կամ Օրիորդ Ա. Ա. . .

Վերնագիր.	Մարմին.
Գերապատիւ Գեղարդելի ԱբբաՏայր Տէր.	Գերապատիւ Հայրու-թիւնդ կամ Տէրու-թիւնդ.
Յարգոյապատիւ Տէր վանահայր կամ Գեղարդելի Տէր Աբբայ.	Գերապատիւ Տէրու-թիւն կամ Գերապատուութիւն Չէր.
Մեծարդոյ Վերապատուելի Հայր.	Վերապատուութիւնդ.
Արժանապատիւ Տէր Վարդապետ.	Արժանապատիւ Տէրու-թիւնդ.
Յարդելի եւ Պատուական Տէր.	Յարգութիւնդ կամ յարգոյ Տէրութիւնդ.

պատուանուններ:

Մեծափառ կամ Վեհափառ Տէր.	Կայսերական կամ արքայական Վեհափառութիւնդ.
Պերճապատիւ Հոյակապ Իշխան.	Պերճապատիւ Տէրութիւնդ.
Ազնուազարմ Հոյակապ Տէր.	Մեծաշուք Տէրութիւնդ.
Բարձրապատիւ Տէր.	Բարձրապատիւ Տէրութիւնդ.
Մեծապատիւ ազնուամեծար Տէր.	Մեծապատիւ Տէրութիւնդ.
Սիրելի եւ Պատուական Տէր կամ Պարոն.	Հրամանքնիդ կամ Հրամանքդ.
Ազնիւ Տիկն կամ Օրիորդ.	Ազնուութիւնդ.

De la souscription.

On appelle Souscription d'une lettre la manière dont on la termine. Cette souscription doit toujours renfermer l'expression du sentiment que l'on éprouve pour celui auquel on s'adresse. Ainsi l'on peut exprimer *sa tendresse et ses respects* à des parents; un *profond respect* aux personnes que l'on vénère; un *respectueux attachement* à celles que l'on aime et que l'on respecte; une *considération distinguée* à celles qui méritent de l'estime; on peut assurer de *son estime particulière* ses inférieurs, ou être leur *affectionné serviteur*; toujours du respect pour les dames, et jamais de la tendresse. Après la phrase qui exprime le sentiment, on doit mettre en vedette le titre que l'on accorde à la personne avec laquelle on correspond.

Modèle de Souscription.

Veillez agréer l'assurance du profond respect avec lequel je suis,

Monsieur,
votre dévoué serviteur.
N. N.

Modèles pour commencer une lettre.

J'ai reçu la lettre dont il vous a plu de m'honorer.

J'ai reçu la lettre que vous avez eu l'obligeance de m'écrire.

Վերջապահութիւն եւ ստորագրութիւն:

Վերջապահութիւն կ'ըստի՝ նամակ մը վերջացնելու կերպը: Վերջապահութիւնը միշտ նամակին ընդունողին ունեցուած զգածման յայտարար է: Այսպէս ազգակամաց՝ սեր եւ յարգութիւն կը ցուցուի, խորիմ մեծարանք անոնց՝ զորոնք կը մեծաբեւք, յարգակամ սեր անոնց՝ զորոնք կը սիրեւք ու կը յարգեւք, եւ խորիմ յարգանք անոնց՝ որոնք յարգութեան արժանի են. իրմէ ստորին անձանց՝ առանձինն համարուով՝ կ'ընայ ցուցուիլ: Կանանց յարգութիւն միայն եւ ոչ երբեք գորով կամ սեր պէտք է ցուցնել: (Ստանք ըստ մեծի մասին դադղեբեհի յատուկ վերջապահութիւններ են:): Ստորագրութենէն անմիջապէս ետքը՝ բաց միջոցի վրայ պէտք է նամակին ընդունողին պատուանունը գրել:

Վերջապահութեան օրինակ:

Հաճեցէք խորին յարգանացո հաւաստիքն ընդունիլ, որով եմ՝

Ազնուութեանդ

Անձնանուէր ծառայ

Ա. Ա.

Գաղղիերեկնի յստուկ սկզբնապահութեան օրինակներ:

Ընդունեցայ ան նամակը՝ որով զիս հաճեցաք պատուել:

Ընդունեցայ այն թուղթն՝ որ ինձի գրելու շնորհք բերք:

J'ai reçu la lettre que vous avez pris la peine de m'écrire.

J'ai reçu votre lettre du 12 du mois.*

Modèles pour terminer une lettre.

Je suis avec le plus profond respect.

Je suis avec un attachement parfait.

Je suis de votre Majesté, de votre Altesse etc. le très-humble serviteur.

Daignez, Madame, me permettre; ou: permettez que j'aie l'honneur de vous présenter mes hommages respectueux.

Dans l'attente de (*objet de la demande*) que je sollicite de votre bienveillance, j'ai l'honneur d'être avec le plus profond respect, Monsieur (*qualités*), votre serviteur N. N.

J'espère que Monsieur (l'administration, le tribunal etc.) prenant en considération la justice de ma demande, daignera me l'accorder; dans cet espoir, j'ai l'honneur d'être etc.

Veillez me croire pour la vie, Monsieur etc.

Agréez de nouveau l'assurance de ma parfaite considération.

Agréez mes civilités respectueuses.

N'ayant rien autre chose d'intéressant à vous dire, je vous salue avec une considération distinguée.

Dans l'attente de vos nouvelles, je vous salue avec une parfaite estime.

Je vous salue bien amicalement.

* Une collection plus ample de modèles pour commencer une lettre, se trouve parmi les "lettres de commerce," de ce recueil.

Ընդունեցայ ան գիրն՝ որ ինձի գրել յանձն առիք :

Ամսոյս 12ին գրած նամակնիդ ձեռքս հասաւ* :

Գաղղիներենի յստոսկի վերջաւորութեան օրինակներ :

Եմ ամենախորին մեծարանօք :

Կատարեալ հպատակութեամբ՝ կը մնամ :

Մեծափառութեանդ, Ձեր Բարձրութեան եւ այլն ամենախնարհ ծառայ :

Հաճեցէք ներել, Տիկին, որ յարգական մեծարանքս Ձեզի ընծայեմ :

(Այս ինչ) աղչանացս կատարուելուն սպասելով, որուն համար Ձեր բարեսէր խնամքը կը խնդրեմ, կը խոստովանիմ զիս ամենախորին մեծարանօք՝ Տէր (եւ պատուանունը), նուաստ ծառայ Ձեր Ա. Ա.

Կը յուսամ որ Ձեր Ազնուութիւնը (Տէրութիւնը, Գառաստանարանը եւ այլն) իրաւացի աղչանացս ունին գնելով՝ խնդիրքս ինձի շնորհէ. այս ակնկալութեամբ . . . :

Ցկեանս (անձնանուէր ծառայ) :

Կրկին մեծարանացս յայտարարութիւնը, շնորհք ըրէք հաճութեամբ ընդունեցէք :

Ընդունեցէք յարգական մեծարանքս :

Ուրիշ կարեւոր բան մը չունենալով, առանձինն մեծարանօք կ'ողջունեմ զՁեզ :

Ձեր օղջութեան ջանկալի լրերուն սպասելով, կատարեալ յարգութեամբ զՁեզ կը բարեւեմ :

Հաս սիրով կ'ողջունեմ զՁեզ :

* Ազգնաւորութեան բազմաթիւ օրինակներ կը գտնուին սա յո. գլխածալին առեւտրական նամակներուն մէջ :

Agréez mes civilités empressées.

Je vous salue, Monsieur, bien sincèrement.

Je vous présente mes salutations bien cordiales.

J'ai l'honneur de vous saluer.

N'ayant rien de plus à vous dire qui mérite votre attention, je vous salue très-sincèrement.

Je présente mes civilités respectueuses à Madame *** et vous salue de tout mon cœur.

Le soussigné présente ses hommages respectueux à Madame ***.

J'attends votre réponse, et vous prie d'agréer l'assurance de mon parfait dévouement.

Le courrier étant sur le point de partir, je finis en vous assurant de mon constant attachement.

Je n'ai rien de plus à vous dire pour l'instant, et je vous renouvelle l'assurance de ma considération distinguée.

Recevez, Monsieur, l'assurance des sentiments d'estime et de considération avec lesquels j'ai l'honneur d'être etc.

Mon tendre et respectueux attachement ne finira qu'avec ma vie.

Dans l'attente d'une prompte réponse etc.

Veuillez excuser la peine que je vous donne.

Agréez l'expression de ma gratitude pour les politesses dont vous ne cessez de me combler.

Les sentiments que vous m'avez inspirés, Monsieur, sont aussi sincères que durables.

Ընդունեցէք խոնարհական մեծարանքս:

Ընդունեցէք անկեղծ սիրոյ ողջոյնս:

Արտագին բարեւնեքս Ձեզի կ'ընծայեմ:

Չձեզ ողջունելու պատիւ կ'ունենամ:

Մտադրութեան արժանի գրելու ուրիշ բան չունենալով, զՁեզ անկեղծութեամբ կ'ողջունեմ:

Խորին մեծարանօք կ'ողջունեմ *** Տիկինը, եւ զՁեզ ալ սրտանց կ'ողջունեմ:

Ստորագրոյն կը համարձակիմ խորին յարգութեան ողջոյնս մատուցանել *** Տիկնոջ:

Գրոյս անձկայի պատասխանին մնալով, կ'ազաչեմ որ անկեղծ հպատակութեանս հաւաստիքը հաճութեամբ ընդունիք:

Թղթատարը ծամբայ ելլելու վրայ բլլալով, նամակս կը վերջացրնեմ զՁեզ իմ հաստատ մտերմութեանս վրայ ապահովեցնելով:

Առ ժամս Հրամանոցդ արժանի գրելէք մը չունենալով, կը կրկնեմ առանձին մեծարանաց ողջոյնս:

Ընդունեցէք, պատուական Տէր, յարգանացս եւ հպատակութեանս հաւաստի ցոյցերը:

Իմ բարեկամութիւնս ցկեանս պիտ'որ տեսէ:

Ձեր անյապաղ պատասխանին սպասելով ...:

Կը խնդրեմ Ձեզի տուած նեղութեանս ներեցէք:

Ձեր ամէն առթի մէջ ինծի ցուցուցած բարերարութեանց համար ունեցած երախտագիտութիւնս՝ շնորհք ըրէք ընդունեցէք հաճութեամբ:

Ձեր ինծի ազգած զգածումները թէ անկեղծ են եւ թէ անջնջելի:

Comptez à jamais, Monsieur, sur la reconnaissance et l'attachement de etc.

Reçois l'assurance, mon cher ami, que tu trouveras toujours dans ton ami sincérité et attachement.

Du corps de la lettre.

Le corps de la lettre (le discours par lequel on exprime le sujet de sa correspondance), doit commencer au-dessous de la vedette, plus ou moins bas, selon le respect que vous devez. On doit éviter de commencer par les mots *vous* et *votre*, qui formeraient une liaison avec le titre mis en vedette; il faut aussi rejeter toutes ces formules banales: c'est pour m'informer de l'état de votre santé — celle-ci est pour avoir l'honneur — en réponse à la vôtre, je vous écris ces lignes etc.

Il est impoli d'envoyer une lettre où il y a des ratures ou des surcharges, et l'on ne doit jamais rien mettre en abréviation: les dates et les sommes peuvent s'y écrire en chiffres.

On doit laisser au bas de chaque page l'espace d'environ deux lignes en blanc, et l'on ne recommence à écrire sur le *verso* qu'à la hauteur où se trouve la vedette au *recto*.

On laisse toujours sur le côté gauche du papier une large ligne blanche du haut en bas: elle s'appelle *marge*.

Si dans le corps de la lettre on parle d'une tierce personne, on doit toujours faire précéder son nom et sa qualité du mot *Monsieur*.

Lorsqu'on prie quelqu'un de faire, ou qu'on

Ապահով եղէք, մեծարգոյ Տէր, երախտագիտութեանս եւ սիրոյս վրայ . . . :

Ապահով եղիք, սիրելի բարեկամ, որ բարեկամէք միշտ սէր եւ անկեղծութիւն պիտ'որ տեսնես:

Նամակին մտնողին:

Նամակին մտնողին՝ բուն թղթակցութեան մասը, նամակն ընդունողին պարտուպատշաճ յարգութեան համեմատ վերնագրէն քիչ շատ վար կը սկսի: Զգուշանալու է քանի մը շատ ստորին համարուած սկզբնաւորութիւններէն. ինչպէս. Աղջուհագրիս վախճանը՝ Չեր աւողջութեան վիճակն իմանալն է. — Աս նամակը կը գրեմ (այս ինչ բանի) պատիւ ունենալու համար. — Չեր թղթին պատասխան հետեւեալ արդերը կը գրեմ:

Անքաղաքավարութիւն է նամակ խաւրել՝ քերուածներով կամ յաւելուածներով. նոյնպէս երբեք չի վայելեր համառօտագրութեամբ կամ պատուով գրել: Թուական ու համարանք կրնան թուանշանով գրուիլ:

Ամէն երեսին վարի ծայրը՝ երկու տողն չափ պարապ թող տալու է. իսկ մեկու երեսն անցնելու ատեն ճիշդ ան տեղէն կը սկսուի՝ ուր առաջին երեսին մէջ վերնագիրը գրուած է:

Թղթին ձախ կողմը վերէն վար պարապ չերտ մը թող կը տրուի, որն որ շոյաւանցը կ'անուանուի:

Ուր որ նամակին մէջ երրորդ անձի մը վրայ խօսք կ'ըլլայ, պէտք է միշտ անուանը կամ պաշտօնին հետ ճիշդ կամ Պարոն տիտղոսը կցել:

Եթէ մէկէ մը խնդիրք մ'ունինք կամ իրմէ

désire savoir quelque chose, il faut bien se garder de se servir de formes impératives qui pourraient blesser. Au lieu de dire: Ordonnez, Monsieur, qu'on vienne à ma rencontre, il faut se servir d'expressions qui adoucissent ce que cette phrase a d'impérieux; par exemple: Oserais-je, Monsieur, vous prier d'envoyer etc.? Si l'on interroge, on dira: Excusez-moi, ou pardonnez-moi, si je prends la liberté de vous demander etc.

Les lettres du premier de l'an, de fête s'écrivent ordinairement à l'avance, de manière à parvenir la veille ou le jour même. Cette mesure est exigée envers des parents; pour amis et connaissances intimes on a la semaine qui suit, et pour toute autre personne le mois entier.

Quelque courte que soit une lettre, elle ne doit jamais finir à la première page. Il faut conserver pour le revers une partie du corps de lettre, ne fût-ce qu'un ou deux mots.

De la date.

La date sert à constater le lieu d'où l'on écrit, ainsi que le jour et l'année. Dans les lettres d'affaires et de commerce on date au haut de la page vers la droite; mais dans celles où le respect commande de ne pas s'écarter du cérémonial, il faut dater à la fin, à gauche, et un peu plus bas que la signature. Dans un billet qui doit être remis dans le courant du jour, on se contente de marquer l'heure où l'on écrit.

բան մ'իմանալ կը բաղձանք, պէտք է զգուշանալ հրամայական ձեւեր բանեցընելէն, որ դիմացինը կրնայ վշտացընել: Օրինակի աղագաւ փոխանակ ըսելու, Պատուիրեցէք, Տէր, որ դիմացս զան. պէտք է այնպիսի բացատրութիւն մը գործածել, որ նոյն հրամայական կերպը մեղմացընէ. ինչպէս. Կրնամ արդեօք համարձակիլ, Տէր, Չեղի աղաչել, որ դիմացս խաւրէք եւ այլն: Նոյնպէս հարցում ըրած ատեն. Ներեցէք ինձի, որ կը համարձակիմ Չեղի հարցնել եւ այլն:

Հնորհաւորութեան նամակները հասարակօրէն ժամանակէն յառաջ կը գրուին, այնպէս որ նախընթաց իրիկունք կամ ճիշդ նոյն օրը նամակն ընդունողին ձեռքը հասնին: Աս չափը պահելն ազգականներու մէջ հարկ է. բարեկամներու եւ ծանօթներու շարքի մը, իսկ ուրիշ որեւիցէ անձի ամիս մը ժամանակ կայ գրելու:

Նամակ մը որչափ կարճ ըլլայ, երբեք պէտք չէ որ առաջին երեսին մէջ լըննայ. մաս մը մէկալ երեսին համար պահելու է, թէպէտ եւ մէկ երկու բառ ըլլայ:

Թուական:

Թուականը կը ցուցընէ նամակին գրուած օրն ու տարին, ինչպէս նաեւ տեղը: Գործքի եւ վաճառականութեան նամակներու մէջ թուականը երեսին վերի կողմը դէպ ի աջ կը գրուի. իսկ ան նամակներուն մէջ, որոնց մէջ յարգութիւնը նամակագրութեան կանոններուն խիստ պահպանութիւնը կը պահանջէ, թուականը վերջաւորութեանէն քիչ մը վար ձախ կողմը պէտք է գրել: Տոմարակի մը մէջ, որ նոյն օրը պիտ'որ հասնի, բաւական է միայն օրուան ժամը նշանակել:

Des post-scriptum.

On appelle ainsi ce qu'on ajoute quand une lettre est terminée; *post-scriptum* veut dire écrit après. On les marque ordinairement par les deux initiales P. S.; quelques personnes se servent de celles-ci, N. B., ce qui veut dire *nota bene* (remarquez bien, notez bien.) Les post-scriptum sont bannis des lettres de cérémonie: il n'y a que l'intimité qui puisse les tolérer.

De la manière de cacheter les lettres.

Lorsqu'on écrit à quelqu'un qui jouit d'une haute considération par les emplois qu'il occupe, il faut mettre ses lettres sous enveloppe.

On ne se sert jamais que de cire pour cacheter les enveloppes ou les lettres que l'on envoie aux gens en place.

La cire rouge est généralement employée. La cire noire est pour le deuil.

Il y a des pains à cacheter de toutes les couleurs, et on s'en sert indistinctement; le cas de deuil fait seule exception: alors ils doivent être noirs.

Lorsque la lettre est cachetée avec de la cire et qu'on y appose l'empreinte d'un chiffre, d'une devise ou d'un blason, ce blason, ce chiffre ou cette devise doivent être droits, si l'on écrit à des inférieurs; couchés horizontalement, si l'on écrit à des égaux; entièrement renversés, si c'est à un supérieur que l'on écrit.

Գեղարութեան:

Յեազրութեան կ'անուանուի նամակին ան մասը, որն որ նամակը լիննալէն ետքը կ'աւելցուի: Յեազրութեան՝ դրութենէ ետքն աւելցուած ըսել է եւ հայերէնի մէջ հասարակօրէն Յ. Գ. սկզբնադրելով կը նշանակուի: Յեազրութեանը՝ քաղաքավարական նամակներու մէջ չի գործածուիր, միայն մտերմական նամակներու մէջ թոյլ տուեալ է:

Նամակը կնքելու վրայ:

Թէ որ նամակն այնպիսի մէկու կը գրուի, որ ունեցած պաշտօններուն համար յարգութեան արժանի է, նամակը պէտք է փաթեթի մէջ դնել:

Պաշտօն մ'ունեցող եւ բարձրաստիճան անձի մը նամակը կամ փաթեթը կնքելու համար, միայն կնքամամ կը գործածուի:

Սովորաբար գործածուածը կարմիր կնքամամն է. միայն սոյն ժամանակ սեւ կը գործածուի:

Նշխարքն առանց դունդ զանազանութեան կրնայ գործածուիլ. միայն սոյն ժամանակ սեւ ըլլալ պէտք է:

Նամակը կնքամամով կնքուած ատեն, անուանագիրը, վերնագիրը կամ զինանշանը շտապ կը կոխուի՝ երբ որ իրմէ ստորին մէկու մը կը գրուի. պառկած՝ երբ որ իրեն հաւասարի, եւ շրջուն՝ երբ որ իրմէ վերնագունի մը:

De l'adresse.

Une adresse bien mise doit désigner le nom et la profession de celui à qui l'on écrit, le lieu de sa résidence, la rue et le numéro, si c'est une ville, quelquefois même le quartier. On ne doit jamais oublier d'indiquer le pays, la contrée où est situé le lieu de la résidence.

Si le lieu de cette résidence n'est pas un bureau de poste, il faut avoir soin d'indiquer le plus prochain.

Il n'est plus du tout reçu de mettre à Monsieur, à Madame; on supprime la préposition.

Si l'on écrit à une personne qui voyage et que l'on soit convenu qu'elle trouvera sa lettre au bureau de poste, on mettra, au lieu de l'indication de la rue, du quartier et du numéro: *poste restante*.

Si l'on écrit à quelqu'un dans la ville que l'on habite, au lieu du nom de cette ville on met: *en ville, (en son palais, en son hôtel)*.

Les pétitions doivent être pliées en quatre et mises sous enveloppe. L'enveloppe doit être cachetée en cire rouge, à moins que la personne à qui on adresse la pétition ne soit en deuil; alors il faudrait la cacheter en cire noire.

Հասցե կամ էրեսագիր:

Աղէկ շարագրուած հասցեի կամ էրեսագրի մը մէջ պէտք է նամակն ընդունողին անունը, արուեստը, բնակութիւնը, փողոցն ու տան թիւը, եւ էթէ բնակած տեղը քաղաք է, երբեմն նաեւ քաղաքին թաղը կամ արուարձանը յայտնի նշանակուած ըլլալ: Պէտք չէ մոռնալ նաեւ բնակած տեղոյն գաւառը նշանակելու:

Եթէ նոյն տեղը նամակատան գրասենեակ չկայ, նոյն տեղոյն ամէնէն մերձաւոր նամակատունը պէտք է վրան գրել:

Երբ որ ճամբորդութեան մէջ եղող մէկու մը կը գրուի, եւ հետը յառաջագոյն խօսք եղած է որ իրեն ուղղուած նամակները նամակատան գրասենեակը կը գտնէ, ան ասեն նամակին վրայ փողոցը, արուարձանը եւ տան թիւը նշանակելու տեղ մնացի ի նամակատան կը գրուի:

Եթէ թղթակցութիւնը մի եւ նոյն քաղաքին մէջ կ'ըլլայ, քաղաքին անունը չի գրուիր, այլ՝ Հոս (իւր տունը, պալատը, ապարանքը) կը գրուի:

Աղբրագրերը քառակուսի ծալուած՝ փաթեթի մէջ կը գրուին: Փաթեթը կարմիր կնքամամուլ կը կնքուի. բայց էթէ աղբրագիրն ընդունողը ո՞րոյ մէջ է, սեւ կնքամամ գործածելու է:

CHAPITRE I.

LETTRES DE FÉLICITATION.

I.

Lettres de bonne année, de fêtes et d'anniversaires.

DANS ces sortes de lettres le mieux est de souhaiter tout simplement une bonne année etc., et de demander aux personnes dont on cultive l'amitié, la continuation de leurs bontés, en les assurant d'une gratitude constante.

Lorsqu'on les adresse à des personnes avec qui l'on est sur le ton de la familiarité, de la liberté du *tout dire*, il est permis d'y mêler quelques-unes de ces réflexions morales que fait naître dans toutes les âmes la succession des années.

Les lettres des enfants qui écrivent à leurs parents, doivent avoir pour caractères principaux la tendresse et le respect; quand on s'adresse à ses parents et à ses supérieurs, on ne peut leur parler comme on le fait à ses amis et à ses égaux. Si leur bonté vous permet d'user d'un langage enjoué, il faut que ce soit avec tant de sobriété et de discrétion, qu'on remarque toujours dans votre écrit le respect comme le sentiment qui y domine.

ԳԼՈՒԽ Ա.

ԾՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ

Ա.

Նոր տարւոյ, անուան եւ տարեկարծի շնորհաւորութեան նամակներ:

Աս տեսակ նամակներու մէջ ամէնէն աղէկը պարզ կերպով երջանիկ նոր տարի եւ այլն բարեմաղթել է եւ որոնց որ բարեկամութիւնը վայելել կ'ուզենք, անոնցմէ խնդրել որ բարեկամական զգածումներն անկէ ետքն ալ հաստատ պահեն, մեր կողմանէ իրենց անմուայ երախտագիտութիւն խոստանալով:

Երբ որ շատ բնտանի մէկու մը կը գրենք, որուն ամէն մտածածնիս առանց ակնածութեան ըսելու համարձակութիւն ունիք, կրնանք նամակին մէջ քանի մը բարոյական խորհրդածութիւններ ալ խառնել, զորոնք տարւան փոփոխութիւնն ամէնուն մտքին մէջ յառաջ կը բերէ:

Տղըցմէ ծնողաց գրուած նամակներուն գրելխաւոր նկարագիրը պիտ'որ ըլլայ սէր եւ մեծարանք: Ծնողաց կամ բարձրաստիճան մէկու մը գրուած ատեն, չի կրնար անոնց հետ նոյն կերպով խօսուիլ՝ ինչ կերպով որ բարեկամներու եւ հաւասարներու հետ կը խօսուի: Եթէ իրենց մարդասիրութիւնը համարձակ լեզու մը բանեցընել թոյլ կու տայ, այնպիսի չափաւորութեամբ եւ խոհեմութեամբ պիտ'որ ըլլայ, որ

Si, par hasard, vous vous trouvez forcé de relever une erreur qui leur est échappée, et qu'il vous importe de détruire, fai'es-le avec tant de ménagement qu'ils soient persuadés que cette tâche a été pour vous une véritable peine. Du reste, que votre coeur, et non votre esprit, vous dicte toujours les plus beaux sentiments: c'est l'essentiel. Aimez, et vous apprendrez facilement à le dire.

On offre souvent un cadeau à quelqu'un dans la personne de ses enfants ou de sa femme, surtout à l'époque du premier de l'an. Partout, lorsqu'on a reçu un cadeau de quelque valeur, on fait une visite, ou si l'on est éloigné, on adresse une lettre de remerciement.

Lettres d'un enfant à son père et à sa mère.

1.

Mon cher papa et ma chère maman,

Mon maître m'a donné la tâche de vous présenter de mon écriture pour étrennes, et je me suis bien appliqué pour vous écrire avec soin ce compliment de jour de l'an. Soyez persuadés, mes chers parents, que je serai toujours bien sage, afin que vous soyez contents de moi.

Je vous embrasse de tout mon coeur,
votre bien affectionné fils.

Նամակին մէջ մեծարանաց զգածումը միշտ տիրող էրեւայ: Եթէ ըստ պատահման իրենց մէկ սխալմունքն իմացընել հարկ ըլլայ, դարձեալ այնպիսի ճարտարութիւն բանեցընելու է, որ յայտնապէս տեսնուի թէ ասիկայ մեզի որչափ դժկամակութիւն կը պատճառէ: Ընդհանրապէս գեղեցիկ զգածմանց ազդող՝ աւելի սիրտը պիտի ըլլայ քան թէ միտքը. գլխաւոր բանն աս է: Սիրենք, ան առեն իմացընելը գիւրին է:

Հատ անգամ, մանաւանդ նոր տարւոյն, որդւոց կամ ամուսնեաց անուամբ մէկու մը պարգեւ կը խրկուի: Սովորութիւնը կը պահանջէ, որ եթէ ընծան մեծագին բան է, ընդունողը տուողին այցելութեան երթայ, կամ եթէ շատ հեռու կը գտնուի՝ շնորհակալութեան նամակ գրէ:

Տղա մը իոր հօրն ու մօրը գրելոյ նամակները:

1.

Սիրելի Հայր եւ սիրելի Մայր:

Վարպետս ինծի յանձնեց՝ որ Հրամանոցը նոր տարւոյ ընծայ իմ գրէս օրինակ մ'ընծայեմ, եւ շատ Զանք ըրի որ աս նոր տարւոյ բարեմաղթութիւնս աղէկ գրեմ: Հաստատ գիտցէք, սիրելի ծնողք, որ միշտ Ձեզի հնազանդ ըլլալու փոյթ պիտի տանիմ, որպէս զի վրաս դո՛հ ըլլաք:

Ձեռու ընդ որտանց կը համբուրէ

Ձեր խանդակաթ որդին:

2.

Mes bien-aimés parents, je ne crois pouvoir mieux commencer l'année, qu'en faisant des vœux pour votre bonheur et en priant Dieu de vous continuer sa protection. J'espère que vous serez contents de moi à l'avenir; si je vous ai causé quelque chagrin, je vous en demande bien pardon, et je ferai tous mes efforts pour ne plus retomber dans les mêmes fautes. Soyez assurés de mes bonnes intentions, et acceptez, je vous prie, ce petit compliment de votre enfant qui vous aime de tout son cœur.

3.

Mes chers parents, je vous prie d'agrèer, à l'occasion de la nouvelle année, ce faible essai de mon travail; ce sont sans doute des étrennes de bien peu de valeur, mais elles vous prouveront que je cherche à reconnaître vos sacrifices et vos bons soins par mon zèle et par mon assiduité. J'espère que mes progrès répondront à mes bonnes intentions, et que je serai à même, l'année prochaine, de vous offrir un cadeau plus digne de vous.

En agrèant ce témoignage de ma reconnaissance, recevez l'expression des vœux sincères que je ne cesse de former pour votre bonheur.

Votre tout affectionné fils.

2.

Արծեմ թէ առաջիկայ նոր տարիս լաւագոյն կերպով չէի կրնար սկսել, սիրելի ծնողք, բայց եթէ Ձեզի երջանկութիւն մաղթելով եւ Աստուծակն խնդրելով՝ որ գՁեզ ասիկե ետքն ալ իւր հոգի պաշտպանութեան ասի պահէ: Ար յուսամ որ ասիկե ետքը վրաս դո՛հ կ'ըլլաք, եւ եթէ երբեմն գՁեզ վշտացուցի, Ձեզմէ թողութիւն կը խնդրեմ, եւ կը խոստանամ ամէն ջանք ընել՝ որ չըլլայ թէ մէյ մ'ալ նոյն պակասութեանց մէջ իյնամ: Բարի յառաջագրութեանս վրայ ապահով եղէք, եւ կ'աղաչեմ որ Ձեր խանդակաթ որդւոյն սու գոյզն բարեմաղթութիւնն ընդունիք:

3.

Նոր տարւոյս առթովը, սիրելի ծնողք, իմ աշխատութեանս փոքր մէկ ցոյցը՝ շնորհք բռնէք հաճութեամբ ընդունեցէք: Ստոյգ է ընծայածս մեծագին բան չէ, սակայն Հրամանոցդ կը ցուցնե՛ որ Ձեր ինծի համար ըրած զոհերուն եւ աշխատութեանց, իմ եռանդովս եւ փութովս փոխարէն ընել կը բաղձամ: Ար յուսամ որ Աստուծոյ եւ Ձեր օրհնութեամբը, ասիկե ետքն ընելու յառաջագիմութիւնս՝ ունեցած բարի դիտարութեանցս համեմատ գոյ, եւ եկած տարի Ձեզի աւելի արժանաւոր պարգեւ մը կարենամ ընել:

Արախտագիտութեանս սու ցոյցին հետ կը խնդրեմ որ Ձեր բարօրութեան համար անկեղծ բարեմաղթութիւններս ալ ընդունիք:

Ձեր խանդակաթ որդին:

4.

Mes chers parents,

Vous ne serez pas réveillés au commencement de cette année par les baisers et les souhaits de votre fils, et elle s'écoulera probablement avant que j'aie le bonheur de vous revoir. Je fais bien des vœux pour que vous la passiez dans la joie et qu'aucun évènement fâcheux ne trouble votre sérénité. Croyez, mes chers parents, que j'obéirai sans cesse à vos ordres, et m'y conformerai toujours avec plaisir. Adieu, mon bon père et ma chère mère. Je vous embrasse tendrement.

Votre respectueux fils.

5.

Mon très-cher père, je croirais manquer au plus sacré de mes devoirs si je négligeais, au commencement de cette année, de vous renouveler les assurances de mon profond respect et de ma vive reconnaissance. Agréez donc, mon très-cher père, les souhaits ardents que je fais pour la continuation de votre santé et l'accomplissement de tous vos désirs. Puisse le Seigneur prolonger vos jours pour le bonheur de votre famille, et les rendre toujours heureux et tranquilles! Je vous supplie de croire que je ferai de jour en jour de nouveaux efforts pour mériter la continuation de vos bontés, et pour vous prouver, par mon respect et ma tendresse, la parfaite soumission avec laquelle je suis etc.

4.

Սիրելի Ծնողք:

Աւա անդամ տարւոյս սկիզբը՝ Ձեր սրգւոյն բարեմաղթութիւններով պիտ'որ չարթըննաք. եւ հաւանական է որ տարին պիտի անցնի եւ ես դեռ բախա չունենամ զՁեզ տեսնելու: Արդ, սիրելի Ծնողք, Ձեզի ուրախարար եւ շնորհատու նոր տարի կը մաղթեմ, եւ կը յուսամ որ ամենեւին դժբախտ արկած մը Ձեր ուրախութիւնը չվրդովէ: Ար խոտտանամ, սիրելի Ծնողք, որ Ձեր հրամաններուն միշտ հնազանդ զանուիմ, եւ սիրով հպատակիմ: Աղջամբ մնացէք, սիրելի Հայր, սիրելի Մայր. զՁեզ սրգիական գթով եւ ձեռաց համբուրի կ'ողջունե՛մ:

Ձեր ամենահնազանդ սրգին:

5.

Առաջին գլխաւոր պարտքիս մէջ պակասած կ'ըլլայի, սիրելի Հայր, եթէ տարւոյս սկիզբը խորին մեծարանացս եւ ջերմ երախտագիտութեանս սպացոյցը զանց առնէի Ձեզի նորոգել: Ընդունեցէք արդ, սիրելի Հայր, Ձեր անսասան առողջութեան եւ Ձեր ամէն բազմանաց կատարմանը համար բրած ջերմ բարեմաղթութիւններս: Աստուած բուրբ ընտանեաց երջանկութեան համար Հրամանոցը շատ շատ տարիներ, երանալից զուարթ օրեր շնորհէ: Ես իմ կողմանէս ամէն ջանք պիտ'որ ընեմ որ քան զօր՝ որ ասկէ ետքն ալ Ձեր բարեգութիւնամոյն արժանի ըլլամ, եւ մեծարանքովս ու սիրովս ցուցնեմ կատարեալ հպատակութիւնս, որով եմ եւ այլն:

Un petit garçon ou une petite fille à son grand-papa.

Mon cher grand papa (ou bon-papa)!

Je vous aime bien, je vous aime tous les jours de plus en plus, je vous aimerai toujours. Je n'ai que cela à vous dire, car je ne suis pas encore assez âgé(e) pour écrire un beau compliment. Mais mon coeur ne changera jamais, et je tâcherai de devenir meilleur(e) d'année en année, afin de ne pas perdre la tendresse de mon cher grand-papa.

A une dame qui a soigné notre éducation.

J'aurais cru, Madame, ne faire que remplir un devoir de pure courtoisie, en me présentant ce matin chez vous pour vous offrir l'expression de mes vœux, à l'occasion de la nouvelle année. Songez à tout ce que e vous dois depuis le moment où je suis né jusqu'à ce jour; représentez-vous tout ce que doit éprouver ce coeur qui est votre ouvrage; puis dites-vous à vous-même tout ce que je voudrais vous dire, et qui est bien au-dessous de tout ce que je sens etc.

A un instituteur.

Monsieur, ce serait de l'ingratitude que de laisser passer la solennité du jour de l'an sans vous témoigner ma reconnaissance pour tous les soins dont vous entourez ma jeunesse. C'est à vous, Monsieur, que je serai redevable des qualités qui

Պատիկ աղայ մը իր պապունէ:

Սիրելի Պապս:

ԶԶեղ սրտանց կը սիրեմ, եւ օրէ օր աւելի կը սիրեմ, եւ միշտ պիտ'որ սիրեմ: Աս է բոլոր բանքս, վասն զի դեռ չեմ մեծցած, որ Ձեզի գեղեցիկ շարհաւորութիւններ գիտնամ ընել: Սակայն սիրտս երբեք պիտ'որ չփոխուի, եւ տարւէ տարի աւելի բարի բլլալու պիտ'որ աշխատիմ, որ պատուական պապուս միշտ սիրելի բլլամ:

Տիկնոջ մը՝ որ գրողին դաստիարակութիւնը հոգացած է:

Պարզ քաղաքավարական պարտք մը կատարած կը համարեի, ազնիւ Տիկին, եթէ աս առտու Ձեր առջեւն ելլէի նոր տարւոյս առթովը բարեմաղթութիւններս նուիրելու համար: Յիշեցէք, ազնիւ Տիկին, այն ամէն բարիքն՝ որ ես ծննդէնէս մինչեւ ցայսօր Ձեզի պարտապան եմ: Աչքի առջեւ բերէք մէյ մը, թէ ինչ պէտք է զգալ ան սիրան՝ որ Ձեր ձեռացը գործն է, եւ դարձէք Դուք Ձեզի բարիք ինչ որ ես կը բաղձամ Ձեզի բնել, գիտնալով միանգամայն որ աս ալ զգացած էս շատ աւելի նուազ է:

Վարժապետի մը:

Աններելի ապերախտութիւն ըրած կը համարուեի, մեծարոյ՛ւարժապետս, եթէ այս նոր սարուոյս զանց առնէի Ձեզի իմ երախտագիտութիւնս յայտնել, այն աշխատութեանց եւ հոգեբուն համար՝ զորոնք աս հասակիս մէջ վրաս կը ցուցը-

font l'honnête homme et le citoyen utile. En vous remerciant de l'instruction que vous me donnez avec tant de dévouement et dont je sens le prix de plus en plus, je prends l'engagement d'apporter à l'avenir dans mes études cette assiduité et cette attention que vous avez le droit de réclamer.

Agréez, Monsieur, la nouvelle expression de mon attachement et de ma reconnaissance.

A un ami avec lequel on n'est pas très-intime.

Cher Monsieur, permettez à un ami, qui se félicite tous les jours de porter un titre si doux, de joindre ses vœux à ceux qui vous seront adressés aujourd'hui. Je n'insisterai pas sur la sincérité des miens; vous ne sauriez douter de la chaleur avec laquelle je supplie le Ciel de faire le bonheur et de prolonger les jours de celui qui est la gloire de sa famille et la joie de ses amis. Votre famille a part aussi à mes vœux, et je vous prie d'être mon interprète auprès d'elle.

A une personne qu'on respecte.

Chaque jour de l'année voit naître un de mes vœux pour vous, Monsieur, mais un seul me permet de les exprimer. Cédant à l'impatience de mon cœur, je devance ce jour solennel, afin de hâter le

նէք: Չեզի պարտապան եմ ան ամէն բարեմասնութիւններն, որոնցմով կը յուսամ պատուաւոր անձ եւ լաւ քաղաքացի ըլլալ: Չեր ինձի այնպիսի անձնանուիրութեամբ տուած կրթութեան համար, որուն յարգն օր աւուր վրայ աւելի կ'իմանամ, շնորհակալութիւնս մատուցանելէն ետեւ, կը խոստանամ ասկէ ետքն ուսմանցս մէջ այն փոյթն ու մտադրութիւնն ընել, զոր Գուք իզմէ պահանջելու իրաւունք ունիք:

Հաճութեամբ ընդունեցէք սիրոյս եւ երախտագիտութեանս աս նոր յայտարարութիւնը եւ այլն:

Շատ ընտանի շեղող խարեկամս մը:

Ներեցէք, Տէր, բարեկամս մը՝ որն որ բարեկամութեան քաղցր անունը վրան կրելուն իբր թէ ինքն իրեն խնդակից է ամէն օր, որ ինքն ալ այս օրս Չեզի ըլլալու շնորհաւորութեանց հետ իր իղձերը միացընէ: Աւելորդ կը համարիմ բարեմալութութեանցս անկեղծութիւնն ի մէջ բերել, գիտնալով որ վստահ էք թէ ինչպիսի ջերմաջերմ ազօթիւք կը խնդրեմ Աստուծակ՝ որ հաճի այնպիսի մէկու մը օրերն երկընցընել, որ ընտանեացը պարծանքն ու բարեկամացն ուրախութիւնն է: Կը խնդրեմ որ Չեր պատուական ընտանեացն ալ բարեմալութութիւններս շնորհք ընէք հաղորդել:

Ս'ենտարոյ մարդոս մը:

Թեպէտ օր չ'անցնիր տարւան մէջ՝ որն որ Հրամանոց Տէրութեանը համար նորանոր փափաքներս չտեսնէ, սակայն միայն օր մը ներեալ է ինձի զաննք Չեզի գրով ալ յայտնել: Սրտիս անշէջ

plaisir que j'éprouverai. Vous trouverez, dans ce témoignage anticipé, la preuve que de vos nombreux amis, il m'est aussi doux qu'honorable de me dire le premier. Que ce titre justifie mon empressement et me vaille votre indulgence!

A un supérieur.

Monsieur, votre inépuisable bonté mérite toute ma reconnaissance; je m'estime heureux de trouver enfin dans ce jour l'occasion d'exprimer hautement les vœux que je forme sans cesse dans le secret de mon cœur. C'est, en effet, la seule manière dont je puisse m'acquitter de tous les bienfaits dont vous m'avez comblé jusqu'à ce jour, et leur sincérité égale la générosité de votre âme. Mais ce ne sont que des vœux, et votre bienfaisance n'est jamais inactive. Cette réflexion, que je fais continuellement, m'apprend combien je suis encore loin de mériter tout ce que vous avez fait pour moi. Croyez au moins que si ma reconnaissance demeure stérile pour vous, rien ne pourra jamais l'affaiblir, et que ce sentiment ne s'éteindra qu'avec ma vie.

A un protecteur.

Monsieur, je ne puis laisser échapper l'occasion qui s'offre à moi de vous adresser l'hommage

եւանդն այն ցանկալի օրէն աւելի յառաջ կանխել
կու տայ ինձի, որով զգալու հաճութեանս աւելի
շուտ կը հասնիմ: Տէրութիւնդ կանխահաս յայ-
տարարութենէս կը տեսնէ յայտնապէս, որ իմ
պարծանքս եւ ուրախութիւնս՝ Ձեր բազմութիւ-
բարեկամացը մէջ առաջինն ըլլալն է: Թող աս
բարեկամի անունն իմ աճապարանքս արդարացընէ
եւ Ձեր ներողամտութիւնը վաստակի:

Վերնագրանի մը:

Ձեր անսպառ բարութիւնը զիս շնորհակա-
լութեան կը ստիպէ, եւ ինք զինքս երջանիկ կը հա-
մարիմ, որ վերջապէս աս օրն ինձի պատեհ առիթ
մը տուաւ՝ սրտիս ներքին բարեմաղթութիւն-
ներն արտաբուսա ալ յայտնելու, որով կրնամ
Ձեր մինչեւ հիմայ ցուցըցած երախտեաց փոխա-
րէն մ'ընել. եւ անշուշտ իղձերուս անկեղծութիւնը
Ձեր սրտին մարդասիրութեանը հաւասար կու դայ:
Սակայն դարձեալ Ձեր բարերարութիւնն արդիւ-
նական է, իսկ իմ բազմանքներս պարզ բազմանք
են: Ատնը անդադար մտքիս մէջ յեղեղելով
աղէկ կ'իմանամ, որ դեռ ինչչափ Ձեր ինձի բրած-
ներուն անարժան եմ: Միայն թէ կրնամ զՁեզ
վստահացընել՝ որ թէեւ երախտագիտութիւնս
անպառու է, բայց բան մը կարող պիտ'որ չըլլայ
դանիկայ տկարացընել, եւ նոյն զգածմունքը սրտիս
մէջ միայն կենացս հետ պիտ'որ մարի:

Պաշտպանի մը:

Ձեմ կրնար Ձեզեւ երախտագիտութեանս
ցոյցն ընելու յարմար առիթը ձեռքէ թողուլ. ես

de ma gratitude. Je croirais avoir mal commencé l'année, si je ne vous donnais de nouvelles assurances de ma respectueuse reconnaissance, et si je ne vous demandais la continuation de votre protection qui m'est si précieuse. Croyez, Monsieur, que je ne négligerai rien pour la conserver.

Le Ciel sait les vœux ardents que je fais pour votre santé et votre prospérité. Je puis vous assurer qu'ils ne sauraient être remplis, quelque bonheur qu'il vous arrive, et qu'on ne peut être avec un dévouement plus parfait et une plus vive reconnaissance etc.

Envoi d'un cadeau d'étrennes à un instituteur.

Monsieur, les soins empressés et scrupuleux que vous apportez sans relâche à l'éducation de mon fils vous ont acquis de nombreux titres à ma reconnaissance. Mais ce n'est pas par de simples remerciements que je puis payer la dette que j'ai contractée envers vous pour l'attention toute particulière et l'attachement que vous montrez à mon fils Paul; aussi ne saurais-je m'acquitter qu'en vous témoignant l'amitié sincère que j'éprouve pour vous. Si vous voulez me prouver que la mienne n'est pas sans quelque prix à vos yeux, vous accepterez avec indulgence et bonté le petit cadeau d'étrennes que je me permets de vous offrir. Je crois ne pas me tromper en pensant que vous ne possédez pas l'Encyclopédie de . . . , et je m'estimerai heureux de pouvoir compléter ainsi votre bibliothèque. Regardez ce modeste présent

կը կարծեմ թէ աս նոր տարին ըստ օրինի սկսած չեմ ըլլար, եթէ ոչ իմ յարգական շնորհակալութեան հաւաստիքը Ձեզի նուիրելով, եւ Ձեր պատուական պաշտպանութիւնն ասկէ ետքն ալ խնդրելով : Հաւատացէք, պատուական Տէր, որ բոլոր ջանքս ան պիտ'որ ըլլայ՝ որ միշտ նոյն խնամոց արժանի ըլլամ :

Ատուած դիտէ Ձեր առողջութեանն ու բարօրութեանը համար սրտէս բխած ջերմաջերմ իղձերը : Կրնամ զՁեզ ապահովցնել, թէ որպիսի երջանկութեան ալ հասնիք, դեռ իմ փափաքներս երբէք լիուրի կատարուած չեն ըլլար, եւ թէ ոչ դը կրնայ աւելի կատարեալ յարգութեամբ եւ ջերմ երախտագիտութեամբ ըլլալ՝ Ձեր . . . :

Վարպետի մը՝ նոր տարւոյ պարգևոյ :

Որդւոյս կրթութեան վրայ ունեցած քրտնաջան եւ խնամոտ հոգերնիդ, զիս բազմապատիկ կերպով Ձեզի երախտապարտ ըրին : Խօսքով չեմ կրնար յայտնել՝ Պօղոս որդւոյս վրայ ցուցրցած Ձեր անձինն մտադրութեան եւ սիրոյն համար ունեցած երախտագիտութիւնս, միայն սրտազին բարեկամական զգածումներով կրնամ հատուցում ընել : Եթէ կ'ուզէք ցուցնել որ իմ բարեկամութիւնս Ձեր առջեւ արժէք մ'ունի, ընդունեցէք ներողամտութեամբ եւ սիրով աս նոր տարւոյ պարգեւը, զորն որ կը համարձակիմ Ձեզի ընծայել : Եթէ չեմ սխալեր Ա. հեղինակին գիտութեանց բովանդակութիւնը չունիք, եւ ինք զինքս բախտաւոր կը համարիմ, եթէ կարող ըլլամ ասով Ձեր զբառունն ամբողջացնելու դորձակից ըլլալ : Նկատեցէք, պատուական Տէր, աս չնչին պարգեւը, իբրեւ միշտասկ այնպիսի բարեկամի մը, որուն Ձեր բա-

comme le souvenir d'un ami à qui votre affection est bien précieuse. Que Dieu vous conserve et bénisse vos efforts! Je souhaite que vous trouviez bientôt l'occasion de me transmettre de bonnes nouvelles de mon fils et vous prie d'agréer l'assurance de ma profonde estime.

Votre reconnaissant.

Lettre d'un fils à son père.

Mon très-cher père,

Ce jour où vous êtes né pour mon bonheur, me rappelle tout ce que je dois au ciel pour un si grand bienfait, et je lui en rends mille actions de grâces dans toute la sincérité de mon cœur. Ah! s'il écoute mes vœux les plus ardents, il m'offrira encore longtemps le plaisir inexprimable de vous témoigner les mêmes sentiments et la même joie.

Je suis avec un profond respect et une tendresse sans bornes, mon très-cher père etc.

A un ami pour l'anniversaire de sa naissance.

Je m'empresse, Monsieur, de vous souhaiter une heureuse fête. C'est une grande satisfaction pour moi de trouver l'occasion de vous renouveler le témoignage de la sincérité de mes sentiments. Vous ne doutez point, j'espère, des vœux que je fais pour vous et pour votre aimable famille, que j'embrasse de tout mon cœur.

Je suis, Monsieur, etc.

ընկամութիւնը պատուական է: Աստուած զՁեզ պահէ եւ Ձեր ամէն գործքերուն վրայ իր սուրբ օրհնութիւնը հեղու: Ար բաղձամ որ քիչ ժամանակէն առիթ գտնէք՝ որդւոյս վրայ բարի լըեր տալու, եւ կը մնամ խորին մեծարանօք

Երախտապարտ:

Որդի մը իոր հօրը:

Այս օրս, սիրելի Հայր, որ Գուք իմ երջանկութեանս համար աշխարհքի լոյսը տեսաք կը նորոգէ մտքիս մէջ թէ քանիպատիկ շնորհակալութիւն պարտական եմ Աստուծոյ՝ այսպիսի մեծ բարերարութեան մը համար, որուն անկեղծ սրտիւ բիւր գոհութիւն կը մատուցանեմ: Եթէ եռանդագին խնդրուածքներս լսելի ըլլան, նոյն զգածումներն եւ նոյն ուրախութիւնն երկայն ժամանակ յայտնելու անպատմելի հաճութիւնն ինծի շնորհուած կ'ըլլայ:

Խորին յարգութեամբ եւ անչափ սիրով եմ, սիրելի Հայր եւ այլն:

Քարեկամի մը իոր ծննդեան տարեդարձին:

Ար փութամ, մեծարգոյ Բարեկամ, Ձեզի շնորհաւոր տարեդարձ մը բարեմաղթել: Մեծ սրտի գոհութիւն է ինծի՝ զգածմանցս անկեղծութեան հաւաստիքը Ձեզի դարձեալ նորոգելու առիթ գտնելու: Ար յուսամ որ աներկբայ էք իղձերուս վրայ, զորոնք Ձեզի եւ պատուական ընտանեացդ ունիմ: Եւ ես ամենուր յարգութեան ողջոյնս մատուցանելով՝ կը մնամ . . . :

Réponse.

Monsieur, chaque année je réunis à une petite fête tous mes amis et ma famille; déjà, plus d'une fois, vous l'avez honorée de votre présence; serai-je moins heureux cette année? Vous ne voudriez pas rendre la fête incomplète. Au surplus, vous n'êtes pas maître de dire non; souvenez-vous qu'on ne doit jamais répondre par un refus à la demande qu'adresse un ami. Je compte donc sur vous.

Une petite fille pour l'anniversaire de la naissance de sa mère.

Chère maman,

C'est aujourd'hui l'anniversaire de ta naissance, et je n'ai point voulu laisser passer ce jour sans te répéter combien je t'aime. Dieu, que je prie soir et matin pour toi, accueillera sans doute avec bonté les vœux fervents de ta fille, et il me conservera longtemps encore la meilleure des mères.

Embrasse-moi, chère maman; tes baisers me porteront bonheur.

Պատասխան:

Աձէն տարի սովորութիւն ունիմ բարեկամներս ու ընտանիքս փոքր հանդիսի մը ժողովել, զորն որ արդէն քանի մը անգամ Ձեր ներկայութեամբը պատուեցիք: Այն բախտը կը յուսամ որ աս տարի ալ ունենամ. վասն զի չեմ կարծեր որ Ձեր պակասութեամբը մեր հանդէսը պակասաւոր ուզէք թողուլ: Բայց ուրիշ բան մ'ալ կայ, որ չէք կրնար խնդրուածքս մերժել. յիշեցէք որ բարեկամի մը աղաչանքին երբեք զլացական պատասխան չի տրուիր: Ուստի եւ Ձեր գալստեան սպասելով եւ այլն:

Պզտիկ աղջիկ մը՝ իւր մօրը ծննդեան տարեդարձին:

Սիրելի Մայր:

Այսօր Հրամանոցը ծննդեան տարեդարձն է, եւ ես չուզեցի աս առիթը ձեռքէ հանել առանց Ձեզի դարձեալ սիրոյս առաւելութիւնը յայտնելու: Առտու իրիկուն Ձեզի համար աղօթող եմ. անտարակոյս Աստուած Ձեր զաւկին ջերմ փափաքները կը լսէ եւ պատուական մայրս շատ տարիներու կը հասցընէ:

Շատ դորովով ձեռքերնիդ կը պահնեմ, սիրելի Մայր. Ձեր սերն իմ երջանկութիւնս է:

II.

Lettres de félicitation sur d'autres sujets.

On doit distinguer deux sortes de lettres de félicitation : dans les unes, dictées par l'amitié, on se réjouit avec un ami, parce qu'on prend un plaisir réel à ses avantages ; dans les autres, dictées par cet intérêt qu'on appelle *bienséance*, on félicite ses protecteurs ou ses égaux pour ne point être soupçonné d'ingratitude ou de jalousie.

Les premières de ces lettres sont faciles à faire. Il s'agit de sentir vivement ce qui intéresse un ami ; on peut ensuite dire tout ce que l'on veut.

Un peu d'enjouement ne gête rien dans une lettre de félicitation à un ami ; il ôte aux compliments cette fadeur qui les accompagne presque toujours.

La longueur est un grand défaut ; une lettre de félicitation, n'étant le plus souvent qu'une série de paroles flatteuses, ne saurait être trop brève.

B.

Ուրիշ նիւթոց վրայ շնորհաւորութեան նամակներ :

Շնորհաւորութեան նամակներն երկու տեսակ են . առաջիններուն մէջ բարեկամական խօսակցութեամբ բարեկամաց խնդակից կ'ըլլանք, վասն զի անոնց յաջողութեանը վրայ ճշմարտապէս կ'ուրախանանք : Իսկ երկրորդներուն մէջ քաղաքավարութիւնը կը պարտաւորէ զմեզ՝ մեր պաշտպաններուն կամ հաւասարներուն բարեմաղթութիւն ընել, որ չըլլայ թէ ապերախ կամ նախանձոտ երեւանք :

Առաջին տեսակ նամակները գրելը գիւրին է . բաւական է անձամբ ու ներքուստ զգալ մեր բարեկամին հաճոյականն ու օգտակարը, անկէ ետքն ուղածնիս կրնանք ըսել :

Բարեկամներու գրուած շնորհաւորութեան մէջ քիչ մը զուարթութիւն մնաս չունի, վասն զի ասով քաղաքավարական խօսքերուն սովորաբար կից եղած անհամութիւնը կը բարձուի :

Այսպիսի նամակներու մէջ՝ երկայնբանութիւնը մեծ պակասութիւն է . ինչու որ շնորհաւորութեան նամակն, որ ըստ մեծի մասին քաղաքավարական խօսքերու շարք մըն է, որչափ կարճ ըլլայ՝ այնչափ աւելի աղէկ է :

Félicitations à une personne qui a obtenu un emploi élevé.

Monsieur, je suis trop bon citoyen pour ne pas me réjouir du choix que le roi a fait, en vous nommant pour remplir les fonctions importantes de (*les désigner*). C'est une heureuse acquisition que fait le gouvernement, car votre sagesse et vos lumières donnent la certitude que l'espoir que l'on fonde sur vous ne sera pas déçu.

Si le bon citoyen se réjouit, vous ne devez pas douter de la satisfaction qu'éprouve l'ami sincère; agréez donc ses félicitations, et croyez toujours à son attachement désintéressé.

A un ami intime, sur le même sujet.

Monsieur, parmi les nombreuses lettres de félicitation qui ont abondé ces jours-ci chez votre portier, vous êtes sans doute étonné de n'avoir pas trouvé un petit mot de votre ami, et peut-être pensez-vous qu'il est bien lent à vous témoigner la joie qu'il a dû éprouver en apprenant votre nomination. Cessez d'être surpris, mon ami, et croyez que c'est par calcul que j'ai paru négligent. Maintenant que la foule est passée, je me plais à penser qu'en lisant mon billet, vous ne le confondrez pas avec ceux dictés par le devoir, l'intérêt, l'étiquette . . . ou quelque chose de pis.

Բարձր պաշտօնի հասած մեկոս մը :

Չէ թէ միայն իբրեւ բարեկամի, այլ նաեւ պարզապէս իբրեւ քաղաքացւոյ՝ ուրախարար է ինձի ան ընտրութիւնն, որով վեհափառ թագաւորն զՁեզ (*այս ինչ*) բարձր պաշտօնին կոչեց: Ասով տէրութեան մեծ օգուտ մ'եղաւ, որովհետեւ Ձեր իմաստութիւնն ու աշակերտութիւնն երաշխաւորութիւն մըն են՝ որ Ձեր վրայ գրուած յոյսը պարապի չ'ելլեր:

Եթէ իբրեւ լի քաղաքացի այսպէս, սրչափ եւս աւելի անկեղծ պիտ'որ ըլլայ խնդակցութիւնս իբրեւ բարեկամ: Հաճութեամբ ընդունեցէք ուրեմն բարեմաղթութիւններս, եւ ընդ միշտ վստահ եղէք ճշմարիտ սիրոյս վրայ:

Կոյն նիւթի վրայ՝ ընտանի բարեկամի մը :

Անշուշտ զարմացած պիտ'որ ըլլաս, յարգոյ Բարեկամ, որ աս օրերը քեզի ուղղուած բազմաթիւ շնորհաւորութեան նամակներուն մէջ իմ կողմանէս ալ երկտող դիր մը չգտար, եւ կարելի է մտածած ըլլաս որ քու (*աս պաշտօնին*) ընտրութեան վրայ զգացած ուրախութիւնս կը դանդաղիմ յայտնել: Սակայն վերջ տուր զարմանացդ, եւ հաւատաւ որ ցայս վայր անհող երեւալը մասնաւոր նպատակ մ'ուներ: Հիմայ հաճ սրտիւ կը մտածեմ որ խուռն բազմութիւնն անցաւ, եւ իմ օղջունագիրս կարգացած ատեն՝ ստիպուած ու շահուկամ ձեւի համար . . . կամ գուցէ աւելի անարգ նպատակաւ գրուածներուն հետ չես շփոթեր:

A un protecteur qui a obtenu de l'emploi.

Ce n'est pas vous, Monsieur, que je félicite de ce qui n'est qu'un acte de justice: à qui doit-on de tels emplois, si ce n'est à ceux qui réunissent la probité aux lumières et le zèle à la capacité? Mais je vois l'allégresse de vos amis, et surtout la satisfaction de vos subordonnés; c'est donc à ceux-ci que je dois et que j'adresse mes compliments. Je vous en ferai un de condoléance, puisque l'emploi le plus honorable n'est souvent que la charge la plus pénible. Toutefois celle-ci ne dépassera ni vos forces ni votre courage; et, quant à vos talents, il y a longtemps que vous avez prouvé qu'ils lui étaient supérieurs.

Lettre de félicitation à un ami sur une récompense qu'il a reçue pour des services rendus.

On vous rend la plus honorable justice en ce jour, mon cher ami, et je ne saurais vous exprimer que bien faiblement la joie que j'en éprouve. Je ne me mets point en peine de vous le persuader par un long discours: votre mérite et l'amitié qui nous lie suppléeront à mon peu d'éloquence et vous l'exprimeront plus vivement que je ne pourrais le faire la plume à la main; elle vous fera ressouvenir que je suis pour la vie, etc.

Յոր պաշտօնի հասած պաշտպանի մը:

Չեղի տրուած պաշտօնը, մեծարգոյ Տէր, պարզ արդարութեան պարտք մըն էր, անոր համար ալ շնորհաւորութեանս անկարօտ: Որո՞նք անկ են այսպիսի պաշտօններ, եթէ ոչ անոնց որոնց վրայ առաքինութեան հետ հանձար եւ եռանդեան հետ յաջողակութիւն եկած միացած են: Սակայն կը տեսնեմ Չեր բարեկամաց ուրախութիւնը եւ մանաւանդ Չեր հպատակներուն խնդութիւնը. ուստի իմ բարեմտաբարութիւններս անոնց բնելու պարտական եմ: Իսկ Չեղի պէտք էի աւելի ցաւակից ըլլալ քան թէ ուրախակից, որովհետեւ շատ անգամ ամէնէն պատուաւոր պաշտօնը՝ ամէնէն ծանր բեռն է: Միայն թէ այդ բեռը ոչ Չեր զօրութենէն վեր է եւ ոչ Չեր քաջասրտութենէն. իսկ Չեր մտաց կարողութիւններն՝ արդէն շատ առիթներու մէջ ցուցուցիք որ այդ բեռան ծանրութենէն վերագոյն են:

Բարեկարմի մը՝ վարձատրութեան սոյթի ջնորհաւորութիւն:

Այսօր Չեղի, պատուական Բարեկամ, փառաւոր հատուցում եղաւ, որուն վրայ զգացած ուրախութիւնս չեմ կրնար բաւական բացատրել: Չաշխատիմ զՉեղ երկայն ճառերով՝ համոզեցնելու. Չեր արդիւնքն եւ մեր փոխադարձ բարեկամութիւնը՝ գրչիս ճարտարութենէն պակասա՞ր կը լեցնեն: Իմ գրիչս այսօր Չեղի միայն ան պիտ'որ յիշեցնէ, թէ բոլոր կենացս մէջ եմ, եւ այլն:

Sur une convalescence.

A quelles inquiétudes m'avait livré votre maladie! Dans la crainte de l'empirer, j'ai dû vous les taire; mais aujourd'hui que la plus heureuse convalescence nous permet plus que de l'espoir, je puis et dois parler. Pour que votre santé se rétablisse avec solidité, il faut qu'elle revienne avec précaution; c'est comme la lumière que des mains habiles rendent peu à peu aux yeux qui en furent longtemps privés. Mais pourquoi insister sur la prudence avec une personne qui en a autant que vous! Je n'ajouterai qu'un mot: c'est qu'en vous consacrant des soins, ce n'est pas à vous seul que vous les donnerez. Songez à vos enfants, à vos parents, à vos amis, songez à moi; et vivez longtemps pour tous.

Lettre de civilité pour un mariage.

Monsieur, comme je prends part à tout ce qui vous touche, permettez que je vous témoigne ma joie sur le mariage de Mademoiselle votre fille. Sans m'arrêter aux considérations de fortune, qu'on prise néanmoins dans le siècle où nous sommes, l'éloge qu'on m'a fait des qualités de Monsieur votre gendre, me prouve que je dois vous féliciter de votre choix sous tous les rapports. Les qualités sont surtout la chose essentielle, car j'ai toujours ouï dire que la vertu demeure, et que la fortune quelquefois s'en va.

Հիասուզութեան փութեան սնցոցած մեկու մը:

Ինչչափ մոմտուք եւ հոգ եղաւ ինձի Ձեր հիւանդութիւնը. եւ բանն աւելի չգէշցընելու համար, հարկ եղաւ որ վախ Ձեզմէ ալ ծածուկ պահէմ: Հիմայ որ այսպիսի ուրախարար ապաքինութիւն մը կատարեալ առողջութեան յոյս կու տայ, կրնամ եւ պէտք եմ զգացածս խօսքով ալ յայտնել: Առողջութեան հաստատուիլն աչաց լուսոյն կը նմանի. մէկն որ երկայն ատեն աչքին լոյսը կորսընցուցած է, պէտք չէ որ մէկէն ի մէկ լուսոյ նայի, նոյնպէս Ձեր առողջութիւնն որպէսզի հաստատուն ըլլայ, պէտք է որ կամայ կամայ տեղը դայ: Բայց Ձեզի պէս խոհեմ մեկու մը ինչն խոհեմութիւն կը քարոզեմ: Միայն թող տուէք որ խօսք մ'ալ ըսեմ. այսինքն՝ եթէ Գուք Ձեզի հոգ տանելու ըլլաք, միայն Ձեզի հոգ տարած չէք ըլլար: Մտքերնիդ բերէք Ձեր տղաքը, ազգականները, բարեկամները եւ զիս ալ. եւ մեր ամէնուս համար շատ շատ տարիներ ապրեցէք:

Հարստենաց Յնորհապարտութիւն:

Որովհետեւ Ձեզի վերաբերեալ ամէն իրաց սրտանց մասնակից եմ, ներեցէք որ նաեւ Ձեր ազնիւ աղջկան պատկանը վրայ զգացած ուրախութիւնս Ձեզի յայտնեմ: Առանց յիշեցընելու ան պարագան, որ Ձեր պատուական փեսան ստացուածոց տեր է եղեր, թեպէտ ասոր վրայ է հիմնուան աշխարհքիս գլխաւոր մտադրութիւնը, իր բարեմասնութեանցը վրայ լսած գովեստներս զիս կը վստահացընեն Ձեր ընտրութիւնն ամէն նկատմամբ բարեբախտ անուանելու: Իսկան բան՝ բարութիւնն է, վասն զի ես միշտ լսած եմ՝ որ Առաքինութիւնն է մնացական, իսկ հարստութիւնը զնացական շատ անգամ:

A un ami qui vient de se marier.

Monsieur, j'ai appris avec la joie la plus vive l'union heureuse que vous venez de former; je vous en félicite très-sincèrement. Vous possédez une personne aussi vertueuse que charmante; votre sort ne peut qu'être heureux. Permettez, Monsieur, que je présente mes civilités à votre aimable épouse; et croyez tous deux que votre bonheur mutuel me cause une véritable joie.

D'un officier à un général nouvellement promu.

Que de fois, en voyant fuir l'ennemi qui cé-
dait à vos talents et à votre courage, n'ai-je pas
formé le voeu de vous saluer Général! Enfin mes
voeux sont accomplis. Veuillez être persuadé que
personne n'en éprouve plus de satisfaction que
moi. Ce n'est pas une faveur que vous avez obte-
nue; on n'a fait que vous rendre justice, et c'est
ce qui m'a engagé à vous exprimer ma satisfaction.
Je craindrais de faire rougir celui qui ne devrait
son élévation qu'à une protection puissante ou au
hasard.

Excusez la franchise un peu brusque, mais
loyale d'un soldat qui se fait gloire de servir sous
vos ordres, et qui souhaite que vous n'entendiez
prononcer son nom que pour apprendre qu'il a
fait une bonne action.

Բարեկամի մը պսակման:

Ձեր պսակման լուրն մեծապէս զիս ուրախա-
ցուց, եւ ասոր համար սրտանց խնդակից եմ Ձեզի:
Առաքինի եւ բարենշան անձ մը կենակից ունիք,
եւ Ձեր ապագայ վիճակն երջանիկ է: Ներեցէք,
սիրելի Բարեկամ, որ իմ բարեմաղթութիւններս
Ձեր սիրելի ամուսնոյն նուիրեմ, եւ երկուքնիդ
ալ հաւատացէք որ Ձեր երջանկութիւնն ինձի
ճշմարիտ ուրախութիւն է:

Պաշտօնակալ մը՝ նորընտիր զօրապետի մը:

Քանի՛ քանի՛ անգամ թշնամիներուն Ձեր
քաջութեանն ու քաջասրտութեան տեղի տալը
տեսած ատենս՝ զՁեզ մէյ մը զօրավար ողջունե-
լու փափաքներէն սիրտս կը բաբախէր: Հասայ
վերջապէս բաղձանացս: Կրնամ զՁեզ ապա-
հովցրնել, որ ոչ ոք կրնայ իզմէ աւելի ա-
սոր վրայ ուրախութիւն զգալ: Եղածը Ձեզի
չնորհք չէ, արդարութիւն է. եւ ասոր համար
միայն խնդակից եմ Ձեզի: Մէկն որ կամ հզօր
պաշտպանութիւն ունենալով կամ պատահական
դէպքով մը՝ աս պատուոյն բարձրանար, այնպիսոյն
աս շնորհաւորութիւնը չէի ընէր, որ զինքը չամբը-
ցրեմ:

Ներեցէք ինձի պէս զինուորի մը պարզ բայց
անկեղծ համարձակութեան, որ Ձեր հրամանա-
տարութեան ներքեւ ծառայելն իրեն պարծանք
կը համարի, եւ կը բաղձայ որ իւր անունը՝ միայն
քաջագործութիւն մ'ընելուն լուրն առած ատեն-
նիդ լսէք:

A un jubilaire au sujet de sa fête.

Aux hommages sans nombre qui vous seront adressés aujourd'hui pour vos cinquante années de service, je viens joindre mes félicitations qui ne seront ni les moins chaleureuses ni les moins sincères. Un demi-siècle déjà s'est écoulé depuis que vous avez mis vos talents au service de la patrie ; et le contemporain de plusieurs générations, le vieillard vénérable et vénéré resplendit encore de tout l'éclat de ses facultés intellectuelles.

Les semences que vous avez déposées ont produit de riches moissons. Tous ceux qui vous connaissent, paient à vos rares qualités un juste tribut d'estime et d'admiration ; vos supérieurs applaudissent au zèle, à la loyauté dont vous faites preuve dans l'exercice de vos fonctions ; vos subordonnés voient en vous un modèle à suivre ; du cercle de vos enfants, s'élève un concert de bénédictions pour tous les bienfaits dont votre cœur paternel les a comblés : digne récompense de votre noble caractère !

Veuille le Ciel vous accorder les forces et la santé nécessaires pour cheminer en paix sur le soir de votre vie vers le terme de notre pèlerinage terrestre, et vous laisser jouir du bonheur qu'on éprouve à faire servir ses talents au triomphe de tout ce qui est bon, noble et beau !

Daignez accueillir, Monsieur, cette faible marque de mes sentiments à votre égard ; ils partent d'un cœur pur autant que sincère, et vous prouveront la profonde estime etc.

Յիսկանայ հսկոյիկս հասարոյի մը :

Անթիւ շնորհաւորութեանց հետ, որ այսօր Ձեր ծառայութեան յիսնամեայ հանդիսին առթիւր Ձեզն կ'ըլլան, ես ալ կը միացնեմ իմիններս, որ ջերմութեան եւ անկեղծութեան կողմանէ ուրիշներէն վար չեն մնար : Այս դարէ մը ի վեր Ձեր ձիրքերը հայրենեաց ծառայութեան նուիրած էք, եւ բազմաթիւ սերունդներու ախնատես դատուելէն ետքն ալ՝ դեռ պատկառելի բազմամեայ հասակի մէջ մտաւոր կարողութեանց լիութեան մէջն էք :

Ձեր սերմանած սերմն առատ պտղաբերեց : Ձերնալ առաքինութեանցդ ամէն ճանչցող՝ մեծարանաց ու զարմանաց արդար տուրքը կը վճարեն : Մեծերուն ծանօթ է Ձեր պաշտօնի մէջ ցուցուցած եռանդն ու արդարասիրութիւնը. հպատակներուն առջեւ մեծարդի օրինակ մըն էք հետեւելու. եւ Ձեր զուակացը ժողովը՝ Ձեզմէ տեսած երախտեաց համար խնդալից սրտիւ շնորհակալութիւն կը մատուցանէ. եւ աս է ազնիւ սրտի մը արժանաւոր վարձքը :

Անոց խաղաղական երեկոյին մէջ՝ շնորհէ Ձեզն Աստուած, մեր երկրաւոր պանդխտութեան եզրը քալելու հարկաւոր գորութիւնն ու առողջութիւնը, եւ ան երջանկութիւնն զգալ տայ՝ զորն որ իր տաղանդները բարի եւ ազնուական գործքերու բանեցուցած մէկը կը վայելէ :

Այսպիսի զգածման բացատրութիւնը հաճութեամբ ընդունեցէք, որ մաքուր եւ անկեղծ սրտէ բխած՝ վրայ են անպայման մեծարանացս եւ այլն :

CHAPITRE II.

LETTRES DE CONDOLÉANCE.

POUR l'ordinaire on se borne dans ces sortes de lettres à témoigner simplement la part que l'on prend à la perte qui y donne occasion. Quelque réflexions religieuses n'y sont pas déplacées. On peut louer la personne qui est le sujet des larmes, quand on écrit à quelqu'un qui la chérissait beaucoup; mais en général, ces matières demandent beaucoup de délicatesse, et il vaut peut-être mieux se tenir en deçà, que d'aller imprudemment trop loin.

Pour consoler un malade.

On m'apprend, mon cher ami, l'accident qui vous cloue sur un lit de douleur: je sympathise à ce malheur avec toute la sincérité de l'amitié. Ce n'est point du courage que je vous souhaite, mais des forces: elles sont nécessaires au corps pour tempérer les pénibles assauts d'une âme inquiète. Pour supporter les maux qui vous assiègent, il ne vous faut qu'un peu de philosophie et de résignation; elles s'augmenteront en vous par l'idée aussi vraie que consolante de l'intérêt que vous portent vos amis, et que partage celui qui se fait gloire d'en être le premier.

ԳԼՈՒԽ Բ.

ՅՆԻՆԿՑՈՒԹԵԱՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ

Այս տեսակ նամակներու մէջ հասարակօրէն պարզ կերպով մէկուն դժբախտութեանը վրայ ունեցած ցաւերնիս կը յայտնենք: Յաւակցութեան նամակներուն մէջ քանի մը կրօնական խորհրդածութիւններ ալ խառնել շատ վայելուչ է: Կրօնանք նաեւ մեռած կամ սղբացուած անձը գովել, եթէ նամակն այնպիսի մէկուն մը կը գրենք՝ որուն ինք շատ սիրելի էր. բայց ընդհանրապէս աս նիւթը մեծ զգուշութիւն կը պահանջէ. աւելի աղէկ է պակաս քան չափէն աւելի:

Հիւսանք մը սիրովերոս:

Մեծ ցաւով լսեցի դժբախտ արկածն՝ որ զՁեզ անկողինը դամբր է եւ կը փութամ բարեկամական անկեղծ ցաւակցութիւնս յայտնել: Ոչ թէ քաջասրտութիւն կը մաղթեմ Ձեզի, որ արդէն ունիք, այլ զօրութիւն՝ որ մարմնոյն մեծապէս հարկաւոր է եւ սաղտութիւնէն նեղուած սիրտը կը կազդուրէ: Յաւոյ համբերելու համար քիչ մը փիլիսոփայ ըլլալու եւ համակամութիւն ունենալու է: Անտարակոյս մեծ մխիթարութիւն է Ձեզի նաեւ բարեկամաց ցուցած ցաւակցութիւնը եւ առանձինն իմն, որ անոնց մէջ առաջին ըլլալս ինծի պարծանք կը համարիմ:

A un fils qui vient de perdre son père.

La perte bien douloureuse que vous venez de faire, Monsieur, m'a causé une vive et pénible impression; veuillez bien être persuadé que je partage très-sincèrement vos regrets, vos chagrins. Je chéris, je révère mon père, et je sens, en faisant un retour sur moi-même, toute l'étendue du malheur qui cause en ce moment votre profonde affliction. Non, je ne chercherai pas à en diminuer l'excès, il est trop légitime; vous devez vos pleurs à l'auteur de vos jours, c'est un tribut sacré, c'est un tribut filial que vous ne sauriez trop payer sur sa tombe. Pleurez, pleurez donc; vos larmes vous honorent et prouvent la sensibilité de votre âme, la bonté de votre cœur.

Cependant, Monsieur, il est un terme à tout; la nature, en nous imposant la douleur de nous perdre tous successivement, ne nous exempte pas des devoirs de la société; vous-même ne voudriez pas qu'un jour votre fils se consumât éternellement de douleur sur votre tombeau. Aussi, en mourant, votre père vous a laissé pour héritage, avec ses vertus et sa réputation, l'obligation de l'imiter. Bientôt votre mérite le fera oublier, ou plutôt on le retrouvera tout entier en vous.

A une dame sur la mort de son mari.

Je n'ai pas appris, Madame, sans le plus vif chagrin, la triste nouvelle de la mort de votre

Որդւոյ մը հորը մահուանը վրայ:

Ձեր դառն կորուստը վրաս խորին ու ցաւազին ազդեցութիւն մ'ըրաւ, եւ հաւատացէք որ յանկեղծ օրտէ Ձեզի ցաւակից եմ եւ սգակից: Որովհետեւ ես ալ հայրս կը սիրեմ ու կը յարգեմ, աղէկ կրնամ երեւակայել թէ որչափ սաստիկ է այդ աղէտաբեր արկածին Ձեզի տուած ցաւը: Ձէ, չեմ ուզեր անոր սաստիկութիւնը նուազընել, որովհետեւ արդար եւ իրաւացի է: Այդ արտաւերջները պարտական էք Ձեր հօրը՝ որմէ կենաց լըյս տեսած էք. ատիկա նուիրական պարտք մըն է, որդիական պարտք մըն է՝ զոր իրեն դերեղմանին վրայ չէք կրնար լիապէս հատուցանել: Ասցէք, ուրեմն, լացէք, Ձեր արտաւերջները Ձեզի պատիւ են, եւ Ձեր հոգւոյն ու սրտին բարութեան նշանակ:

Սակայն ամէն բան չափ ու սահման ունի: Բնութիւնը մեր վրայ իրար ետեւէ ետեւ կորսնցընելու ցաւալի հարկը դնելով, ընկերութեան ունեցած պարտքերնէս զմեզ ազատ չ'ընէր: Գուք իսկ չէիք կրնար բաղձալ՝ որ օր մը որդիինիդ Ձեր գերեզմանին վրայ ցաւէն հիւծի եւ մահի: Ձեր հայրը մեռած ատեն իր առաքինութեանցն ու պատուոյն հետ՝ նաեւ իր հետոց ետեւէն երթալու պարտաւորութիւնը Ձեզի ժառանգութիւն թող տուաւ: Արյուսանք որ քիչ ժամանակէն Ձեր անձնական արդիւնքը՝ զինքը բոլորովին մոռցնել կամ մանաւանդ թէ զինքը Ձեր անձին վրայ բովանդակ գտնել կու տայ:

Տիկնոջ մը իոր ամուսնոյն մահուանը վրայ:

Ձեր պատուական լծակցին մահուան տրտման կան գոյժը զիս անմխիթար սգով լեցուց: Իրեն ե-

époux ; encore jeune, il vous promettait un bonheur dont son mérite, ses qualités et son excellent cœur vous donnaient la garantie. D'ailleurs celui que vous venez de perdre, ne m'était-il pas uni par les liens d'une sincère amitié, qui s'est noblement montrée de son côté par plusieurs services ? Je ne vous offre pas des consolations, elles seraient déplacées en ce moment. Non, je mêlerai mes larmes sincères aux vôtres. La religion surtout vous fournira des consolations d'un ordre supérieur, et qui adouciront l'excès de votre chagrin. Il est une autre vie pour l'homme vertueux, une vie qui le récompense éternellement de ses bonnes actions. Déjà, Madame, votre époux vous y garde sous ses auspices ; il vous engage principalement à supporter votre douleur avec courage, avec une résignation chrétienne ; et vos enfants ne vous imposent-ils pas la loi sacrée de vivre ?

Recevez l'assurance que je me ferai un devoir religieux de vous continuer les sentiments d'attachement et d'estime que vous m'avez toujours inspirés, et que, dans cette circonstance, vous et vos enfants, vous pouvez réclamer de moi tous les bons offices qu'il sera en mon pouvoir de vous rendre.

Réponse.

Pardonnez, Monsieur, au peu d'ordre ainsi qu'à la brièveté peut-être impolie de ma lettre ; mais ma cruelle situation ne me sert que trop d'ex-

րիտասարդութիւնը, արդիւնքը, բարութիւնն ու ազնիւ սիրտը ի՞նչչափ երջանկութիւն չէին Ձեզի : Ձեր կորուսած անձն՝ ինձի ալ պատուական էր, որովհետեւ երկայն ժամանակէ վեր անկեղծ բարեկամութեան կապով մը իրարու հետ միացած էինք, որուն ինք իր կողմանէ ալ բազմաթիւ ցոյցեր տուած է : Գիրս մխիթարութեան զիւր չէ, վասն զի մխիթարական խօսքերն այս միջոցիս անպատշաճ ու անյարմար են . մանաւանդ թէ իմ արտասուքս Ձեր արտասուաց հետ կը խառնեմ : Գլխաւորաբար կրօնը կրնայ Ձեզի դերբնական մխիթարութիւններ շնորհել, որոնք Ձեր ցաւոց սաստկութիւնն անտարակոյս կը մեղմացընեն : Առաքինի մարդուն համար ուրիշ աշխարհք մ'ալ կայ, ուր հոս գործած բարեգործութեանցը յաւիտենական վարձքը կ'ընդունի : Անկէ հիմայ Ձեր պատուական լծակցին աչքը վրանիդ կը նայի, եւ զՁեզ՝ ցաւերնիդ քաջութեամբ եւ քրիստոնէական համակամութեամբ տանելու կը յորդորէ : Որդւոց տէր ըլլալն ալ Ձեզի զատ պարտք մըն է երկայն ապրելու :

Հաւատացէք որ սրբազան պարտք մը կը համարիմ Ձեր ինձի ազգած բարեկամական ու մեծարանաց զգածումներն ասկէ ետքն ալ հաստատ պահել, եւ այս յարաբերութեանց մէջ Գուք եւ ջեր սիրելի որդիքը՝ կրնաք ինձմէ ձեռքէս եկած ամէն ծառայութիւնները յուսալ :

Պատասխան :

Ներեցէք, Տէր, նամակիս կարգաւորեալ չըլլալուն ու թերեւս անպատշաճ ալ կարծութեանը : Գտնուած աղէտալի վիճակս յուսամ որ զիս Ձեր

cuse. Vos consolations ont fait couler de nouveau mes larmes, et c'est une obligation de plus que je vous ai, puisqu'elles m'ont un peu soulagé du fardeau de mes regrets. Mes sentiments religieux, je l'espère, ainsi que ce que je dois à mes enfants, me feront triompher de mes peines; mais c'est du temps seul, ce grand médecin de l'âme, que j'attends quelque adoucissement à mes chagrins. Au sein de ma douleur, il m'est bien doux d'avoir un ami qui sait y compatir; et si quelque chose pouvait me consoler, ce serait le généreux et délicat intérêt que vous avez la bonté de me témoigner. Je sens toute la valeur de vos procédés, et vous prie de croire qu'il m'est doux de penser que, dans mes malheurs, il m'est resté dans votre attachement un refuge aussi précieux; mais pour le moment, je ne puis que vous remercier de vos officieuses intentions. Veuillez bien agréer l'assurance du parfait dévouement avec lequel j'ai l'honneur d'être.

Consolations à un ami sur la mort d'un de ses enfants.

Très-cher ami,

La lettre où tu m'annonces la mort de ton petit N., ce garçon si plein d'espérances, m'a navré de tristesse, et la part que je prends à ton malheur est d'autant plus vive que j'en ai eu, comme tu le sais, de semblables à déplorer. Crois-moi pourtant, mon cher ami, il y a loin de la dou-

առջեւը բաւականէն աւելի կ'արդարացնէ: Չեր մխիթարական խօսքերն ինծի դարձեալ արտասուաց հեղեղ մը թափել տուին, որուն համար Չեղի մեծապէս շնորհակալ պէտք եմ ըլլալ, որովհետեւ առ սով ինք զինքս քիչ մը սփոփած կը զգամ: Ար յուսամ որ սուրբ կրօնի ազգմունքն եւ որդուցս ունեցած պարտքս՝ ցաւոցս վրայ յաղթանակել կուտան ինծի. սակայն միայն ժամանակը, ան որ մարդու հոգւոյն մեծ բժիշկն է, պիտի կարենայ ազիտորմ ու դառնակոկիծ ցաւերուս մխիթարութիւն ճարել: Ցաւերուս մէջ ինծի մեծ մխիթարութիւն է բարեկամ մ'ունենալս՝ որ ինծի հետ վտակցիլ գիտէ. եւ եթէ կայ բան մը որ կրնայ զիս սփոփել, Չեր ինծի ցուցած քաղցր ու մեծանձնական ցաւակցութիւնն է: Չեր այս վարմանց յարգն աղէկ կը ճանչնամ, եւ հաւատացէք որ մեծապէս մխիթարական է ինծի գիտնալս՝ թէ դժբախտութեանցս մէջ միակ ապաւէն կը մնայ Չեր բարեկամութիւնը: Սակայն Չեր յօժարակամ պատրաստականութեան համար՝ առ այժմ միայն շնորհակալ կրնամ ըլլալ: Հաճութեամբ ընդունեցէք կատարեալ անձնանուիրութեանս հաւատախիբը, եւ այլն:

Բարեկամս մը՝ զտակիւն մահտուանը յիշայ:

Սիրելի Բարեկամ:

Ի խոր խոցեց սիրտս այն թուղթն՝ որովքու սիրուն Ա. իդ, այնպիսի յուսակց զաւկի մը մահն իմացուցիր. եւ քու դժբախտութեանդ վրայ ունեցած ցաւակցութիւնս հարկաւ այսչափ սաստիկ է, վասնզի ինչպէս գիտես, ես ալ նոյնպիսի կորուստներ ունեցած եմ որբալու:

leur qu'on éprouve en perdant un enfant dans un âge si tendre, à celle que cause la mort d'un fils ou d'une fille dont le cœur et l'esprit sont déjà formés, dont l'éducation et l'instruction n'ont été obtenues qu'au prix de mille sacrifices, et qui était à la veille de réaliser toutes les espérances de ses parents.

Mais la religion est là pour verser un baume salubre sur les plaies de notre âme et pour nous apprendre que la main d'un Père veille d'en haut sur nous, et que ce qui nous cause les douleurs les plus vives doit tourner au profit de notre sanctification. Nous connaissons déjà tous deux les rudes épreuves auxquelles l'homme est exposé ici-bas. Quand nous songeons à l'incertitude de l'avenir réservé à nos enfants, aux souffrances, aux tribulations de tout genre qui les attendent à leur entrée dans le monde, nous ne pouvons nous empêcher d'éprouver une sorte de soulagement et de repos d'esprit en les voyant disparaître si tôt de cette vallée de misères.

Oui, cher ami, cette pensée m'a consolé chaque jour davantage dans mes chagrins les plus cruels, et je ne doute nullement qu'elle n'adoucisse l'amertume de ta douleur. Veuille le Ciel que tu trouves dans de nombreux sujets de joie une ample compensation à tes peines actuelles! C'est ce que te souhaite du fond de l'âme

ton tout affectionné.

Consolations offertes à un ami devenu veuf.

Monsieur, la nouvelle de la mort de votre digne épouse m'a pénétré de la plus vive douleur.

Սակայն հաւատա որ տակաւին մատաղ հասակի մէջ ձեռքէ ելած տղու մը վրայ զգացուած ցաւը շատ տարբեր է այնպիսի զաւկի մը մահուան ցաւէն՝ որուն արդէն սիրան ու միտքը զարգացած, որուն կրթութիւնը հազար զոհեր արժամ ըլլայ, եւ որն որ ծնողացը յոյսերն արդէն կատարելու վրայ ըլլայ:

Միայն կրօնը կրնայ մեր հոգւոյն վերքերուն վրայ փրկաւէտ բալասան մը թափել. ան է որ կը սորվեցնէ թէ երկնաւոր Հօր մը պաշտպանութեան տակ ենք, որ մեր ամենէն դժնդակ ցաւերն զմեզ սուրբ ընելու կը դարձնէ: Երկուքնիս ալ ըստ բաւականի դիտենք թէ մարդ այս աշխարհքիս մէջ ինչպիսի դառն փորձերու տակ ինչպէս է. եւ մտածելով մեր որդւոց անստոյգ ապագան, եւ աշխարհք ոտք կտնելու ատեննին՝ վրանին դարձ կերպ կերպ նեղութիւնները, պէտք ենք մխիթարուիլ, տեսնելով որ այսպէս կանուխ այս արտասուաց հովանի կը յափշտակուին:

Այո՛, այո՛, սիրելի բարեկամ, այս մտածութիւնն ինձի միշտ մխիթարական եղած է՝ ամենամեծ կոկիծներու մէջ ալ. եւ չեմ տարակուսիր որ քեզի ալ նոյնպէս կ'ըլլայ: Հիմակուան վշտացդ դիմացը, Աստուած տայ որ բիւր ուրախառիթ յաջողութիւններով առատ հատուցումն ընդունին: Այսպէս կը բաղձայ սրտանց,
բու ամենամտերիմ բարեկամդ:

Բարեկամի մը՝ կնոջը մահուանը վրայ:

Ձեր պատուական ամուսնոյն մահուան ցաւալի լուրը զիս խոր արամութեան մէջ ձգեց: Աշ-

Le monde perd en elle l'ornement de son sexe, chacun de ses amis un coeur aimant et dévoué, sa famille une mère accomplie, ses enfants le guide le plus sûr et le plus tendre, et vous, pauvre ami, vous perdez dans celle que vous pleurez toutes ces qualités réunies. Je n'essaierai pas de vous dépeindre combien je compatis à votre cruelle épreuve, et les paroles me manquent pour vous offrir, hélas! de stériles consolations. Quelle douleur fut plus légitime! quelles larmes coulèrent sur un plus tragique événement! Ah! les pleurs seuls peuvent adoucir les souffrances de l'âme et soulager un coeur oppressé. En ce moment solennel toute pensée humaine est impuissante à ranimer le courage défaillant; il n'y a qu'un regard tourné vers le ciel qui ait le don de soutenir la nature succombant sous le poids de la douleur.

Puissiez-vous trouver une consolation efficace dans l'espoir qu'un monde meilleur vous verra réuni pour toujours à l'objet de votre affection! Puisse l'Être tout-bon vous dédommager par de nouveaux bienfaits des pertes auxquelles vous ont condamné ses augustes décrets!

Recevez en même temps l'assurance que, dans la bonne comme dans la mauvaise fortune, personne ne prend une part plus vive et plus sincère que moi à tout ce qui vous concerne. Je suis avec les sentiments de l'estime la plus profonde

votre très-dévoué ami.

խարհք՝ իրմով իր սեռին մեկ զարդը կորսնցուց, բարեկամները սիրելի եւ հաւատարիմ սիրտ մը, ընտանիքն՝ անգին մայր մը, ու որդիքներն իրենց ամէնէն ապահով ու սիրական օգնականը, իսկ Գուր, պատուական Բարեկամ, բոլոր աս չքնաղ յատկութիւնները միանգամայն: Չեմ ուզեր պարագ սեղ՝ Չեզե պատահած տխուր արկածին վրայ ունեցած ցաւակցութիւնս նկարագրելու աշխատիլ. զՉեզ միտիթարելու խօսք չունիմ. աւանդ չըբ կրնայ ցաւ մը ասկէ աւելի իրաւացի ըլլալ. որ արտասունքներն ասկէ աւելի աղէտաբեր արկածի համար թափուած են: Ո՛հ, միայն արտասունքն է որ կրնայ հոգւոյն կսկիծը մեղմացընել, եւ սրտին վրայի ծանր բեռը քիչ մը թեթեւցընել: Այս միջոցիս ամէն մարդկային մտածմունք անզօր է եւ տկար՝ կորսուած քաջարտութիւնը կազդուրելու. ցաւոց բեռան տակ ընկճած բնութիւնը՝ միայն դէպ ի երկինք հայեցուած մը կրնայ կանգնել:

Երանի՛ թէ ան ակնկալութիւնը Չեզե կատարեալ միտիթարութիւն մը տար, որ լաւագոյն աշխարհք մը երբեմն Չեբ սիրելւոյն հետ զՉեզ դարձեալ պիտ'որ քովէ քով բերէ: Ամենաբարին Աստուած նորանոր բարերարութիւններով մուրցընել տայ Չեզի այն կորուստն որ իւր անքննելի դատաստանը Չեբ վրայ բերաւ:

Այսու առթիւ կը յաւելում յայտնել՝ որ թէ յաջողութեանց եւ թէ ձախորդութեանց մէջ Չեբ առաջին սրտակիցն է՝ ամենայն մեծարանօք՝

Չեբ մտերիմ բարեկամը:

Consolations à une personne victime d'un malheur.

Monsieur,

La nouvelle du malheur qui est venu vous frapper m'a profondément ému; et en vous offrant mon compliment de condoléance, je vous donne une preuve non équivoque de la part bien vive que je prends à votre triste situation. Je me figure aisément combien cette catastrophe inattendue a dû vous abattre; elle est encore trop récente pour que vous puissiez imposer entièrement silence à votre douleur. Le temps, qui guérit tous les maux, versera un baume salutaire sur les plaies de votre âme et y ramènera peu à peu le calme et la tranquillité; d'autre part, la religion et la raison elle-même vous engageront à supporter avec résignation le sort qui vous est échu. Une fois qu'on s'est bien convaincu que la souffrance est un mal nécessaire, on se soumet plus volontiers, et l'on regarde comme un devoir de supporter avec fermeté les épreuves qui sont le lot, sinon de tous, du moins de la plupart. Cette manière d'envisager la vie est assurément le meilleur moyen de supporter les souffrances et de reprendre courage, en même temps que la consolation la plus efficace.

Je vous supplie, mon cher Monsieur, d'ouvrir votre coeur navré à ces considérations que je vous soumets, et les nuages de mélancolie qui obscurcissent en ce moment votre front s'évanouiront, dissipés par l'espoir que le sort ne vous sera pas éternellement contraire. Puissé-je apprendre bientôt que mes vœux à votre égard se sont réalisés! C'est le désir le plus ardent de votre sincère ami.

Զատնայոյթեալ հանդիպած մեկու մը:

Ձեր գլուխն եկած դժբախտութեան լուրը զիս ի խոր խոցեց: Այս դէպքին առթիւր ցուցած կարեկցութիւնս՝ ցոյց մ'ըլլայ Ձեր ներկայադէտարի վիճակին վրայ ունեցած անկեղծ վշտակցութեանս: Դիւրին է ինձի ըմբռնել՝ թէ այդ անակնկալ հարուածն ինչչափ ի կոր կործանած է զՁեզ, եւ թէ դեռ շատ նոր ըլլալուն՝ առ այժմ՝ անկարելի կ'ըլլայ Ձեր սրտին ցաւերը խաղաղել: Ժամանակն՝ որ ամէն ցաւոց բժիշկն է, ինք Ձեր սրտին վրայ մխիթարութեան փրկաւէտ բալասանք պիտ'որ հեղու եւ հանդարտութիւն ու խաղաղութիւն պիտ'որ պարգեւէ: Եւ դարձեալ սուրբ հաւատքն եւ նոյն ինք բանականութիւնը՝ վշտերնիդ հանդարտ սրտով տանելու պարտք կը դնեն վրանիդ: Անգամ մը համոզուելէն ետքը թէ հարկաւոր չարիք մըն է նեղութիւնը, մարդ կամակար կը հնազանդի, եւ պարտք կը համարի քաջութեամբ տանիլ ան վշտաց, որոնք եթէ ամէնուն չէ՝ դոնէ մարդկան մեծ մասին անհրաժեշտ բաժինն են: Կեանքն աս կերպով նկատելը՝ նեղութեանց համբերելու, զմեզ կանգնելու եւ մխիթարելու միակ միջոց է:

Կը խնդրեմ, Տէր, բացէք Ձեր թախճեալ սիրտն աս մտածութեանց առջեւ, եւ Ձեր երեսը պատող տրամութեան ամպերը կը փարատին՝ այս քաղցր յուսով թէ բախտը Ձեզի միշտ հակառակ պիտ'որ չելլէ: Երանի՛ թէ քիչ ժամանակէն լսէի որ սրտազին իղձերս կատարուեր են: Աս է Ձեր անկեղծ բարեկամին ջերմ բաղձանքը:

CHAPITRE III.

LETTRES DE RECOMMANDATION.

RECOMMANDER; quelqu'un, c'est réclamer pour lui la protection dont un homme en place nous honore, ou la tendresse qu'un ami nous a vouée. On mêle ordinairement dans les lettres de recommandation l'éloge de la personne à laquelle on s'intéresse : c'est justifier ses sentiments pour elle, afin de lui concilier ceux des autres. Lorsqu'on confie sa lettre à la personne même en faveur de qui l'on écrit, il est poli de la lui remettre avec un cachet volant, pour qu'elle puisse lire tout ce qu'on dit d'avantageux sur son compte. On a soin de prendre des lettres de recommandation quand on va dans une ville où l'on ne connaît personne; quelque mérite que l'on ait, elles sont au moins utiles pour se faire connaître, et suppléent au mérite tant qu'il n'est pas connu. On ne doit point recommander trop légèrement. En se déclarant la caution du recommandé, il ne faut point s'engager sans réflexion.

ԳԼՈՒԽ Գ.

ՅԱՆՉՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆ ԵՎ ՄԱԿՆԵՐ

ՅԱՆՉՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆ ուրիշ բան չէ՝ եթէ ոչ մէկուն համար բարձրաստիճան անձի մը պաշտպանութիւնը կամ բարեկամի մը սէրը խնդրել: Հասարակօրէն յանձնարարութեան նամակներուն մէջ՝ յանձնուած մարդուն դովութիւնը կ'ըլլայ. ասիկայ անոր վրայ ունեցած համարումնիս իրաւացի ցուցընել է, ուրիշներուն սէրն իրեն վաստըկելու համար: Թէ որ նամակը՝ յանձնուած մարդուն ձեռքը պիտի տրուի, վայելուչ է բայ կնքով տալ, որպէս զէ իր վրայ ըսուած նպատակնոր բաները կարող ըլլայ կարգալ: Յանձնարարութեան նամակն այն տեղեաց համար կը խնդրուի, ուր մէկն ամենեւին ծանօթ չունի: Որչափ մէկն արդիւնաւոր անձ ալ ըլլայ, դարձեալ աս կերպ նամակները դոնէ զինքը ճանչցընել տալու համար հարկաւոր են, եւ միանգամայն չձանչցուած արդիւնքին տեղը կը բռնեն: Մարդ յանձնելու մէջ շատ թեթեւ պէտք չէ ըլլալ, եւ ոչ ուրիշի մը համար երաշխաւոր ըլլալով՝ առանց մտածելու բեռան տակ մտնել:

A un ami, pour lui recommander un autre ami.

On demande avec confiance à qui accorde avec facilité. Permettez-moi donc de solliciter vos bons offices en faveur de celui qui vous remettra cette lettre. C'est un homme de bien, aussi recommandable par des vertus solides que par des qualités aimables. Il se rend dans votre ville, où probablement il s'établira, pour peu qu'il soit secondé.

Ce n'est pas trop présumer de votre obligeance, que d'en attendre de favorables effets pour mon ami.

Pour recommander un voyageur.

Monsieur, m'autorisant de votre officieuse bienveillance et de nos liaisons d'amitié, je prends la liberté de vous recommander un de mes amis qui voyage et se propose de faire un séjour de quelque temps dans votre ville. Comme il n'y connaît absolument personne, il lui sera bien précieux de jouir de votre société et d'être admis, sous vos auspices, dans les maisons que vous fréquentez.

Mon ami d'ailleurs est digne à tous égards de l'accueil avantageux que je sollicite ici pour lui.

Pour demander la protection d'une personne en faveur d'une autre.

Après m'avoir longtemps protégé, Monsieur, vous allez sans doute vous étonner de me voir

Բարեկամ մը՝ ուրիշ բարեկամի յսկանելոյ համար:

Ազաւանքը սիրով կատարողին վստահութեամբ կը դիմուի. այս յուսով կը համարձակիմ թղթաբերիս համար Հրամանոցդ մարդասէր խնամքը խնդրել: Այդ պատուական անձը՝ թէ հաստատուն առաքինութեանցը եւ թէ քաղցը բնաւորութեանը համար՝ ամենայն յանձնարարութեան արժանի է: Հիմայ Ձեր քաղաքը կու դայ, եւ կ'երեւայ թէ բնակութիւնը հոն պիտ'որ հաստատէ՝ եթէ իրեն ձեռք բռնող մը դանձուի:

Կը յուսամ որ Հրամանոցը մարդասիրութեան բարեկամիս նպատաւոր ընդունելութիւն մը սպասելով վստահութեան չափն անցած չըլլայ:

Ճամբորդ մը յսկանելոյ համար:

Ձեր մարդասիրութեան ու մեր հին բարեկամութեան վրայ վստահացած, կը համարձակիմ Ձեզի բարեկամներէս մէկը յանձնել, որն որ ծամբորդութեանը մէջ քիչ մը ժամանակ Ձեր քաղաքը մնալու միտք ունի: Եւ որովհետեւ հոն ամենեւին ծանօթ չունի, իրեն շատ հաճոյական բան կ'ըլլայ, եթէ կարենայ Հրամանոցդ ընկերութիւնը վայելել եւ Ձեր ստտարութեամբն յաճախած տեղերնիդ մուտ դանել: Միանգամայն բարեկամս Ձեզմէ խնդրած ընդունելութեանս արժանի է ամէն նկատմամբ:

Մի կողմ մը համար պաշտպանութիւն խնդրելոյ:

Երկայն ժամանակ Ձեր պաշտպանութիւնն ինձի վայելել տալէն ետեւ, անշուշտ պիտ'որ զար-

encore au nombre de ceux qui sollicitent vos bontés.

C'est pour le fils d'un de mes amis que je sollicite. Je le connais assez pour pouvoir vous assurer qu'il cherchera toujours à mériter votre protection. Examinez-le, Monsieur, sondez ses talents, et ouvrez-lui une carrière où votre obligeance a introduit tant de sujets précieux.

C'est un nouveau service que vous rendrez à l'État, auquel vous attachez un homme déjà utile à sa famille, dont il deviendra alors le soutien.

Je n'insiste pas davantage, parce que je n'ai point oublié que, dès qu'on vous a montré quelque bonne action à faire, toute sollicitation devient superflue.

D'un père pour prier un tiers de veiller sur son fils.

En sollicitant de votre obligeance un service important, je vous offre en échange tous ceux qui peuvent vous être utiles ou agréables. Il s'agit de veiller un peu de près sur mon fils qui est en apprentissage dans votre ville. C'est, au fond, un excellent sujet, vif, aimable, docile et doux; mais avec un cœur d'or, il a quelquefois la tête légère, et saura difficilement résister à la contagion de l'exemple et à l'occasion. Votre qualité de père de famille est pour moi un sûr garant que vous comprendrez l'importance du service que j'attends de vous.

J'instruis mon fils, par le même courrier, de la démarche que je prends la liberté de faire auprès de vous, en lui recommandant bien d'avoir

մանաք զիս դարձեալ Ձեր բարերարութեան զիմոզներուն մէջ տեսնելով: Բարեկամներէս մէկուն որդւոյն համար Հրամանոցը խնդիրք մ'ունիմ: Ես զինքն աղէկ կը ճանչնամ, եւ վստահ եմ որ երբեք ինք զինքը Ձեր պաշտպանութեան անարժան պիտ'որ չցուցնէ: Շնորհք ըրէք քննեցէք հանձարը, պատուական Տէր, եւ գործքի մը զրէք զինքը ինչպէս ուրիշ այնչափ ընտիր անձանց ըրած էք:

Ասով տերութեան նոր ծառայութիւն մը մատուցած կ'ըլլաք, այնպիսի պաշտօնատէր մ'ալ աւելցնելով, որն որ հիմայ արդէն իր ընտանեացն օգտակար է եւ ասով անոր նեցուկը պիտ'որ ըլլայ:

Ձեզ աւելի չեմ թախանձեր, շատոնց գիտնալով որ Հրամանոցը միայն բարիք մ'ընելու առիթ յուցընել բաւական է:

Հայր մը՝ իր որդիև որդիջի մը հոգսոցդդութեան կը յսնանէ:

Ձեր բարութեան մեծ խնդիրք մ'ունիմ ընելու, որուն փոխարէն ես ալ պատրաստ եմ Ձեզի, ամէն օգտակար ու հաճոյական ծառայութիւնը մատուցանելու: Խնդիրքն է որդւոյս վրայ քիչ մը մօտանց հսկելու նկատմամբ, որն որ ձեր քաղաքը վարպետի քով է: Թէպէտ ինք բարեբարոյ, կայտառ ու սիրուն եւ բնութեամբ հեզ տղայ մըն է, սակայն բարեսրտութեանը հետ քիչ մ'ալ թեթեւ զբւեր է, եւ կը վախնամ որ չար օրինակներու եւ վտանգաւոր առիթներու ապականութեանցը չկարենայ դէմ դնել: Ձեր ընտանեաց հայր ըլլալը՝ ինձի ապահով երաշխաւորութիւն մըն է, որ խնդրած ծառայութեանս ծանրակշիւթիւնն աղէկ կ'իմանաք: Աս բանս արդէն այսօրուան թղթատարաւ որդւոյս ծանուցած եմ, իրեն պատուիրե-

pour vous, Monsieur, autant de soumission, d'égards et de respect que pour moi-même. Ce serait un grand repos d'esprit pour moi de savoir que vous surveillez sa conduite, et que, quand je serai dans le cas de lui faire passer quelque argent, vous ne trouverez pas mauvais que je vous l'adresse pour le lui remettre. Pardonnez-moi de vous causer cet embarras, et surtout ne vous gênez pas de me demander tous les services que je pourrais vous rendre.

D'une dame pour recommander une domestique.

Ayant appris que vous n'avez pas de domestique en ce moment, je me fais un vrai plaisir de vous recommander N., qui se trouve sans place; elle a servi dans plusieurs maisons, et a d'excellents certificats de ses maîtres. C'est donc un véritable cadeau que je crois vous faire; car en vous engageant à prendre cette fille à votre service, je suis persuadée d'avance que vous n'aurez qu'à vous féliciter d'avoir eu confiance en ma recommandation.

J'ai été charmée d'apprendre par une lettre que M. votre frère a eu l'obligeance de m'écrire, il y a quinze jours, que votre santé et celle de votre estimable famille sont bonnes, et je me réjouis de ce qu'il s'offre une occasion de vous prouver mon empressement à vous être utile.

Veillez m'écrire au plus tôt si vous êtes contente de ma recommandée. Vous savez du reste combien je prends d'intérêt à tout ce qui vous touche. Dans cet espoir je vous prie d'agréer l'expression des sentiments affectueux etc.

Եւլ որ Չեղի նոյն հպատակութիւնը, նոյն ակնածութիւնն ու մեծարանքը յուրընէ ինչ որ ինծի կը յուրընէր: Մեծ սրտի հանդարտութիւն կ'ըլլայ ինծի, երբ գիտնամ որ Գուր իր ընթացքին վրայ կը հսկէք, եւ թէ իրեն ստականցընելու որ ըլլամ՝ ընդգիմութիւն չունիք որ Չեղի խաւրեմ եւ յանձնէ իրեն: Այդպէս տուած նեղութեանս ներողամիտ եղէք եւ որեւիցէ ձեռքէս եկած ծառայութիւն իզմէ խնդրելէն մի քաշուիք:

Տիկնոջի մը՝ աղայիս ին մը յանձնէրո:

Լսեցի որ աս միջոցիս աղանոյ կարտութիւն ունիք, եւ մեծ ուրախութեամբ կը յանձնեմ Չեղի զԱ. որ առանց գործքի մնացած է. ինքը շատ ընտանիքներու քով ծառայած է եւ սքանչելի վկայականներ ունի: Ասով ստուգիւ Չեղի պարգեւ մ'ըրած կը համարիմ, որովհետեւ աներկբայ եմ որ յանձնարարութեանս վստահանալով՝ զինք ծառայութեան առնելուդ վրայ Չեղի երանի պիտի տար:

Ասկէ տասնուհինգ օր յառաջ Չեղ պատուական եղբորը գրած նամակէն Չեղ եւ աղնիւ ընտանեացի ողջ առողջ ըլլալն իմանալով, մեծապէս ուրախացայ, եւ հիմայ Չեղի օգտակար ըլլալու առիթ մը գտնելուս վրայ շատ ուրախ եմ:

Այդպէս որ անյապաղ ծանուցանէք ինծի, թէ արդեօք յանձնած անձիս վրայ գոհ էք: Գիտէք արդէն որ ամէն դէպքի մէջ ինչչափ հոգ ունիմ վրանիդ: Այս յուսով՝ կը խնդրեմ բարեկամական սիրոյս հաւաստիքը հաճութեամբ ընդունեցէք:

CHAPITRE IV.

LETTRES DE DEMANDES ET DE REMERCIEMENTS.

UNE grande clarté dans l'exposé des motifs qui justifient la demande, beaucoup de simplicité dans l'énoncé de la demande même, plus de modestie encore en parlant des titres qui peuvent la fonder: voilà les principaux caractères des lettres de demande. Elles veulent surtout beaucoup d'adresse, afin de rendre favorable à nos désirs la personne qui peut les satisfaire. Parlez à son cœur, intéressez son amour-propre, faites valoir vos rapports avec elle; développez l'importance que vous attachez à la grâce demandée, peignez surtout la durée et la vivacité de la reconnaissance que vous en conserverez etc.

Une demande accordée exige une lettre de remerciements. C'est à la nature de la grâce reçue à déterminer le degré du sentiment des lettres de cette espèce; c'est aussi au caractère du bienfaiteur à en régler le style. En général, la diction doit être respectueuse sans bassesse, légère sans inconvenance, gaie même, sans excès. Souvent on laisse entrevoir qu'à la première occasion l'on usera

ԳԼՈՒԽ Դ.

ԱՂԱՉԱՆՆՑ ԵՒ ԾՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ

ԱՂԱՉԱՆՆՑ նամակներուն գլխաւոր յատկու-
թիւնները պիտ'որ ըլլան, աղաչանքը յառաջ բե-
րելու մէջ՝ շատ բացայայտ խօսուածք, իրաւացի
պատճառները բացատրելու մէջ՝ մեծ պարզութիւն,
եւ մանաւանդ խնդիրքն ընելնու իրաւանցն ակն-
արկութեանը մէջ՝ չափաւորութիւն: Աղաչանաց
նամակներուն մէջ խնդրուածքնիս ընդունելի ընե-
լու համար՝ մանաւոր ճարտարութիւն մը կը պա-
հանջուի: Նամակն ընդունողին սիրտը ձեռք առ-
նելու ենք, այնպէս որ ինք իր պատուոյն համար
յորդորամիտ ըլլայ, եւ դարձեալ ջանալու ենք որ
մեր իրեն հետ ունեցած յարաբերութեանց զօրու-
թեամբը գործենք: Մեր խնդիրքն իրօք կարեւոր
բան պէտք ենք ցուցնել, եւ գլխաւորաբար մեր
մշտնջենաւոր եւ սրտագին երախտապարտութիւնն
ակներեւ նկարագրել:

Խնդրուածք մ'ընդունելէն ետեւ՝ պէտք է
չնորհակալութեան թուղթ գրել: Աս կերպ նա-
մակներուն մէջ՝ չնորհակալութեան բացատրու-
թեան աստիճանը՝ եղած չնորհքին որպիսութեանէն
կը չափուի. նոյնպէս նամակին տրուելու ոճը՝ բա-
րերարին աստիճանէն կախում ունի: Ընդհան-
րապէս չնորհակալութեան նամակներուն ասա-
ցուածքը յարգական պիտ'որ ըլլայ՝ առանց ցա-

de retour; quelques personnes vont même jusqu'à prier de la faire naître. Cette manière de s'exprimer n'est point delicate; elle a l'air de regarder le bienfait comme une sorte d'emprunt que l'on sera exact à rembourser: et par là, se mettant en quelque sorte de niveau avec le bienfaiteur, on révolte sa vanité.

Le grand art est de ne voir que lui sans aucun retour sur soi-même; de donner au service rendu tout le prix dont il est susceptible; de vanter avec finesse le crédit, la générosité, l'obligance de celui à qui l'on est redevable, et de l'assurer d'une reconnaissance que le temps ne saurait borner. Tout se réduit à ce conseil: Ne soyez point ingrat, ou si par malheur, vous l'étiez, faites votre possible pour ne point le paraître.

DES PÉTITIONS.

Lorsqu'on présente une pétition, une requête, un mémoire à quelque personne revêtue d'une dignité ou d'un emploi qui lui accorde un titre distinctif, on doit avoir l'attention d'employer

Աղաչանաց եւ շնորհակալոյթեան նամակներ: 91
 Ծուծեան, թեթեւ՝ առանց անպատեհութեան,
 զուարթ՝ առանց չափազանցութեան: Շատերը նա-
 մակին մէջ կ'իմացընեն որ առաջին առթիւ իրենց
 երախտագիտութիւնը պիտ'որ ցուցընեն. սմանք ալ
 մինչեւ առիթ կը ինդրեն: Սակայն աս բացատրու-
 թեան կերպը ազնուութիւն չունի, եւ կարծես թէ
 եղած երախտիքն իբրեւ փոխ մը կը նկատէ, զորն որ
 ճշդիւ հասուցանել կը խոստանայ, որով աղաչաւ-
 որն ինք զինքն իւր բարերարին իբր թէ
 հաւասար ընելով՝ կրնայ անոր վշտացուցիչ
 ըլլալ:

Բուն մեծ ճարտարութիւնն ան պիտի ըլլայ՝
 որ մարդ միայն զբարերարն աչքին առջեւ բռնէ,
 առանց ինք զինքը մտածելու. գտած երախտացը
 պարտուպատշաճ արժեքը տայ, նրբութեամբ գովէ
 երախտաւորին մեծութիւնը, առատածեռնութիւնն
 ու մարդասիրութիւնը, եւ ցուցընէ թէ իւր երախ-
 տագիտութեանը պիտի չկարենայ երբեք ժամա-
 նակը չափ դնել: Աս ամէնը՝ հետեւեալ խրատիս
 մէջ կ'ամփոփուի. Մի՛ ըլլար ապերախտ, եւ եթէ
 եղած ես դժբախտութեամբ՝ ձեռքէդ եկածն ըրէ
 որ ապերախտ չերեաս:

ԱՂԵՐՍԱԳԻՐ ԿՆՄ ԽՆԳՐԱԳԻՐ

Պատուոյ կամ պաշտօնի տեր՝ ուստի եւ յա-
 տուկ պատուանուն ունեցող բարձրաստիճան անձի
 մը՝ աղերսագիր, աղաչանաց թուղթ, յիշատակա-
 գիր մը մատուցուելու որ ըլլայ, պէտք է միտ դնել

exactement tous les titres et qualités de cette personne, et suivre à son égard le cérémonial que prescrit l'usage; ces titres et qualités doivent être écrits tout au long et jamais en abrégé. On doit donner à son papier une marge d'environ le quart de la largeur de la page, et mieux du tiers. On ne doit commencer une pétition qu'à deux ou trois doigts de la hauteur du papier. Le mot *Monseigneur* ou *Monsieur* doit toujours être rentré plus ou moins, suivant la dimension du papier. On doit laisser entre le mot *Monseigneur* ou *Monsieur* et le corps de la pétition, un intervalle proportionné à la dimension du papier et au rang de la personne. Les mots *Sire*, *Votre Majesté* etc., doivent être rappelés dans le cours de la pétition, et alors écrits d'un caractère un peu plus gros que le corps de l'écriture. On ne doit faire usage de chiffres que pour indiquer les années ou des sommes d'argent. Si la pétition ne peut pas tenir dans une seule page, et que l'on soit obligé de la continuer sur une autre (ce que l'on doit, autant qu'il est possible, éviter, car la concision fait toujours le mérite de ces sortes d'écrits), il faut recommencer la page suivante à la hauteur des premières lignes du recto (1re page). La date se place indistinctement à la fin, du côté gauche, presque en ligne avec la signature, ou au commencement en haut de la page et sur la droite. Si la pétition doit être présentée par la personne elle-même, elle en

Աղաչանայ եւ շնորհակալոյթեան ևսմաներ: 93
որ աղերսագրին մէջ նոյն անձին ամէն պատուա-
նուններն ու յորջորջանքները ճշգրութեամբ գրուին
եւ սոյնտական յարգական ձեւերը պահուին:

Պատուանուններն ու յորջորջանքներն ամբողջ
պէտք է գրել եւ ոչ երբեք կրճատմամբ կամ հա-
մառօտագրութեամբ: Թղթին չորսին կամ մա-
նական թէ երեքին մէկը՝ լուսանցք պիտի թո-
ղուի, եւ վերնագրէն վեր երկու երեք մաս ճեր-
մակ միջոց մնայ, որուն վրայ Մեծաշոռք կամ Ազ-
նոսագարս՝ Տէր եւ այլն բառերը թղթին մեծու-
թեանը համաձայն քիչ շատ ներսէն կը գրուին:
Նոյն վերնագրին եւ բուն աղերսագրին մէջ՝ թղթ-
թին մեծութեանը եւ աղերսագիրն ընդունող ան-
ձին աստիճանին համեմատ աւելի կամ քիչ պա-
րապ միջոց թող կը տրուի: Վեհապետ Տէր, Չեր
Մեծապետոյթիւնն եւ նման բառերը նամակին
ընթացքին մէջ՝ տեղ տեղ կրկնելու եւ բուն մար-
մնոյն գրէն աւելի մեծ գրով գրելու է:

Իսկ թուանշան՝ միայն տարւոյ թիւ կամ դրա-
մոց դումար ցուցնելու կրնայ գործածուիլ: Եթէ
աղերսագիրը մէկ երեսին մէջ չլմբնայ եւ թուղթը
հարկ ըլլայ դարձնել, (որմէ կարելի եղածին չափ
զգուշանալու է, վասն զի աղերսագրին միշտ կարճը
յարգի է,) ան ատեն երկրորդ երեսին ճիշդ նոյն
տեղէն կը սկսուի՝ ուր որ առաջին երեսին վրայ ա-
ղերսագրին մարմինը սկսուած է: Թուականը նա-
մակին վերջը՝ ձևի կողմը գրեթէ ստորագրութեան
հետ հաւասար գծի վրայ եւ կամ սկիզբը՝ աջ կողմը
կը գրուի: Եթէ աղաչաւորն զթուղթը անձամբ

doit point être mise sous enveloppe, mais seulement pliée en quatre et présentée telle. L'enveloppe doit être cachetée en cire rouge, à moins que la personne à qui on adresse la pétition ne soit en deuil; alors il faudrait la cacheter en cire noire. Le pain à cacheter ne s'emploie que d'égal à égal. L'adresse doit contenir les dignités, qualités et titres qui sont relatés en tête de la pétition.

Lettre d'invitation.

Cher ami, c'est demain l'anniversaire de ma naissance. Toutes les personnes que j'aime y seront; il faut donc que tu y viennes aussi. Je t'attends pour demain. Ta chambre est prête et je t'assure que ce jour ne serait pas complètement heureux pour moi, si tu manquais à la réunion de mes amis. Jusqu'à présent tu as été le premier à m'offrir ton bouquet; c'est ce que me fait espérer, que nous te verrons demain parmi nous. Adieu cher ami, jusqu'à demain.

Invitation à un ami pour assister à un baptême.

Très-cher ami, mon voeu le plus ardent vient d'être exaucé. Ma femme m'a donné un fils, notre premier enfant, et se trouve elle-même dans l'état le plus satisfaisant, ce qui rend ma joie complète. Maintenant je vous rappellerai la promesse que vous m'avez faite, d'être le parrain de notre premier-né. Dans l'espoir que rien ne vous empêche.

Աղաչանաց եւ շնորհակալորթեան նամակներ: 95
 պիտ'որ մատուցանէ, ան ատեն առանց կնքելու՝
 միայն չորս ծալուած կը մատուցուի: Փաթեթը
 միշտ կարմիր կնքամամլ կը կնքուի. միայն եթէ
 թուղթն ընդունողը սոց մէջ է՝ սեւ կնքամամլ:
 Նշխարք միայն հաւասարաց մէջ կը դործածուի:
 Հասցէին վրայ ալ նամակին վերնագրին մէջ նշա-
 նակուած պատուանունները, յորջորջանքներն ու
 տիտղոսները պիտ'որ գրուին:

Հրահրանաց նամակ:

Սիրելի Բարեկամ, վաղը ծննդեանս տարե-
 դարձն է, բոլոր բարեկամներս հրահրած եմ,
 դուն ալ պէտք չէ որ մէջերնէս պակաս ըլլաս:
 Վաղը անշուշտ քեզի կը սպասեմ. խուցի պա-
 տրաստ է, եւ դիտցիր որ աս օրւան ուրախութիւնս
 թերի կ'ըլլայ. եթէ դուն ալ բարեկամներուս
 ժողովքին մէջ չգտնուիս: Մինչեւ հիմայ ծաղկի
 փունջք ընծայելու մէջ դուն առաջինն էիր. ասիկայ
 ինծի յոյս կու տայ՝ որ վաղը զքեզ մէջերնիս
 կը տեսնենք: Մնաս բարով, սիրելի բարեկամ,
 մինչեւ վաղը:

Կնքանայրորթեան հրահր:

Սիրելի բարեկամ, փափաքս կատարուեցաւ:
 Աստուած ինծի առջինեկ մանչ զաւակ մը պար-
 գեւեց, որուն մօրն ալ վիճակն աղէկ է եւ ասով
 ուրախութիւնս կատարեալ կ'ըլլայ: Հիմայ մեր
 անդրանիկ սրգւոյն կնքահայր ըլլալու խոստումներդ
 Ձեզի կը յիշեցընեմ, եւ յուսալով որ արգելք մը
 չէք ունենար, զՁեզ ինչպէս նաեւ Ձեր արնիւ Տի-

ra de tenir cet engagement, je vous invite, ainsi que votre chère épouse, à vous trouver le 13 courant à 4 heures chez moi pour prendre part à cette joyeuse fête. Faites-moi promptement savoir que vous nous procurerez le plaisir d'assister au baptême de notre enfant et croyez aux sentiments tout particuliers d'estime et de considération que vous a voués

Votre tout affectionné.

Invitation du même genre à un personnage plus haut placé.

La sympathie que vous m'avez montrée dans tous les événements qui se sont passés au sein de ma famille, m'a prouvé, d'une manière aussi douce à mon cœur que flatteuse pour mon amour-propre, combien vous vous intéressez à mon bonheur et à celui des miens. C'est ce qui m'a enhardi à vous communiquer la nouvelle de la délivrance de ma femme; et les témoignages de bienveillance que vous m'avez donnés au sujet de cette augmentation de ma famille me font espérer que vous accueillerez avec indulgence la prière respectueuse que je vous adresse d'être, le 4 de ce mois après-midi, témoin dans l'église N. au baptême de notre nouveau-né.

Plein de la vive affection que mon cœur ressent pour vous depuis longtemps, je serai on ne peut plus sensible à votre bonté si vous consentez à exaucer mon humble demande, et j'y trouverai un nouveau sujet de nourrir pour vous les sentiments de profonde vénération que je vous ai voués pour la vie.

Votre très-obéissant serviteur.

Աղաչանաց եւ շնորհակալորթեան նստակներ: 97
կինը՝ կը հրաւիրեմ, որ ամսոյս 13ին ժամը 4ին մեզի հրամայէք՝ աս ուրախական հանդիսին մասնակից ըլլալու: Կը խնդրեմ՝ որ ժամ մը յառաջ ծանուցանէք թէ աս մեր անդրանիկ որդւոյն կնքահայրութեան հրաւերն ընդունելի է Ձեզի, որով զմեզ պիտ'որ ուրախացնէք: Ամենայն սիրով եւ բարեկամական մեծարանք՝

անձնանուէր:

Նոյնպիսի հրահեր՝ բարձրաստիճան մեկոս մը:

Իմ եւ ընտանեացս վրայ ամէն առթի մէջ Հրամանոցդ ունեցած ինամբք՝ ինձի քաղցր եւ հաճոյական միանգամայն խրախուսիչ կերպով ցուցուցած է թէ որչափ հոգ ունիք մեր վրայ: Ասկէ քաջալերուած՝ կը համարձակիմ Աստուծոյ ինձի զաւակ մը պարգեւելուն աւետիքը Հրամանոց հաղորդել: Յիշելով ընտանեացս աճմանը վրայ Ձեր ըրած բարեմազութիւնները, կը յուսամ որ ներողամտութեամբ կ'ընդունիք ընելու խնդիրքս, այսինքն՝ որ ամսոյս 4ին ժամը 3ին (Ա.) եկեղեցւոյ մէջ՝ նորածին որդւոյս մկրտութեան հանդիսին ներկայ գտնուիք կնքահայրութեամբ:

Հատ ժամանակէ վեր սրտիս մէջ Հրամանոցն ունեցած կենդանի սիրոյս վրայ նոր երախտագիտութիւն մ'ալ պիտ'որ աւելայ՝ եթէ խոնարհական աղաչանքս ընդունելի ըլլայ, եւ նոր առթի մը խորին յարգութեանս առաւելութեանը, որով ցկեանս եմ՝

Ամենահնազանդ ծառայ Ձեր:

Invitation pour un jour de naissance.

Monsieur, le 13 de ce mois est l'anniversaire du jour de naissance de mon cher époux, et vous trouverez naturel que je désire lui rendre cette journée aussi agréable que possible, et qu'il le mérite par sa tendresse pour les siens. J'ai résolu de lui faire la surprise d'une petite fête, et de n'y inviter que les personnes que je sais lui être attachées par les liens de la plus intime amitié. Dans ce nombre vous occupez la première place, comme vous n'en sauriez douter: je vous serais donc infiniment obligée si vous vous rendiez à mon instante prière en consentant à embellir de votre présence cette petite fête de famille. Le succès de ma démarche me prouvera que la femme de votre ami a aussi des titres à votre affection. C'est dans cet espoir que je vous prie d'agréer l'assurance de ma considération toute particulière.

Votre toute dévouée.

Invitation à souper.

Je prends la liberté de vous prier, vous et Madame votre épouse, de vouloir bien honorer de votre présence un souper sans façons que je donnerai le 10 de ce mois. Comme quelques-uns de mes amis ont promis de se rendre à mon invitation, j'espère bien ne pas recevoir de refus de votre part. Ma femme et moi vous saluons bien amicalement et je vous prie d'agréer l'assurance de ma parfaite estime.

Ծննդեան տարեդարձի հրահար:

Ամսոյս 13ին սիրելի ամուսնոյս ծննդեան տարեդարձն է, եւ որովհետեւ պարտքն ու վայելու-թիւնը կը պահանջէ՝ որ նոյն օրը կարելի եղածին չափ ուրախական օր մ'ընենք, որուն արժանի է մեր վրայ իր ցուցուցած խնամքն ալ. ուստի միտքս դրի, որ իրեն յառաջուրնէ շինացուցած՝ փոքրիկ ուրախութիւն մը պատրաստեմ, եւ միայն իւր շատ մտերիմ բարեկամները հրաւիրեմ: Գիտէք որ Հրամանքդ անոնց մէջ առաջին տեղին ունիք. ուստի շատ մեծ շնորհք մ'ըրած կ'ըլլաք ինծի, եթէ աղաչանքիս հաւանելով մեր ընտանեկան հանդէսը Ձեր ներկայութեամբ յանձն առնուք պատուել: Այս բաղձանացս կատարուելէն պիտ'որ իմանամ՝ թէ Ձեր բարեկամին լծակիցն ալ մասն ունի այն քաղցր բարեկամութեան մէջ: Աս յուսով եւ ասանձին մեծարանօք ու յարգութեամբ սրտանց կ'ողջունէ զՁեզ՝

Ձեր անձնանուէր աղակիներ:

Բնթրեանց հրահար:

Կը համարձակիմ Հրամանքնիդ ազնիւ Տիկնոջդ հետ մեկտեղ ամսոյս 10ին ընկերական պարզ ընթրիքի մը հրաւիրել: Եւ որովհետեւ քանի մը բարեկամներ խոստացան հրաւերս ընդունիլ, կը յուսամ որ Ձեզմէ ալ առնելու պատասխանս ժխտական չ'ըլլար: Առանձինն բարեկամաբար կ'ողջունենք Հրամանքնիդ ես ու ամուսինս: Եւ իմ խորին մեծարանքս հաճութեամբ ընդունելով՝ գիացէք զիս:

D'un fils à son père, pour lui demander la permission de le venir voir.

Demain étant le jour fixé pour le commencement des vacances, je m'estimerai heureux s'il vous plaît de me permettre de les passer à la maison, car j'ai grande envie de revoir mon cher papa et ma chère maman, ma soeur et mes autres parents. Si ma demande obtient votre approbation, mon maître m'ayant dit de m'adresser à vous, je me préparerai pour mon voyage au commencement de la semaine. Alors j'espère vous exprimer de vive voix combien je suis

Votre obéissant fils.

Réponse à la précédente.

Mon cher fils, au reçu de ta lettre, nous avons résolu, ta mère et moi, après de sérieuses réflexions, d'écrire à ton maître relativement à la demande que tu nous as faite. Je suis charmé de voir qu'elle lui convienne; car, crois-moi, nous sommes aussi impatients que tu peux l'être, de te revoir. Ton désir me flatte d'autant plus, qu'il est une preuve de ton attachement pour nous; prépare-toi donc, le plus tôt possible, pour ton voyage. En attendant crois-moi etc.

Pour prier un ami de nous prêter quelque argent.

Cher ami, je me trouve en ce moment un peu gêné, et je croirais blesser ton attachement pour moi, en m'adressant à d'autres pour le service que je désire obtenir de ta complaisance.

Որդի մը հօրակէ տուն գալու հրաման կը խնդրէ :

Վաղը պարագոյ աւուրց սկիզբն ըլլալով՝ մեծ բախտ կը համարիմ ինծի եթէ Ձեր հրամանաւը կարենամ նոյն օրերը տուն անցնել, որովհետեւ սիրելի հօրս, մօրս, քրոջս ու աղգականներուս տեսոյն կարօտած եմ մեծապէս: Վարպետս ըսաւ՝ որ աս բանիս վրայ Հրամանոցը գրեմ: Արդ թէ որ խնդրուածքիս կը զիջանիք, շաբթուն սկիզբը ճամբայ ելլելու պատրաստուիմ, եւ կը յուսամ ան ատեն կենդանի ձայնիւ ըսել թէ եմ՝

Ձեր հնազանդ որդին:

Պատասխան:

Սիրելի որդեակ. մայրդ եւ ես հասուն խորհրդաւորութենէ ետքն որոշեցինք որ մեզի ըրած աղաչանքիդ նկատմամբ վարպետիդ գրենք: Ուրախ եմ մեծապէս որ ինքն ընդգիմութիւն շունի, որովհետեւ հաւատա՛ ինծի՝ մենք ալ մեր կողմանէ նոյնչափ մեծ կարօտով կը փափայքինք զքեզ տեսնել: Քու այդ աղաչանքդ մեծապէս դիւր կ'ընէ սրտիս, որդիական սիրոյդ ապացոյցն ըլլալուն: Ուստի որչափ կրնաս շուտով ճամբայ ելլելու պատրաստուէ: Աս այժմ ընդունէ սիրոյ ողջոյնս եւ ողջւեր:

Բարեկամ մը՝ ստակ փոխ ուղերու համար:

Սիրելի բարեկամ, աս միջոցիս քիչ մը դրամական նեղութեան մէջ գտնուելով, մտածեցի որ եթէ ուրիշ մը գիմեմ՝ քեզի պէս բարեկամ մը վտայուցած պիտի ըլլամ, եւ ես այդ բարութիւնը

Fais-moi donc le plaisir de me prêter la somme de...; je m'empresse de te la remettre dans le plus court délai possible; tu obligeras infiniment ton meilleur ami etc.

Du même genre, mais moins familière.

Cher Monsieur, j'aurais bien vivement désiré que cette lettre ne contint, comme à l'ordinaire, que des épanchements d'amitié; mais malheureusement un sort malencontreux ne me permet pas de m'en tenir à ces témoignages si doux; et la gêne dans laquelle je me trouve en ce moment me force à commettre peut-être une indiscretion, en vous priant de me rendre le service de me prêter la somme de... Je ne vous dissimulerai pas qu'il en coûte beaucoup à ma sensibilité et à ma fierté de vous faire une semblable demande; je m'étais flatté à tort, comme il paraît, que la pureté de notre attachement ne serait jamais ternie par des services de cette nature. Non, non, je ne le pense pas, car j'éprouve moi-même au fond du cœur la ferme résolution de vous témoigner mon dévouement aussitôt que vous trouverez dans la nécessité d'en réclamer des preuves. Je cesse donc de rougir en quelque sorte de l'emprunt que je prends la liberté de vous faire, et vous prie de compter sur mon exactitude à acquitter promptement cette dette, ainsi que sur la reconnaissance et les sentiments d'amitié avec lesquels je suis etc.

քու մարդասիրութենէդ կը բաղձամ ընդունիլ: Ուստի շնորհք ընէ (այսչալի ստակ) հասցուր ինձի, եւ ապահով եղիր որ ձեռքէս եկածը կ'ընեմ կարելի եղածին չափ շուտ ետ դարձընելու: Ասով ընդ միշտ երախտապարտ կ'ընես՝

Բարեկամդ Ա. Ա.

Նոյն նիւթ՝ նուազ ընտանեկան ոճով:

Որչափ ալ բաղձալի էր ինձի՝ որ աս թուղթս ամէն անգամուան սովորական նամակներուս պէս բարեկամական զգածումներով միայն լեցուէր, սակայն դժբախտութեամբ ձախող արկածներ նոյն քաղցր սահմանէն դուրս ելլելու կը ստիպէն զիս, եւ գտնուած վիճակիս նեղութիւնը՝ կարելի է անխոհեմութեան դորձք մ'ընել կու սոյլ ինձի, Հրամանոցմէ խնդրելով որ (այսչալի) դումար մը ինձի շնորհք ընէք փոխ տալ: Չեմ ուզեր ծածկել՝ թէ ինչչափ բնութեանս ու սրտիս ծանր կու դայ սոյսպիսի խնդրուածք մ'ընել: Ես միտքս դրած էի՝ որ մեր բարեկամութեան անբժուութիւնն երբեք այս կարգի ծառայութիւններով պիտի չարատաւորի, բայց կ'երեւայ թէ սխալեր եմ: Չէ, չէ, ալ այսպէս չեմ մտածեր. այլ սրտիս մէջ հաստատ անկուած կը գտնեմ, որ ես ալ անձնանուէր ծառայութեամբ Հրամանոցդ օգնական ըլլալու պատրաստ եմ, առաջին անգամ որ առիթ պատահուել տայսպէս յիշեալ փոխը խնդրելու համարձակութեանս վրայ շատ բան չի մնար պատկանելու: Պարտքս ճիշդ ժամանակին հատուցանելուս ապահովութեանը հետ, ընդունեցէք երախտագիտութեանս եւ բարեկամական սիրոյս հաւաստիքը՝ որով եմ եւ այն:

Pour demander à quelqu'un sa protection.

Plusieurs fois vous m'avez invité à user de votre crédit en me promettant de me seconder dans tout ce qui pourrait m'être utile. Je n'ai pas encore eu le bonheur de pouvoir vous prouver combien je croyais à vos promesses; mais enfin l'occasion se présente et je réclame votre obligeance. Je demande au ministre... (*mettre ici ce qu'on demande.*)

Vous connaissez mes titres, et je crois ma demande juste. Je suis même persuadé que, quand je n'aurais pas l'honneur d'être connu de vous, vous n'en emploieriez pas moins tout votre crédit à me faire obtenir ce qui fait l'objet de mes vœux.

Soyez persuadé, Monsieur, que quand même le succès ne couronnerait pas ma tentative et vos efforts, je n'en demeurerais pas moins etc.

Pour demander des renseignements sur quelqu'un.

1.

Monsieur, avant de terminer une affaire importante avec M. B., qui a habité fort longtemps dans votre commune, je souhaiterais avoir quelques renseignements sur sa fortune et sur sa moralité. Tout en lui inspire la confiance; et je ne doute nullement que ce que vous aurez à m'apprendre sur lui, ne confirme l'estime qu'il s'est acquise dans les relations que nous avons eues ensemble. Mais avant de conclure une affaire dont peut dépendre ma fortune, j'ai jugé prudent de

Միկրո մը պաշտպանութիւնը խնդրելու համար:

Հատ անգամ համարձակութիւն տուած էք ինձի Ձեր հզօր պաշտպանութիւնը վայելելու, խոստանալով որ ամէն առիթներու մէջ Ձեր օգնութիւնն ինձի չէք զանար: Մինչեւ հիմայ այդ բախտը չունեցայ՝ որ Հրամանոցը յուցընէի թէ որչափ Ձեր խոստմանը վրայ վստահ եմ: Սակայն վերջապէս հասաւ ժամանակը եւ ահաւասիկ Ձեր մարդասիրութեանը դիմելու կը համարձակիմ: (Հոս խնդիրքը նշանակելոյն է:)

Պատճառներս ծանօթ են Ձեզի, եւ ինձի կ'երեւայ թէ աղաչանքս իրաւացի ըլլայ, մանաւանդ թէ ապահով ալ եմ, որ եթէ Ձեզի ծանօթ ըլլալու պատիւն ալ չունենայի, սակայն եւ այնպէս բոլոր Ձեր ազդեցութիւնն ի դորձ կը դնէիք բազմանքիս կատարման օգնելու համար: Ապահով եղէք, մեծարգոյ Տէր, որ եթէ աս փորձը եւ Ձեր աշխատութիւնը բաղձացուած վախճանին հասցընելու ալ չըլլան, այսու ամենայնիւ եմ եւ կը մնամ եւ այն:

Միկրո մը զրոյ տեղեկորոյթիւն առնելոյն համար:

1.

Բ. Պարոնին հետ կարեւոր գործք մը լմնցընելէն յառաջ, կը բաղձայի իւր գրամական վիճակին եւ համարմանը վրայ Ձեզմէ տեղեկութիւն առնուլ, որովհետեւ երկայն ժամանակ Ձեր կողմերը կեցած է: Ինչք ամէն կողմանէ վստահութեան արժանի կ'երեւայ, եւ ոչ ալ տարակոյս ունիմ, որ Ձեր տալու տեղեկութիւններն ալ իրեն հետ ծանօթանալէս ետեւ վրան ունեցած համարումս աւելի չհաստատեն: Սակայն հետն այնպիսի գործք մը լմնցընելէն յառաջ, ուսկից իմ ապագայ դրա-

prendre quelques informations. J'espère, Monsieur, que vous penserez comme moi, et que, ne trouvant pas ma demande déplacée, vous me donnerez les renseignements qui peuvent justifier la confiance que M. B. m'a inspirée.

Recevez, Monsieur, mes remerciements expressés.

2.

Monsieur, il s'est présenté hier chez moi un jeune homme qui déclare avoir été, pendant un an, à votre service. Il se nomme... Comme j'ai le plus grand intérêt à n'admettre dans ma maison que des gens qui ont l'habitude du travail et de bonnes moeurs, je vous prie instamment de me dire confidentiellement et sans détours, ce que je puis attendre de cet homme et si on a lieu d'être satisfait de son travail. Peut-être me trouverai-je quelque jour assez heureux pour reconnaître par un autre service celui que je vous prie de me rendre en ce moment. Agrérez etc.

Pour faire souvenir d'une promesse.

Monsieur, lors de mon séjour à *** l'année dernière, j'eus l'honneur de vous rendre mes devoirs, et vous eûtes la bonté de me faire espérer que je recevrais une bourse pour m'aider à poursuivre mes études. Vous voulûtes bien permettre que je vous rappelasse votre obligeante promesse quand l'année serait écoulée; je prends donc la liberté de vous en faire souvenir en vous adres-

մական բախտս կրնայ կախուած ըլլալ, խոհեմական բան կը համարիմ իր վրայ ծանօթութիւն առնուլ: Կը յուսամ որ զիս չէք մեղադրեր, եւ աղաչանքս անպաաշած չհամարելով՝ չէք զմանար ինծի իւր վրայ տեղեկութիւն մը տալ, որով անտարակոյս նոյն անձին վրայ ունեցած վստահութիւնս պիտ'որ արդարանայ: Չէրմ շնորհակալութեամբ՝ . . .

2.

Երեկ ինծի երիտասարդ մ'եկաւ՝ որ կ'ըսէր թէ տարի մը Ձեր ծառայութեան մէջն էր. անունը Ա. է: Արդ՝ որովհետեւ ես մեծապէս մտադիր եմ տունս միայն աշխատասէր ու բարեբարոյ անձինք առնելու, ուստի Ձեզի թախանձանօք կ'աղաչեմ, որ ընտանեբար եւ բացայայտ ըսէք թէ այդ մարդէն ինչ կրնամ յուսալ եւ թէ կրնամ դորձքին վրայ դոհ ըլլալ: Կարելի է Ձեզի տուած աշխատութեան՝ ժամանակաւ ուրիշ ծառայութեամբ երախտագէտ դանուելու բարեբախտութիւնը կ'ունենամ: Ողջ լերուք:

Խոստտով մը յիշեցընելոն համար:

Անցեալ տարի՝ Ա. քաղաքն եղած ատենս, երբոր Հրամանոցդ իմ մեծարանքս ընելու պատիւն ունեցայ, Հրամանքնիդ մեծ մարդասիրութեամբ նոյն միջոցին ուսմունքս յառաջ տանելու համար ինծի դրամական ձեռնտուութիւն մը հոգալու յոյս կու տայիք. մանաւանդ թէ համարձակեցուցիք զիս՝ որ տարին անցնելէն ետեւ խոստումնիդ Ձեզի յիշեցընեմ: Արդ կը համարձակիմ հիմայ նոյնը մտ-

saut les témoignages que j'ai reçus de mes professeurs à cette université. Autant je me suis efforcé jusqu'à ce jour de me distinguer par mon zèle et la régularité de mes moeurs, autant je m'appliquerai dorénavant à mériter la protection de mes bienfaiteurs et le secours pécuniaire dont j'ai un si grand besoin. Plein de ces sentiments et d'une profonde gratitude, j'ai l'honneur de vous présenter l'hommage de mon respectueux dévouement.

Pour demander une place.

1.

Sire,

Un ancien militaire dont la conduite a toujours été exempt de reproches, qui a eu l'honneur et la gloire de porter les armes sous le commandement de son Souverain dans les mémorables campagnes de . . . où il servait comme simple soldat dans la compagnie de . . . et que des blessures honorables ont forcé à la retraite dans le lieu de sa naissance, où il vit du seul produit de la pension que le gouvernement accorde à tout militaire retiré, sollicite de la bienveillance de Votre Majesté l'emploi de . . . que le décès de . . . laisse maintenant vacant, et que par ses connaissances dans cette partie de . . . il peut remplir aussi bien que celui qui l'occupait.

Sire, cette faveur, d'autant plus flatteuse pour lui qu'il la tiendra directement de la bienfaisance de Votre Majesté, sera le soutien et le bonheur d'une famille dont il est devenu chef, et

քերնիդ բերել, համալարանին ուսուցիչներէն առած վկայականներս ալ խրկելով: Ինչպէս մինչեւ հիմայ փութոյ եւ վարուց լաւութեան մէջ անբառ գիւտ գտնուեցայ, նոյնպէս ասկէ ետքն ալ պիտի ջանամ ինք զինքս արժանի ցուցնել բարերարութեան պաշտպանութեանը եւ զբամական օգնութեան որուն այնչափ կը կարօտիմ: Այսպիսի զգածումներով եւ խորին երախտագիտութեամբ լեցուած, յարգական անձնանուէր ծառայութիւնս Հրամանոցը հաւատարմով կը մնամ եւ այլն:

Պաշտօն վը խնդրելոյ նամար:

1.

Մեծափառ Տէր:

Վարուց մէջ անբառագիւտ զինուոր մը, որ իր թագաւորին հրամանացը ներքեւ (այս ինչ եւ այս) հռչակաւոր ծախատներուն մէջ զէնք կրելու պատիւն ու պարծանքն ունեցաւ, եւ ան միջոցին (այս ինչ) զնոյն (այս ինչ) դասակին մէջ իբրեւ հասարակ զինուոր ծառայելէն ետքը, առած պատուուոր վերքերը զինքը հրատարելու եւ իր ծննդեան տեղը քաջուելու ստիպեցին, ուր պարզապէս ամէն ծառայութենէ ելած զինուորականներու շնորհուած հասութեովը կ'ապրի, Չեր Մեծափառութեան կը դիմէ Ա. ին մահուամբը դատարկ մնացած (այս ինչ) պաշտօնը ինդրելու համար, զորն որ աս մասին մէջ ունեցած ծանօթութիւններովն իւր նախորդին չափ աղէկ կատարելու ինք զինքը բաւական կը համարի:

Մեծափառ Տէր, աս շնորհքն որ ամենախոնարհ աղաչաւորիս անզուգական շնորհք մըն է, վասն զի ուղղակի Չեր Մեծափառութեան բարեհաճութենէն կը սպասէ, նեցուկ ու երջանկու-

que chaque jour la reconnaissance portera à adresser des vœux au ciel pour la conservation et la prospérité de Votre Majesté.

J'ai l'honneur d'être etc.

2.

A Son Excellence, M. le ministre. . .

Une place de . . . étant devenue vacante dans la ville de . . . par le décès (la destitution, ou la démission) du sieur N., je supplie Votre Excellence de daigner m'accorder sa protection auprès de Sa Majesté, afin d'être nommé en remplacement dudit sieur N. Les connaissances que j'ai acquises dans cette partie du service par un travail continu de . . . ans, les certificats de capacité et de bonne conduite délivrés par . . . que j'ai l'honneur de vous soumettre, sont les titres d'après lesquels, Monsieur . . ., je sollicite votre bienveillance.

Dans l'attente de voir agréer ma demande, j'ai l'honneur d'être avec le plus profond respect, de Votre Excellence,
le très-humble serviteur.

3.

La place de votre . . . étant devenue vacante par la mort de . . ., muni de lettres de recommandation et de certificats honorables que j'ai l'honneur de présenter à votre Altesse Royale, qui

Թիւն պիտ'որ ըլլայ ընտանեաց մը՝ որուն ինք գլուխն է եւ որոնց երախտագիտութիւնը Ձեր Աւհափառութեան յաջողութեանն եւ փառաւորութեանը համար Բարձրելոյն ջերմաջերմ աղաչանքներ պիտի ուղղէ անպակաս:

2.

Առ Բարձրապատիւ Տէր պաշտօնեայ:

Որովհետեւ (այս ինչ մեկոսն) վախճանելովը (հրաժարելովը եւ այլն) Ա. քաղաքին մէջ (այս ինչ) պաշտօնը դատարկ մնացած է, կը համարձակիմ Ձեր Բարձրութեան աղաչել, որ վեհափառ կայսեր յանձն առնուք միջնորդ ըլլալ, որ խոնարհ ծառանիդ անուանուի վերոյիշեալ Ա. Ա. ին տեղ: (Աղաչափ) տարբն է ի վեր այս կարգի պաշտօններու մէջ անընդհատ աշխատութեամբ ստացած ծանօթութիւններս եւ յաջողակութեան ու բարի վարմանցս վկայականները, զորոնք հիմնց Ձեր Բարձրութեան առջեւը դնելու պատիւ կ'ունենամ, իմ փաստերս են, որոնց վրայ վստահացած՝ Ձեր Բարձրութեան այս խնդրոյ գիրս կ'ուղղեմ:

Աղաչանացս ընդունելութեան քաղցր յուսովը կը մնամ

Ձեր Բարձրութեան
Ամենախոնարհ ծառայ:

3.

(Այս ինչ պաշտօնը, այս ինչ մարդոսն) մեռնելովը դատարկ մնացած ըլլալով, կը համարձակիմ յանձնարարական թղթերս եւ անըտագիւտ վարուց ու յաջողակութեան բարի վկայականներս Ձեր

attesteront ma moralité et ma capacité, je sollicite la faveur d'entrer à son service en remplacement de...

Dans l'attente d'une réponse favorable, Monseigneur, j'ai l'honneur d'être, avec le plus profond respect,

de Votre Altesse,
le très-obéissant serviteur.

Pour une personne destituée de sa place.

Un ordre de Votre Majesté qui me prive de la place de... , que je tenais de sa bienveillance, vient de me porter un coup d'autant plus sensible que j'ignore la cause qui a pu me faire encourir une pareille disgrâce.

Une conscience pure, une conduite sans reproches, une stricte exactitude à remplir les fonctions qui m'étaient confiées, voilà, Sire, ma justification.

Que Votre Majesté daigne se faire rendre un compte exact de mes actions, elle sera convaincue que les rapports qui ont provoqué ma destitution sont sans fondement, que sa religion a été surprise, et que jamais je ne me suis rendu indigne de la confiance dont elle m'avait honoré.

D'après cette conviction, Sire, j'ose espérer de la justice de Votre Majesté la faveur que j'en sollicite d'être réintégré dans la place que sa bonté avait daigné m'accorder. Ce nouveau bienfait, Sire, sera aussi pour moi un nouveau motif de reconnaissance dont mon coeur s'acquittera par les

Բարձրութեան առջեւն Հանել ու խնդրել, որ Ա. ին տեղ Ձեր ծառայութեան մէջ առնուիմ:

Նպատաւոր պատասխանի մը սպասելով, կը մնամ ամենախորին յարգանօք՝

Ձեր Բարձրութեանը

Ամենահնազանդ ծառայ:

Պաշտօնէն վար առնուած մէկը:

Ղեկավարութեանդ առանձինն շնորհքովը մինչեւ հիմայ (այս ինչ) պաշտօնը վարելէս ետքը, հիմայ յանկարծ արքայական բարձր հրամանաւ նոյն պաշտօնէն ղեկուիլս անհնարին հարուած մ'եղաւ ինծի, մանաւանդ որ այդ շնորհքէն իյնալուս պատճառն ինծի ամենեւին անձանօթ է:

Սակայն վիսյ են անմեղութեանս՝ խղճիս մաքրութիւնը, վարմանցս անըստգիւտ ընթացքն ու պարտուցս կատարման մէջ ցուցած մեծ ճշգրտութիւնս:

Եթէ յանձն առնու արքայական Մեծափառութիւնդ՝ իմ գործքերուս վրայ ճիշդ ու խիստ քննութիւն մ'ընել տալ, անշուշտ կը համոզուի՝ որ զիս պաշտօնէս զրկելու համար տրուած տեղեկութիւններն անհիմն են, եւ Ձեր Մեծափառութեան վրաս ունեցած վստահութեանն ինք զինքս երբեք անարժան չեմ ցուցուցած:

Այս համոզմամբ կը համարձակիմ Ձեր Մեծափառութեան արդարասիրութեանէն խնդրել զիս նոյն պաշտօնին մէջ դարձեալ հաստատելու շնորհքը: Աս նոր բարեբարութիւնը, Մեծափառ Տէր, ինծի երախտագիտութեան նոր գրգիռ մը պիտ'որ ըլլայ, որուն հասուցումը պիտ'որ ընէ սիրտս, Մեծափառ

voeux sincères qu'il fera chaque jour pour la conservation et la prospérité de Votre Majesté. J'ai l'honneur d'être etc.

Pour demander des secours.

Les bienfaits que reçoivent chaque jour de Votre Altesse Royale les malheureux qui implorent votre bienfaisance, prouvent assez que vous êtes le protecteur des infortunés. A ce titre, une pauvre veuve chargée de trois enfants, victime depuis six mois de deux funestes événements inattendus, la mort de son mari arrivée par une chute dans un bâtiment de Votre Altesse Royale, où il travaillait, et l'incendie de sa maison, a recours à la sensibilité de votre âme généreuse, et implore un soulagement à la misère à laquelle elle vient d'être réduite.

Cet acte de bienfaisance de Votre Altesse Royale, en portant la consolation dans le sein d'une famille désolée, augmentera le nombre de ceux que la reconnaissance pousse chaque jour à bénir votre nom.

J'ai l'honneur d'être avec le plus profond respect etc.

Pour obtenir une diminution du droit de fermage après un événement désastreux.

Un de vos fermiers, victime malheureuse d'un incendie, (d'une grêle, d'une inondation) ainsi qu'il est notoire dans toute la commune et qu'il a été authentiquement constaté par le procès-

ուութեանդ օրրստօրէ պայծառութեանն ու երջանկութեան համար եռանդազին իղձեր Աստուծոյ ուղղելով անդադար:

Օգնութիւն խնդրելոս համար:

Տէրութեանդ մարդասէր խնամցը դիմող դժբախտներուն ամէն օր ընդունած բարիքներն ըստ բաւականին կը ցուցնեն՝ որ Ձեր թագաւորական Բարձրութիւնը աղքատայ եւ թշուառացելոց պաշտպանն է: Երեք սրբուց տէր խեղճ այրի մը, որ վեց ամէ վեր երկու աղէտալի ու յանկարծահաս պատահարներու զոհ եղած է. — որ են՝ նախ իւր երկանը Ձեր թագաւորական Բարձրութեան ապարանքին մէջ դործելու ատենը վերէն իջնալ մեռնիլը, եւ երկրորդ իր տանն այրիլը, — կը համարձակի Ձեր թագաւորական Բարձրութեանն այս խղճալի վիճակին համար օգնութիւն խնդրել:

Հաւատացէք, մեծափառ Իշխան, որ աս մեծ բարեգործութեամբ՝ որով թագաւորական Բարձրութիւնդ դժբախտ գերգաստանի մը մխիթարութիւն պիտ'որ չնորհէ, պիտ'որ բաղմանայ ամէն օր Ձեր անունն երախտապարտ սրտիւ օրհնողներուն թիւը:

Ամենախորին յարգութեամբ եւ այլն:

Դժբախտ արկածի մը պատճառաւ վարձակարտութեան պայմանները թեթեւցընելոս աղերս:

Ձեր վարձակալներէն մէկը, որ կրակի (կարկասարի, ջրի ողողման) դժբախտ զոհ եղած է, կը խնդրէ Ձեր արգարութեանն եւ մարդասիրութեանն, որ իւր վարձակալութեան պայմաններն ըստ

verbal du maire de l'endroit, implore de votre justice et de votre humanité une diminution de prix de son fermage, que par cet événement désastreux il se trouve dans l'impossibilité d'acquitter en entier.

Cet acte de bienfaisance de votre part, Monsieur le . . . , ne fera qu'ajouter aux sentiments de reconnaissance et de respect avec lesquels il a l'honneur d'être etc.

Pour obtenir un passeport.

Le sieur N. a l'honneur de vous exposer que des affaires importantes de commerce (de famille etc.) exigent sa présence en . . . ; que depuis un mois il s'est présenté différentes fois au bureau des passeports pour l'étranger, et qu'on lui en a toujours refusé la délivrance sans lui faire connaître le motif de ce refus, ce qui l'a déterminé à prendre la liberté de la solliciter de la justice de Votre Excellence et de la protection qu'elle a toujours accordée (au commerce etc.) En attendant cette faveur etc.

Pour obtenir le paiement d'une fourniture.

Le . . . du mois . . . j'ai eu l'honneur de fournir pour le compte de Votre Altesse Royale, d'après les ordres qui m'en ont été donnés pour votre . . . (*désigner les objets*); depuis plus de . . . mois je sollicite en vain de votre . . . le paiement

Աղաչանաց եւ շնորհակալոյթեան նամակներ: 117

կարի թեթեւան, վասն զի այդ աղէտալի պատահարն անկարելի ըրած է ամբողջական վճարումը: Յիշեալ դէպքը՝ բոլոր հասարակութեան մէջ ծանօթ է, եւ տեղեյս քաղաքապետէն վաւերական արձանագրութեամբ հաստատուած:

Այսպիսի բարերարութեան գործք մը, Տէր, աւելի ես պիտ'որ աւելցնէ երախտագիտութեան եւ մեծարանաց զգածումներս՝ որոնցմով պարծանք կը համարիմ ըլլալ . . . :

Անցագիր մ'ընդունելու համար:

Ինծի պատիւ կը համարիմ Ձեր Բարձրութեան ծանուցանել, որ առեւտրական (ընտանեկան, եւ այլն) ծանրակշիռ գործքեր զիս Ա. քաղաքն երթալու կը ստիպեն: Չորս շաբաթ է որ կրկին եւ կրկին անգամ անցագրոց գրասենեակը կ'երթամ կու գամ, եւ անցագիրս չեմ կրնար առնուլ, եւ ոչ ալ չտրուելուն պատճառը կը ծանուցանեն ինծի: Ասով ինք զինքս պարտաւորեալ կը տեսնեմ՝ Ձեր Բարձրութեան արդարութեանը բողբելու, այն հզօր պաշտպանութիւնը խնդրելով, որ Ձեր Բարձրութիւնն ամէն ատեն (վաճառականութեան եւ այլն) շնորհած է: Աղաչանացս կատարուելուն սպասելով՝ կը մնամ եւ այլն:

*Յանձնուած վաճառաց վճարմանը շնորհակալ
համար:*

(Այս ինչ) ամոյն (այս) օրը՝ ինծի եղած հրամանին համեմատ՝ ի հաշիւ Ձեր թագաւորական Բարձրութեան (այս եւ այս վաճառքը) ներս յանձնած եմ: Սակայն (այսչափ) ամսէ աւելի է որ վճարմանը Ձեր Բարձրութեան Ա. պաշտօնա-

de cette fourniture. Chaque fois que je me présente pour l'obtenir, ma demande est éludée par de futiles raisons. Comme il n'entre pas sans doute, Monseigneur, dans vos intentions de retenir le prix de pareilles fournitures, et qu'il ne peut y avoir dans le refus de paiement de la part de votre . . . que mauvaise volonté ou malversation, j'ai recours, Monseigneur, à votre justice, et vous supplie d'interposer votre autorité, pour que mon compte soit soldé.

J'ose espérer, Monseigneur, que vous daignerez prendre en considération la légitimité de ma demande, et m'accorder la faveur que je sollicite de votre bonté et de votre équité.

Pour demander une audience particulière.

1.

Ayant à communiquer à Votre Excellence une Plainte (ou un Mémoire, ou des Renseignements, etc.) sur . . . (*énoncer brièvement le motif,*) je la supplie de vouloir bien m'accorder une audience particulière, et si elle daigne m'octroyer cette faveur, me faire connaître le jour et l'heure où je pourrai avoir l'honneur de me présenter devant elle.

J'ai l'honneur d'être avec le plus profond respect etc.

2.

Je supplie Votre Excellence de daigner m'accorder une audience particulière, afin d'avoir

տերէն կը խնդրեմ եւ չեմ ընդունիր: Ամէն երթալուս՝ սնտոի պատճառանքներով խնդիրքս կը մերժուի: Արդ՝ որովհետեւ Ձեր թագաւորական Բարձրութեան մտայը բոլորովին հակառակ է եղածը, եւ այդ զլացման պատճառը՝ միայն Ա. պաշտօնատէրին կամք չունենալը կամ գուցէ ուրիշ ակնկալութիւն կրնայ ըլլալ, անոր համար Ձեր Բարձրութեան արդարասիրութեան կը դիմեմ, եւ կ'աղաչեմ որ հաճիք Ձեր հզօր ազդեցութեան միջամտութեամբը հրամայել՝ որ հաշիւս վճարուի: Բաջայոյս եմ որ Ձեր թագաւորական Բարձրութիւնը խնդիրքս օրինաւոր կը ձանձնայ, եւ մտադրութեան արժանի կը համարի, եւ Իւր բարութեանն ու արդարակորովութեանն սպասածս կը շնորհէ:

Առանձնակալն ունկեղրոթիւն մ'ընդունելոո համար:

1.

Ձեր Բարձրութեան (այս կամ այն ինչ բանի) վրայ քանքատ մը (յիշատակագիր մը կամ տեղեկութիւններ) հաղորդել բաղձալով, կ'աղաչեմ որ շնորհք ընէք ինձի առանձին ունկեղրութիւն մը տալու հաճիք. եւ եթէ այս մարդասիրութիւնն ընել յանձն առնուք, կը խնդրեմ օրն ու ժամը որոշել՝ որ կարենամ Բարձրութեանդ ներկայանալու պատիւն ունենալ:

Խօրին մեծարանօք եմ եւ այլն:

2.

Ձեր Բարձրութեան կ'աղաչեմ՝ որ հաճիք ինձի առանձնական ունկեղրութիւն մը շնորհէլ:

l'honneur de lui communiquer de vive voix une affaire importante qui entre dans les attributions de son ministère.

En attendant la décision de Votre Excellence sur cette demande, j'ai l'honneur d'être avec le plus profond respect etc.

Pour demander des renseignements sur une personne à un ambassadeur.

Dans le courant du mois de... de l'année dernière, mon mari (*ses nom, prénom et profession*) a quitté sa patrie pour aller porter à... une branche d'industrie inconnue dans ce pays, où elle est de première nécessité. N'ayant reçu depuis son départ aucune nouvelle et me trouvant dans l'impossibilité de me procurer des renseignements positifs sur sa personne, j'ose prendre la liberté de m'adresser à Votre Excellence et la supplier de prendre des informations sur le compte de ce père de famille, dont le silence laisse une épouse et des enfants dans la plus grande inquiétude, et d'avoir la bonté de m'en faire donner connaissance. Quel que soit le résultat, j'aurai, Monsieur, la plus sincère reconnaissance pour cet acte de complaisance, et serai toujours, avec le plus profond respect, etc.

A une dame pour solliciter des secours.

Madame,

Une pauvre mère de famille, chargée de cinq enfants, et dont le mari est dans ce mo-

որպէս զի կարող ըլլամ Հրամանոց պաշտօնարանին վերաբերեալ կարեւոր մէկ գործքին վրայօք Ձեր Բարձրութեան կենդանի ձայնիւ զոյգ մը խօսք Տաղորդել:

Ձեր Բարձրութեան որոշմանն սպասելով, խորին յարգանքօք կը մնամ եւ այլն:

Գիտալանի մը՝ մեկուս զիս պատկերութիւն խղճողիս համար:

Անցեալ տարի (Յուլիս) ամսոյն մէջ (այս անուամբ եւ մականուամբ եւ արտուտիս) ամուսինս հայրենիքէն հեռացած էր՝ ճարտարութեան ճիւղ մը (այս ինչ տեղը) փոխադրելու համար, ուր նոյն արուեստը բոլորովին անծանօթ եւ շատ հարկաւոր էր: Արդ ստորագրեալս նոյն ժամանակէն վեր իրմէ լուր մ'ընդունած չըլլալով եւ չկրնալով ուրիշ կերպով տեղեկութիւն առնուլ՝ կը համարձակիմ Ձեր Բարձրութեան դիմել, աղաչելով որ իր վրայ հարկաւոր տեղեկութիւններ առնուք եւ ինծի Տաղորդէք, որովհետեւ իր լուրթիւնը տառապեցուցիչ անհանգստութեան մը մէջ ձգած է զիս ու զաւիճներս: Գիտցած ըլլաք որ հետազօտութիւնս ինչպիսի ելք ալ ունենայ, դարձեալ այս շնորհքին համար բոլոր կենացս մէջ Ձեզի շնորհապարտ կ'ըլլամ:

Խորին մեծարանք եմ եւ այլն:

Տիկնոջ մը՝ իրմ օգնութիւն խնդրելու համար:

Ազնիւ Տիկին:

Հինգ զաւկի բեռան տակ մնացած խեղճ ընտանեաց հայր մը՝ այս միջոցին թեւին վրայ վերք

ment hors d'état de travailler par une blessure qu'il a reçue au bras, connaissant votre âme sensible et compatissante, a recours à vous, et vous supplie de lui faire prendre part aux secours que la bienfaisance des personnes de votre connaissance prodigue journellement aux malheureux. Ce n'est que momentanément qu'elle sollicite ce soulagement, d'autant plus pénible pour son coeur que jamais elle ne s'est vue dans cet état de détresse, et que le travail de son mari a toujours subvenu aux besoins de sa famille. Sa reconnaissance pour ce bienfait égalera le profond respect avec lequel elle a l'honneur d'être etc.

Offres de service de la part d'un ouvrier.

Monsieur,

Depuis plus de dix ans je travaille pour mon compte et jusqu'ici je n'ai jamais eu besoin de solliciter de l'occupation, parce que mes ouvrages se recommandaient d'eux-mêmes par le fini de l'exécution et la modicité de mes prix. Mais une maladie grave qui m'a cloué plus de trois mois sur un lit de souffrance, m'a fait perdre la plupart de mes pratiques et a dévoré mes faibles épargnes, en sorte qu'il m'est impossible de nourrir ma femme et mes trois enfants, si je ne réussis à me créer de nouvelles occupations.

Dans cette position malheureuse, je prends la liberté de m'adresser à vous, sachant que les affaires très-étendues auxquelles vous vous livrez

Աղաչանաց եւ շնորհակարտութեան նամակներ: 123
մը հանելով, գործք գործելու անկարող ըլլալուն՝ առաւպեակ լծակիցը Հրամանացդ բարեգութ սըրտին ազնուութեանը վստահացած՝ Ձեզի կը դիմէ, եւ աղերսանօք կը խնդրէ որ Ձեր ծանօթներուն բարեսրտութենէն ամէն օր աղքատաց բաշխուած նպաստից զինքն ալ մասնակից ընէք: Այս մարդասիրութիւնը՝ քիչ ժամանակուան համար միայն Ձեզմէ կը խնդրէ: Կրնաք իմանալ, ազնիւ Տիկին, թէ աս խնդիրքն ընելը՝ որչափ դժուարին եղած է իրեն, մանաւանդ որ երբեք այսպիսի խեղճ վիճակի մէջ չէ գտնուած, եւ իւր էրկանն աշխատութիւնն միշտ բաւական եղած է ընտանեաց կարօտութիւնը լեցընելու: Ձեր աղախնոյն՝ այսպիսի բարեսրտութեան մը համար ունենալու երախտագիտութիւնը՝ յաւելուած պիտի ըլլայ ան խորին մեծարանաց, որով եմ:

Արո՛ղեստատոր մը որ գործք կը յօնորէ:

Պատուական Տէր:

Տար տարիէ աւելի է՝ որ միշտ իմ հաշուիս կը գործեմ, եւ մինչեւ հիմայ երբեք գործք խնդրելու հարկաւորութիւն չէի ունեցած. վասն զի գործուածքներուս կատարելութիւնն ու ածնութիւնն ամէն ատեն բաւական յանձնարարութիւն մ'եղած է անոնց: Բայց ծանր հիւանդութիւն մը՝ որ զիս երբեք ամէն աւելի ցաւոց անկազնայ վըայ բեւեռեց, յաճախորդներուս մեծ մասն իզմէ հեռացուց եւ խնայութեամբ մէկդի դրածս հատուց. այնպէս որ հիմայ բոլորովին անկարելի է ընտանիքս պահել՝ եթէ նոր գործք մը գտնելու չըլլամ:

Աս ողորմելի վիճակիս մէջ համարձակեցայ Ձեզի դիմել, գիտնալով որ Ձեր գործքերուն ընդարձակութիւնն իմ գործակցութեանս ալ պէտք

nécessitent le concours de mon industrie, et vous supplie de m'honorer de vos commandes et d'être bien persuadé que je satisferai à toutes vos exigences, autant et peut-être mieux que beaucoup d'autres, par les soins que j'apporterai à la confection de mes ouvrages.

Veillez avoir égard à la triste position dans laquelle je me trouve sans l'avoir méritée, et m'honorer de votre confiance, en recevant l'assurance de mon respectueux dévouement.

Lettre de remerciement à une personne qui nous a rendu service.

Monsieur ou Madame,

Je suis pénétré du service que vous m'avez rendu, et ce qui me charme le plus, c'est que vous m'avez accordé votre protection, sans que je l'aie sollicitée. Par la noblesse de votre action, jugez, Monsieur ou Madame, de ma reconnaissance et de mon respect. Si rien n'égalé vos bontés, rien non plus n'égalé le sentiment qui me les fait reconnaître.

A un bienfaiteur qui cherche à se cacher.

Monsieur,

Une main secourable m'a comblé de bienfaits, et cependant je ne puis être heureux, car je ne puis exprimer ma reconnaissance. Tout me porte à croire que vous connaissez mon bienfaiteur. Veillez donc être auprès de lui l'interprète de mes sentiments. Dites-lui que depuis longtemps il

Աղաչանաց եւ շնորհակալորթեան նամակներ: 125
ունի, եւ կ'աղաչեմ որ Ձեր յանձնարարութիւն-
ներովը զիս պատուէք: Արնաք ապահով ըլլալ որ
ուրիշներուն չափ եւ գուցէ աւելի ալ ճշգու-
թեամբ ըստ ամենայն մասին գոհ կ'ընեմ, գոր-
ծուածքներուս կատարելութեանն ամէն կերպով
միտ գնելով:

Ա'աղաչեմ միտ դրէք խեղճ վիճակիս՝ ուր ին-
կած եմ առանց իմ յանցանքիս, եւ զիս Ձեր
վստահութեանն արժանի ըրէք, իմ կողմանէս մե-
ծարանքս ու անձնանուիրութիւնս ընդունելով:

Յնորհակալորթեան նամակ՝ մեկուս ըրած քարոս-
թեանը:

Պատուական Տէր կամ Աղնիւ Տիկին:

Ձեր ինծի ըրած մեծ բարութիւնը՝ սիրտս
թափանցած է, մանաւանդ որ առանց իմ խնդրե-
լուս՝ Գուք Ձեր պաշտպանութիւնն ինքնակամ
մատուցէք: Ձեր գործողութեան աղնուականու-
թեանն կրնաք, Տէր իմ, չափել իմ ալ երախտա-
գիտութիւնս եւ Ձեզի ունեցած յարգութիւնս:
Ինչպէս չկայ բարերարութիւն որ Ձերինն հաւա-
սարի, նոյնպէս եւ ոչ իմ երախտագիտութեանս
կրնայ ուրիշ երախտագիտութիւն մը հաւասարիլ:

Անծուսթ մնայ ուզող քարերարի մը:

Պատուական Տէր:

Նպատամատոյց ձեռք մը զիս անհամար ե-
րախտօք լեցուց. բայց եւ այնպէս սիրտս գեռ-
գոհ չըլլար, քանի որ երախտագիտութիւնս
յայտնել չեմ կրնար: Ինծի կ'երեւայ՝ որ Գուք ան
բարերարս կը ճանչնաք, ուստի կը խնդրեմ որ
յանձն առնուք իրեն իմ մտաց թարգմանն ըլլալ:

aurait reçu mes remerciements, s'il n'avait pas mis tant de soin à se cacher. Dites-lui que la manière délicate dont il m'a obligé, plus encore que ses bienfaits, m'attachent à lui pour jamais. Dites-lui que c'est en vain qu'il chercherait à se soustraire à mes recherches, que je le découvrirai, et qu'alors je publierai, avec autant d'éclat qu'il aura mis de soin à être ignoré, et ses bienfaits et ma gratitude. Dites-lui enfin que s'il est beau de faire le bien en cachant la main qui l'opère, ce serait un crime à celui qui en est l'objet, de priver la société du récit d'une si belle action. Qu'il veuille donc ne pas s'étonner s'il découvre que je suis devenu bavard et indiscret et que j'en fais part à d'autres. C'est vous, Monsieur, que j'assurerai de la vivacité de mes sentiments, puisque c'est vous que je charge de les exprimer,

Remerciements adressés à un roi.

Sire,

C'est le coeur profondément ému que je viens déposer aux pieds de Votre Majesté l'hommage de ma vive reconnaissance pour la faveur insigne qu'Elle a daigné m'accorder en exauçant mon humble prière. C'est déjà pour moi une félicité inexprimable d'avoir été jugé digne par Votre etc. d'une distinction qui m'honore aux yeux de mes concitoyens et me prouve que mes loyaux services n'ont pas été méconnus. Je vais redoubler de zèle

որ ըսէք իրեն թէ շատ ժամանակէ ի վեր շնորհակալութեան ցոյց մը կ'ընդունէր իզմէ, եթէ ինք զինքը ծածկելու աշխատած չըլար: Ըսէք դարձեալ՝ որան քաղցը կերպը որով զիս երախտապարսրաւ, բրած բարիքներէն աւելի սիրտս ընդ միշտ իրեն հետ կապեց: Իմացուցէք իրեն՝ որ վայրագար է իմ հետազոտութիւններէս խուսափելը. ես զինքը կը դռնեմ. եւ ան ստեն սրչափ ինք անծանօթ մնալու աշխատեցաւ, նոյնչափ աւելի մեծածայն իւր երախտիքն ալ՝ իմ երախտադիտութիւնս ալ կը հռչակեմ: Ըսէք իրեն վերջապէս՝ որ եթէ բարի դորձք է բարիք ընելը՝ բարեբոր ձեռքը ծածկելով, սակայն բարիքն ընդունողին համար յանցանք է այնպիսի դեղեցիկ դորձքի մը պատմութիւնն աշխարհքի անծանօթ պահելը: Ուստի եւ չղարմանայ, եթէ իմանալու ըլլայ որ շտախոտութեամբ եւ բաց բերանութեամբ ուրիշներուն ալ կը հաղորդեմ: Ահաւասիկ Չեղի կը բանամ, Տէր, սրտիս երանդագին զգածմունքը. վասն զի Չեղի կը յանձնեմ որ բարեբարիս յայտնէք սիրտս:

Մուգաւորի մը շնորհակալորթեան նամակ:

Մեծափառ Տէր:

Չեր Աեհափառութեան իմ խոնարհ աղաչանացս զիջանելով, ինծի բրած բարձր շնորհքիս համար՝ շարժած սրտիւ շնորհակալութիւնս Չեր Աեհափառութեան ոտքը կը դնեմ: Անպատմելի երջանկութիւն է ինծի, Չեր Աեհափառութեան զիս այնպիսի պատուայ մը արժանի համարելը, որն որ զիս քաղաքակցացս առջեւ կը փառաւորէ, եւ սրտիս մէջ ան մխիթարական խորհուրդը կը զարթոյցանէ՝ որ անկեղծ ծառայութիւններս անյարգ

128 *Lettres de demandes et de remerciements.*

pour répondre à la confiance de mon auguste bienfaiteur dont le suffrage sera ma plus douce récompense. Jusqu'à mon dernier soupir je resterai,

de Votre Majesté
le très-humble et très-obéissant serviteur.

Remerciements à un créancier dont on a obtenu un délai.

Ce n'est pas sans anxiété que je voyais s'approcher le 1er juin, jour auquel j'avais promis de vous rembourser les dix pièces d'or que vous m'aviez prêtés, incapable que je me sentais de satisfaire à cette obligation. Plus je craignais que vous ne m'en fissiez souvenir, plus j'éprouve de joie de pouvoir m'acquitter de mes engagements. Recevez donc cette somme avec mes vifs remerciements; l'indulgence que vous m'avez montrée vous a acquis de nouveaux titres à ma reconnaissance. Je ne me rapellerai jamais sans émotion le service que vous m'avez rendu, et ce souvenir ne fera qu'accroître les sentiments de profonde estime et de haute considération avec lesquels j'ai l'honneur d'être etc.

Pour remercier d'un livre prêté.

Monsieur, je m'empresse de vous renvoyer le livre ci-joint que vous avez eu la bonté de me prêter pour quelque temps. Je vous suis doublement reconnaissant; car outre l'obligance dont

Աղաչանաց եւ շնորհակալոյթեան նամակներ: 129
չեն մնացած: Ապահով եղէք՝ որ իմ բարձր բարերարիս վստահութեանն աւելի եւս արժանի ըլլալու համար, որուն հաճութիւնն իմ ամենամեծ վարձքս է, ծառայութեան եռանդս կրկնապատիկ պիտ'որ ըլլայ. եւ մինչեւ կենացս վերջին շունչս պիտ'որ մնամ՝

Ձեր Աեհափառութեան
Ամենախոնարհ եւ ամենահնազանդ ծառայ:

Պարաստիրոջմը շնորհակալոյթեան նամակ, հաստոյման պայմանաժամե կրկնընկերուն համար:

Մեծ անձկութեամբ կը տեսնէի Յունիսի 1ին ձեռնալը, որ օրը Ձեր ինձի փոխ տուած տասը դաղըլեական ոսկին ետ դարձնելու խոստում ըրած էի, որովհետեւ անկարելի էր պարտքս նոյն միջոցին վճարելը: Որչափ որ սրտագողե մեջ էի՝ թէ Գուռք ինձի ազդարարութիւն պիտ'որ ընէք, նոյնչափ ալ հիմայ ուրախ եմ որ կրնամ հատուցանել: Արդ ընդունեցէք աս դրամոց գումարը, իմ ջերմ շնորհակալութեամբս մեկտեղ: Ինձի ցուցուցած ներողամտութիւննից երախտագիտութեանն աւելնալուն նոր պատճառ մ'եղաւ: Ձեր այս մեծ ծառայութիւնն երբէք չեմ կրնար առանց սիրտս ելլելու միտքս բերել, եւ ասոր յիշատակը խորին յարգութիւնս օրէ օր կ'աւելցնէ:

Փոխ տուած գիրք մը ետ դարձնողս ստեղծ:

Հրամանոցմէ քիչ մը ժամանակուան համար փոխ առած գիրքս կը փութամ ետ դարձնել, յայտնելով որ Հրամանոցը կրկին շնորհակալութիւն պարտական եմ, որովհետեւ Ձեր ինձի ըրած

vous avez fait preuve à mon égard, c'est à vous que je serai redevable d'une lecture qui m'a instruit autant qu'intéressé. Je saisis cette occasion pour vous renouveler l'assurance des sentiments d'estime et de considération avec lesquels j'ai l'honneur d'être etc.

Pour remercier d'un service rendu.

Très-cher ami,

Combien je me sens heureux d'avoir reçu de vous une preuve aussi éclatante de bienveillance et d'intérêt! Pour un coeur plein d'une amitié aussi dévouée, rien de plus doux que de se voir ainsi payé de retour. J'essaierais vainement de vous peindre ce que j'éprouve à la pensée de posséder un ami tel que vous; il n'y a que l'espoir de vous convaincre un jour du prix que j'attache à votre amitié et que je n'en suis pas indigne, qui puisse me consoler de mon impuissance actuelle. Votre coeur si aimant et si tendre vous dira, mieux que je ne pourrais le faire, ce que le mien éprouve de sentiments affectueux, et m'est un sûr garant que votre attachement pour moi sera aussi durable que sincère. Recevez ici l'assurance solennelle que ni le temps ni les circonstances ne pourront altérer en rien l'affection que je vous ai vouée, qu'elle ne fera que s'accroître de jour en jour et que je compterai sans cesse à honneur de me dire

votre très-reconnaissant et dévoué.

Աղաչանաց եւ շնորհակարտութեան նամակներ: 131
 Հաճութենէն զատ՝ նաեւ այնպիսի գեղեցիկ գրքէ մը այլեւայլ տեղեկութիւններ քաղելուս համար ալ Ձեզի շնորհապարտ եմ: Աս առիթը կ'առնու՞մ նաեւ արժանաւոր մեծարանաց հաւատարմքը նորոգելու, որով եմ . . . :

Մեզի խարտութիւն ըրած մեկոս մը շնորհակարտ ըրաւոս համար:

Սիրելի Բարեկամ:

Քանի՜ երջանկութիւն է ինձի՜ Ձեր մարդասիրութեան եւ խնամոց ակներեւ ցոյցը: Բարեկամի մը անձնանուէր սրտին չկայ այնպէս հաճոյական բան մը՝ ինչպէս տեսնել որ իւր բարեկամութեան նոյնպիսի պատրաստականութեամբ փոխարէն կ'ըլլուի: Թէ Ձեզի պէս բարեկամ մ'ունենալուս սիրաս ինչ կը զգայ՝ անօգուտ ջանք է նկարագրելու աշխատիլ: Միայն այս յուսով կրնամ ինք զինքս հանգարտեցընել, որ օր մը կարող ըլլամ արդեամբք ցուցընել, թէ Ձեր բարեկամութիւնն ինչ բարձր արժէք ունի իմ աչքիս առջեւ, եւ թէ անարժան չեմ եղեր այնպիսի բարեկամութեան մը: Ձեր ազնիւ սիրալիւ սիրտը՝ իմ կրցածէս աւելի կրնայ Ձեզի ըսել, թէ ինչ կը զգայ սիրաս. եւ դարձեալ ինձի ստոյգ երաշխանորութիւն մըն է, որ Ձեր բարեկամութիւնը թէ՛ անկեղծաւոր ու թէ՛ մշտապէս է: Հաւատացէք որ ոչ ժամանակ եւ ոչ սրբեկոց հանգամանք կարող պիտ'որ չըլլան սերս այլայլել կամ նուազեցնել, այլ մանաւանդ օր քան զօր պիտ'որ աւելնայ ու հաստատուի, եւ միշտ պարծանօք պիտ'որ կոչեմ զիս՝

Ձեր երախտապարտ անձնանուէր:

*Pour remercier des félicitations reçues au sujet
d'un jour de naissance.*

Très-digne ami,

La lettre que vous m'avez fait l'amitié de m'écrire au sujet de l'anniversaire de ma naissance m'a si agréablement surpris que je ne veux pas tarder un seul instant de vous en témoigner ma vive gratitude, quoique les paroles soient impuissantes à rendre ce que j'éprouve pour vous. Je saisirai avec joie chaque occasion qui s'offrira de vous donner de nouvelles preuves de mon amitié aussi sincère qu'inaltérable. Si vos vœux bienveillants doivent s'accomplir et que le Ciel m'accorde la faveur de célébrer encore souvent mon jour de naissance, je le bénirais d'autant plus d'un si grand bienfait qu'il n'y a pas longtemps que je puis vous donner des preuves de l'estime profonde et de l'affection invariable que vous a vouées votre ami.

Envoi d'un cadeau à un médecin.

Monsieur le docteur,

Souffrez que je vous renouvelle par écrit les remerciements que je vous ai déjà adressés de bouche pour la manière aussi habile qu'affectueuse dont vous m'avez traité dans ma dernière maladie. Je ne sais que trop combien il me sera toujours impossible de reconnaître les obligations que j'ai contractées envers vous; car qu'est-ce qu'une somme, fût-elle même considérable, auprès de la santé et même de la vie, ce trésor d'une valeur inestimable, si l'on en doit la conservation aux

Բարեկամի մը՝ ծննդեան օրն շրտ շարեմադրութեան շնորհակալողութիւն:

Պատուական Բարեկամ:

Ծննդեան տարեդարձին առթոյն ինձի գրած նամակիդ զիս այնպէս ուրախացուց, որ չեմ ուզեր վայրկեան մը սրտագին շնորհակալութիւններս յայտնել, թէպէտ եւ անկարող ըլլան խօսքերս սրտի չափ խօսիլ: Ամէն առիթ ուրախութեամբ պիտ'որ գործածեմ անկեղծ ու անփոփոխ բարեկամութեան նորանոր ցոյցերը տալու համար: Եթէ Ձեր բարեկամական իղձերը կատարուին, եւ Աստուած ինձի ծննդեան տարեդարձը շատ անգամ տօնելու շնորհքն ընէ, ան ստեն աս շնորհքին համար Աստուծոյ անոր համար ալ շնորհակալ պիտ'որ ըլլամ, որ մեր այս նոր բարեկամութեամբ՝ երկայն ատեն առիթ կ'ունենամ մեծարանաց եւ անփոփոխելի սիրոյ ցոյցերը Ձեզի ընելու:

Բժշկի մը՝ պարգևոյ մեկտեղ:

Մեծարոյ Տեր Բժիշկ:

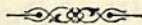
Ներեցէք որ վերջին հիւանդութեան ատեն Ձեր ի գործ գրած յաջողակութեան եւ սիրալիր վարմանց համար արդէն բերնով ըրած շնորհակալութիւնս գրով ալ յայտնեմ: Շատ աղէկ գիտեմ, որ Ձեզի ունեցած պարտքս երբեք կարող պիտ'որ չըլլամ հատուցանել: Արովհետեւ ճարտար բժշկի մը քաջութեամբ՝ առողջութեան մանաւանդ թէ կենաց անգին գանձը դարձեալ ստանալուն համեմատութեամբ ինչ է գրամական հատուցում մը, թէեւ առան ըլլայ: Սակայն ինչ

soins éclairés d'un excellent docteur? Mais enfin nous n'avons pas d'autre moyen d'acquitter de semblables dettes, et si je dois vous en croire, je pourrais me flatter d'avoir satisfait jusqu'ici à vos justes exigences. Cependant mon coeur sent vivement qu'il ne s'est acquitté que d'une manière imparfaite, et je désire ardemment vous témoigner de quelque façon ma gratitude qui ne s'éteindra qu'avec ma vie. Veuillez donc accepter le présent joint à cette lettre comme une preuve de ma profonde reconnaissance; j'ai tâché, en confiant l'exécution à l'un de nos plus habiles artistes, de lui donner quelque prix à vos yeux. Si cet envoi pouvait vous être agréable, j'aurais atteint le but principal de mes efforts. Je suis avec l'estime la plus sincère

votre tout dévoué.

Pour accepter une invitation à souper.

Monsieur, l'invitation que vous avez eu l'obligeance de nous adresser, à ma femme et à moi, est trop flatteuse pour que nous ne saisissons pas cette occasion de profiter de la bonne fortune qui s'offre à nous de pouvoir jouir de votre agréable société. Nous aurons soin de nous rencontrer demain soir chez vous à l'heure que vous nous avez indiquée, et nous nous réjouissons d'avance en songeant aux heures agréables qu'il nous sera donné de passer dans votre aimable famille et avec des amis dont nous faisons grand cas.

Աղաչանաց եւ շնորհակարարութեան նամակներ: 135
 ճար՝ որ այս կարգի պարտքերնիս հատուցանելու
 ուրիշ միջոց չկայ, եւ ինչպէս դուք բոլոր այս
 նկատմամբ գոհ էք վրաս: Բայց սիրաս ինձի կ'ազդէ՝
 որ դեռ չնորհակալութիւնս անկատար կերպով
 յայտնած եմ. ուստի եւ շատ բաղձալի է ինձի
 ուրիշ ցոյց մ'ալ տալ երախտագիտութեանս:
 Արդ կ'աղաչեմ որ հաճութեամբ ընդունիք, իբրեւ
 չնորհակալու մտացս նշան՝ նամակիս հետ խաւ-
 բած պարգեւս, որն որ մեր առաջին կարգի ճար-
 տար արուեստագէտներէն մէկուն նկարել տուած
 եմ, որպէս զի կարող ըլլայ Ձեր առջեւը յարգ մը
 գանել, որ եթէ իրօք Ձեզի հաճելի ըլլայ՝ ան ատեն
 ես ալ դիտած վախճանիս հասած կ'ըլլամ: Ամ-
 նայն անկեղծ յարգութեամբ եմ՝

Ձեր անձնանուեր:

Բնթրեաց հրատար մ'ընդունելոյս նամակ:

Ձեր ինձի եւ ամուսնոյս խաւրած հրաւերը՝
 մեզի այնպէս ուրախարար է, որ չենք կրնար Ձեր
 հաճոյական ընկերութիւնը վայելելու աս յարմար
 առիթը ձեռքէ հանել: Ար ջանանք որ վաղն
 իրիկուն պայմանեալ ժամուն Ձեր տունը զբա-
 նուինք, եւ արդէն հիմակու ընէ կ'ուրախանանք ան
 զուարթարար ժամերուն վրայ, որ Ձեր սիրելի ըն-
 տանեաց շրջանին եւ պատուական բարեկամներուն
 մէջ պիտ'որ անցընենք:

MONITOIRES, LETTRES DE REPROCHES, D'EXCUSES, DE NOUVELLES, D'AVERTISSEMENT.

Lettres de reproches.

Celui qui fait un reproche laisse quelquefois trop conduire sa plume par l'humeur, et il oublie les convenances; le reproche alors, au lieu d'amener des excuses ou un raccommodement, ne peut qu'augmenter l'éloignement et conduire à la haine. La chose devient même d'autant plus facile que le reproche est plus ou moins mérité. S'il est fondé, celui qui le mérite, s'obstine à ne point revenir sur ses pas, et il aggrave ses torts pour prouver qu'il n'en a pas eu; si, au contraire, le reproche est hasardé, il irrite la sensibilité, et l'on rougit d'être lié avec une personne soupçonneuse ou susceptible. Le plus sûr, dans une lettre de reproches, est de prendre le ton du badinage, et d'employer ce persiflage que les gens de la bonne compagnie possèdent si bien; alors vous facilitez à la personne dont vous croyez avoir à vous plaindre, les moyens de retour; la réprimande l'aigrirait, le reproche la touche. Un style dont le badinage tempère la rigueur, lui donne la confiance du repentir.

ՅՈՐԴՈՐԵՆԵՑ, ՅԵՆԳԻՄԵՆՈՒԹԵԱՆ, ՋՏՏԱԳՈՎՈՒԹԵԱՆ, ՆՈՐԱՐՈՑ, ԱՋԳԱՐԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ

Յանդիմանութեան նամակներ:

ԵՐԲԵՄՆ յանդիմանողը՝ վայելութիւնն աչքէ հեռացընելով իր գծկամակութիւնը սանձարձակ կը թողու, որով յանդիմանութիւնը թողութիւն ինդրել տալու կամ հաշտութիւն յառաջ բերելու տեղ՝ տարաձայնութիւնն աւելի կը մեծցընէ եւ ասելութիւն կը գրգռէ, յանդիմանութեան աւելի կամ պակաս իրաւացի ըլլալուն համեմատ: Եթէ յանդիմանութիւնն արդարէ՛ յանդիմանողը կը խտանայ, եղածը չ'ուզեր ուղղել, եւ սխալած չէր եւալու համար՝ յանցանքին վրայ կը պնդէ կը մնայ: Իսկ եթէ անհիմն է՝ կը վշտանայ, եւ կասկածոտ կամ դիւրագրգիռ մէկու մը հետ բարեկամութիւն ունենալուն վրայ կ'ամչնայ: Ուստի յանդիմանութեան նամակի մէջ ամէնէն ապահովն է՝ ընկերական լեզու բանեցընել եւ այնպիսի թէթեւ հենդնութիւն մը գործածել, զորն որ կրթեալ մարդիկ աղէկ գիտեն: Ասով՝ եթէ մէկու մը դէմ արտունջ մ'ունինք, ուղղութիւնը ճամբան կը դիւրացընենք. ուր որ կշտամբութիւնը կը զայրացընէ եւ յանդիմանութիւնը կը վշտացընէ: Երբ որ խօսուածքին խտտութիւնը կատակաբանութեամբ մեղմացած է, դիմացինին վստահութիւն կու տայ որ զղումն անպտուղ չի մնար:

Lettres d'excuses.

C'est aussi l'une des premières qualités sociales que celle qui nous porte à manifester le regret d'avoir eu des torts, et le désir de les réparer. Tout consiste dans la manière dont on s'y prend pour qu'ils s'oublient.

C'est aux circonstances à déterminer la manière dont il convient de faire des excuses; mais, de quelque façon qu'on s'y prenne, le dépit, la contrainte, ne doivent jamais se laisser entrevoir. Il faut avouer ses torts et ne les point augmenter par la manière dont on les avoue, ou en les niant.

D'après ce que nous venons de dire, il est aisé de voir quel doit être le ton d'une lettre d'excuse. Il faut y paraître touché d'avoir pu déplaire, disposé et empressé à réparer le passé, modéré dans tout ce qu'on dit, facile dans la manière de s'exprimer, enjoué même si l'on écrit à un ami, pourvu qu'on ne se montre ni suffisant ni railleur.

Lettres de nouvelles.

Toutes les nouvelles ne doivent pas être écrites; il en est que la charité chrétienne, l'humanité, la prudence, nous interdisent. Les nou-

Թողութիւն խնդրելու նամակներ:

Ընկերական կենաց դժխաւոր առաքինութիւններէն մէկն է՝ որ մարդ գործած սխալմանը վրայ ունեցած ցաւը յայտնէ, եւ ցուցնէ թէ կը բաղձայ ուղղել: Գլխաւոր ճարտարութիւնն իր սխալմունքը մուցընել տալու վրայ է:

Արդարացուցման կերպը պարագաներէն կախում ունի. սակայն ինչ եղանակ ալ բռնուելու ըլլայ, երբեք դժկամակութիւն կամ բռնազօտութիւն պիտ'որ չտեսնուի: Պէտք է իրաւունք չունենայը յայտնապէս խոստովանի, եւ ոչ երբեք անպատեհ խոստովանութեամբ կամ ուրանալով իրն աւելի մեծցընել:

Ըսուածէն կրնայ իմացուիլ՝ թէ թողութիւն խնդրելու նամակի մը մէջ ինչ լեզու բանեցընելու է: Պէտք է իմացընել որ ահաճութիւն պատճառած ըլլալուս վրայ կը ցաւինք, եւ թէ պատրաստ ենք եղածն ուղղելու: Ամէն ըսուածին մէջ չափ պահելու է, բացատրութեան կերպը բնական, դիւրիմաց ըլլալու է. բարեկամի մը գրուած ատեն կրնայ նաեւ զուարթ ոճ մը բռնուիլ. բայց միշտ զգուշանալու է ամբարտաւան եւ ծաղրածու երեւալէն:

Նորալրոց նամակներ:

Ամէն նոր դէպք հարկ չէ գրել: Կան լրեր՝ որ թէ եղբայրական սիրոյ, թէ մարդավարութեան եւ թէ խոհեմութեան դէմ է պատմելու: Նամակի մէջ

velles peu intéressantes par elles-mêmes, ou pour ceux à qui vous les envoyez, les nouvelles peu certaines, doivent être prosrites d'une lettre; du moins, ces dernières ne doivent être données que selon le degré de certitude qu'elles ont.

Ne vous faites jamais porteur de mauvaises nouvelles, on vous soupçonnerait de malignité; si vous êtes chargé d'en annoncer quelqu'une, que votre prudence choisisse le moment, et que la sensibilité donne à vos paroles cet air d'intérêt qui adoucit le malheur.

Un récit doit être clair, court et vraisemblable. Il y faut de la chaleur et de la rapidité; la première satisfait l'esprit et l'imagination, la seconde enchaîne la curiosité. On doit prendre le ton grave ou badin selon la nature de l'évènement qu'on raconte.

Pour rappeler amicalement un paiement en retard.

Cher ami,

Je t'ai écrit, il y a trois semaines, pour te prier de me rembourser la somme que je t'avais prêtée environ six mois auparavant, attendu que le terme de ce paiement que tu avais fixé toi-même au premier octobre, est depuis longtemps

Յորդորանաց, յանդիմանոյթեան եւ այլն: 141
առնելու չէ ան լրերն որ ըստ ինքեան նամակն
ընդունողին հետաքրքրական չեն կամ թէ ան-
ստոյգ են, եւ կամ դոնէ անստոյգ լրերուն՝ եղածէն
աւելի ստուգութիւն տալու չէ:

Պէտք չէ երբեք դժբախտ լրելու բօթաբեր
ըլլալ, որ մանաւանդ շարահամութեան կասկած կը
բերէ գրողին վրայ: Եթէ մէկու մը դժբախտ լուր
մը հաղորդելու յանձնարարութիւն ունինք, ան
ատեն խոհեմութեամբ յարմար ժամանակ ընտրե-
լու ենք, եւ խօսքերնուս այնպիսի ցաւակցութեան
կերպարանք մը պիտ'որ տանք, որն որ դժբախտու-
թիւնը կարենայ մեղմացընել:

Պատմութիւնը պէտք է բացայայտ, համա-
ռօտ ու հաւանական ըլլալ: Պատմութեան մէջ
ըլերմութիւն եւ արագութիւն հարկաւոր է. առա-
ջինը միտքն ու երեւակայութիւնը գոհ կ'ընէ, իսկ
ետքինը հետաքրքրութիւնը կը գրաւէ: Պատմուած
դէպքին համաձայն՝ պէտք է ծանր կամ թեթեւ
ոճով գրել:

*Որչափս փնտրում մը բարեկամարար յիշեցընելու
համար:*

Սիրելի Բարեկամ:

Երբք շարաթ է որ գրած աղաչած եմ Բեզի,
որ ամիս մը յառաջ տուած փոխս ետ դարձընես,
որովհետեւ պայմանեալ ժամանակն որ Գուն ինք-
նին հոկտեմբեր 1ին կապած էիր, շատոնց անցաւ:
Ես ալ աս միջոցիս զանազան վճարմունքներու

expiré. Je suis moi-même en ce moment réduit à une gêne assez pénible par suite de divers versements qu'il m'a fallu faire. Je suis surtout en butte aux réclamations incessantes de N., qui n'a pas encore touché les cent écus qu'il doit recevoir tous les trois mois et dont l'échéance a eu lieu le premier juin de cette année. Il m'a écrit hier que si, dans le délai de huit jours, il n'avait pas reçu cet argent, il se trouverait dans l'obligation de porter plainte. Cela étant ainsi, je ne vois pas d'autre moyen de me débarrasser de N., qu'en faisant un appel à ton obligeance. Veuille donc me tirer d'embarras, comme je t'ai aidé moi-même à en sortir. Si tu m'envoies actuellement six pièces d'or, je pourrais, en y joignant quelques fonds disponibles, satisfaire les exigences de N. Persuadé que tu prends une vive part à ma position critique, je ne doute pas que tu ne fasses tout ce qui est en ton pouvoir pour me venir en aide dans le plus bref délai. Compte sur tout mon désir de t'être utile en toute circonstance et crois à l'affection sincère de ton tout dévoué etc.

Lettre pour reprocher une négligence dans une commission.

Monsieur,

J'avais pris la liberté de vous charger d'une commission, et vous avez eu la bonté de me promettre qu'elle serait remplie; j'y comptais, c'était une chose importante pour moi. Faut-il vous rappeler que vous l'avez complètement oubliée? Je me fâcherais bien, mais où cela me conduirait-il? A perdre votre amitié, que je prise beaucoup,

պատճառաւ ստակի ներութեան մէջ եմ: Գլխաւորաբար Ա. ին ձեռքէն շատ կը ներուիմ, վրան զե 100 սկուտը տակաւին չկրցայ վճարել, որ երեք ամիս մէյմը պիտ'որ վճարուէր, եւ օրն էր տարւոյս յունիսի մէկը: Արդ ստիկայ երէկ ինծի կը դրէ, որ եթէ այս ութ օրուան մէջ ստակը չընդունի, պիտի ստիպուի զիս ամբաստանել: Իրերն աս վիճակիս մէջ ըլլալով, ձեռքէն ազատելու ուրիշ միջոց չեմ տեսներ, բայց եթէ Քու բարութեանդ դիմել: Օգնէ ինծի այս ներութեան ատեն, ինչպէս ես ժամանակին Քեզի օգնեցի: Եթէ առժամս վեց Գաղղիական ոսկի խաւրելու ըլլաս, քիչ մը բան ալ իմ կողմանէս վրան դնելով՝ կրնամ Ա. ին պահանջը հատուցանել: Հաստատութեամբ դիտնալով որ այս ներութեան վիճակիս վրայ անտարբեր չես կրնար մնալ, չեմ տարակուսիր որ ձեռքէդ եկածը կ'ընես՝ կարելի եղածին չափ շուտով ինծի օգնութեան հասնելու: Ապահով եղիր որ ամէն դիպուածոց մէջ Քեզի օգտակար ըլլալու կը փափաքիմ, ամենայն բարեկամական սիրով:

Ծանկնարարոթեան մը կատարման մէջ եղած անվտոյթոթեան դիմ:

Մեծարգոյ Տէր:

Չեզի յանձնարարութիւն մ'ընելու համարձակեցայ, եւ Գուրջ Չեր սովորական բարութեամբ կատարելու խօսք տուիք: Ես ստոր վստահացած էի ու գործքն ալ ինծի մեծապէս կարեւոր էր: Արնամ արդեօք Չեզի յիշեցրնել, որ Գուրջ անիկայ բոլորովն մուցար: Պէտք էի Չեր վրայ բարկանալ, սակայն ստոր ալ ծայրն ուր կը տանէր, բայց եթէ

sans raccommo-der mon affaire qui est tout-à-fait manquée. J'aime mieux vous dire que je ne pense plus à tout cela, et que j'entends bien que vous en fassiez autant. Je parie que vous n'osez pas m'écrire. Il faut vous mettre à votre aise, et vous dire que la paix est faite avant que la guerre ait éclaté. Ainsi que tout aille comme autrefois, sauf à moi à ne plus vous donner de commission.

Votre dévoué.

A une personne qu'on a offensée.

C'est déjà un trop grand malheur que de vous avoir offensé, Monsieur: je n'y ajouterai pas celui d'une opiniâtreté coupable et ridicule. Après le tort que l'empoiement me fit commettre, je ne crois pas le réparer, mais au moins l'adoucir, en vous en offrant l'aveu. J'y joins aussi l'expression de mes regrets qui sont d'autant plus vifs que, dans la discussion qui s'éleva entre nous, mes prétentions étaient moins fondées en droit que dictées par l'amour-propre.

Puissent ces motifs réunis, en me gagnant votre indulgence, me mériter l'oubli du passé et le retour de votre amitié!

Չեր պատուական բարեկամութիւնը կորսնցնելու, առանց գործքիս օգուտ մ'ըլլալու, որ ալ երեսի վրայ մնայ: Աւտոի լաւագոյն կը համարիմ Չեղի բնէլ, որ ես անոր վրայ ամենեւին չեմ մտածեր, եւ կը յուսամ որ Գուք ալ նոյնպէս կ'ընէք: Աղէկ գիտեմ որ ինծի նամակ գրելու չէք համարձակիր. բայց հանդարտեցէք ու գիտցէք որ պատերազմ չեղած խղաղութիւն եղաւ, որով մէջերնիս ամէն բան յառաջուան պէս կը մնայ, ի բաց առեալ որ Գուք իզմէ ասկէ ետքը յանձնարարութիւն չէք ընդունիր:

Ամենխոնարհ ծառայ:

Մեկու մը՝ գորն որ վշտացուցած ենք:

Չձեզ վշտացնելու, Տէր, արդէն մեծ դժբախտութիւն մըն է, անոր համար հիմայ մեղադրելի ու ծաղրական յամառութեամբ մը չեմ ուզեր դժբախտութիւնը մեծցնել: Յանկարծական կրից բերմամբ Չեղի դէմ յանցաւոր ըլլալէս ետքը, չեմ կարծեր որ դարման մը կարենամ ձարել. ասկայն կը յուսամ սխալմունքս անկեղծ խոստովանութեամբս մեղմացնել: Ասոր վրայ կ'աւելցրնեմ նաեւ զգացած ցաւոյս խոստովանութիւնը, եւ անոր համար աւելի սիրտս կը մորմոքի որ այն բանակուուութեան մէջ իմ կարծեալ իրաւունքներս ոչ այնչափ ճշմարտութեան վրայ հիմնեալ էին, որչափ անձնասիրութեան յառաջ եկած:

Երանի թէ աս պատճառները Չեր ներողամտութիւնը վաստակելով անցեալը մոռցնել տար եւ Չեր բարեկամութիւնն ինծի դարձեալ շահէր:

D'un jeune homme qui avait offensé son père.

Oserai-je, après la mauvaise conduite que j'ai tenue, espérer que vous m'écouteriez, si je vous prie d'agréer, non pas une excuse, mon cher père, mais quelque motif pour l'atténuer? Je ne le confie pas au papier, parce que c'est votre oreille seule qui doit l'entendre. Votre colère sera apaisée, mon cher père, quand vous saurez que mon plus grand chagrin est de penser aux peines que je vous ai causées, ainsi qu'à ma chère mère. Je n'ai pas eu une seule nuit de repos depuis que je vous ai quittés, et je suis sûr que je n'en aurai point que je n'aie reçu la permission de me jeter à vos genoux et d'y implorer votre pardon.

Lettre pour s'excuser d'avoir tardé longtemps à répondre.

Monsieur, je reçois la lettre par laquelle vous me reprochez de n'avoir pas répondu à celles que vous m'avez écrites précédemment. Je vous prie de suspendre un peu votre jugement, jusqu'à ce que vous m'ayez fait la faveur d'écouter ce qui m'a forcé au silence. Il a été long, je l'avoue; mais il ne provient nullement de mon indifférence. Depuis la lettre que je vous écrivis le... je n'ai pas eu le loisir de mettre un instant la main à la plume. (*Détailler la cause du silence*). Je n'ai pu que penser à mes amis, et j'ai assez souffert moi-même de ne pouvoir m'entretenir avec eux. Vous voyez qu'il y a plus sujet de me plain-

Որդիի մը՝ որ զհայրը վշտացուցած է:

Կրնամ համարձակիլ արդեօք յուսալ, որ Ձեզի դէմ այնպէս անշորհք վարուելէս ետքը, դարձեալ ինձի ունկնդրութիւն շնորհէք: Ընեղքս չէ թէ իմ անձինս ջատագովութիւն է, այլ միայն պատճառ մը յառաջ բերել՝ որով յանցանացս ծանրութիւնը քիչ մը թեթեւնայ: Սակայն աս բանս թղթին չեմ վստահիր, վասն զի կը բաղձամ որ միայն Գուք իմանաք: Ինձի դէմ ունեցած բարկութիւննիդ կ'իջնայ անտարակոյս, եթէ գիտնաք որ իմ բուն մեծ սրտացաւս է՝ որ զՁեզ եւ սիրելի Մայրս այնպէս սրդողցուցի: Ձեզմէ բաժնուելէս ի վեր՝ դեռ գիշեր մը հանգիստ չեմ ունեցած եւ ոչ ալ պիտի ունենամ, մինչեւ որ հրաման չտաք որ Ձեր ոտքն իյնամ եւ Ձեզմէ թողութիւն ինդրեմ:

Պատասխանը շատ ուշացուցած ըլլալուն համար թողութիւն խնդրել:

Ընդունեցայ ան նամակն որով նախընթաց գրերնուդ երկար ատեն պատասխան չտալուս համար քանքատ կ'ընէք: Ար խնդրեմ որ ներողամտութեամբ մտիկ ընէք այն երկար լուութեանս պատճառները, եւ անկէ ետքը զատաստան կարէք: Ար խոստովանիմ որ մեծ եղաւ պատասխանիս յապաղումը, բայց եւ ոչ փոքր անհոգութիւն մըն էր պատճառը: Վերջին անգամուն գիրս Ձեզի գրելէս վեր եւ ոչ վայրկեան մը ժամանակ ունեցայ ձեռքս գրիչ առնելու: (Հոս պետք է շեղուիլ փաստաւորները մանրամասնաբար յառաջ բերել): Բարեկամներուս վրայ՝ միայն մտածել կրնայի, եւ հետեւին խօսակցիլ չկրնալ՝ մեծ նեղութիւն էր

dre que de me blâmer, aussi ai-je saisi le premier moment favorable pour vous prier de me croire incapable de manquer à vous témoigner, toutes les fois qu'il me sera possible, que je suis et que je veux toujours être etc.

D'un domestique à son maître.

Monsieur,

La maladie qui a été cause de mon éloignement d'auprès de vous, me laisse aujourd'hui assez de force pour vous écrire cette lettre. Mes parents ont pris de moi un soin tout particulier, et, grâce à leurs attentions, dans peu ma santé sera entièrement rétablie. Je serai toujours charmé de servir un maître aussi bon et aussi équitable que vous. Je me transporterai chez vous, j'espère, vers la fin de cette quinzaine, et je vous prie de me croire toujours etc.

Pour excuser quelqu'un.

Je prends la plume, Madame, pour vous écrire en faveur d'une personne qui a eu le malheur de vous offenser, et qui me prie de tâcher de vous décider à lui accorder une entrevue. Elle m'assure qu'elle pourra vous expliquer sa conduite et vous apprendre qu'elle est plus à plaindre qu'à blâmer. Je vous assure, Madame, que je serais moi-même la dernière personne à plaider la cause de celui qui aurait eu la hardiesse de vous offenser sciemment; la connaissance que j'ai du coeur de mon ami me persuade qu'il est incapable d'agir

ինծի ալ: Կը տեսնէք ուրեմն որ աւելի կարեկցութեան քան թէ կշտամբութեան արժանի եմ, եւ հիմայ ահաւասիկ առաջին պատեհ առիթը կը փութամ ձեռք առնել, որպէս զի ցուցնեմ թէ չեմ կրնար կարելի եղած ժամանակը չցուցնել թէ եմ, եւ այլն:

Ժոտայի մը իոր տիրոջը:

Պատուական Տէր:

Հիւանդութիւնս որ Ձեր քովէն հեռանալուս պատճառ եղաւ ինծի, հիմայ Ձեզի աս նամակը գրելու չափ ոյժ կու տայ: Ազգականներս վրաս մարդասէր ինամբ ցուցուցին, եւ իրենց հոգացողութեամբը քիչ ժամանակէն առողջութիւնս կատարելապէս դարձեալ պիտ'որ գտնեմ: Միշտ մեծ ուրախութիւն է ինծի Ձեզի պէս բարերար եւ արդարասէր տիրոջ մը ծառայել: Գալ շարթուն վերջերը կը յուսամ որ կարենամ Ձեր քովը գալ, եւ կ'աղաչեմ որ համարիք զիս միշտ, եւ այլն:

Մեկը ծառայողէրո համար:

Ձեռքս գրիչ կ'առնում, ազնիւ Տիկին, դժբախտ մէկու մը բարեխօսն ըլլալու համար, որն որ զՁեզ վշտացուցած ըլլալով ինծի կ'աղաչէ որ զՁեզ հաւանեցնեմ իրեն տեսութիւն մը շնորհելու: Ձիս կ'ապահովցնէ որ ինքն իր վարմունքը կրնայ արգարացնել եւ ցուցնել թէ աւելի արգահատանայ քան թէ պարսաւանայ արժանի է: Հաւատացէք, ազնիւ Տիկին, որ ես վերջինը կ'ըլլայի այսպիսի մէկու մը դատը պաշտպանելու, եթէ զՁեզ դիտութեամբ վշտացնելու յանդգնած ըլլար: Բայց բարեկամիս վրայ ունեցած աղէկ ծա-

ainsi. Si vous consentiez donc à lui procurer l'occasion de se disculper, ce serait pour moi un bonheur particulier d'avoir à lui annoncer une nouvelle aussi agréable.

Un ouvrier s'excuse de livrer trop tard l'ouvrage promis.

Monsieur, quelque juste que soit le blâme que j'ai mérité par ma négligence, vous reconnaîtrez vous-même que je puis alléguer quelques excuses, si vous me permettez de vous énumérer les causes qui ont agi d'une manière si défavorable sur mes affaires. Le lendemain du jour où votre commande m'est parvenue, j'ai eu le désagrément d'avoir à renvoyer brusquement un de mes garçons, et celui que j'avais pris pour le remplacer s'est montré si incapable que force m'a été de le congédier au bout de peu de jours. En outre, la mauvaise humeur que ce double incident m'avait causée m'a rendu malade et m'a forcé de garder le lit. Par suite de ces circonstances fâcheuses, mes affaires ont eu tellement à souffrir que je me suis vu forcé de manquer de parole non-seulement à vous, Monsieur, mais à plusieurs autres personnes pour qui j'ai l'honneur de travailler. Veuillez donc ne pas attribuer ce retard à mon mauvais vouloir, mais bien aux conjectures critiques dans lesquelles je me suis trouvé placé. J'ose compter cette fois-ci sur votre indulgence, et puis vous assurer que l'ouvrage en question vous sera livré dans trois jours, et en outre, que vous serez servi dorénavant avec la plus grande exactitude.

Գործարարաց, յաւելիտակութեան եւ այլն: 151
 Նօթութիւնս զիս կ'ապահովցնէ՝ որ ինք այնպիսի բանի մը անկարող է: Արդ եթէ ինք զինքն արգարացնելու համար իրեն առիթ մը տալու կը հաճիք, ինծի մեծ երջանկութիւն կը համարիմ իրեն այսպիսի հաճոյական լուր մը ծանուցանելը:

Արտուեստար մը խոստացած գործքն ուր լինելը ներդրում համար ինք զիկնը կը ջատագովի:

Որչափ իրաւացի ալ ըլլայ մեղաբութիւնը՝ որուն յապաղմամբս արժանի եղայ, սակայն եւ այնպէս Գուր ինքնին պիտի ծանչնաք որ արդարացուցման տեղի ունիմ՝ եթէ կը ներէք որ գործքիս արգելքները յառաջ բերեմ: Չեր յանձնարարութիւնն ընդունելէս որ մը ետքը գործաւորներես մէկը յանկարծ ծամբայ զնելու հարկադրեցայ, եւ անոր տեղն առածս այնչափ անյաջողակ էր՝ որ քանի մը օր ետքը ան ալ ստիպուեցայ քովէս հանել: Ասկէ զատ աս երկու զեպքերուն վրայ ունեցած նեղասրտութիւնս զիս հիւանդացուց եւ անկողին մտնելու ստիպեց: Աս ձախորդ պարագաներուն մէջ գործքերս այնչափ ետ մնացին՝ որ չէ թէ միայն Չեղի տուած խօսքս բռնելն անկարելի եղաւ, այլ նաեւ ուրիշ շատերուն՝ որոնց համար կը գործեմ: Ուստի կ'աղաչեմ աս յապաղումն անհօգութեան գործ չհամարիք, այլ պարզապէս վրայէ վրայ եկած գոթախտութեանց: Ար յուսամ որ աս անգամ Չեր ներողամտութեանն արժանի ըլլամ: Ատտահ եղէք որ գործքն երեք օրէն կ'ընդունիք եւ ասկէ ետքը վրաս երբեք տրանջելու առիթ չէրունենար:

En vous priant de m'honorer de nouvelles commandes, je vous réitère l'assurance de ma considération distinguée et de mon respectueux dévouement.

Pour s'excuser d'avoir manqué à une invitation.

J'ai mille excuses à vous faire, Monsieur, pour ne m'être pas rendu hier à votre invitation ainsi que je l'avais promis; une affaire imprévue, et de la dernière importance pour moi, est venue m'appeler ailleurs, au moment même où j'allais m'acheminer vers votre demeure. J'en suis désolé, et n'aurai point de repos que je n'aie entendu de votre bouche que vous ne m'en voulez pas.

Réponse.

Je ne vous pardonne pas aussi facilement, et je vous en voudrai tant que vous n'aurez pas réparé votre faute. Voyez si vous êtes pressé de venir.

Pour s'excuser de renvoyer trop tard un livre qu'on avait emprunté.

Je vous renvoie avec mes remerciements empressés le livre que vous avez eu l'obligeance de me prêter, et j'espère pouvoir m'excuser à vos yeux, bien que les apparences semblent m'accuser d'une négligence coupable. J'ai dû faire, il y a quinze jours, un petit voyage dont je ne suis revenu qu'hier. A mon départ j'eus soin de charger

Աղաչելով որ նոր յանձնարարութիւններով զիս հաճիք պատուել, կը նորոգեմ արժանաւոր մեծարանացս ու անձնանուէր ծառայութեանս հաւաստիքը:

Հրատարի մը շերթարուն համար թողութիւն խնդրել:

Երէկ Ձեր հրաւերին չգալուս բիւր պատճառներ ունիմ ջատագովութեան: Թէպէտ եւ շնորհակալութեամբ ընդունած էի հրաւերը, սակայն անակնկալ եւ շատ կարեւոր գործք մը, ճիշդ նոյն միջոցին որ Ձեր տունը գալու վրայ էի, զիս ուրիշ տեղ մը կանչեց: Մեծապէս կը ցաւիմ ասոր վրայ, եւ պիտի չհանդարտիմ մինչեւ որ Ձեր բերնէն լսեմ թէ ինձի չէք սրդողած:

Պատասխան:

Այնպէս դիւրաւ չեմ ներեր, եւ մինչեւ որ յանցանքնիդ չուզէք՝ սրդողած կը մնամ: Ալ նայեցէք որ պէտք էք փութալ գալու թէ ոչ:

Գիրք մը ոռչ եւ դարձնելուն համար ինք զինքը ջատագովել:

Ձերմ շնորհակալութեամբ ետ կը խաւրեմ ան գիրքն որ ինձի հաճեք էիք փոխ տալ, եւ կը յուսամ որ այսչափ ուշ ետ դարձնելուս համար կարեանամ Ձեր առջեւ արդարանալ, թէպէտ երեւոյթն ինձի դէմ խօսի: Ասիէ տասնուհինգ օր յառաջ հարկադրեցայ փոքր ծամբորդութիւն մ'ընել որմէ դեռ երէկ դարձայ: Ճամբայ ելլելէս յառաջ

ma femme de vous renvoyer le jour même le livre en question. Or, soit que j'aie oublié de lui dire votre nom, comme elle l'assure, soit qu'elle l'ait mal entendu, toujours est-il qu'elle ne savait plus, moi parti, à qui le faire parvenir; et comme elle ne croyait pas que la chose pressât considérablement et qu'elle se figurait que je serais plus tôt de retour, elle a laissé le livre tranquillement dans un coin. J'ai donc été fort désagréablement surpris en le retrouvant chez moi hier soir à mon arrivée et en lisant la lettre par laquelle vous me le réclamiez. Veuillez donc me pardonner un tort bien involontaire commis à mon insu et qu'on n'aura plus à l'avenir à me reprocher. Je compte sur votre amitié dont j'ai eu déjà tant de preuves et vous renouvelle l'expression de mon respectueux attachement.

Excuses adressées à un chef auprès duquel on s'est vu calomnié.

Monsieur,

S'il faut en juger par la lettre que vous m'avez fait l'honneur de m'écrire le 5 de ce mois, on semble m'avoir dépeint comme un homme suspect, indigne de votre confiance et de vos bontés. J'ose pourtant me flatter de m'être fait connaître jusqu'ici comme un fonctionnaire intègre, et ma conscience m'absout en secret de toute accusation dirigée contre moi. Mais si l'on m'a imputé des faits de nature à me compromettre, je vous prie bien respectueusement qu'il soit procédé à une enquête sévère et d'avoir l'extrême obligeance de m'en faire connaître le résultat. L'esprit de justice dont

ամուսնոյս բացայայտ յանձնած էի, որ գիրքը նոյն օրը եւ խաւրէ: Սակայն կամ եւ Չեր անունն իրեն ըսելու մոռցած ըլլալով, ինչպէս ինք կը հաստատէ, կամ ինք սխալ հասկեցած ըլլալով, վերջապէս իմ ճամբայ ելլելէն ետեւ գրքին որուն խրհուելիքը մոռցեր, եւ կարծելով որ անպարելու բան չկայ եւ թէ իմ հեռաւորութիւնս աւելի կարճ պիտ'որ ըլլայ, գիրքը հանդարտիկ անկիւն մը թողուցեր է: Երէկ իրիկուն տուն հասած ատենս, գիրքը դեռ տունս գտնելուս եւ Չեզմէ նամակ մ'ընդունելուս վրայ շատ զարմացայ, որուն մէջ ինձմէ կը պահանջէր որ եւ գարձընեմ: Կերեցէք ակամայ զանցառութեանս, զոր ուրիշ անգամ երեսս զարնելու առիթ չէք ունենար: Աստահ եմ Չեր բարութեան վրայ, որուն անհամար ցոյցերը տեսած եմ, եւ կ'ողջունեմ զՉեզ խորին մեծարանօք:

Զրոյսըստոսթեան մը դիմ' մեծի սողնն ջատագր-վորսթիւն:

Պատուական Տէր:

Չեր ամոյս Տին գրած նամակէն կ'երեւայ որ զիս սողննիդ իրբեւ կասկածելի եւ Չեր վատահութեան ու բարեկամութեան անարժան անձ մը զրգարաբեր են: Սակայն ես կը կարծեմ որ մինչեւ հիմայ իրբեւ պատուաւոր պաշտօնատէր վարուած եմ, եւ խիղճս ի ներքուստ զիս ամէն մեղադրութեան ազատ կը կացուցանէ: Բայց թէ որ ըսուածները զիս յանցաւոր կը ցուցնեն, ան ատեն ամենայն մեծարանօք կ'ողջեմ որ խիստ քննութիւն ըլլայ, եւ հետեւանքը շնորհք բնէք ինձի ծանուցանել: Ամէնուն ծանօթ արգարասիրութիւննիդ թող պիտի չտայ որ պաշտօնատէր մը սուտ ամբաս-

chacun sait que vous êtes animé, ne vous permettra pas de laisser un employé, sous le poids d'une accusation mensongère, devenir le but des calomnies d'hommes pervers et de leur jalouse haine. La bienveillance que vous m'avez témoignée jusqu'ici est d'un trop grand prix à mes yeux pour que je ne sollicite pas de voir éclaircir une affaire dont la conclusion peut seule me rendre le calme et le repos. Veuillez donc accueillir ma prière avec bonté, et recevez l'assurance des sentiments respectueux avec lesquels j'ai l'honneur d'être,

Monsieur,

votre très-humble et très-obéissant serviteur.

Excuses à une personne qui a besoin d'argent.

Je suis désespéré d'apprendre que vous soyez dans un si grand embarras, d'autant plus qu'il n'est pas en mon pouvoir de vous aider aucunement, mes affaires étant presque en aussi mauvais état que les vôtres. Je suis, Monsieur, votre humble serviteur.

Refus à une demande d'emprunt.

Je suis désolé de n'avoir pas été informé quelques jours plus tôt du désir que vous aviez, car alors j'aurais été en état de vous prêter la somme que vous me demandez et je l'aurais fait avec bien du plaisir. Sans contredit je vous aurais remis cet argent bien plus volontiers qu'à une autre personne qui a reçu la semaine dernière de moi tout ce que j'avais d'argent comptant dispo-

տանութեան մը բեռան անկ' չարամիտ զըզարտութեան եւ վրէժխնդիր ատելութեան նշաւակ բլլայ: Հրամանոցդ մինչեւ հիմայ ինձի ցուցուցած բարեարտութիւնն աչքիս առջեւը մեծ յարգ ունի, ուստի եւ ջերմ' եռանդեամբ կ'աղաչեմ որ խնդիրը լուսաւորուի, վասն զի անոր լուծումը միայն կրնայ ինձի խաղաղութիւն եւ հանգստութիւն տալ: Հաճութեամբ բնդունեցէք աղաչանքս եւ բոլորանուէր հպատակութիւնս՝ որով կը մնամ

Տէրութեանդ

Ամենխոնարհ եւ ամենահնազանդ ծառայ:

Մասկ խնդրողի մը:

Մեծ ցաւով իմացայ որ ստրկի մեծ նեղութեան մէջ էք եղեր, եւ աւելի կը ցաւիմ որ ձեռքէս չի գար կերպով մը Ձեզի օգնել, որովհետեւ իմ գործքերս ալ Ձերիններուն պէս գէշ վիճակի մէջ են: Ողջ լեբուք:

Խնդրուած փոխը գլանադոս համար:

Հաս կը ցաւիմ որ Ձեր բաղձանքը քանի մ'որ յառաջ չիմացայ, որովհետեւ նոյն միջոցին զեռ կարող էի խնդրած ստրկի գումարնիդ մեծ հաճութեամբ տալ: Տարակոյս չկայ որ աւելի սիրով Ձեզի կու տայի, քան թէ ուրիշ մէկու մը՝ որ անցեալ շաբաթ ունեցած բոլոր պատրաստ ստակս առաւ: Հաւատացէք՝ որ Ձեզի այս ժխտական պատասխանը տալու ստիպուած ըլլալս մեծ

nible. Soyez convaincu qu'il m'en coûte beaucoup de vous répondre par un refus et que je saisirai la première occasion qui s'offrira de vous témoigner les sentiments d'estime et d'affection sincère que vous a voués
votre sincère ami.

A un père sur la maladie de son fils.

Monsieur,

Le sentiment de mes devoirs et l'intérêt tout particulier que m'inspire M. votre fils, qui a déjà passé quelque temps chez moi, m'obligent à vous prévenir que depuis peu il est indisposé. Le médecin, il est vrai, ne croit pas pouvoir en ce moment se prononcer d'une manière positive sur la tournure que la maladie prendra, mais il craint qu'elle n'ait bientôt un caractère nerveux. Désirant, en cas de malheur, n'encourir aucun reproche, je m'empresse de vous faire connaître les choses telles qu'elles sont, dans l'espoir que vous déciderez à faire à M. votre fils une visite qui la réjouirait vivement. Il regarde lui-même son indisposition comme si peu grave, que ne voulant troubler en rien sa sécurité, je me suis fait scrupule de l'informer que je vous écrivais. Soyez d'ailleurs persuadé que nous n'épargnerons rien pour qu'il reçoive tous les soins nécessaires à son prompt rétablissement.

Je regrette vivement que notre correspondance s'ouvre par les nouvelles fâcheuses que je suis appelé à vous transmettre, et vous prie d'agréer l'assurance de ma considération la plus distinguée.

Votre obéissant serviteur.

ցաւ է սրտիս, եւ թէ առաջին առիթն որ պատահի մեծարանքս եւ անձնանուէր ծառայութիւնս պիտ'որ ջանամ Ձեզի գործքով ալ ցուցնել:

Հօր մը՝ որդոյն հիւանդութեանը վրայ:

Մեծարգոյ Տէր:

Երախտագիտութեան պարտքն ու ժամանակէ մ'ի վեր քովս բնակող Ձեր սիրելի որդւոյն վրայ ունեցած սէրս, զիս կը ստիպեն Հրամանոցը ծանուցանել, որ անիկայ քանի մ'օրէ վեր անհանգիստ է: Թէպէտ եւ բժիշկը կ'ըսէ թէ հիմակու հիմայ հիւանդութեան ինչ ընթացք բռնելիքին վրայ սրտը բան մը չի կրնար բուսիլ, սակայն կը վախնայ որ չըլլայ թէ ջղաձգական կերպարանք մ'առնու: Բաղձալով որ եթէ հիւանդութիւնը դժբախտ հետեւութիւն մ'ունենայ՝ ես պարտաւոր չմնամ, ուղեցի իրաց վեճակը Ձեզի իմացընել, յուսալով որ Ձեր ազնիւ որդին այցելութեամբ մը կ'ուրախացընէք: Ինք իր հիւանդութիւնն այնպէս թեթեւ բանի տեղ կը գնէ, որ չհամարձակեցայ իրեն իմացընել թէ Ձեզի պիտ'որ գրեմ: Ուրիշ կողմանէ ապահով եղէք որ իր շուտ առողջանալուն ինչ որ պէտք է՝ անխնայ կը հոգացուի:

Հաս կը ցաւիմ որ մեր թղթակցութիւնն այսպիսի անհաճոյ ըլլով մը սկսաւ, եւ կը խնդրեմ որ խորին մեծարանքս ընդունելով, ճանչնաք զիս Ձեր հնազանդ ծառայ:

Pour annoncer la mort de son père à un ami du défunt.

C'est le coeur navré de douleur que je vous annonce la perte irréparable que les miens et moi avons faite dans la personne de mon bon père, qui a succombé à une attaque d'apoplexie, le 10 de ce mois. Lié depuis nombre d'années avec celui que nous pleurons, vous avez été à même d'apprécier les qualités de son coeur et les dons de son esprit, et vous savez ce qu'il était pour sa famille, ainsi que pour tous ses parents et ses amis. Vous comprendrez donc mieux que personne toute l'étendue de notre perte et combien nos regrets sont légitimes.

Puissions-nous nous voir à notre tour l'objet de cette bienveillance et de cet intérêt dont vous donâtes à mon père des preuves si multipliées, et rassurés à cet égard, jeter sur l'avenir un regard moins sombre et moins inquiet! Veuillez agréer l'expression de notre dévouement respectueux, et en particulier des sentiments de profonde estime avec lesquels j'ai l'honneur d'être.

votre très-dévoué.

Pour annoncer à un père la mort de son fils.

Plus les coups du sort sont rudes et inattendus, plus il importe de nous rappeler combien tout ici-bas est périssable, et plus nous devons élever nos regards vers le Maître du monde sans la volonté duquel il ne tombe pas un passereau sur la terre. Qui plus que vous, Monsieur, est familiarisé avec ces grandes vérités que la religion et la rai-

Իոր հորը մահը՝ անոր բարեկամներէն մեկուն իմացընելոյն համար:

Անմիթար սրտիւ կը ծանուցանեմ Ձեզի այն աննորոգելի կորուստն, որ ես ու իմիններս մեր սիրելի հօրը մահուամբ կրեցինք: Կաթուած մը ամսոյս 10ին հայրերնիս մեզմէ յափըտակեց: Գուք բարեյիշատակ հանգուցելոյն բազմամեայ բարեկամն, անոր հոգւոյն ու սրտին ազնիւ յատկութիւնները կը ծանշնայիք, եւ դիտէք թէ ինչ էր անիկայ իւր ընտանեացն ու բարեկամացը, ուստի որեւիցէ անձէ աւելի կարող էք մեր կրած կորստեան մեծութիւնը եւ մեր ցաւոյն իրաւացի ըլլալն ըմբռնել:

Երանի թէ մեզի ալ նոյն բարեկամութիւնն ու նոյն մարդասիրական խնամքը ցուցնէիք, որուն բազմաթիւ ցոյցերը մեր պատուական հօրը սուած էք. ասով մեզի այնպիսի միթարութիւն չնորհած կ'ըլլաք, որն որ մեր ապագան մեզի նուազ տխուր կ'երեւցնէ: Ընդունեցէք մեր խոնարհ հպատակութիւնը եւ առանձինն իմ խորին մեծարանացս յայտարարութիւնը՝ որով եմ

Ձեր անձնանուէր:

Հօր մը՝ որդիոյն մահն իմացընելոյն համար:

Որչափ որ բախտին հարուածները դժնդակ ու յանկարծահաս են, այնչափ աւելի պէտք ենք երկրաւոր իրաց անցաւորութիւնը մտածել եւ մեր աչքն Անոր ամբառնալ՝ առանց որուն կամացն եւ ոչ ճնճղուկ մը դետին կ'իյնայ: Ո՛վ կայ, պատուական Տէր, Ձեզմէ աւելի կրօնի եւ բանաւորութեան աս ճշմարտութիւններովը զգածեալ: Ուստի վրս-

son nous enseignent? Aussi c'est avec une confiance entière en votre courage et l'énergie de votre âme que je vais vous communiquer des nouvelles qu'un pénible devoir m'oblige à vous transmettre.

Il y a peu de jours encore, M. votre fils était plein de santé et de vie, l'ornement de la jeunesse de notre ville, chéri et respecté de tous ceux qui avaient le bonheur de le connaître, et estimé, comme il méritait de l'être, dans ma famille au sein de laquelle il vivait depuis six mois.

Le 4 de ce mois, il fit avec quelques amis une promenade en bateau sur la rivière qui baigne notre ville. Cette excursion s'était heureusement terminée et la barque avait atteint la rive, quand au débarquement le pied glissa à votre malheureux fils qui disparut en un clin d'oeil à tous les yeux. Plusieurs bateliers du voisinage accoururent aussitôt avec leurs embarcations et réunirent leurs efforts pour retrouver celui que les eaux avaient englouti; mais ils ne parvinrent qu'après dix minutes à ramener vers le bord un corps inanimé qu'on transporta immédiatement dans la maison la plus voisine. Pendant plusieurs heures on mit tout en oeuvre pour le rappeler à la vie; mais ce fut en vain. Une apoplexie foudroyante avait mis rapidement fin à son existence.

Hier on a rendu à votre fils les derniers honneurs; un grand nombre d'étudiants qui habitent notre ville, suivaient le convoi. Puisse le Ciel vous tendre une main secourable et adoucir, s'il se peut, la douleur poignante d'un père à qui la mort enlève un fils si plein d'espérances! Plein d'une tristesse profonde que partagent ici tous ceux qui connais-

տահութեամբ կը յուսամ՝ որ քաջութեամբ ու արիութեամբ կը լսէք ան աղէտալի լուրը, որ ցաւազին պարտք մը զիս կը հարկադրէ Ձեզի ծանուցանել:

Դեռ ասկէ քանի մը որ յառաջ՝ Ձեր ազնիւ որդին առողջութեան եւ առողջութեան կենդանի պատկերն էր եւ քաղքին երիտասարդաց զարդը: Ամէն ճանչցող կը սիրէր զինքն ու կը յարգէր, եւ իմ ընտանիքս՝ որոնց մէջ վեց ամէէ վեր կը բնակէր, զինքն իր արժանեաց համաձայն կը մեծարէին:

Ամսոյս 4ին քանի մը բարեկամաց հետ մեր քաղքին առջեւի գետին վրայ նաւով խաղաղիկ զբօսանք մ'ընելէն ետեւ, նաւէն ցամաք ելլելու տանն՝ Ձեր սիրելի որդւոյն ոտքը սահեցաւ եւ ինքն յանկարծ ամէնուն աչքէն աներեւոյթ եղաւ: Մօտ տեղերէն շատ մը նաւավարներ անմիջապէս օգնութեան վազեցին իրենց նաւակներովը, եւ վտանգեալը գտնելու եւ ազատելու համար ձեռքերնէն եկածն ըրին. բայց հազիւ տասը րոպէ ետքը կրցան անկենդան մարմինը ցամաք հանել: Անմիջապէս մօտակայ տուն մը տարին, ուր քանի մը ժամ կենդանացընելու համար ամէն կարելի փորձ փորձուեցաւ. սակայն աւաղ, յանկարծական իջուածք մը զինք շանթահար ըրած էր:

Երէկ թաղման հանդէսը կատարուեցաւ, եւ մեր քաղքին ուսանողքը բաղմութեամբ զինքը յուզարկեցին: Աստուած Հրամանոցդ օգնական ըլլայ, եւ Ձեր ցաւերը մեղմանան, եթէ կարելի է այնպիսի յուսալից որդւոյ մը կորստեան վրայ հօր մը զգացած ցաւը մեղմանալ: Խոր որոմունթեամբ՝ որուն բարեյիշատակ հանգուցելոյն ամէն

saient le défunt, je vous prie d'agréer l'assurance de ma considération la plus distinguée et de mon dévouement respectueux.

Rapport adressé à un père sur la conduite de son fils.

La lettre que vous m'avez fait l'honneur de m'adresser pour vous informer de la vie que mène votre fils, m'a été d'autant plus agréable que je n'ai que des nouvelles satisfaisantes à vous transmettre à ce sujet. Il est lui-même une preuve vivante que vous lui avez inculqué dès le plus bas âge les notions les plus saines du juste et de l'honnête, et s'il persévère dans cette voie salutaire, c'est qu'il a mis à profit l'exemple édifiant qu'on lui offrait dans sa famille. Il est excessivement réservé, serviable et plein de docilité; s'acquiesce avec zèle et empressement des commissions qu'on lui confie, acquiert chaque jour de nouvelles connaissances et déploie un savoir-faire qui me comble de joie. Son extérieur plaît à tout le monde; il tient beaucoup à la propreté et s'habille avec un goût exquis. Poli et complaisant envers tout le monde, il sait joindre à ces qualités une dextérité de manières pleine de grâce. Un trait distinctif de son caractère, c'est qu'il ne recherche nullement les plaisirs dont les jeunes gens de son âge sont ordinairement si avides; le dimanche, en particulier, après s'être promené quelque temps, il aime à faire à la maison une lecture utile et instructive. Tous ceux qui le connaissent s'attachent à lui et le citent aux autres comme un modèle à suivre. Vous pouvez donc être pleinement rassuré à son

ճանչուորներն ալ մասնակից են, կ'աղաչեմ որ հաճիք ընդունիլ արժանաւոր մեծարանացս ու անձնանուէր հպատակութեանս հաւաստիքը:

Հօր մը՝ իւր որդոյն ընթացքին վրայ տեղեկութիւն:

Ինծի կը գրէք որ Ձեր որդւոյն ընթացքին վրայ տեղեկութիւն տամ: Ձեր այդ թուղթը մեծ ուրախութիւն պատճառեց ինծի, վասն զի աս նկատմամբ Ձեզի գոհացուցիչ լբեր կրնամ հաղորդել: Ձեր սիրելի որդին կենդանի ապացոյց մըն է՝ որ Գուք մատաղ հասակէն վեր անոր սրտին մէջ քարութեան եւ համեստութեան ծանօթութիւնը տնկած էք, եւ հիմայ նոյն ճամբուն մէջ յառաջ երթալն ընտանեացը մէջ տեսած բարի օրինակներուն հետեւութիւնն է: Խօսուածքին չափէ դուրս զգուշաւոր է, հլու եւ քաղցրաբարոյ: Իրեն յանձնուած գործքերը մեծ փութով կը կատարէ, եւ օրէ օր գիտութեան ու յաջողակութեան մէջ բրած մեծ յառաջագիմութիւնն ինծի անպայման ուրախութիւն է: Իր արտաքին երեւոյթն ամենուն հաճոյական է. մաքրութեան մեծ փոյթունն, եւ իւր կոկ հագուածքը կը ցուցնէ թէ ճաշակի տէր է: Կենցաղավարութիւնը բարեկիրթ ու ընտանեկան է, եւ բոլոր ընթացքին մէջ չնորհչք ու վայելչութիւն կայ: Բնաւորութեանը գլխաւոր մէկ առանձին աղէկութիւնն ալ է՝ որ ամենեւին իւր հասակակից երիտասարդաց պէս զուարճութեանց ետեւէ չ'իյնար: Կիրակի օրը քիչ մը պարտեւէն ետքը, տունը օգտակար ու կրթական գիրք մը կարդալով կ'անցընէ: Ամէն ճանչցողները զինքը կը սիրեն եւ ուրիշներուն հետեւելու օրինակ կը ցուցնեն: Ուստի կրնաք վրան կատարեալ

égard, et s'il persiste dans ces bonnes habitudes, comme il est permis de l'espérer, il sera un jour l'orgueil de son père. Je m'associe de grand coeur à la satisfaction que vous devez ressentir d'avoir un fils si accompli, et saisis cette occasion pour vous renouveler l'assurance de ma considération toute particulière.

CHAPITRE VI.

DES BILLETS.

LES billets supposent une sorte de familiarité entre ceux qui les envoient. On en écrit aussi à des inférieurs; ou n'en reçoit pas d'eux. Ils diffèrent d'une lettre, en ce qu'ils n'exigent aucun cérémonial, qu'ils sont plus courts, qu'ils ne portent qu'un simple nom pour adresse, que jusqu'à la manière tortillée ou bizarre de les plier, ils bravent toute étiquette; qu'enfin ils ne s'emploient guère que pour faire une invitation, accompagner un petit présent, annoncer un événement de société, se donner même une simple marque de souvenir, et tenir lieu d'une visite.

On met la date au haut du papier, et on commence le discours à deux doigts au-dessous.

գոհ ըլլալ, եւ եթէ աս բարի յատկութեանց մէջ կը յարատեւէ, ինչպէս կրնայ յուսացուիլ, անշուշտ օր մը իւր հօրը պարծանքը կ'ըլլայ: Չէր այսպիսի բարեկիրթ որդի մ'ունենալուն վրայ զգացած ուրախութեան ետ ալ սրտանց ուրախակից ըլլալով, աս առիթը կ'առնում առանձին մեծարանցս յայտարարութիւնը նորոգելու:

Գ Լ ՈՒ Խ Զ.

Տ ՈՄՍ Ե Կ

ԻՐԱՐՈՒ տոմսակ խրկողներուն մէջ տեսակ մը ընտանութիւն կ'ենթագրուի, այնպէս որ իրմէ ստորնագունին տոմսակ կը գրուի, բայց ոչ վերնագունին: Տոմսակը նամակէն ասով միայն կը տարբերի, որ տոմսակը նամակագրութեան կարգերը չի պահանջեր, նամակէն աւելի կարճ կ'ըլլայ, վերնագրի տեղ պարզապէս անունը միայն կը գրուի, մինչեւ նաեւ գալարուն կամ ուրիշ այլակերպ ծալուածքովն ամէն քաղաքավարական ձեւերէ ազատ է: Տոմսակ կը գործածուի հրաւեր մ'ընելու, փոքր պարգեւ մը խաւրելու, ծանօթից մէջ պատահած դէպք մ'իմացընելու կամ պարզապէս բարեկամը մոռցած չըլլալուն նշան մը տալու համար, նաեւ փոխանակ այցելութիւն մ'ընելու:

Տոմսակներու մէջ թղթին վերեւը թուականը կը գրուի, իսկ ըսելիքն անկէ երկու մատ վարէն կը սկսուի:

Billets pour inviter à dîner etc.

1.

Monsieur et Madame C. présentent leurs respects à Monsieur et à Madame D. et les prient de leur faire l'honneur de venir dîner avec eux, jeudi à midi.

2.

Monsieur et Madame X. font mille compliments à Madame N. et la prient de vouloir bien lui faire l'honneur de venir dîner chez eux lundi prochain. On se mettra à table à midi et demi.

3.

Monsieur et Madame S. souhaitent le bon jour à Monsieur E. et le prient de leur faire l'amitié de venir dîner avec eux mercredi prochain.

4.

Nous aurons mardi prochain une soirée musicale; nous serons très flattés de vous posséder et d'y mettre votre talent à contribution. Ne trompez pas notre espoir.

5.

Je vous invite, ma chère, à venir prendre le thé avec moi; je serai seule, et j'espère que vous voudrez bien me procurer le plaisir de votre charmante compagnie; ne me refusez pas cette grâce. Adieu.

Ժաշի եւ այլն հրատարելոս տոմսակներ:

1.

Ք. Պարոնն ու Տիկինը՝ Գ. Պարոնին եւ Տիկինն ըմբռնել կ'ընեն, եւ կ'ազատեն որ հինգշաբթի կէսօր իրենց քով ճաշելու հրամայեն:

2.

Ք. Պարոնն ու Տիկինը՝ Ա. Տիկինն շատ շատ բարեւ կ'ընեն, եւ կ'ազատեն որ երկուշաբթի կէսօր իրենց սեղանակիցն ըլլայ: Ժամը կէսին սեղանի պիտի նստուի:

3.

Ս. Պարոնն ու Տիկինը՝ Ղ.Է. Պարոնը յատուկ սիրոյ ողջունիւ ու բարեկամաբար շորեքշաբթի կէսօրուան կերակրոյ կը հրաւիրեն:

4.

Եկած շորեքշաբթի իրիկուն երաժշտական ակումբ մ'ունինք. մեծ ուրախութիւն կ'ըլլայ մեզի եթէ Գուք ալ Ձեր ներկայութեամբ մեր հանդէսը պատուելու եւ Ձեր տաղանդը ցուցնելու ըլլաք: Մեր յոյսը պարապի չհանէք:

5.

Այլ հրաւիրեմ զՁեզ, սիրելի, որ ինձի հետ չայ խմելու հրամայէք: Ես առանձին եմ, եւ կը յուսամ որ Ձեր սիրական ընկերութեամբ զիս ուրախացընէք: Աս շնորհքն ինձի մի զլանաք:

Réponses.

1.

Monsieur et Madame D. auront l'honneur de se rendre avec autant d'empressement que de plaisir à l'invitation de Monsieur et de Madame C.

2.

Monsieur et Madame N. acceptent l'honneur que veulent bien leur faire Monsieur et Madame X., et ils ne manqueront pas de se trouver à l'heure dite, pour jouir de leur agréable invitation.

3.

Monsieur et Madame N. sont désolés de ne pouvoir répondre à l'honneur que leur font Monsieur et Madame X., mais ils s'étaient déjà engagés.

4.

Monsieur E. accepte l'invitation de Monsieur et de Madame S. et leur fait mille compliments.

5.

Madame X. s'empresera de se rendre à l'invitation qu'elle a eu l'honneur de recevoir de Madame Z.

6.

Mille compliments de Madame X. Elle ne manquera pas de se rendre à l'invitation de Madame Z.

Պատասխան:

1.

Դ. Պարոնն ու Տիկինը՝ Գ. Պարոնին եւ Տիկինն չհրաւերն ամենայն փութով ու սիրով ընդունելու պատիւն ունին:

2.

Ա. Պարոնն ու իւր կողակիցը՝ Բ. Պարոնին եւ Տիկինն իրենց ըրած պատիւը շնորհակալութեամբ կ'ընդունին, եւ անոնց բարեկամական հրաւերը վայելելու համար որոշեալ ժամուն հոն գտնուելու չեն պակսիր:

3.

Ա. Պարոնն ու Տիկինը շատ կը ցաւին որ Բ. Պարոնին եւ Տիկինն իրենց ըրած պատիւը չեն կրնար ընդունիլ, արդէն ուրիշ տեղ խօսք տուած ըլլալով:

4.

Է. Պարոնը՝ Ս. Պարոնին եւ Տիկինն չհրաւերը կ'ընդունի եւ իրենց շատ շատ բարեւ կ'ընեն:

5.

Բ. Տիկինը՝ Ծ. Տիկինն չհրաւերքին կը ջանայ գտնուիլ:

6.

Գ. Տիկինը շատ շատ բարեւ կ'ընեն, եւ Զ. Տիկինն չհրաւերն ամենայն սիրով կ'ընդունի:

7.

Madame X. est désespérée de ne pouvoir accepter l'invitation de Madame Z., mais un devoir indispensable la force de sacrifier le double plaisir que l'invitation lui promettait.

8.

Je vous remercie infiniment, ma chère, de votre obligeante invitation; mais je suis extrêmement fâchée de ne pouvoir l'accepter, parce que nous attendons compagnie ce soir. Pour demain, vous pouvez disposer de moi; et si vous ne venez pas me voir le matin, j'irai certainement vous trouver le soir.

Après un bal.

1.

Monsieur et Madame N. ont l'honneur de présenter leurs hommages affectueux à Monsieur et à Madame X., ainsi qu'à leur aimable famille; ils espèrent bien qu'ils auront goûté le plus agréable repos, après les douce fatigues du bal.

2.

Mille compliments de la part de Madame V. à Madame L. et à ses jeunes demoiselles; elle espère qu'elles sont arrivées sans accident à la maison, et qu'elles sont parfaitement remises des fatigues de la dernière soirée.

7.

Ք. Տիկինը Ծ. Տիկնոջ հրաւերն ընդունիլ չկարենալուն վրայ շատ կը ցաւի: Անհրաժեշտ դորձք մը զենքը կը ստիպէ նոյն հրաւերքէն յուսացած կրկին հաճութենէն հրաժարիլ:

8.

Մեծապէս շնորհակալ եմ Ձեր հաճոյական հրաւերին համար, սակայն շատ կը ցաւիմ որ չեմ կրնար ընդունիլ, որովհետեւ մենք ալ առ իրիկուն ընկերութեան մը կը սպասենք: Աւղը պատրաստ եմ Ձեր հրամանացը, եւ եթէ Գուր կէսօրէն յառաջ ինձի չէք կրնար դալ, ես անշուշտ իրիկունը Ձեր քովի եմ:

Պարսիսմանիսի մը ետքը:

1.

Ն. Պարոնը եւ Տիկինը՝ Ք. Պարոնին ու Տիկնոջ եւ անոնց սիրելի ընտանեացն ամենայն մեծաբանօք բարեւ կ'ընեն, եւ կը յուսան որ պարահանդէսին քաղցր յոգնութենէն ետքը հաճոյական հանգիստ մը վայելած ըլլան:

2.

Վ. Տիկնոջէն Լ. Տիկնոջ եւ իր ազնիւ դուստրներուն շատ բարեւ: Կը յուսայ որ երջանկութեամբ տուն հասած եւ վերջին երեկոյեան ակմբին յոգնութենէն կատարելապէս հանգչած ըլլան:

Réponse.

Madame L. et ses filles sont sensibles à l'intérêt que leur témoigne Madame V. ; elles sont arrivées saines et sauvées, et se portent toutes bien.

Billets pour donner rendez-vous à quelqu'un.

1.

Si Monsieur S. peut m'accorder un moment d'entretien demain matin à onze heures, il obligera beaucoup Monsieur F. qui viendra le voir, et lui expliquera quel en est le motif.

2.

Monsieur R. ayant une chose importante à communiquer à Monsieur F. il le prie de vouloir bien se donner la peine de venir passer quelques instants auprès de son lit, où Monsieur R. est retenu par une indisposition grave.

3.

Monsieur R. aurait quelque chose d'important à communiquer à Monsieur D. Il le prie de lui indiquer le jour et l'heure où il pourra se rendre chez lui. Il espère que Monsieur D. voudra bien lui pardonner cette importunité.

4.

Je viens d'arriver de Paris; si vos occupations vous permettent de venir chez moi, je vous apprendrai des nouvelles qui vous feront plaisir. Je serai toute la journée à la maison; ainsi vous pouvez choisir l'heure.

Պատասխան:

Լ. Տիկինն ու իւր աղջիկները շնորհակալ են Վ. Տիկնոջ: Ողջ առողջ տուն հասած եւ ամէնքն աղէկ են:

Ժամհարոյութեան ստմանկներ:

1.

Եթէ Ս. Պարոնը վաղն առտու ժամը տասնուամէկին խօսակցելու համար վայրկեան մը կրնայ շնորհէլ, մեծ ծառայութիւն մ'ըրած կ'ըլլայ Փ. Պարոնին, որ պիտի գայ զինքը տեսնէ եւ այն առեւն պատճառը կ'իմացընէ:

2.

Ռ. Պարոնը՝ Փ. Պարոնին կարեւոր բան մը հաղորդէլ ուզելով, կ'աղաչէ որ իր տունը գալու աշխատութիւնը յանձն առնու, որովհետեւ Ռ. Պարոնը ծանր անհանգստութեամբ մը անկողին մնալու ստիպուած է:

3.

Ռ. Պարոնը՝ Դ. Պարոնին կարեւոր բան մ'ունի հաղորդելու, ուստի կ'աղաչէ որ օրն ու ժամն որոշէ, որ կարենայ զինքը տունը գտնել: Կը յուսայ որ Դ. Պարոնն այս ներդրութեան ներդրումիս կ'ըլլայ:

4.

Գեռնոր հասայ Փարիզէն: Եթէ ժամանակներդ կը ներէ ինձի հրամեւ, շատ հաճոյական լըբը ունիմ Ձեզի տալու: Ամբողջ օրը տունն եմ, ուստի երբ որ ուզէք՝ կրնաք հրամեւ:

5.

Monsieur A. se trouvant obligé d'aller à la campagne demain, prie Monsieur G. de ne pas se donner la peine de passer chez lui. Monsieur A. sera bien aise de voir Monsieur G. après-demain, à l'heure qui lui sera la plus convenable.

Billet laissé chez une personne qu'on n'a pas trouvée.

Monsieur R. a eu l'honneur de passer chez Monsieur T., pour l'entretenir d'une affaire importante; il repassera demain à six heures du soir. Monsieur T. l'obligera beaucoup s'il peut se trouver chez lui à cette heure.

Pour des marchands.

1.

Je prie Monsieur N. de venir chez moi jeudi à onze heures, et d'apporter des échantillons de différentes espèces de . . .

2.

Je prie Madame O. de remettre à mon domestique (au porteur) la robe qui m'a été promise pour aujourd'hui.

Billets de faire part d'un mariage.

Ces billets se font au nom du père et de la mère des futurs époux, ou à celui de leurs tuteurs,

5.

Պարոն Ա. վաղը գեղ երթալու ստիպուած ըլլալով, Կ. Պարոնին կ'աղաչէ որ իրեն գալու աշխատութիւնը զանց առնէ: Սակայն Պարոն Ա. ին մեծ ուրախութիւն կ'ըլլայ՝ եթէ վաղը չէ մէկան օր Կ. Պարոնը տեսնելու ըլլայ՝ հոգ չէ թէ ժամը քանիին:

Մեկը տուն չգտած տուն թող տրուած տոմսակ:

Ռ. Պարոնը՝ կարելոր գործքի մը վըսյ խօսելու համար Գ. Պարոնին տունը գալու պատիւն ունեցաւ: Վաղն իրիկուն ժամը վեցին դարձեալ կու գայ, եւ Գ. Պարոնին մեծապէս երախտապարտ կ'ըլլայ, եթէ զինքը նոյն ժամուն տունը գտնէ:

Վաճառականներու համար:

1.

Ն. Պարոնը կ'աղաչուի՝ որ հինգշաբթի առտու ժամը տասնումէկին ինծի գայ եւ զանազան տեսակ (կերպասի) օրինակներ հետը բերէ:

2.

Շ. Տիկինը շորհք ընէ իմ ծառայիս (տոմսակը բերողին) ձեռքը՝ այսօրուան համար ինծի խոստացած զգեստը յանձնել:

Հարսանեաց մը լուրը տալու տոմսակներ:

Այսպիսի տոմսակները հասարակօրէն նշանուածներուն հօրը եւ մօրը կամ իրենց ինամա-

ou au leur, s'ils sont majeurs et ont perdu leurs parents. Ils sont ordinairement imprimés, et sur papier à lettre. Il est d'usage d'en envoyer deux sous le même pli: l'un au nom du père et de la mère de la future épouse, l'autre à celui des parents de l'époux.

Monsieur et Madame (*les noms*) ont l'honneur de vous faire part du mariage de Monsieur (*le nom*), leur fils, avec Mademoiselle (*le nom*).

(Quand on veut faire des billets d'invitation à la bénédiction nuptiale, on ajoute:) Et vous prient d'assister à la bénédiction nuptiale, qui leur sera donnée en l'église paroissiale de (*indiquer laquelle*) le (*indiquer le jour et l'heure*).

(Si l'on veut inviter quelqu'un au repas de nocce, on doit l'ajouter à la main au bas de ces billets).

Billet de faire part d'accouchement.

Monsieur N. a l'honneur de vous faire part de l'heureuse délivrance de son épouse (*ou de Madame . . .*) qui est accouchée hier (*indiquer le sexe de l'enfant*). La mère et l'enfant se portent bien.

Billet de faire part d'un décès.

Ces billets ne s'envoient qu'après l'enterrement: il sont écrits à la troisième personne et

կաներուն, եւ եթէ իրենք չափահաս ու ծնողք-
նին մեռած են, իրենց անուամբը կը շինուին:
Ասոնք սովորաբար նամակի թղթի վրայ տպուած
կ'ըլլան: Սովորութիւն է նաեւ նոյն փաթեթի
տակ երկու հաս խաւրել, մէկը յանուն հարսին
ծնողացը, մէկալը յանուն փեսային ծնողացը:

(Այս սևոռն) Պարոնն եւ (այս սևոռն) Տիկինը
մեծ պատիւ կը համարին հրամանող ծանուցանել,
որ իրենց որդին Պարոն Ա. , Բ. օրիորդին հետ
պիտ'որ պսակուի:

(Իսկ պսակման հանդիսին ալ հրաւիրելու
համար՝ կ'աւելցուի.) Եւ կ'աղաչեն որ պսակին
հանդիսութեան ներկայ գտնուիք, որն որ (այս
ինչ) ժողովրդապետական եկեղեցւոյն մէջ (օրն ու
ժամը նշանակելոո կ) պիտ'որ կատարուի:

(Հարսանեաց սեղանին հրաւերը տոմսակին
տակը ձեռագրով պէտք է աւելցրնել:)

Զարակ մը ծնանելը ծանուցանելոո տոմսակ:

Ա. Պարոնն իրեն պատիւ կը համարի Ձեզի
ծանուցանել իր ամուսնոյն (կամ . . . Տիկնոջ)
բարեբախտ որդեծնութիւնն, որով երէկ (մահւ,
աղջիկ) զաւակ մը աշխարհք բերաւ: Մայրն ալ
զաւակն ալ ողջ առողջ են:

Մեկոս մը մահը ծանուցանելոո տոմսակ:

Աս տոմսակները թաղմանէն ետքը կը խաւ-
րուին, գրողն երրորդ դէմք կը գործածէ եւ տոմ-

s'impriment sur papier à lettre de grandeur ordinaire.

MM. P. ont l'honneur de vous faire part de la perte qu'ils viennent de faire de (*mettre ici les noms et prénoms etc. du défunt*) décédé en sa maison.

CHAPITRE VII.

LETTRES D'AFFAIRES ET DE COMMERCE.

La concision et la netteté sont les deux grandes règles des lettres de commerce. Ne dire ce qu'il faut et l'énoncer clairement, c'est ce qui en constitue le mérite, parce que, dans les affaires de commerce, l'utilité réciproque est la seule chose qu'on envisage; d'ailleurs le négociant, qui a besoin de son temps, doit le ménager pour lui-même, et avoir la même attention pour les autres. Ainsi les cérémonies, les compliments, et plus encore l'esprit, l'enjouement, la plaisanterie, doivent en être bannis, ou y trouver rarement place. On entre en matière sans préambule, et l'on passe d'un article à l'autre sans chercher de transition; ce serait un défaut de paraître s'occuper le moins du monde de la manière dont on doit s'énoncer: on

Գործառնական եւ ստեղծարարական նամակներ: 181
 օտկները նամակի թղթի վրայ սովորական մեծութեամբ տպուած կ'ըլլան:

Պարոն Ա. Ա. կը փութան իրենց մեծ մէկ կորուստը Չեղի իմացընել, զորն որ կրեցին յանձին (հանգոյցելոյն անոռնն ու մականոռներ եւ այլն նշանակել), որն որ իր տանը մէջ (այս ինչ օրը) լաւագոյն կենաց փոխեցաւ:

ԳԼՈՒԽ Է.

ԳՐԹԱՌՆԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՑՐԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ

ՆԱՄԱԿ-ՕՏՈՒԹԻՒՆ Եւ բացայայտութիւն՝ առեւտրական նամակներուն երկու գլխաւոր կանոններն են: Առեւտրական նամակի մը մէջ՝ պէտք է միայն հարկաւոր եղածն ըսել եւ ըսածը բացայայտ մեկնել. վասն զի վաճառականութեան մէջ զիտուածը միայն երկու կողման օգուտն է: Բաց ասկէ՝ վաճառականը, որ իր ժամանակին կարօտ է, պէտք է ժամանակը խնայութեամբ գործածէ, եւ ուրիշներուն համար ալ նոյն նկատմունքն ունենայ: Ուստի քաղաքավարական ձևեր, մանաւանդ կատակաբանութիւն եւ ծաղրաբանութիւն՝ առեւտրական նամակներէն դուրս կը մնան կամ գէթ շատ քիչ անգամ կը գործածուին: Գրուելու նիւթը կը սկսուի առանց յառաջաբանի, եւ առանց շրջաններ ընելու՝ մէկ նիւթէն մէկալին կ'անց-

ne s'amuse guère à tourner des phrases quand on a la tête remplie d'affaires.

Quant à la forme, on met ordinairement en haut ou à la tête de la lettre, sur la gauche, le nom du correspondant à qui l'on écrit, et de la ville où il demeure, et sur la droite le lieu d'où l'on écrit et la date. On laisse environ un doigt de blanc, et l'on commence le texte de la lettre. On termine la lettre par quelque assurance de son zèle et de son dévouement, etc.

On doit observer, quant à la signature, de la placer assez près de la dernière ligne pour qu'on ne puisse rien écrire au-dessus; nous croyons aussi devoir signaler l'inconvénient qu'il y a, lorsque le texte d'une lettre en remplit une page tout entière, de mettre seulement les politesses d'usage au haut de la page suivante.

նուի. այնպէս որ մեծ սխալմունք կ'ըլլայ բացատրութեան կերպին վրայ մտածելով ժամանականցընելը, վասն զի միտքն զբաղմունքներով լեցուած մէկը՝ խօսքի դարձուածներով չի զբօսնուր:

Իսկ ձեւին նկատմամբ պահանջուածն աս է. թղթակցին (այսիկըն որուն նամակը կը գրուի) անունը եւ բնակած քաղաքը՝ հասարակօրէն նամակին վերի կողմը կամ գլուխը դէպ ի ձախ կը գրուի, եւ աջ կողմը՝ նամակին գրուած տեղն ու թուականը: Աւերնագրին ու նամակին մէջտեղը գրեթէ մատնաչափ մը պարսպ միջոց թող կը տրուի: Նամակը կը վերջացուի պատրաստական ծառայութեան բացատրութեամբ:

Ստորագրութիւնը՝ պէտք է միտ դնել որ վերջին տողին անմիջապէս տակը գրուի, որպէս զի անկէ վերմէին ուրիշ բան կարող չըլլայ գրել: Նոյնպէս անպատեհութիւն մըն է՝ որ նամակին մարմինն ամբողջ երես մը լեցընէ եւ միայն սովորական քաղաքավարական խօսքերը մնան միւս երեսին:

I.

Circulaires* et offre de services.

Création d'une maison de commission.

1.

Nous avons l'honneur de vous prévenir que nous venons de former ici, à dater de ce jour, une société sous la raison de . . . pour le commerce de commission.

Les arrangements que nous avons pris et les capitaux que nous apportons dans les affaires, nous permettront de donner les facilités d'usage sur les consignations qui pourront nous être adressées, et de soigner les intérêts de nos amis avec toute l'aisance et la promptitude désirables.

C'est dans cette conviction que nous prenons la liberté de vous offrir nos services, espérant que nos connaissances commerciales et l'expérience que nous avons acquise des affaires sur cette place, depuis plusieurs années que nous nous y sommes fixés, nous mettront à même de justifier votre confiance. Ci-bas vous avez nos signatures respectives, dont nous vous prions de prendre note pour n'ajouter foi qu'à elles seules.

Pour de plus amples renseignements sur nous s'adresser à M. N. à S.; MM. N.N. à R.

* On appelle Circulaire toute lettre par laquelle on annonce à une maison de commerce la création ou la cessation, l'acquisition ou la vente, la cession ou la continuation d'un établissement quelconque; ou bien encore le changement qu'a subi la signature d'une maison par suite de la retraite, du décès d'un associé ou de tout autre événement.

Ա.

Շրջարեւականք* եւ առուտրի առաջարկութիւն:

Գումնարարութեան տակ մը հաստատուողը:

1.

Պատիւ կը համարինք Ձեզի ծանուցանել՝ որ աս օրընէ սկսեալ՝ աս տեղը առեւտրական յանձնարարութեան վախճանաւ Ա. Ա. ստորագրութեամբ ընկերութիւն մը հաստատեցինք: Մեր բրած կարգադրութիւններն եւ առուտրի համար գրած գրամագլուխը, զմեզ բաւական կ'ընեն մեզի խրկուած վաճառքի յանձնարարութիւններուն սովորական դիւրութիւնները տալ, եւ ընդհանրապէս մեր բարեկամաց շահուն համար ամէն բաղձացուած դիւրութեամբ եւ շուտութեամբ ծառայել:

Աս ենթագրութեամբ միայն կը համարձակինք մեր ծառայութիւնը Ձեզի առաջարկել, յուսարով որ վաճառականութեան մէջ ունեցած հրմտութիւննիս եւ երկայնժամանակեայ բնակութեամբ աս տեղոյս առուտրին վրայ ստացած փորձառութիւննիս զմեզ կարող կ'ընեն Ձեր վշտահոթութիւնը վասարկելու: Այդպէս որ վարի ստորագրութեանց միտ դնէք եւ միայն անոնց հաւատք ընծայէք:

Մեր վրայ աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն կրնան տալ Պր. Ա. Ի . . . , եւ Պր. Ա. Ա. Ի . . . :

* Շրջարեւական կը կոչուի ան նամակը, որով վաճառականութեան տակ մը կը ծանուցուի առուտր մը հաստատելը կամ զարկեցնելը, դնելը կամ ծախելը, թողուլը կամ շարունակելը, եւ կամ նաեւ զփոխներէն մէկուն ընկերութեանէն ելլելովը, մեռնելովը կամ ուրիշ դէպքով մը վաճառականութեան տակ ստորագրութեան փոխուիլը:

2.

Nous avons l'honneur de vous informer que nous formons, à dater de ce jour, sous la raison de ***, une société de commerce qui s'appliquera spécialement à la branche de la commission en denrées coloniales. Nous serions charmés que nos services pussent vous être agréables, persuadés que notre ponctualité et la manière loyale avec laquelle nous exécuterions vos ordres nous assureraient votre confiance, et tourneraient à notre avantage réciproque.

Cessation de commerce.

Mon âge avancé et les circonstances fâcheuses qui pèsent depuis quelques années sur la branche de commerce que j'exploitais jusqu'ici, m'ont depuis longtemps inspiré le désir de quitter le commerce pour passer en paix le reste de mes jours.

Le moment étant venu où je puis réaliser ce désir, je me fais un devoir de vous annoncer que, à dater de ce jour, je me retire des affaires. Comblé, pendant ma longue carrière commerciale, de marques de bienveillance et d'amitié, j'ose me flatter que ces témoignages me suivront dans ma retraite et que vous me garderez une place dans votre souvenir.

Agréez, Monsieur, l'assurance de tout mon dévouement.

2.

Թղթովս Ձեզի կը ծանուցանենք որ այսօրընէ սկսեալ *** ստորագրութեամբ վաճառականութեան ընկերութիւն մը հաստատած ենք, որուն զլեաւոր ծիւղը գաղթականութեան արանքներու յանձնարարութիւն է: Մեզի մեծ ուրախութիւն է եթէ մեր ծառայութիւնը կարենայ Ձեզի հաճոյ ըլլալ: Համոզուած ենք որ Ձեր հրամանները ճշգիւ կատարելնիս եւ հաւատարմութիւննիս տեսնելով՝ Ձեր վստահութիւնը մեզի կը շնորհէք, որով երկու կողմանէ ալ փոփոխակի օգուտ կ'ունենանք:

Առոտտոր մը դադրեցընել:

Իմ ծերութիւնս եւ քանի մը տարիէ ի վեր գործքերուս ձախորդ ընթացքը, երկայն ժամանակ է որ գործքէ ետ քաշուելու եւ մնացած օրերս խաղաղութեան մէջ անցընելու բաղձանքը զարթուցած էին սրտիս մէջ:

Հիմայ այս բաղձանքն ի գործ դնելու ժամանակն եկած ըլլալով, ինծի պարտք կը համարիմ Ձեզի ծանուցանել, որ այսօրընէ սկսեալ՝ գործքերէս ետ կը քաշուիմ: Վաճառականութեանս երկարատեւ ընթացքին մէջ Ձեզմէ մարդասիրութեան եւ բարեկամութեան բազմաթիւ ցոյցեր ընդունելէս ետեւ՝ մեծ յոյս ունիմ որ նոյն զգածումներն այս առանձնութեանս մէջ ալ կը շարունակէք, եւ Ձեր յիշատակին մէջ ինծի համար տեղ մը կը պահէք:

Հաճութեամբ ընդունեցէք խոնարհական հպատակութեանս հաւատարմք եւ այլն:

Dissolution d'une société de commerce.

Monsieur, nous avons l'honneur de vous annoncer que notrè raison de commerce cessera d'exister à partir de ce jour. Quant aux affaires que nous avons l'intention d'entreprendre, nous nous réservons de vous en entretenir plus tard, nous bornant pour le moment à solliciter de votre part la continuation de la confiance dont vous nous avez honorés jusqu'ici et pour laquelle nous vous remercions vivement. Notre société sous la raison * * * ne subsistera plus que pour sa liquidation, dont le sieur G. Dubois reste chargé.

Recevez l'assurance de notre considération distinguée.

Liquidation d'une maison de banque.

Les pertes considérables que nous avons subies dans notre commerce d'actions et la chute récente de quelques maisons étrangères qui a compromis gravement nos intérêts, nous ont décidés de liquider notre maison de banque.

Vous verrez par l'état ci-joint que notre solvabilité est complète. Il dépendra de la réalisation de notre actif et du recouvrement des sommes qui nous sont dues, que nos créanciers soient payés intégralement. En tout cas la perte, s'ils en ont une à subir, sera peu considérable.

Veuillez en conséquence nous faire savoir, au plus tôt, s'il vous convient de vous en remettre, pour ce qui vous est dû, au résultat de la liquidation.

Վասնստականոթ եւս ընկերոսթ եւս մը շոտոտիլը :

Պարտք կը համարինք Ձեզի ծանուցանել, որ մեր ընկերութիւնն աս օրընէ ետեւ դադարած է : Իսկ ասկէ ետքը սկսելու գործքերնուս վրայ ետքէն Ձեզի հարկաւոր տեղեկութիւնները կու տանք. առ այժմ բաւական համարելով աղաչել՝ որ ասկէ ետքն ալ շարունակէք մինչեւ հիմայ մեզի ցուցած մարդասիրութիւննիդ եւ վտահութիւննիդ, որուն համար Ձեզի սրտանց շնորհակալ կը լլանք : Մեր տան (այս ինչ) ստորագրութիւնը միայն մեր հաշիւները փակելու համար պիտ'որ արժէ, զորն որ Պարոն Կ. Տիւպրա պիտի կատարէ :

Ընդունեցէք մեր մեծարանքը եւ այլն :

Գրասխանդակի մը իտր հաշիւները փակելը :

Բաժանորդութեան թղթերով վաճառակատութեան մէջ բրած մեծամեծ կորուստնիս, եւ քանի մը դրսի տներուն յանկարծական սնանկութիւնները՝ որ մեր շահուն մեծապէս վտանգ հասուցին, կը ստիպեն զմեզ որ մեր դրամասեղանին հաշիւները փակենք :

Այս թղթիս մէջ գրուած վիճակագրէն կը տեսնէք որ կատարեալ հատուցանելու վիճակի մէջ ենք, եւ թէ մեր ստացուածքը դրամ ընելնէս եւ դրսի առնելքներն ընդունելնէս կախուած է՝ մեր պարտատէրները կատարեալ գոհ ընել կարենալը : Ինչպէս որ ըլլայ՝ եթէ վնաս մ'ալ կրեն, մեծ գուժմարի մը չի հասնիր :

Հաճեցէք ըսա կարի շուտով ծանուցանել՝ թէ արդեօք կը հաւանիք որ Ձեր պահանջմունքն ալ նոյն հաշիւներու փակման տակ ձգենք :

Nous pensons que cet exposé sincère de notre situation vous prouvera notre vif désir de sauvegarder les intérêts de nos créanciers, et c'est ce qui nous donne l'espoir que vous agréerez nos offres.

Recevez, Monsieur, l'assurance des sentiments d'estime et de dévouement avec lesquels nous avons l'honneur d'être etc.

(suivent les signatures.)

Announce d'un décès et de la continuation d'un commerce.

C'est le coeur pénétré de douleur que je vous annonce la mort de mon mari, négociant en cette ville, décédé le 12 du mois dernier.

Les nombreuses marques d'estime et d'affection que le défunt avait reçues de ses correspondants et dont il s'était toujours montré digne, me font espérer que l'on me témoignera la même bienveillance et le même intérêt.

En vous annonçant que je continuerai les affaires de mon mari avec mon fils aîné, sous la même raison de commerce et sans y apporter aucun changement, je puis vous donner l'assurance que nous agirons tout-à-fait dans l'esprit du défunt et suivant ses principes, et que nous chercherons par là à nous rendre toujours plus dignes de la confiance que nous vous prions instamment de nous accorder.

Veillez prendre note de notre double signature et agréer l'assurance etc.

(suivent les signatures.)

Կը կարծենք որ մեր վիճակին վրայ տուած աս յայտնի տեղեկութիւննիս՝ Չեզե ըստ բաւականին կը ցուցընէ թէ մեր անկեղծ բաղձանքն է՝ մեր պարտատէրներն որչափ կարելի է անվնաս պահել եւ աս է նաեւ որ յոյս կու տայ մեզի:

Ընդունեցէք մեր յարգանաց ու անձնանուէր ծառայութեան հաւաստիքը որով եւ այլն:

(ստորագրութիւնը:)

Մեկուսն մահնոսանէն ետեւ առեւտրիկ շարունակողներուն ծանուցում:

Տրամազգած սրտիւ կը ծանուցանեմ Չեզե՛ որ իմ լծակիցս, քաղաքիս վաճառականը, անցեալ ամսոյն 12ին լաւագոյն կենաց փոխեցաւ:

Բարեխիշատակ հանգուցելոյն իր վաճառակիցներէն ընդունած բարեկամութեան եւ մեծարանաց բազմաթիւ ցոյցերը, որոնց իրօք ալ արժանի եղած էր, մեծ յոյս կու տան որ նոյն մարդասիրութիւնն ու բարութիւնն ինձի ալ ցուցընեն:

Արդ հիմայ Չեզի իմացընելով որ առանց փոփոխութիւն մ'ընելու եւ ստորագրութիւնը նոյն պահելով հանգուցեալ լծակիցիս դորձքերը անգրանիկ որդուցս հետ պիտ'որ շարունակեմ, կրնամ զՉեզ ապահովցընել որ հանգուցելոյն մտացն ու սկզբանցը բոլորովին համաձայն պիտ'որ աշխատինք զմեզ միշտ աւելի արժանի ցուցընելու Չեք վստահութեան զոր ջերմաջերմ կը ինզրենք:

Հաճեցէք մեր կրկին ստորագրութեան միտ ղնել, եւ ընդունեցէք եւ այլն:

(ստորագրութիւնը:)

Vente ou cession d'un fonds de commerce.

Nous avons rempli, dans notre circulaire du . . . , le pénible devoir de vous annoncer le décès de notre bien-aimé frère et oncle Z., négociant en vins de cette ville, et nous vous avons fait part de notre intention de continuer provisoirement ce commerce avec l'assistance de M. *** en qualité de commis-gérant chargé de la procuration.

Aujourd'hui nous avons l'honneur de vous informer que nous avons vendu ce commerce, avec tout l'actif et le passif, à M. N. qui vous en annoncera lui-même la continuation par une circulaire.

Nous pouvons vous recommander M. N. comme un jeune homme parfaitement solvable et très-rangé qui, nous en sommes convaincus, se montrera digne de la confiance qu'on voudra bien lui montrer.

En ajoutant que la procuration accordée à M. Z. expire aujourd'hui, nous vous prions d'accorder l'assurance de notre dévouement.

(suivent les signatures.)

Sortie d'un associé et entrée d'un autre.

L'âge avancé de notre sieur M. . . et son état de souffrances continuelles le déterminent à se retirer de notre association à partir de ce jour. Il regarde comme un devoir de payer son tribut de

Առոտարի մը ծախսիկը :

Մեր (այս ինչ օրում) շքաբերականով մեր պատուական եղբոր եւ հօրեղբոր՝ քաղքիս Չ. գինեփածառին մահը Չեղի իմացընելու դառն պարտքը կատարեցինք, եւ ծանուցինք որ իրմէ մեզի ժառանգութիւն թող տրուած գինւոյ առուտուրը առ ժամանակ մի * * * Պարոնին՝ իբրեւ գործակատարի եւ հոգաբարձուի օժանդակութեամբ պիտի շարունակենք :

Արդ հիմայ աս թղթով պատիւ կը համարինք Չեղի ծանուցանել՝ որ նոյն առուտուրը բոլոր ստացուածքովն ու պարտքերովը Ա. Պարոնին ծախեցինք, որն որ շքաբերականով մը անոր շարունակուելուն վրայ հարկաւոր տեղեկութիւնները պիտի որ սայ Չեղի :

Կրնանք զԱ. Պարոնը՝ իբրեւ հատուցման կարող եւ պատուաւոր մարդ Չեղի յանձնել, որն որ՝ ինչպէս համոզուած ենք, Չեղի վստահութեանն ինքզինքն արժանի պիտի ցուցնէ :

Ասոր վրայ աւելցնելով նաեւ որ Չ. Պարոնին տրուած հոգաբարձութիւնն այսօրւնէ դադրած է, կ'աղաչենք հաճութեամբ ընդունեցէք մեր անձնանուէր հպատակութիւնն եւ պլն :

(ստորագրութիւնն :)

Վստաստիցի մը՝ ընկերութեանն եղևը ևս ոորից մեկոս մը մտնելը :

Մեր Մ. Պարոնին ծերութիւնն ու հասակին հետ կապակցեալ անընդհատ հիւանդութիւնն ու տկարութիւնը, զինքն որոշեցին այսօրւնէ մեր ընկերութեանն ելլելու : Ինք անհրաժեշտ պարտք կը

gratitude à tous les correspondants qui lui ont donné tant de marques de bienveillance et d'attachement pendant sa longue carrière commerciale, et il les prie de lui conserver un souvenir affectueux.

Nous avons en même temps l'honneur de vous annoncer que le fils de M. A. Girardin, M. Robert Girardin, devient notre associé.

Notre raison commerciale restera la même, nos affaires continueront comme par le passé et à l'aide des mêmes capitaux; nous tâcherons seulement, en redoublant d'activité, d'agrandir le cercle de nos opérations

Veillez nous honorer souvent de vos commandes, et soyez assurés que nous mettrons toujours tous nos soins à les exécuter avec promptitude et ponctualité, ainsi qu'à soutenir la réputation dont notre maison jouit à si juste titre.

Veillez prendre note de la signature de notre Sieur R. et lui accorder la même confiance qu'à celle de nos autres associés.

Agréez l'assurance de notre estime et de notre dévouement.

(signatures.)

Etablissement d'une filiale ou commandite sans changement de raison de commerce.

Je vous annonce par la présente que j'ai établi à . . . une succursale de ma maison de commerce d'ici, laquelle s'ouvre aujourd'hui.

Համարի մեր ամէն վաճառակից բարեկամներուն՝ վաճառականութեան երկարատեւ ընթացքին մէջ իրենց ցուցած բարեկամութեան եւ սիրոյ բազմութիւնը ցոյցերուն համար շնորհակալութիւն մատուցանել եւ կ'աղաչէ, որ իւր յիշատակը սիրով պահէ:

Միանգամայն կը ծանուցանենք որ Ա. Թիրարտէն Պարսին որդին՝ Պր. Ռոպէր Թիրարտէն մեր ընկերութեան զովոյ մտաւ:

Մեր վաճառականութեան ստորագրութիւնն անփոփոխ կը պահենք, եւ առուտուրնիս մինչեւ հիմայ եղածին պէս ու նոյն գրամագլխով կը շարունակենք. միայն մեր ժրութիւնը կրկնապատկելով՝ գործողութիւններն բաւ կարի ընդարձակելու պիտ'որ աշխատինք:

Ուստի կ'աղաչենք որ յաճախ յանձնարարութիւններով զմեզ պատուէք. եւ ապահով եղէք որ զանոնք շուտ եւ ճշդիւ կատարելով մեր վաճառականութեան տան իրաւամբ վայելած բարի համբաւը պահելու պիտ'որ նայինք:

Հաճեցէք մեր Ա. Պարսին ստորագրութեան միտ զնել. եւ անոր ալ մեր միւս վաճառակիցներուն ստորագրութեան տուած վստահութիւնիդ շնորհել:

Ընդունեցէք մեր խորին մեծարանաց ու հպատակութեան հաւաստիքը եւ այլն:

(ստորագրող) թիւն:

Երկրորդակսն վաճառատուն մը հաստատուողը, ստանց ստորագրող թիւնը փոխելու:

Աս թղթով Ձեզի կը ծանուցանեմ, որ (այս սկզբն) քաղաքն իմ հաստեղուան վաճառականութեանս երկրորդական վաճառատուն մը հաստատեցի, որ այսօր իր գործունէութիւնը կը սկսի:

J'espère donner par là un grand développement à mes affaires et multiplier notablement mes débouchés. Ce changement n'en amènera néanmoins aucun dans la question de mes affaires, ni dans ma raison de commerce. Veuillez donc accorder la même confiance à mes lettres datées de . . . qu'à celles qui vous seront adressées d'ici.

En vous priant de me conserver vos sentiments de bienveillance, je vous réitère l'assurance de tout mon dévouement.

Announce de la concession d'une procuration.

Comme la surveillance que ma fabrique exige m'appelle à m'absenter souvent, je me suis décidé à donner à mon neveu S., qui travaille depuis plusieurs années dans mon bureau à mon entière satisfaction, plein pouvoir de signer en mon absence.

En vous faisant part de cette décision, je vous prie de prendre note de la signature de mon neveu ci-jointe et saisis cette occasion pour me recommander, ainsi que mes affaires, à votre bienveillante attention.

(signatures.)

Announce du retrait d'une procuration.

Nous avons l'honneur de vous prévenir que M. Z., jusqu'ici notre homme d'affaires, a quitté notre maison aujourd'hui, et qu'en conséquence la

Կը յուսամ ասով իմ գործոցս ասպարէզն ընդարձակել եւ վաճառքներս ծախելու նոր գուռ մը բանալ : Սակայն ասով իմ գործողութեանս կերպին եւ ստորագրութեանս մէջ ամենեւին փոփոխութիւն պիտ'որ չըլլայ : Միայն կ'աղաչեմ որ (այս սնունդ) քաղաքէն գրուած նամակներուն նոյնպէս հաւատք ընծայէք ինչպէս ասկէ գրուածներուն կ'ընծայէք :

Ձեր բարեկամական վարմունքին շարունակութիւնը խնդրելով, կը մնամ . . . :

Հոգաբարձոն թիւն մը սայտո ծանուցում :

Գործարանիս վըայ հսկելու համար՝ շատ անգամ անէն հեռանալու ստիպուած ըլլալով, որոշեցի իմ եղբորորդւոյս Ս. Պարոնին՝ տուն չեղած ժամանակս թղթերուս ստորագրելու լիակատար իշխանութիւն տալ, որ երկայն ժամանակէ ի վեր գրասենեկիս մէջ գործելով զիս կատարելապէս գոհ ըրած է :

Աս որոշումն Ձեզի ծանուցանելով՝ կ'աղաչեմ որ եղբորորդւոյս աս թղթիս մէջ գրուած ստորագրութեան մտադիր ըլլաք : Այս առթիւ զիս եւ իմ առուտուրս Ձեր բարեյօժար մտադրութեան յանձնելով . . . :

(ստորագրոն թիւն :)

Հոգաբարձոն թեւն մը եւ սոնկոնեշոնն ծանուցում :

Պատիւ կը համարինք Ձեզի իմացընել՝ որ մեր հիմակուան գործակատարը Պր. Զ. այսօր մեր քովէն ելաւ, ուստի եւ (այս ինչ թոռակաւով)

procuration que nous lui avons remise suivant notre circulaire du . . . est expirée.

Recevez, Monsieur, l'assurance de notre dévouement respectueux.

Pour offrir ses services.

MM. C. et Cie. nous ont informés que vous désirez entrer en correspondance avec une maison de notre ville pour en tirer une partie de denrées coloniales dont vous avez besoin, et que la nôtre vous a été recommandée. Cette recommandation est très-flatteuse pour nous, puisqu'elle nous offre la perspective de vous compter au nombre de nos correspondants. En vous proposant d'entrer en relation d'affaires avec nous, nous vous prions d'être bien convaincus que nous mettrons tous nos soins à vous prouver, par notre ponctualité à exécuter vos ordres, quel prix nous attachons à devenir correspondants d'une maison aussi respectable que la vôtre.

Agréez, etc.

Pour proposer des affaires.

L'activité imprimée à notre fabrique de tabac en a tellement multiplié les produits que nous avons senti la nécessité de nous ouvrir de nouveaux débouchés et d'établir dans les grandes places de commerce des magasins de commission.

Ayant appris qu'il se fait chez vous une grande consommation de cigares, et votre maison nous ayant été particulièrement recommandée par nos amis MM. Z., nous prenons la liberté de vous de-

գրուած ըջարեբականին համեմատ իրեն յանձնած հոգարարձութիւննիս դադրեցաւ:

Եւ՛ մամենայն մեծարանօք եւ այլն:

Իւր ծառայութիւնն ընծայելոս կամսար:

Վ. եւ Ընկ. ձեռքով իմացանք՝ որ Ձեզի պէտք եղած դաղթականութեան ապրանքներուն մէկ մասն ասկէ ծարելու համար՝ քաղքիս վաճառականութեան աներէն մէկուն հետ հաղորդութեան մէջ մտնել կը բաղձաք, եւ թէ մեր տունը Ձեզի յանձնող եղած է: Այդ յանձնարարութիւնը մեզի շատ հաճոյական է, վասն զի ասով զՁեզ մեր վաճառակցաց թուոյն մէջ առած կ'ըլլանք: Արդ Ձեզի այս վաճառակցութիւնն առաջարկած ատեննիս՝ միանգամայն կ'ապահովընենք զՁեզ թէ բոլոր ջանքերնիս պիտ'որ թափենք Ձեր հրամանները ճիշդ կատարելով՝ ցուցնելու թէ մեր առջեւն որչափ յարգ ունի այդպիսի պատուար տան մը հետ հաղորդակցութեան մէջ ըլլալնիս:

Հաճութեամբ ընդունեցէք եւ այլն:

Առեւտրական գործք առաջարկելոս կամսար:

Մեր ծխախոտի գործատան անընդհատ գործունէութեամբը, մթերքնիս այնչափ աճեցաւ որ նորանոր ծախելու տեղեր եւ ընդարձակ վաճառատեղիներու մէջ յանձնարարութեան խանութներ հաստատել հարկաւոր տեսանք:

Գիտնալով որ Ձեր քաղաքը դրանիկի գործածութիւնը յաճախ է, եւ միանգամայն Ձեր տունը մեր բարեկամ Զ. Պարոններէն մասնաւորապէս յանձնուած ըլլալով՝ կը համարձակինք

mander si vous seriez disposé à devenir notre commissionnaire en cet article. Nous vous livrerons la marchandise franco à dix pour cent de rabais sur le prix de fabrique. Règlement tous les six mois et paiement en traites sur Marseille à courte échéance.

Dans l'attente de votre réponse nous vous saluons avec respect.

Formules pour terminer une circulaire.

Croyez que je ne négligerai rien de ce qui pourra me mériter votre confiance.

Jaloux de vous servir avec distinction, nous espérons que vous nous honorerez bientôt de vos ordres.

Je serais charmé que mon ministère vous fût de quelque utilité pour les consignations que vous pouvez être dans le cas de diriger sur notre place, ayant un vif désir de vous prouver combien j'aurais à coeur le soin de vos intérêts.

Croyez que j'ai un vif désir de cultiver une correspondance qui nous sera, je l'espère, réciproquement utile et agréable.

Հարցընէլ, թէ կը հաւանե՞ք նոյնպիսի յանձնարարութեան խանութ մը վրանիդ առնուլ: Մենք ապրանքը ծամբու ծախքէ ազատ եւ գործատան գնէն $\frac{10}{100}$ վար գնով Չեղի կու տանք: Հաշիւները վեց ամիս մէյ մը կը տեսնուին, եւ Մարտիլիայի վրայ կարճ ժամագրութեամբ քաջուած փոխանակազրով կը վճարուի:

Չեր պատասխանին սպասելով կը մնանք լի մեծարանօք եւ այլն:

Յրջարեարականի մը վերջաւորութիւններ:

Ապահով եղէք որ Չեր վտահուութիւնը վատարկելու համար իմ կողմանէս ամենեւին բանի մը չեմ խնայեր:

Չեր ակնարկութեանցը յօժարամիտ պատրաստականութեամբ՝ կը յուսանք քիչ ժամանակէն Չեր պատուական յանձնարարութիւններն ընդունիլ:

Ինծի մեծապէս ուրախացի կ'ըլլայ՝ եթէ այս քաղաքը գործառնութիւն մ'ունեցած ատեննիդ իմ ծառայութիւնս կարենամ Չեղի մատուցանել. որովհետեւ Չեր յաջողութեան ամենայն փութով կը բաղձամ գործակից ըլլալ:

Կրնաք ապահով ըլլալ՝ որ սրտանց կը բաղձամ մեր առուտորին շարունակութիւնը, որ կը յուսամ թէ երկու կողման ալ օգտակար ու հաճոյական ըլլայ:

II.

Lettres d'affaires commerciales.

Pour s'informer du prix du change.

1.

Je prends la liberté de vous demander par la présente à quel cours vous pourriez me céder du papier sur Londres à courte échéance, dont il me faudrait actuellement pour la valeur de 200 livres sterling.

En même temps je désirerais savoir combien vous me compteriez pour du papier sur Hambourg à deux mois.

Recevez mes salutations empressées.

Réponse.

En réponse à votre du . . . , nous avons l'honneur de vous faire savoir que nous pouvons vous céder du papier à courte échéance sur Londres dont, depuis quelques semaines, notre place est inondée, au cours de $119\frac{1}{2}$, pour autant qu'il vous conviendra, et que nous attendrons vos ordres ultérieurs à cet égard.

Quant au papier sur Hambourg, qui est excessivement recherché, nous le notons pour le moment à $88\frac{1}{4}$; et en vous adressant un bulletin de nos cours et de nos fonds, nous avons l'honneur, etc.

B.

Առեւտրական գործառնութեանց թղթեր:

Փոխանակագրի գնոյն վրայ տեղեկութիւն տակնչոս կամար:

1.

Թղթովս կը համարձակիմ Ձեզի հարցընել՝ թէ ինչ գնով կրնաք ինծի կարծ ժամագրութեամբ Լոնտոնի դրամափոխութեան թուղթ տալ, որմէ ինծի հիմայ 200 սղէսլինոց հարկաւոր է:

Միանգամայն կը բաղձայի գիտնալ թէ ինչ գնով կը հաշուէք ինծի 2 ամսուան Համպուրկի լումայաթուղթը:

Ողջ լեբուք:

Պատասխան:

Ամոցս . . ին գրած թղթերնուդ պատասխան՝ պատիւ կը սեպենք Ձեզի ծանուցանել, որ կարծ ժամագրութեամբ Լոնտոնի դրամափոխութեան թուղթ, որով քանի մը շաբաթէ ի վեր մեր վաճառատեղին լեցուած է, $119\frac{1}{2}$ ով կրնանք տալ՝ որչափ որ պէտք բլայ: Ուստի Ձեր հրամանին կը սպասենք:

Իսկ Համպուրկի լումայաթուղթը՝ որ չափազանց շատ փնտաողներ ունի, հիմայ $88\frac{1}{4}$ ով կը հաշուենք: Այս առթիւ Ձեզի մեր լումայափոխութեան թղթերուն եւ գոյքին զնոց ցուցակը խաւրբով՝ կը մնանք եւ այլն:

Pour s'informer du prix d'une marchandise.

Je vous prie de me faire savoir si vous avez maintenant de la bonne huile de salade, et à quel prix vous pourriez me la laisser.

Si vos conditions me conviennent et que la marchandise soit vraiment de bonne qualité et pure, je pourrais faire usage de 15 à 20 quintaux.

Dans l'attente de votre réponse, je vous salue amicalement.

Réponse.

En réponse aux renseignements que vous avez bien voulu nous demander, nous nous empressons de vous faire savoir que nous pouvons vous fournir de l'huile d'olive première qualité, fraîche et pure de tout mélange. Si vous en prenez 15 à 20 quintaux, nous vous la passerons à . . . par quintal, le baril compris.

Nous serons charmés de recevoir de vous une commande à ce sujet; et en vous réitérant l'assurance que vous serez sans doute satisfaits de notre envoi, nous vous prions d'agréer nos salutations amicales.

Avis sur les cours de diverses marchandises.

Cet article baissera à mesure qu'il deviendra plus abondant.

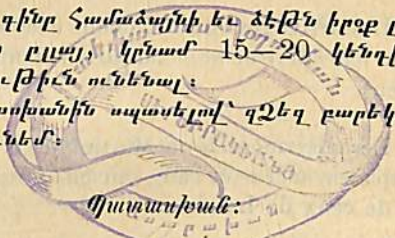
Notre approvisionnement de coton est plus

Վաճառքի մը գինն իմանալու համար:

Վաղաչեմ ինձի իմացուցէք թէ արդեօք հիմայ աղցանի ընտիր ձէթ ունիք, եւ ինչ գնով կըրնաք տալ:

Եթէ դինը համաձայնի եւ ձէթն իրօք ընտիր ու մաքուր ըլլայ, կրնամ 15—20 կենդինարի հարկաւորութիւն ունենալ:

Պատասխանին սպասելով՝ զՁեզ բարեկամաբար կ'ողջունեմ:

Պատասխան:

Ձեր հարցմանը պատասխան՝ կը փութանք ծանուցանել որ կրնանք Ձեզի ընտիր տեսակ թարմ եւ ամենեւին անխառն ձէթ տալ: Եթէ 15—20 կենդինար աննելու ըլլաք, կենդինարը՝ (այսչափի) կու տանք տակաւով մէկտեղ:

Մեզի մեծապէս ուրախալի կ'ըլլայ ստոր նըկատմամբ Ձեզմէ հրաման մ'ընդունիլը. եւ զՁեզ դարձեալ ապահովօրէնելով որ վաճառքին վրայ ստուգիւ գոհ կ'ըլլաք՝ կ'աղաչենք ընդունեցէք եւ այլն:

Զանազան վաճառքներու ընթացքին վրայ կարծաւոր տեղեկոթիւններ:

Աս վաճառքին շատնալուն համեմատութեամբ դինը պիտ'որ իջնայ:

Մեր բամբակի մթերքը հիմայ մէկ քանի ա-

fort en ce moment qu'il n'a été depuis quelques mois; cependant les prix n'ont pas fléchi.

La seule partie importante se trouvait entre les mains d'un détenteur, qui vient de la placer à...

Les arrivages ont tellement découragé tout le monde ici, qu'il ne se vend absolument rien en ce moment.

Les arrivages de la Martinique et de la Guadeloupe en sucres et cafés ont mis nos prix au niveau de ceux de Londres.

En songeant aux variations qu'ont éprouvées en très-peu de temps les prix des provisions, et que le riz surtout était descendu de 67 à 37 florins, nous ne nous faisons aucune reproche, quoique nous ayons certainement à regretter de n'avoir rien entrepris.

Les affaires en général sont calmes dans ce moment, mais on s'attend qu'elles reprendront sous peu.

Nous ne pensons pas que l'article aille beaucoup plus bas; supposé qu'il baisse encore, plusieurs riches spéculateurs paraissent y avoir porté leur attention.

Les cafés ont fait un saut prodigieux.

Les cotons ne vont pas aussi bien qu'on au-

Գործսունակիս եւ անեղարակիս նամակներ: 207
միս յառաջ եղածէն շատ աւելի առատ է. սակայն
եւ այնպէս գներն անշարժ մնացին:

Աս վաճառքին միակ երեւելի մասը մէկ հոգւոյ
ձեռքն էր, որ հիմայ (այսչափի) ծախեց:

Կոր հասած վաճառքներու շատութենէն հոս
ամէնքն այնպէս վհատեցան, որ աս միջոցիս ամե-
նեւին բան չի ծախուիր:

Մարդիկիքէն ու կուտարուբէն այնչափ խա-
հուէ եւ շարքար հասաւ, որ մեր գները Լոնտոնի
գներուն հաւասարեցան:

Եթէ մտածենք որ քիչ ժամանակուան մէջ
վաճառքներուն գները որչափ փոփոխութիւն կրե-
ցին, եւ գլխաւորաբար թէ բրնձին գինը 67 Ֆիու-
րինէն 37 Ֆիուրինի իջաւ, չենք կրնար գմեղ մեղա-
դրել. թէպէտ ստուգիւ ցաւ է մեզի՝ որ գործքի մը
ձեռք չգարկինք:

Գործքերն ընդհանրապէս հիմայ թոյլ են,
սակայն յոյս կայ որ քիչ ժամանակէն դարձեալ
կենդանանան:

Չենք կարծեր որ աս վաճառքին գինն աւելի
իջնայ, սակայն կ'երեւայ թէ շատ ունեւոր շահա-
դէսներ գնոյն իջնալուն մտադիր կը սպասեն:

Խահուէին գինն անակնկալ կերպով բար-
ձրացաւ:

Բամբակը՝ վաճառատեղոյս մէջ քիչ գրտ-

rait dû s'y attendre, en considérant le peu qui s'en trouve sur la place.

Sil en arrivait beaucoup, ils tomberaient de suite à 45 Sh.

Les sucres bruts se soutiennent en proportion mieux que les terrés, et sont plus recherchés, parce qu'il en est moins arrivé.

Les ventes de rhum se sont bornés à quelques parties des Antilles à . . . à bord. Ce liquide est en grand calme sans pouvoir trouver des acheteurs à des prix tant soit peu raisonnables.

Le soufre en canons, suivant la quantité plus ou moins forte qu'il y en a sur la place, varie de 14 à 15 francs le quintal.

Les affaires ont été assez actives ces jours-ci.

Nous sommes en ce moment surchargés de bois de Campêche et de morues: ces articles ne paieraient pas les droits; le dernier surtout est invendable.

Toutes les denrées coloniales ont beaucoup baissé; il en est de même sur tous les marchés de l'Europe.

Les acheteurs font peu d'offres en ce moment, dans la persuasion qu'il y aura de la baisse.

Գործստեղծական եւ անեղարարական նամակներ: 209
 նուերուն համար յուսացուածին չափ չի ծախուիր:

Եթէ շատ մթերք գալու ըլլայ, գինն անմիջապէս 45 շիլ. կ'իջնայ:

Անգործ շաքարը՝ գտուած շաքարին համեմատութեամբ աւելի բարձր է, եւ քիչ եկած ըլլալուն պատճառաւ շատ կը փնտռուի:

Շաքարողոյ վաճառմունքը միայն քիչ մը Անգիլեան տեսակներու վրայ ամփոփուած մնաց, որոնք նաևուն վրայ . . . ով ծախուեցան: Աս հեղուկը միշտ թոյլ երթալու հետ է եւ ոչ չափաւոր գնով աւնող կը գտնուի:

Գլանածեւ ծծմբին շատ կամ քիչ գտնուելուն համեմատ՝ կենդիւնարը վաճառատեղոյս վրայ 14 եւ 15 ֆրանգի մէջ է:

Վերջին օրերս առուսուրը բաւական բանուկ էր:

Հիմայ հոս քամիէշի փայտն ու ձողածուկը չափե դուրս առատ է: Աս վաճառքներն իրենց մաքուր չեն կրնար հանել, մանաւանդ ետքինը՝ որ անվաճառ մնացած է:

Բոլոր գաղթականութեան վաճառքներուն գինը՝ ինչպէս Եւրոպայի ամէն վաճառանոցներուն մէջ, նոյնպէս հոս ալ շատ իջած է:

Գնողները հիմայ վար գին կու տան, վասն զի կը կարծեն թէ գներն ստուգիւ պիտի իյնան:

Vous réfléchirez si quelques-uns de ces objets peuvent convenir pour retours.

Les marchandises de chez vous, en général, sont ici sans demande et en baisse.

Quelques mots sur les cours actuels de votre place nous feraient bien plaisir.

Vous nous obligeriez de nous noter, de temps à autre, les prix des cotons chez vous.

Les cotons s'écoulent facilement par petites parties, pour la consommation du moment.

Les affaires et la demande n'augmentent que lentement sur notre place, cependant elles augmentent.

Notre commerce, qui avait acquis depuis quelque temps une certaine activité, souffre beaucoup maintenant.

Les denrées coloniales tendent à la hausse, quoique jusqu'ici elles n'aient pas subi d'augmentation bien sensible.

Ordres donnés et reçus etc.

Veillez suivre la même marche à l'égard de notre dernier envoi.

Տեսէք որ արդեօք աս նիւթերէն մէկ քանին ի դարձին բերելու Ձեզի կը յարմարին :

Ընդհանրապէս այնտեղացի վաճառքները հոս չեն փնտռուիր եւ իյնալու վըայ են :

Ձեր վաճառատեղւոյն հիմակուան ընթացքին վըայ եթէ քանի մը խօսք գրէք՝ շատ հաճոյական կ'ըլլայ մեզի :

Մեզի մեծ ծառայութիւն մ'ըրած կ'ըլլաք՝ եթէ ատեն ատեն բամբակին հանտեղուան գինը ծանուցանէք :

Բամբակը մասն մասն այժմու գործածութեան համար շատ կ'երթայ :

Առուտուրն ու գնողները մեր վաճառատեղւոյն մէջ թէեւ կամաց բոյց միշտ յաճախելու վըայ են :

Մեր առուտուրն որ ժամանակէ մ'ի վեր գործունէութիւն մ'առած էր՝ հիմայ շատ ինկած է :

Գաղթականութեանց վաճառքները կ'երեւայ թէ պիտի բարձրանան, թէպէտ մինչեւ հիմայ յայտնի բան մը չտեսնուեցաւ :

Ապստրուսք եւ ընդունելոյթիւն :

Ար ինդրեմ որ մեր այս անգամ խաւրած վաճառքին նկատմամբ ալ նոյն ընթացքը բռնէք :

Je suis vraiment fâché que cette spéculation ait tourné si mal pour vous; elle paraissait devoir être si bonne que tout le monde s'y est jeté, et c'est ce qui l'a rendue mauvaise.

Je regrette que vous n'ayez pas réussi: je n'ai épargné aucune peine pour obtenir un meilleur résultat, mais inutilement; on ne m'a pas fait une seule offre.

Je n'ai rien terminé avec lui, et j'attends vos ordres ultérieurs pour faire un arrangement positif.

Nous comptons sur vos soins à cet égard, espérant que vous ne négligerez rien de ce qui pourra être utile dans l'intérêt des parties.

Au reste, nous ne voyons rien pour l'instant qui présente le moindre avantage.

Mais sous peu de jours, nous espérons être à même de terminer définitivement cette affaire.

Je vous serais obligé si vous vouliez m'envoyer un marché écrit simulé.

Toute affaire en farine est absolument impraticable, attendu que . . .

Le prix est fait tous frais payés, vous n'aurez en conséquence rien à déboursier.

En vous recommandant bien de donner tous vos soins à la réception et livraison de cette caisse, nous . . .

Հաս կը ցաւիմ որ Ձեր այդ փորձն այնպիսի դժբախտ եւք ունեցաւ. այնչափ մեծ յոյս կար՝ որ ամէն մարդ վրան թափուեցաւ, եւ ասով եղաւ որ ապականեցաւ:

Հաս կը ցաւիմ որ բաներնիդ անյաջող զնաց. ես ամէն փորձ փորձեցի, սակայն պարապ տեղ. գնող եւ ոչ մէկ հողի գառայ:

Իրեն հետ բան մը չորոշեցի. գործքը լմնցընելու համար Ձեր նոր հրամաններուն կը սպասեմ:

Գործքիս մէջ բոլոր յոյսերնիս Ձեր ջանքին վրայ է. անտարակոյս երկու կողման ալ շահուն մտադիր էք ամէն կերպով:

Բաց ասկէ՝ հիմակու հիմայ եւ ոչ փոքր շահու մը նշան կը տեսնուի:

Սակայն կը յուսանք որ քանի մ'օրէն աս գործքը կարենանք որոշ կերպով լմնցընել:

Ձեզի մեծապէս երախտապարտ կ'ըլլամ եթէ քննի կեղծ հաշիւ մը խաւրէք:

Ալիւրի առուծախ չկայ ամենեւին, վասնզի . . . :

Ամէն ծախքերը գնոյն մէջ հաշուրւած են, ուստի Ձեզի ուրիշ ծախք չի մնար ընելու:

Աղաչելով որ աս արկեղ ընդունելութեան եւ տուչութեան ամէն կերպով հող տանիք . . . :

Nous ne savons vraiment ce que nous devons faire, jusqu'à ce que vous nous ayez donné de nouvelles instructions.

Avant de fermer notre lettre, nous vous dirons si nous avons réussi à faire quelque chose.

J'ai été très-content de m'en défaire à ce prix.

J'ai tiré moi-même des échantillons au moment où l'on mettait sur le quai.

Faisant toujours attention aux frais considérables.

Vous pouvez compter que nous ferons tout ce qui dépendra de nous, pour arranger cette affaire le plus avantageusement possible.

Je suis en liaison avec une des premières maisons de . . .

La partie que nous vous avons expédiée, a été prise sans choix dans la même cargaison que ce que nous avons envoyé à nos autres amis.

Nous ne pouvons donc vous rendre compte de cette différence.

Peut-être qu'en marchandant, on l'aurait à quelque chose de moins.

Vous pouvez être assuré que je ferai tout

Ընելըքնիս չենք դիտեր, մինչեւ որ մեզի նոր հրահանգներ խաւրէք:

Եթէ բան մը կարենանք յաջողցնել, նամակնիս փակելէն յառաջ Ձեզի կը ծանուցանենք:

Շատ ուրախ եմ որ այս գնով կրցայ ձեռքէ հանել:

Ցամաք հանուած առեմ' եւ անձամբ քանի մը հասն օրինակ առի:

Միշտ ծախքերուն շատութեանը միտ գնելով:

Կրնաք ապահով ըլլալ՝ որ աս գործքը Ձեզի ամէնէն շահաւոր կերպով լմնցնելու համար ձեռքերնէս եկածը կ'ընենք:

Ա. Ա. քաղքին առաջին կարգի տներէն մէկուն հետ հաղորդակցութեան մէջ եմ:

Նոյն վաճառքէն ուրիշ բարեկամներու ալ խաւրէցինք. Ձեզի խրկուածն առանց ընարութեան անկէ առնուած էր:

Եւ այսպէս՝ այդ տեսնուած տարբերութեան Ձեզի չենք կրնար պատճառը տալ:

Կարելի է սակարկելով քիչ մը աւելի աժան կրնար առնուիլ:

Կրնաք ապահով ըլլալ որ Ձեր վստահու-

ce qui dépendra de moi pour justifier votre confiance.

Livvable courant janvier. — Vendre à livraison.

Nous sommes persuadés que nos amis auront fait une bonne spéculation.

Avec toute apparence d'une nouvelle hausse.

Nous remarquons avec plaisir que vous vous disposez à envoyer ici un chargement de morue.

Vous pouvez compter que l'assurance sera faite aux conditions les plus modérées.

Toutes les affaires que vous voudrez bien commettre à mes soins, seront traitées avec la plus grande ponctualité.

Je suis persuadé que vous approuverez tout ce que j'ai fait pour les assurances.

Je ne saurais vous dire toutes les contrariétés que j'ai éprouvées.

Je me repens bien d'avoir entrepris cette opération.

Nous craignons d'être obligés de faire un sacrifice sur les chapeaux qui nous restent en magasin.

Գործառնակիսն եւ ստեղծարարն նամակներ : 217
Թեան համեմատ վարուելու համար ամէն ձեռքէս
եկածը կ'ընեմ :

Յունուար ամսոյն մէջ գնողին պիտի յանձնուի : — Մասն մասն պիտ'որ ծախուի :

Համոզուած ենք որ մեր բարեկամներուն ըրածն աղէկ շահագրիտութիւն է :

Վասնզի յայտնի կ'երեւայ թէ գները նորէն պիտի բարձրանան :

Հաս ուրախացանք՝ որ այս կողմը նաև մը ձուլածուկ պիտի խաւրէք եղեր :

Կրնաք վտահ ըլլալ որ ապահովէքն ըստ կարի աժան պիտ'որ ըլլայ :

Ինչ գործք որ իմ հոգացողութեանս յանձնէք, մեծ ճշդութեամբ պիտ'որ կատարուի :

Համոզուած եմ՝ որ ապահովագրութեանց համար ըրածներուս կը հաւանիք :

Չեմ կրնար խօսքով ըսել թէ որչափ դժուարութիւններ կրեցի :

Աս գործողութեան ձեռք զարնելուս շատ զղջացայ :

Կը վախնանք՝ որ մթերանոցին մէջ մնացած գլխարկները վնասով պիտի վաճառենք :

Ces arrivages ont jeté un tel découragement sur la place, qu'il ne se fait aucune vente; sans cela, d'après le contenu de votre lettre, je ne refuserais pas une offre tant soit peu raisonnable.

Et cela, attendu l'impossibilité absolue où je suis de me défaire des soieries qui me restent encore en magasin.

Bien que je ne désire faire que le plus petit sacrifice possible, ce ne vous donne cependant point de limite, persuadé que vous agirez pour le mieux de mes intérêts.

Cette affaire a été, on ne peut plus, malheureuse pour lui; mais j'espère qu'il pourra enfin faire payer quelque chose à M. . . .

Nous sommes certainement fort éloignés d'approuver ceux qui sacrifient la marchandise pour faire de l'argent; mais nous ne voyons pas non plus qu'un négociant commissionnaire soit excusable de garder les marchandises qui lui sont consignées et de spéculer dessus, lorsqu'il peut vendre à un cours raisonnable.

Si vous voyez quelques articles qui présentent un peu de marge, nous ferons volontiers un compte en participation avec vous, mais pour une somme peu considérable.

Les frais que ces marchandises supportent ici,

Այս նոր հասած ապրանքները վաճառատեղւոյս մէջ այնչափ վճատութիւն յառաջ բերին, որ ծախք բոլորովին դադրեցաւ. ապա թէ ոչ՝ Չեր նամակին համաձայն՝ վարկէկ դին տուող ալ ըլլալ, կը ծախէի:

Անոր համար որ մթերանոցին մէջ մնացած մետաքսեղէնները ձեռքէ հանելն անկարելի եղաւ:

Թեպէտ կը բաղձամ կարելի եղածին չափ քիչ մնասով ելլել, բայց եւ այնպէս՝ Չեղն որոշ դին չեմ սահմաներ, որովհետեւ համոզուած եմ որ ամէն կերպով իմ շահուս միտ կը դնէք:

Աս գործքն իրեն ասկէ աւելի դժբախտ ելք չէր կրնար ունենալ. սակայն կը յուսամ որ վերջապէս Ա. Պարոնէն քիչ մը բան կարող ըլլայ կորզել:

Թեեւ չենք կրնար այնպիսիներուն իրաւունք տալ՝ որոնք վաճառքնին կը զոհեն որ ստակ ընեն. բայց եւ ոչ ալ կը կարծենք թէ կարենայ յանձնառու մը արդարանալ՝ երբ որ իրեն աւանդուածն արժանաւոր դնով ծախել կրցած ատեն՝ պահէ, եւ վրան շահադիտութիւններ ընէ:

Եթէ քանի մը տեսակ շահաւոր երեւցած վաճառքներ պատահին, մենք ալ պատրաստ ենք մէկտեղ գործելու, միայն թէ չափաւոր դրամով:

Աս վաճառքներուն համար հոս եղած ծախ-

dépendent principalement de la longueur du temps qu'elles peuvent rester en magasin.

Maintenant nous vous laissons libres d'agir pour le mieux, s'il faut nous soumettre à une plus grande perte.

Commandes.

Me référant à ma circulaire du . . . et sur l'avis que m'en ont donné MM. * * *, qui m'ont remis votre adresse, je vous prie de m'envoyer dans le plus bref délai et, si possible, par le premier train, un tonneau de votre meilleur sirop, que vous me passerez, je l'espère, au plus bas prix.

Si ce premier essai me réussit, vous pouvez compter recevoir de moi à l'avenir des commandes plus considérables. En attendant, je vous prie d'agréer mes salutations.

Réponse.

Je vous remercie de la commande d'un tonneau de sirop que vous avez eu la bonté de me faire et que j'ai eu le plaisir d'exécuter aujourd'hui. D'autre part, j'ai l'honneur de vous remettre la manufacture montant à 238 fr. 75 cent., dont vous aurez la bonté de me créditer.

Vous serez satisfait de la qualité de la marchandise ainsi que du prix auquel je vous l'ai comptée, et j'espère que vous me ferez le plaisir de m'adresser bientôt de nouvelles commandes qui, vous pouvez y compter, seront exécutées avec le plus grand soin.

քերը՝ գլխաւորաբար մթերանոցին մէջ քիչ կամ շատ մնալէն կախում ունին:

Եթէ աւելի մնաս պիտ'որ կրենք, Չեղի արձակ իշխանութիւն կու տանք որ պատշաճ երեւցածին պէս գործէք:

Ապայրուք:

(Ամսոյս Յին) Հանած շրջաբերականիս համեմատ, եւ Ա. Ա. Պարոններուն զՉեղ ինծի յանձնելովը, որոնք Չեր տան անունը խաւերը էին, կը խնդրեմ որ անմիջապէս, եւ եթէ կարելի է՝ առաջին շոգեկառքով, Չեր բուն ընտիր օշարակէն ինծի տակաւ մը խաւերք, որ կը յուսամ թէ ըստ կարի վար գնով կը հաշուէք:

Եթէ աս առաջին փորձս յաջողի, միայք ունիմ ետքէն մեծկակ յանձնարարութիւններ ընելու: Ողջ լեւուք:

Պատասխան:

Մեծապէս շնորհակալ եմ Չեր մէկ տակաւ օշարակի ինդիքին համար, զորն որ այսօր ամենայն սիրով կատարեցի: Թղթիս մէջ կը գտնէք նաեւ ցուցակը, որուն գումարը՝ 238 Քր. 75 սնդ. է. շնորհք բռէք ինծի առնելք գրեցէք:

Կը յուսամ որ թէ օշարակին տեսակին եւ թէ Չեղի հաշուած գնոյն վրայ գոհ կ'ըլլաք, եւ քիչ ժամանակէն նոր ապսպրանքներ ալ կ'ընէք, որոնց ճշդիւ կատարման վրայ կրնաք միշտ ապահով ըլլալ:

Avis d'achats effectués.

Nous avons eu le plaisir de recevoir votre lettre du . . . et vous remercions des dispositions amicales dont vous y faites preuve envers nous. Nous avons d'abord peu d'espoir d'effectuer l'achat des 30 balles de véritable café Java au prix de 56—58 cent.; car les nouvelles qui nous sont parvenues dans l'intervalle sur les craintes qu'inspire la récolte prochaine à Java, avaient fait un peu hausser les prix; mais on a bientôt reconnu que ces nouvelles étaient exagérées, ce qui a ramené les cafés aux cours précédents et nous a permis d'exécuter vos ordres au minimum du prix que vous aviez vous-même fixé.

Nous avons expédié hier les balles à M. N., à Trieste, par le capitaine de la *Patrie*, pour vous être envoyées sur-le-champ; et en vous faisant parvenir ci-joint la facture, nous vous prions de vouloir bien nous créditer de la somme de 1332 frs., après en avoir reconnu l'exactitude.

En nous recommandant tout particulièrement à votre bienveillance, nous vous prions etc.

Plaintes au sujet d'envois de marchandises.

Je vous informe par la présente de l'arrivée des amandes et du sucre candi dont votre lettre du . . . m'annonçait l'envoi et dont nous vous avons reconnu la valeur, 165 fl., de conformité.

Je suis satisfait des amandes, mais le sucre candi jaune-clair justifie mal son nom, et le prix de 34½ florins m'aurait fait espérer une qualité supérieure.

Յսաննարարոյթեանց կատարման ծանուցում:

(Այս ինչ թողալիսնով) գրած նամակներդ ուրախութեամբ ընդունեցանք, որուն մէջ մեզից ցուցուած բարեկամական զգածմանց համար մեծապէս շնորհակալ ենք: Ի սկզբան շատ քիչ յոյս ունէինք որ 30 հակ բուն ճաւայի խահուէն 56—58 սանգիմով կարող ըլլանք գնել, որովհետեւ աս միջոցին՝ ճաւայի կթոց անյաջողութեանը վրայ ելած լրերով գները քիչ մը բարձրացած էին. սակայն նոյն լրերուն չափազանց ըլլալը շուտ իմացուեցաւ, եւ գները դարձեալ իրենց յառաջուան վիճակը մտան. այսպէս կրցանք խնդրուած հակերը 2եր սահմանած ամէնէն վար գնով գնել:

Հակերն երեկ Բաղրի անուն նաւին նաւապետին ձեռքով Թրիեստ Պարոն Ա. ին ուղեւորեցինք, որ անմիջապէս 2եղի հասցընէ: Թողթիս մէջ ցուցակն ալ կը գնենք եւ կ'աղաչենք որ 1332 ֆրանք գումարը քննելէն ետեւ մեզի առնելիք դրէք:

Առանձին կերպով 2եր մարդասիրութեան յանձնուելով եւ այլն:

Բնորոնողս վաճառքներու վրայ քսանքաւ:

Աս թղթովս 2եղի կը ծանուցանեմ, որ նուշն ու վանիչաքարը հասան, որոնց յուղարկումը (այսօրը) գրուած նամակով ինձի ծանուցած էիք. եւ 165 ֆիորին արժէքն 2եր հաշուին անցուցինք:

Նշին վրայ գոհ եմ, բայց բաց-դեղին վանիչաքարն իւր անուանը համեմատ չէ, եւ ես 34½ ֆիորինով աւելի ընտիր տեսակի մը կը սպասէի:

Ennemi né des discussions et de toute mésintelligence, il n'entre nullement dans mes vues de réclamer un rabais; mais j'attends de vous que vous consentirez à m'envoyer encore six caisses de la même qualité à 34 florins et vous prie de me répondre là-dessus prochainement.

Réponse.

Je vois avec plaisir par votre lettre d'aujourd'hui que vous êtes satisfait des amandes que je vous ai expédiées. En revanche je suis aussi surpris qu'affligé que vous soyez mécontent de la qualité du sucre candi jaune-clair. J'avais en magasin un dépôt considérable de sucre de cette sorte que j'ai vendu, à quelques caisses près, complètement, sans qu'il me soit parvenu aucune plainte à ce sujet. Mais afin de vous prouver que je désire faire mon possible pour vous complaire, je me suis décidé à vous laisser à 34 florins les caisses que vous m'avez demandées dernièrement. Je vous les ai déjà expédiées par le roulage ordinaire et vous prie de vouloir bien m'en créditer conforme valeur 92 fl.

Un commissionnaire est chargé de l'achat d'une partie de marchandises.

Dans la lettre dont vous nous avez favorisés le 2 de ce mois, vous nous annoncez que le prix de la garance s'élève de . . . à . . . francs. Si vous pouvez nous en procurer d'une qualité aussi belle que celle que vous nos envoyâtes en février 18 . . , mais en aucun cas inférieure à cette dernière,

Վեճերու եւ գծաութեան անհաշտ թշնամի ըլլալով, միտքս գնոյ նուազում մը պահանջել չէ. միայն կը յուսամ որ 6 արկղ նոյն տեսակ վանիչ-շաքար 34 Ֆիորինով տալու կը հաւանիք, որուն վրայ կ'աղաչեմ անյապաղ պատասխան տաք:

Պատասխան:

Ձեր պայտըան նամակէն մեծ հաճութեամբ իմացայ, որ խրկած նշխ վրայ գոհ էք. իսկ բաց դեղին վանիչաքարը Հհաւննուդ վրայ թէ կը զարմանամ ու թէ կը ցաւիմ. որովհետեւ մթերանոցի մէջ նոյն տեսակ շաքարէն մեծ մթերք մ'ունէի, եւ քանի մը արկղէ զատ՝ ամէնը ծախած եմ առանց մէկ կողմանէ փոքր տրտունջ մը լսելու: Սակայն որպէս զի ցուցնեմ որ Ձեր հաճոյքը կատարելու համար ամէն ձեռքէս եկածն ընել կը բաղձամ, յանձն կ'առնում նոր ապսպրուած արկղները 34 Ֆիորինով տալ: Ասոնք արդէն հասարակ կառքով ճամբայ դրած եմ, եւ կ'աղաչեմ որ 92 Ֆիորին արժէքն ըստ հաշուի ինծի առնելիք զրէք:

Մեկը՝ յանձնառուին ցեղ մը վստայ գնելու յանձնարարութիւն կ'ընէ:

Ձեր ամսոյս 2ին դրած թղթին մէջ մեզի ծանուցած էիք որ տորսին գինը՝ . . . էն մինչեւ . . . Ֆրանք է: Եթէ կրնաք մեզի (սյս ինչ աւարտոյն) Փետրուար ամսոյն մէջ խրկածներնուդ պէս ընտիր վաճառք հոգալ, այնպէս որ ամենեւին մէկ կողմանէ անկէ ստորին չըլլայ, կ'աղաչենք որ մին-

nous vous prions d'en acheter environ 1000 kilos pour nous. Dans le cas où on pourrait l'avoir à.... francs, nous en prendrions 1500 à 2000 kilos. Ayez la bonté de nous répondre en tout cas par le retour du courrier si vous êtes en état d'exécuter notre commission et à quel prix. Si vous pouvez acheter à celui que nous vous fixons, nous vous prions de ne pas différer cet achat et de nous l'expédier par le premier bateau en partance. Quant à votre remboursement vous pouvez l'effectuer en tirant soit sur la maison M. à Paris, soit sur les frères Z. à Lyon, où nous vous ouvrirons le crédit nécessaire aussitôt que vous nous aurez donné avis de l'achat de la garance.

Dans l'attente d'une prompte réponse de votre part nous vous prions d'agréer etc.

Réponse. Envoi d'échantillons.

Nous avons pris note conforme de la commission dont vous nous chargez d'acheter environ 1000 kilos de garance belle qualité et pas inférieure à celle que vous avez reçue de nous en février 18... et à... francs, ou 1500 à 2000 kilos de la même sorte à... fr., et nous désirons vivement pouvoir réussir à vous satisfaire. Les prix de la garance ont monté depuis peu sur notre place par suite des demandes nombreuses arrivées d'Allemagne et d'Angleterre, malgré le résultat assez favorable de la récolte; aussi n'est-il plus possible aujourd'hui de l'avoir au même prix qu'il y a 15 jours. Cependant il y a encore quelques petites parties de belles marchandises de Zéland, dont la qualité, à ce que nous croyons, ne diffère

չեւ 1000 հազարահրամ գնէք: Բայց եթէ . . . ով կարող ըլլաք գնել, 1500—2000 հազարահրամ կ'առնուիք: Շնորհք ըրէք սուրհանդակին դառնալուն՝ մեզի իմացուցէք թէ մեր յանձնարարութիւնը կրնաք կատարել եւ ինչ գնով: Եթէ մեր որոշած գնովը կրնաք գնել, կ'աղաչենք որ չուշացրնէք, եւ վաճառքն առաջին նաւով ճամբայ գնէք: Իսկ վաճառքին դինն ընդունելու համար կամ Փարիզ Հ. տան կամ Ղիոն Զ. եղբարց վրայ կրնաք փոխանակադիր մը քարշէլ, որոնց մէկուն քով մենք՝ տորոնին գնուելուն լուրն առնելուս պէս՝ հարկաւոր եղած վարկը կը բանանք:

Աղաչահաս պատասխանի մը սպասելով, կ'աղաչենք որ հաճութեամբ ընդունիք եւ այլն:

Պատասխան: Օրինակներու տուարում:

Տեղեկացանք Ձեր ըրած յանձնարարութեան, որ Ձեզի . . . ով 1000 հազարահրամի չափ ընտիր տեսակ տորոն գնէք, որն որ Ձեր (այս ինչ տարւողի) Փետրուարի մէջ մեզմէ ընդունածէն ստորին չըլլայ, կամ թէ նոյն տեսակէն . . . Քրանքով 1500—2000 հազարահրամ գնէք, եւ կը փափաքիւք որ Ձեր այդ բազմանքը կարենանք կատարել: Թէպէտ եւ հոս տորոնին հունձքը բաւական առատ էր, բայց մօտերս Գերմանիայէն ու Անգլիայէն եկած բազմաթիւ յանձնարարութեանց պատճառաւ գները բարձրացան, եւ հիմոյ անկարելի է ասիկ տասնուհինգ որ յառաջ Ձեզի ծանուցուած գնով գնել: Սակայն հոս քանի մը կտոր Զէլանտի ընտիր տեսակէն կայ, որ լաւութեամբ կարծենք թէ վերջին անգամ Ձեզի խրկածներնուս գրեթէ

pas sensiblement de celle que nous vous avons envoyée la dernière fois, et que nous espérons pouvoir obtenir à . . . fr. par 50 kilos, pourvu que votre réponse nous arrive par le retour du courrier.

Néanmoins, comme nous ne savons pas au juste si la qualité répondra tout-à-fait à votre attente, nous croyons bien faire de vous en envoyer ci-joint de petits échantillons.

Ayez la bonté de nous faire savoir immédiatement s'il vous convient d'en prendre et combien, et soyez convaincus que vos ordres seront exécutés punctuellement et avec tout le soin désirable.

Confirmation d'ordres donnés.

Nous sommes fort reconnaissants des renseignements que vous avez eu l'obligeance de nous donner dans votre lettre du 15 de ce mois, ainsi que de l'envoi des échantillons de garance; quoique la qualité de cette dernière ne réponde pas complètement à nos desirs, nous accepterons deux tonneaux d'environ 600 kilos de l'espèce No. I. Nous en aurions pris volontiers le double, si le prix avait été moins élevé; vu ces circonstances, nous ne croyons pas prudent d'en acheter davantage, car il est plus que douteux que la hausse sur cet article soit considérable, ce qui fait que nous désirons nous borner à la quantité dont nous avons besoin.

Ayez l'obligeance de faire charger les deux tonneaux en question, par le premier voiturier qui partira et au plus juste prix, à l'adresse de MM. S. à Lyon, auxquels nous donnerons nos instructions ultérieures. Quant au montant de cet envoi,

Գործառնակաւ եւ տեւորակաւ նամակներ: 229

կը հաւասարի, եւ որուն 50 հազարահրամբ . . . Քրանքով կը յուսանք ձեռք բերել, եթէ պատասխաննիդ առաջին սուրհանգակով ընդունինք:

Բայց որովհետեւ ճիշդ չենք դիտեր՝ որ առդեօք նոյն տեսակն է Ձեր բաղձացածը, պատշաճ կը համարինք թղթիս հետ քիչ մը օրինակ խաւրել:

Հաճեցէք անմիջապէս ծանուցանել թէ կ'ուզէք առնուլ եւ սրչափ, եւ ապահով եղէք որ Ձեր յանձնարարութիւնը ճիշդ եւ ամենայն փութով կը կատարենք:

Յսնմանարարութեան հաստատութիւն:

Ձեր ամսոյս 15ին նամակովը տուած տեղեկութեանցը եւ տորոնի օրինակներուն համար մեծապէս շնորհակալ ենք. եւ թէպէտ տորոնին տեսակը ճշդիւ մեր բաղձացածին պէս չէ, սակայն թիւ 1էն իբր 600 հազարահրամանոց 2 տակառ կ'առնուենք: Մեծաւ սիրով կրկինն ալ կ'առնուինք՝ եթէ գինն այնչափ բարձր չըլլար. իսկ առ գնով ասկէ աւելին գնել՝ խոհեմութիւն չենք համարիր, որովհետեւ գներուն դարձեալ բարձրանալուն հուանակամութիւն մը չ'երեւար. ուստի եւ միայն մեզի հարկաւոր եղածը գներով գոհ կ'ըլլանք:

Շնորհք ըրէք այդ երկու տակառներն առաջին սայլորդով եւ ամենէն աժան կողմէքով Վինս Ս. Պարոններուն հասցընել, որոնց մենք ալ հարկաւոր տեղեկութիւնները կու տանք: Իսկ ապրանքին արժէքն ընդունելու համար թուականէն երկու

veuillez tirer à deux mois de date sur M. N. à Paris que nous chargeons de payer vos traites et qui vous le confirmera.

Dans l'espoir d'apprendre bientôt que notre commission a été exécutée, nous vous saluons respectueusement.

Envoi d'un compte d'achat simulé.

En réponse à la lettre que nous avons eu l'honneur de recevoir de vous le 24 de ce mois, nous pouvons vous assurer que, si vous nous consignez une partie de laine de mouton pour être vendue, vous pouvez compter que vos intérêts seront soignés au mieux sous tous les rapports. Pour vous mettre au fait des usances et frais de divers genres, nous vous adressons un compte de vente simulé qui vous instruira de tous les détails qu'il vous importe de connaître. Nous sommes prêts aussi à vous avancer jusqu'à la concurrence des deux tiers du montant des marchandises en retour de vos traites payables à trois mois.

Agréez etc.

Envoi de marchandises avec remboursement.

M. W. à Cracovie a commandé chez nous une petite partie de soieries, en nous chargeant de l'expédier à votre adresse et d'en tirer le montant sur vous à un mois de date. Supposant que cela vous conviendra, nous vous avons expédié hier par le chemin de fer une caisse . . . en y joignant la copie du compte qui monte à . . . fr.

ամեն վճարուելու փոխանակազիր մը քարշեցեք Փարիզ Պր. Ն.ին վրայ, որուն Չեր փոխանակազրերը վճարելը կը յանձնենք եւ ինքն ալ նոյնը Չեզի պիտ'որ հաստատէ:

Մեր յանձնարարութեան կատարուելուն լուրն առնելու սպասելով, զՉեզ լի յարգութեամբ կ'ողջունենք:

Վաճառման կեղծեայ հաշուի ստորոտ:

Վմայս 24ին Չեզմէ եկած նամակին պատասխանելով, զՉեզ կ'ազատակցընենք որ եթէ մեզի մաս մը ոչխարի բուրդ յանձնէք, ծախած առեննիս ամէն նկատմամբ Չեր շահուն միտ դնելու կաշխատինք: Եւ որպէս զի Չեզի վճարման ժամանակակետերուն եւ ծախքերուն վրայ կարելի եղածին շափ ճիշդ տեղեկութիւն մը տանք, աւասիկ վաճառման կեղծեայ հաշիւ մը կը խաւրենք, որմէ դիտնալու հարկաւոր եղած ամէն բանը կրնաք իմանալ: Նոյնպէս պատրաստ ենք Չեր երեք ամսուան մէջ վճարուելու քարշուած փոխանակազիրներուն դիմացը՝ վաճառքին գնոյն երեքին երկուքը կանխիկ վճարել:

Հաճութեամբ ընդունեցէք եւ պյն.

Վաճառաց ստորոտ՝ հատուցմանի հսկողներ:

Գրագաւ քաղքէն Պր. Վ. մեզի պզտիկ մաս մը մետաքսեայ վաճառք ապապրեց, յանձնելով որ Չեզի խաւրենք եւ արժեքին համար Չեր վրայ թուականէն ամիս մը ետքը վճարուելու փոխանակազիր մը քարշենք: Ենթադրելով որ Գուր ասոր կը հաւանիք, երէկ երկաթուղով . . . արկղ մը ճամբայ դրինք, որուն հաշուին օրինակը Չեզի

Nous tirons aujourd'hui cette somme sur vous à un mois de date.

Avis de l'embarquement d'une marchandise pour un lieu tiers.

En vous confirmant le contenu de notre lettre du . . . février, nous vous annonçons par la présente, que nous avons fait charger les 200 barils de harengs sur le vaisseau *Eugénie*, capitaine Moreau, pour être remis à B. à Havre. Le chargement du vaisseau est complet et le capitaine compte mettre à la voile dans huit jours. Nous avons confié à M. G. et fils le soin de payer pour vous l'assurance pour une valeur de . . . , y compris 10% de bénéfice présumé et les frais d'assurance, et de vous faire remettre la police.

En souhaitant que la marchandise vous parvienne en bon état, nous vous offrons l'assurance de notre dévouement.

Lettre de l'expéditeur à la maison de Havre.

Nous avons l'honneur de vous annoncer que nous avons fait remettre pour vous à bord du vaisseau *Eugénie*, capitaine Moreau, qui mettra à la voile d'ici à quelques jours, 200 barils de harengs, marqués B. No. 1—200 suivant connaissance ci-joint, et au sujet desquels MM. L. et Cie. vous donneront les instructions nécessaires. D'après les ordres de cette dernière maison nous en avons fait soigner l'assurance par MM. Fr. G. et fils.

Գործատուական եւ ստեղծարարական նամակներ: 233

Կը խաւրենք, եւ դումարը . . . Փրանք կ'ընէ: Ապրանքին աս արժեքն այսօր ամէն մը վճարուելու փոխանակագրով Ձեր վրայ կը քարշենք:

Երրորդ տեղոյ համար փաձարքի մը նաև որոշուած վրայ Ծանուցում:

Մեր Փետրուար (4ին) դրած նամակին մէջ բաժնիս հաստատելէն ետքը, ներկայ թղթովս Ձեզի կը ծանուցանենք որ Ձեզի համար գնուած 200 տակառ յիւնկա ձուկը Մորոյ նաւապետին Խօժեկնի անուն նաւը բեռնաւորեցինք՝ Հավը Պր. Բ. ուղղելով: Նաւուն բեռնաւորելը լմնցած է եւ նաւապետն ութ օրէն ճամբայ ելլել կը մտածէ: Վաճառքին ապահովագրութիւնը (սյուշաի ստրկով) նոյնպէս 10% ենթացքով շահը եւ ապահովագրութեան ծախքերն ի հաշիւ Ձեր հոգալը՝ Կ. եւ Որդւոց յանձնած ենք, որոնք մուրհակը Ձեզի պիտ'որ խաւրեն:

Վաճառքին անիւսս հասնիլը մաղթելով կը նորոգենք մեր անձնանուէր ծառայութեան հաւաստիքը:

Սողեւորչին Հալիի տուն գրած նամակը:

Պատիւ կ'ունենանք աս թղթով Ձեզի ծանուցանել որ Մորոյ նաւապետին Խօժեկնի նաւուն մէջ, որ քանի մ'օրէն ասիէ ճամբայ պիտ'որ ելլէ, աս թղթիս մէջ գրուած ծանուցման համաձայն՝ 200 տակառ յիւնկա ձուկ Բ. նշանով թիւ 1—200 Ձեզի կը խաւրենք, որոնց վրայ Լ. Պարոնայք ու ընկ. Ձեզի հարկաւոր տեղեկութիւնները կու տան: Վերոյիշեալ տան հրամանին համաձայն, ապահովագրութիւնը՝ Կ. եւ Որդւոց յանձնած ենք:

Nous saisissons cette occasion de recommander notre maison pour des opérations de tout genre et vous offrons l'assurance de notre considération.

Avis d'un naufrage.

En nous référant à notre dernière du 7. ct., nous avons aujourd'hui le chagrin de vous informer d'après une lettre de . . . que le vaisseau *Eugénie* a échoué sur la côte de . . . et a sombré. On a pu sauver l'équipage, mais la cargaison est presque entièrement perdue. Nous en avons instruit aussitôt les assureurs et nous vous prions, si vous recevez peut-être de Havre quelque renseignement ultérieur, de nous le communiquer immédiatement. Nous ferons alors tout ce qui dépendra de nous pour sauvegarder vos intérêts.

Réponse.

Nous avons appris à notre grand chagrin, par votre lettre, l'accident dont le vaisseau *Eugénie* et sa cargaison ont été les victimes. Cette perte nous est d'autant plus sensible que nous nous estimions heureux, vu le faible produit de la pêche aux harengs cette année, d'avoir obtenu cette partie à un prix modéré, et que nous avions l'espoir fondé de réaliser enfin un bénéfice important dans le commerce, à l'ordinaire si ingrat, des harengs. Nous n'avons sauvé de toute la cargaison que 23 barils, comme vous l'apprendra la lettre de M. B. à Havre.

Nous avons payé sur le champ à MM. *** de

Այս առթիւ մեր աստեղաց տունն ամէն տեսակ գործքերու համար Չեղի կը յանձնենք եւ կը խոստովանինք զմեզ լի մեծարանօք եւ այլն:

Երանարեկոթեան վրէժառու:

Ամոյս ՚ին գրած վերջին նամակնիս յիշեցընելէն ետքը, մեծ ցաւով կը ծանուցանենք (այս ինչ քաղքեկն) գրուած նամակէ մը առնուած գոյժը, որ Էթեկնի նաւը (Ա. կողմսն) ափանցը վայ խորտակեր ու ընկղմեր է: Նաւաստիներն ազատեր են, բայց նաւուն բեռը գրեթէ բոլորովին կորսուեր է: Մենք ապահովչներուն անմիջապէս հարկաւոր ազդարարութիւնն ըրինք, եւ Չեղի կ'աղաչենք որ եթէ պատահածին վայ Հալբէն նոր բան մը լսելու ըլլաք՝ անմիջապէս մեզի հաղորդէք, որպէս զի զՉեղ անվնաս պահելու համար ձեռքերնէս եկածն ընենք:

Պատասխան:

Մեծ տրամութեամբ Չեր նամակէն իմացանք Էթեկնի նաւուն եւ անոր բեռանը պատահած գժբախտութիւնը: Աս կորուստը մեզի անոր համար մանաւանդ ցաւալի է, որ այս տարւան յիմկա ձկան որսոյն նուազութեամբն ալ՝ նոյն ապրանքը չափաւոր զնով ձեռք բերել կարենալնիս՝ մեզի բախա մը կը համարէինք, եւ հաստատուն յոյս ունէինք որ այդ յիմկայի հասարակօրէն գժբախտ առուտուրէն վերջապէս մեծ վաստակ տեսնենք: Բոլոր վաճառքէն միայն 23 տակաւ ազատեր են, ինչպէս Պր. Բ. ին Հալբէն գրած նամակէն կրնաք տեսնել:

Չեր ապահովագրութեան գումարը, որ (այս-

notre ville le montant de votre assurance s'élevant à . . . francs suivant l'estimation ci-jointe, et vous prions de vouloir bien régler cet objet.

Renseignements demandés sur le prix du fret.

Votre estimable maison nous ayant été recommandée par M. K. de Riga, nous prenons la liberté de nous adresser à vous pour avoir les informations suivantes.

Sur le point d'expédier de Riga à Bordeaux une cargaison de merrain, nous apprenons que le prix du transport, faute de bâtimens de commerce, y est maintenant fort élevé.

Nous avons payé, l'année dernière, pour le lest d'une cargaison semblable . . . roubles et ne désirerions pas y consacrer davantage cette fois-ci. En conséquence, si vous pouviez régler la chartepartie pour ce trajet, nous vous donnons plein pouvoir de le faire, car il importe surtout que le vaisseau parte aussitôt que possible. La cargaison est calculée à raison de 76 à 80 lasts, mais elle pourrait aisément être portée à 90, si les circonstances l'exigeaient. Le capitaine devrait s'engager à ne pas dépasser le nombre de vingt jours de planche pour l'embarquement et le débarquement des marchandises.

Dans l'attente de votre réponse nous vous saluons respectueusement.

Réponse.

Je me suis empressé de m'acquitter de la

Գործառնական եւ ստեղծարական նամակներ: 237
 շախ) Ֆրանք կ'ընէ, այս թղթիս մէջ դրուած գնահատութեան մուրհակին համաձայն քաղքիս * * *
 Պարոններուն անմիջապէս վճարեցինք, եւ կ'աղաչենք որ այս գործքն անով հաւասարցնէք:

Նստողչեքի վրայ տեղեկութիւն խնդրել:

Ձեր պատուական տուեր՝ Ռիկայէն Պր. Բ. մեզի յանձնած ըլլալով, կը համարձակինք Ձեզի դիմել հետեւեալ տեղեկութիւնները խնդրելու համար:

Ռիկայէն նաւ մը կաղնոյ փայտ՝ Պորտոյ խաւրելու ըլլալով, իմացանք որ Ձեր նաւահանգստին մէջ նաւու պակասութեան պատճառաւ նաւողչեքը հիմայ շատ բարձր է:

Անցեալ տարի մէկ նաւու զրեթէ նոյնչափ բեռան (այսչափ) ըուպել վճարած էինք. աս անգամ ալ անկէ աւելի չենք ուզեր վճարել: Ուստի եթէ աս գնով կրնաք նաւ մը վարձել, Ձեզի լիազոր իշխանութիւն կու տանք. որովհետեւ շատ հարկաւոր է որ նաւը կարելի եղածին չափ շուտ ձամբայ ելլէ: Նաւուն բեռը 36—80 տակառաչափ կը համարուի. սակայն պարագաներուն համեմատ կրնայ մինչեւ 90 տակառաչափի ալ բարձրացուիլ: Նաւապետը պէտք է յանձն առնուի որ վաճառքները բեռնաւորելու եւ նաւէն հանելու համար 20 օրը շանցընէ:

Ձեր պատասխանին սպասելով եւ այլն:

Պատասխան:

Ամսոյս 12ին զբաժ համակով ինծի բրած

commisson dont vous avez eu l'obligeance de me charger par votre lettre du 12 du mois. Malheureusement il ne m'a pas été possible de trouver sur le champ un bâtiment pour faire le trajet de Riga à Bordeaux au prix de . . . roubles par last. Le fret est en général plus élevé qu'autrefois, surtout dans les ports de la mer Baltique, et quoiqu'il ne manque pas ici de vaisseaux, aucun capitaine ne consent à passer de contrat au-dessous de . . . outre 10% d'avarie et le cadeau d'usage en sus du fret, ce qui équivalait à peu près à . . . roubles.

A ce prix je puis trouver ici un bâtiment bien construit et dans le meilleur état, sous la conduite d'un capitaine honnête et expérimenté, qui serait prêt à mettre à la voile aussitôt après la conclusion du contrat. J'attends donc votre réponse par le plus prochain courrier et vous prie d'agréer etc.

Retrait d'un ordre donné.

Nous vous remercions affectueusement pour les renseignements contenus dans votre lettre du 16 et., mais nous regrettons que vous ne puissiez exécuter notre commission qu'à un prix qui dépasse de beaucoup nos limites. Ayant appris en outre de votre ami à Riga qu'il croit pouvoir exécuter le transport à raison de . . . roubles, ce qui n'est pas beaucoup plus que le prix demandé à Riga pour l'affrètement, et nous épargne tout le temps perdu d'ici à Riga, nous préférons lui confier le soin de ce transport et nous nous voyons en conséquence forcés de retirer la commission que nous vous avions donnée.

յանձնարարութիւննիդ փութացի կատարել : Սակայն կը ցաւիմ որ անկարելի եղաւ անմիջապէս այնպիսի նաւ մը գտնել՝ որ տակառաշափին (այսչափ) բուպլի նաւողէքով վաճառքը Ռիկայէն Պորտոյ փոխադրել յանձն առնու : Հիմայ ընդհանրապէս ամէն դի եւ մանաւանդ Պալցիկ ծովուն նաւահանգիստներուն մէջ նաւողէքն ուրիշ անգամներէն բարձր է . եւ հոս թէպէտ նաւու պակասութիւն չունինք, սակայն չկայ նաւապետ մ'որ (այսչափեմ) վար տանողէքով գո՛հ ըլլայ, 0/0 10 ծովական վնասն ու արուելլու սովորական պարգեւներն ալ զատ, որ մէկանց գրեթէ (այսչափ) բուպլի կը հաւատարի : Աս գնով կրնամ հոս աղէկ եւ ամուր շէնքով նաւ մը վարձել՝ պատուաւոր եւ փորձառու նաւապետի մը առաջնորդութեան տակ, որ դաշնադրութենէն անմիջապէս ետքը ճամբայ ելլելու պատրաստ ըլլայ : Աստի սուրհանդակին դառնալուն Չեր պատասխանին կը սպասեմ : Ողջ լեբուք :

Բաւննարարութիւն մը եւս ստնուդ :

Ամսոյ 16ին սուած տեղեկութեանցդ համար մեծապէս շնորհակալ ենք . սակայն շատ կը դաւիք որ յանձնարարութիւննիս՝ մեր որոշածէն առ վեր գնով կրնաք կատարել : Ասկէ զատ՝ ձեր Ռիկայի բարեկամէն լուր սուած ենք, որ ինք վաճառքին փոխադրութիւնը (այսչափ) բուպլիով կատարելու յոյս ունի, որն որ թէպէտ Չեր կողմերուն տանողէքէն քիչ մ'աւելի է, սակայն ստով նաւուն ասկէ Ռիկա երթալու ժամանակը կը շահինք, եւ այսպէս լաւազոյն կը համարինք վաճառքին փոխադրութիւնն իրեն յանձնել, որով կը հարկադրինք Չեզի սուած յանձնարարութիւննիս եւս առնուլ :

Nous sommes très-fâchés de vous avoir importuné pour rien de cette affaire, et nous ne laisserons échapper aucune occasion de vous en dédommager en vous confiant d'autres opérations.

Si nous pouvons en attendant vous être utiles à quelque chose ici, nous vous prions de disposer de nous en toute occasion et d'être bien convaincu de notre empressement à vous servir.

Conclusion d'un contrat maritime.

Conformément aux ordres contenus dans votre lettre du 19 de ce mois, j'ai, en vertu d'un contrat passé avec le capitaine H., affrété son bâtiment *le Condor* pour effectuer le transport, de Riga à Bordeaux, d'une cargaison de merrain au prix de . . . courants par last de Riga, plus 10% d'avaries et le cadeau d'usage, et vous envoie ci-joint un exemplaire de la charte-partie en même temps que j'en expédie un autre à M. A. à Riga.

Le capitaine ne demande que le temps strictement nécessaire pour lester son navire et appareiller; demain, si le temps n'est pas trop défavorable, il quittera de bonne heure le port de Travemunde.

En vous priant de me créditer de . . . thalers courants pour mes frais suivant la note ci-jointe, je me recommande à vous dans l'occasion pour exécuter vos ordres et vous réitère etc.

Աս գործքիս համար զՁեզ վայրագար աշխատողնե՛նուս վրայ շատ կը ցաւինք, եւ կը փութանք որեւիցէ առթի մէջ ուրիշ յանձնարարութիւններով Ձեզի փոխարինութիւն մ'ընել:

Եթէ հիմայ ալ քաղքիս մէջ կերպով մը կրնանք Ձեզի օգտակար ըլլալ, կը խնդրենք որ Ձեր հրամանները տաք եւ աներկբայ ըլլաք մեր պատրաստակամ ծառայութեանը վրայ:

Ժողային դաշնադրութիւն մը կըրել:

Ձեր ամսոյս 19ին գրած նամակովն ինծի տուած հրամաններուն համեմատ՝ Ա. նաւապետին հետ դաշնադրութիւն մ'ըրի եւ իր Գոնուոր նաւը վարձու բռնեցի՝ բեռ մը կաղնւոյ տախտակ Ռիկայէն Պորտոյ փոխադրելու համար, Ռիկայի տակառաջափին (սյուշայի) ընթացիկ (թալէր) տանող շէքով, 0/10 ճովական փնասէն եւ սովորական պարգեւներէն զատ: Աս թղթովս նաւակալութեան պայմանադրութեան օրինակը Ձեզի կը խաւրեմ. երկրորդ օրինակ մ'ալ Ռիկա՝ Պր. Ա.ին պիտ'որ խաւրեմ:

Նաւապետը՝ միայն նաւը բեռնաւորելու եւ ելլելու պատրաստութեան ճշդիւ պէտք եղածին չափ ժամանակ կ'ուզէ. եւ եթէ հովը դէմ շըլլայ՝ վաղը կանուխ Թրաւեմունտի նաւահանգստէն կ'ելէ:

Կը խնդրեմ որ թղթիս մէջի հաշուին համեմատ ըրած ծախքերուս համար (սյուշայի) թալէր ինծի առնելէք գրէք, եւ ուրիշ առիթներու մէջ ալ Ձեր յանձնարարութեանց սպասելով՝ կը նորոգեմ եւ այլն:

Plaintes d'un chef à son commis-voyageur.

Je me vois malheureusement dans la nécessité de vous témoigner de nouveau mon déplaisir, de ce que vous ne vous informez pas avec assez de soin de la solidité des maisons avec lesquelles vous faites des affaires. En effet nous avons reçu, il y a peu de jours, la nouvelle que le cordier H. à Nantes, à qui vous envoyâtes au mois de juillet de l'année dernière un ballot de chanvre, est mort laissant sa succession tellement obérée de dettes, qu'on a dû le déclarer en faillite. On assure en particulier qu'il a fait de fortes pertes au jeu. Quoique l'affaire ne soit pas d'importance, il est bien contrariant d'essuyer une perte semblable quand on entre à peine en correspondance, d'autant plus qu'il serait très-facile aux voyageurs d'éviter ces accidents en prenant sur de nouvelles pratiques les informations nécessaires.

Les maîtres se font, il est vrai, beaucoup tirer l'oreille quand on les interroge sur le compte d'un confrère, mais on remarque bien à leur manière de répondre s'ils cachent quelque chose, auquel cas on peut prendre des renseignements ultérieurs.

Ci-joint la continuation de votre tournée avec la liste de nos débiteurs.

Adieu et que vos affaires réussissent!

Գլխաւորի մը բարձրաւ իւր մանապարհորդ խանթի պատմնոյն:

Յաւ է սրտիս՝ որ նոր առիթ մ'ալ կ'ունենամ քեզի իմ ահաճութիւնս յայտնելու, որ զգուշաթեամբ չես տեղախանար ան անբուն հաստատութեանը, որոնց հետ յարաբերութեան մէջ կը մտնես: Քանի մը որ յառաջ մեզի լուր եկաւ, որ Նանդ՝ Հ. չունամանը, որուն անցեալ տարի Յուլիսի մէջ հակ մը կանեփ ծախած էինք, մեռեր է, եւ թող առած ժառանգութիւնն այնչափ պարտքերով բեռնաւորեալ է, որ ստիպուեր են գինքը անանկացած հրատարակել: Արտուի թէ գլխաւորաբար խաղի մէջ մեծ կորուստներ ունեցած ըլլայ: Թէպէտ եւ իրն երեւելի բան մը չըլլայ, բայց եւ այնպէս շատ անհաճոյ բան է՝ մեկու մը հետ յարաբերութեան մէջ մտնելուն պէս՝ այսպիսի կորուստ մը կրել. մանաւանդ որ ճամբորդները շատ գիւրութեամբ կրնան այսպիսի դէպքերէն խորշել, նոր յաճախորդներուն վրայ հարկաւոր եղած տեղեկութիւններ առնելով:

Ստորդ է՝ մարդիկ իրենց ընկերակիցներուն վրայ հարցուած ատեն, բերանին դժուարաւ կը բանան. բայց իրենց պատասխան տալու կերպէն կ'իմացուի որ բան ծածկել կ'ուզեն, եւ անով կրնայ նոր տեղեկութիւններ առնուիլ:

Թղթիս հետ կ'ընդունիս նաեւ ճամբորդութեանդ շարունակութեան տոմսակն եւ պարտապաններուն ցուցակը:

Ողջ լեր: Բարի յաջողութիւն:

Réponse.

La lettre que vous m'avez adressée le 12 de ce mois, à . . . , m'est parvenue hier au moment où j'allais en partir.

Ce qui s'est passé avec H. de Nantes m'a non moins déplu qu'étonné: je m'étais informé de lui en plus d'un endroit, et personne ne m'avait communiqué quoi que ce soit de fâcheux sur son compte.

Vous trouverez ci-joint la liste des commandes reçues et des paiements effectués. Parmi les premières se trouve celle de suif pour Fr. à . . . que je vous prie d'exécuter immédiatement, attendu qu'il en a un pressant besoin.

Malheureusement je n'ai pu écouler cette marchandise comme je l'aurais voulu, parce que tout le monde a fait sa provision ou qu'elle se vend encore au-dessous du prix auquel je puis la céder.

Je regrette de n'avoir rien pu faire avec les frères S. à . . . , malgré toute la peine que je me suis donnée pour y parvenir.

Si Tr. de . . . s'adresse à vous, ne lui envoyez rien. Ses affaires sont, dit-on, en mauvais état, c'est pourquoi je ne lui ai point fait de visite.

Je pars demain d'ici et pense être le 23 à . . . et le 26 à . . .

Պատասխան:

Ձեր ամսոյս 12ին . . . քաղաքը խրկած նամակը՝ երեկ հոնկէ ճամբայ ելլելու ատենս ընդունեցայ:

Նանդ քաղքին Պր. Հ. ին դեպքն ինծի անհաճոյ եւ միանգամայն անակնկալ է. ես քանի մը տեղ վրան տեղեկութիւններ խնդրած էի, բայց ոչ ոք իրեն դեմ բան մ'ըսած էր:

Թղթիս մէջ կը փակեմ ինծի եղած յանձնարարութեանց եւ վճարմանց ցանկը: Յանձնարարութեանց մէջէն մասնաւորապէս ճրագուն առանց յապաղելու . . . քաղաքը Պր. Փր. ին խաւրեցէք, որովհետեւ շատ հարկաւորութիւն ունի:

Գժբախտութեամբ աս վաճառքէն չկրցայ բաղձացածիս շափ ծախել, վասնզի գրեթէ ամէն մարդ բաւական ունի եւ կամ իմ տալու գնէս աւելի աժան գնով կրնայ գնել:

. . . քաղքին Ս. եղբարց հետ, որչափ ալ աշխատեցայ, չկրցայ գործք մը գործել:

. . . քաղաքը Պր. Թր. եթէ գրելու ալ ըլլայ, բան մի խաւրէք: Ա՛րտուի թէ գործքերը գէշ կ'երթան, անոր համար իրեն այցելութեան ալ չգտայի:

Ազը կանուխ ասկէ ճամբայ պիտ'որ ելլեմ. կը յուսամ որ ամսոյս 23ին . . . քաղաքը եւ 26ին . . . քաղաքը կը գտնուիմ:

III.

Lettres relatives à des paiements.

Paiement d'une facture.

Le sirop dont votre lettre du 9 ct. renfermait la facture est arrivé, et après l'avoir reçu, je vous en ai crédité la valeur. Je vous témoigne toute ma satisfaction pour la qualité de cette marchandise, et à l'avenir je m'adresserai volontiers à vous, quand mes besoins l'exigeront.

J'ai l'honneur de vous remettre dans l'inclose 94 fr. 33 cent. à deux mois de date sur les frères S. à Paris, dont vous disposerez pour le paiement de ce qui vous est dû. — Vous voudrez bien m'en accuser réception à la première occasion.

Recevez en attendant etc.

Paiement d'une traite.

En réponse à votre lettre d'hier, je vous informe que j'attends l'arrivée des harengs dont elle contient la facture, et j'aurai soin de vous en reconnaître la valeur après réception, si, comme je n'en doute pas, ils répondent à mon attente.

Les 100 pièces d'or sur Bouillon et Cie. qu'on nous a remis pour être encaissés, ont été payés à présentation et passés à votre crédit. D'autre part j'ai bonifié, sur votre ordre et pour votre compte, 170 th. à la banque Mobilier, dont vous trouverez la quittance demeurée dans la pièce ci-jointe.

Գ.

Վճարմանց վերաբերեալ նամակներ :

Վաճառացոյցի մը վճարուիլը :

Հասաւ օշարակն՝ որուն ցուցակը ամսոյս 9ին գրուած նամակով մը մէկտեղ ինծի խաւրեր էիք, եւ ես զինք Ձեր հաշուին անցուցի: Աս առթով կը յայտնեմ նաեւ թէ նոյն վաճառքին վրայ դո՛հ եմ, եւ թէ ասկէ ետքն ալ պէտք որ ունենամ՝ յօժարութեամբ Ձեզի կը դիմեմ:

Թղթիս մէջ Ձեզի Փարիզ Ս. Եղբարց վրայ թուականէս 2 ամիս ետքը վճարուելու 94 Ֆր. 33 սանդ, կը փակեմ Ձեր առնելիքին դիմացը: Ընդունենի՞ր առաջին առթով ինծի ծանուցէք: Ողջ լըրուք:

Փոխանակագրի մը վճարուիլը :

Ձեր երեկուան նամակին պատասխան՝ կը ծանուցանեմ, որ յի՛նկիս ձկան գալտեան կը սպասեմ, որուն ցուցակը նոյն նամակով խաւրած էիք, եւ ապրանքին հասնելէն ետեւ՝ եթէ յուսացածիս պէս աղէկ ելլէ, որուն վրայ չեմ տարակուսիր, արժէքը Ձեր հաշուին կ'անցընեմ:

Գույլեան եւ Ընկեր. վրայ քարշուած 100 գաղղ. սակոյ փոխանակագիրը՝ ներկայացուելուն պէս վճարուեցաւ եւ Ձեր հաշուին անցուեցաւ: Ասոր դիմաց՝ Ձեր հրամանին համեմատ եւ Ձեր հաշուին՝ հոս Մոպլիէէ դրամասեղանին 170 թալէր վճարեցի, որուն ընկալագիրն առ թղթիս մէջ կը ցանկէք:

N'ayant plus rien d'important à vous communiquer, je vous salue amicalement.

Envoi d'argent en diverses espèces.

J'ai reçu avec votre lettre du... le sucre que vous m'avez envoyé et j'ai porté le montant de la valeur au crédit de votre compte. Je vous envoie ci-joint:

10 louis d'or	à 8 fl. 50 kr.	85.—
20 ducats d'empire	à 5 fl. 6 kr.	101.20
Billets de banque		50.—
		<hr/>
		fl. 236.20

dont je vous prie de me créditer.

Envoi d'une lettre de change.

J'ai reçu en son temps votre lettre du... ainsi que le compte de marchandises, et vous en ai passé la valeur de conformité. Aujourd'hui je vous envoie 300 fr. sur C. W. à... payables à deux mois de date que vous voudrez bien faire rentrer pour mon compte.

Refus d'acceptation suivi de protêt.

J'ai présenté votre mandat de 300 francs payables le 16 juillet sur C. W. de cette ville, que j'ai reçu avec votre lettre du..., mais il a

Հաղորդելու ուրիշ կարեւոր բան մը չունենալով՝ զՁեզ բարեկամաբար կ'ողջունեմ:

Առնձեռնկատարսնստ ստակի ստարոսմ՝ զանագան սեւակի դրամով:

Ձեր (ամսոյս 17 ին) գրած նամակին հետ՝ ինձի խաւրած շաքարն ալ ընդունեցայ, եւ անոր գումարը Ձեր հաշուին անցուցի: Աս թղթովս Ձեզի կը խաւրեմ

10 լուգովիկ. սոկի, հատը՝		
	8 ֆիորին 50 դար.	85.—
20 կայսերական սուգադ, հատը՝		
	5 ֆիորին 6 դար.	101.20
Թղթագրամ		50.—
		<hr/>
		ֆիոր. 236.20

զորն որ կ'աղաչեմ որ ինձի առնելէք գրէք:

Փոխանակագրի մը ստարոսմ:

Ձեր (ամսոյս 2 ին) գրած նամակը ժամանակին ընդունեցայ, եւ անոր հետ վաճառաց հաշին ալ, որուն գումարն ըստ հաշուի Ձեզի անցուցի: Այսօր Ձեզի Ձեր քաղաքը Բ. Ա. ի վրայ՝ թուականէս երկու ամիս ետքը վճարուելու 300 ֆրանքի փոխանակագիր մը կը խաւրեմ, զորն որ կ'աղաչեմ որ իրմէ իմ հաշուիս առնուք:

Փոխանակագրի մը չընդունողիցն ու անոր դիմ չողոր:

Քաղաքիս մէջ Բ. Ա. ին վրայ քարշուած ու Յուլիսի 16 ին վճարուելու 300 ֆրանքի փոխանակագիրը, որ Ձեր (ամսոյս 2 ին) գրած նամակովն

refusé de les accepter. En conséquence je vous envoie le protêt que j'ai dû faire lever, en vous priant de me créditer de . . . fr. qu'il a coûtés. Je garde le billet à moi adressé pour le représenter à l'échéance.

En vous priant de me faire parvenir bientôt vos ordres, j'ai l'honneur etc.

Envoi d'une traite avec prière de balancer le compte et de renvoyer l'excédant.

J'ai à vous confirmer la réception des marchandises envoyées avec votre du 22 mars, dont j'ai passé la valeur à votre crédit. Pour en solder le montant je vous envoie aujourd'hui 700 sterlings courants à deux mois de vue sur L. G. à Londres; je vous prie de me les compter au plus haut cours et de me renvoyer par la poste l'excédant de cette somme en bons sur le trésor, déduction faite du montant de votre envoi.

Agréé etc.

Envoi de l'excédant d'un paiement.

Votre lettre du 12 ct. renfermait 700 sterlings courants payables le 30 juillet à Londres, dont nous vous avons créditée, à $99\frac{3}{4}\%$, 698 st. 5 shillings. Déduction faite de notre envoi du 22 mars de 246 st. 10 shil. il vous revient 451 st. 15 shil.; que nous vous remettons suivant votre désir ci-joints en bons du trésor.

Agréé etc.

ընդունեցայ՝ ներկայացուցի, սակայն ինք չընդունեցաւ: Արդ կը խրկեմ Ձեզի ասոր դէմ բրած բողբոս, աղաչելով որ անոր համար բրած (պաշտախ) Քրանք ծախքս ինծի առնելիք գրեք: Իսկ փոխանակագիրը քովս կը պահեմ, որպէս զի հասուցման օրը դարձեալ ներկայացընեմ:

Ձեզմէ նոր հրամաններ խնդրելով, կը մնամ եւ այլն:

Փոխանակագրի մը տուարում, աղաչելով որ անով հաշիւը հստասարցընեք եւ առեւցածը ետ խառնեք:

Թղթովս կը ծանուցանեմ Ձեր Մարտի 22ին խրկած նամակին հետ ծամբայ դրած վաճառքներուն հասնիլը, որոնց արժէքը Ձեր հաշուին գրեցի: Արդ գումարը հաւասարցընելու համար այսօր Ձեզի Լոնտոն Պ. Լ. Կ. Ի վրայ տեսութենէ երկու ամիս ետքը վճարուելու 700 սդէռլինի փոխանակագիր մը կը խաւրեմ: Վաղաչեմ որ զանոնք ըստ կարի բարձր գնով հաշուեք, եւ Ձեր խրկած վաճառքներուն արժէքն անկէ հանելէն ետեւ՝ առեւցածը սուրհանգակով ինծի ետ խաւրեք: Ողջ լեւուք:

Վնարքի մը առեւցողին ետ խրկել:

Ձեր ամսոյս 22ին գրած նամակովը Լոնտոն Յուլիսի 30ին վճարուելու 700 սդէռլինի փոխանակագիր մ'ընդունեցանք եւ $99\frac{3}{4}\%$ ով 698 սդէռլին եւ 5 շիլլինի Ձեր հաշուին անցուցինք: Մեր Մարտի 22ին յուղարկած վաճառաց արժէքին գումարը, որ 246 սդէռլին 10 շիլլինի կ'ընէ, յէջէն հանելէն ետեւ, մնացած 451 սդէռլին ու 15 շիլլինիք Ձեր բաղձանքին համաձայն սս թըղթովս ետ կը խաւրեմք:

Refus d'accepter l'arrangement ci-dessus.

La lettre que vous nous avez fait l'honneur de nous écrire en date d'hier nous apporte 700 sterlings payables le 30 juillet; elle nous charge aussi de vous créditer du montant de cette traite et de vous retourner en espèces l'excédant, déduction faite des 246 sterlings que vous nous devez.

Nous regrettons vivement de ne pouvoir accéder à vos désirs, mais il ne nous convient pas de devoir, par suite de notre endos qu'il nous faut naturellement mettre sur la lettre de change, demeurer six semaines débiteurs du triple de la somme en question. Nous vous renvoyons donc la lettre de change ci-incluse à notre décharge et vous prions de nous faire tenir ce qui nous est dû en espèces ou en un mandat sur cette place.

Dans l'attente de votre réponse nous vous saluons bien amicalement.

Avis donné à un créancier qu'il peut disposer de son avoir.

Depuis le départ de ma dernière lettre, en date du 2. ct., j'ai vainement espéré que le cours du change sur Pétersbourg viendrait à baisser, afin de pouvoir vous faire parvenir votre avoir. Supposant que le cours de votre place m'est plus avantageux, je vous prie de tirer sur moi le montant de votre créance et des frais au terme qu'il vous plaira de fixer. Notre cours de ce jour est de 107¹/₂, et il est peu probable qu'il baisse de si tôt.

Ժխտական պատասխան:

Երեկուան նամակնիդ՝ մեզի Յուլիսի 30 ին վճարուելու 700 սդէոլինի փոխանակագիր մը կը պարունակէր, յանձնելով միանգամայն որ նոյն փոխանակագրին գումարը Չեզի առնելէք զրենք, եւ 246 սդէոլին առնելիքնիս մէջէն հանելէն ետեւ աւելցածը Չեզի առձեռնպատրաստ դրամով ետ խաւրենք:

Սակայն շատ կը ցաւինք՝ որ Չեր այդ բաղձանքը կատարելն անկարելի է, վասն զի չենք կրնար յանձն առնուլ՝ փոխանակագրին ի հարկէ փոխանցելովնիս՝ մեր առնելիքին երեքպատիկ գումարին պարտական մնալ: Ուստի փոխանակագրին աս թղթովս Չեզի կը դարձնենք, եւ կ'աղաչենք որ մեր առնելիքն առձեռնպատրաստ դրամով կամ աս քաղքիս վրայ քարշուած փոխանակագրով մեզի խաւրէք:

Չեր պատասխանին սպասելով, կը մնանք եւ այլն:

Պարտատիրոջ մը ծանուցում որ առնելիքն պատրաստ է և կրնայ առնող:

Վմոյս Չին գրած վերջին նամակս խրկելէն ետքը՝ կը սպասէի որ Բեզերսպուրկի փոխանակագրերուն ընթացքն իջնայ, որ Չեր առնելիքը կարող ըլլամ հատուցանել. բայց ի զուր: Ենթադրելով որ այդ տեղաց փոխանակագրերուն ընթացքն ինձի աւելի նպաստաւոր ըլլայ, կ'աղաչեմ որ Չեր առնելիքին եւ եղած ծախքերուն համար իմ վրաս ինչ ժամադրութեամբ որ կ'ուզէք՝ փոխանակագիր մը քարշէք: Մեր այսօրեան ընթացքը 107¹/₂ է, եւ հաւանական չ'երեւար որ մօտերս

J'espère néanmoins que vous pourrez en tout cas tirer sur moi au-dessous de 107.

En vous assurant que votre traite sera payée promptement, je suis, avec respect etc.

Avis d'un paiement fait au voyageur d'une maison.

Il y a quelques jours que j'ai eu le plaisir de voir chez moi votre voyageur, M. X. Je lui, ai payé le solde de mon compte qui se montait à 28 napoléons 7 francs, ce dont il vous aura sans doute informé.

Envoi d'un paiement.

J'ai reçu, il y a quelques jours, l'envoi que vous m'avez fait parvenir, et l'ayant reconnu juste, je l'ai porté au crédit de votre compte. Pour balancer cet article je vous envoie dans le paquet ci-joint

	francs 250.10
Escompte 2 ^o / _o	5.—
	francs 255.10

Demande d'une ouverture de crédit.

Nous avons l'honneur de vous remettre une circulaire relative à l'ouverture de notre maison de banque, et prenons la liberté d'y joindre quelques lignes pour vous dire combien nous serions flattés d'entrer en correspondance avec votre estimable

ասիե աւելի իջնայ. այսու ամենայնիւ կը յուսամ թէ որեւիցէ դիպուածին մէջ՝ 107 էն վար կընայ քարշէլ:

Չեր փոխանակադրին անմիջապէս վճարուելուն վրայ գշեզ ապահովընելով, եմ լի մեծարանօք եւ այն:

Մամխորդ գործակատարի մը եղած վճարման ծանուցում:

Քանի մը օր յառաջ Չեր կողմանէ ճամբորդութիւն ընող Պր. Ք. գործակատարն իմ առնա տեսնելու հաճութիւնն ունեցայ, որուն իմ 28 նաբոլ. եւ 7 Ֆր. պարտքս վճարեցի, ինչպէս ինքն անտարակոյս Չեզի ծանուցած է:

Վճարքի մը խրկուիլը:

Ինձի խրկած վաճառքնիդ քանի մը օր է որ ընդունեցայ. եւ ամէն բան ճիշդ գտնելով՝ գումարը Չեզի առնելէք գրեցի: Արդ այս մասը լմընցընելու համար նամակիս կից ծրարով Չեզի կը խաբեմ

	Ֆրանք 250.10
Գրամագեղչ 2 ^o / _o	5.—
	Ֆրանք 255.10

Համարում տպու խնդրուածք:

Գրամափոխութեան առն մը հաստատելինս ծանուցանելու նպատակաւ աս շրջաբերականը Չեզի խրկելու պատիւ ունենալով, կը համարձակինք անոր վրայ քանի մը սող ալ աւելցընել, Չեզի իմացընելու համար թէ որչափ կը փափա-

établissement, et de vous prouver par nos efforts notre vif désir de nous rendre dignes de votre confiance. Il nous serait particulièrement agréable que vous voulussiez bien nous ouvrir un crédit, ce qui contribuerait à rendre notre correspondance plus active et à vous donner des preuves palpables de notre exactitude et de notre solidité.

Dans le cas où vous seriez disposés à satisfaire à notre désir, nous vous prions de nous communiquer l'étendue du crédit que vous nous ouvririez, et en vous assurant que nous remplirons toujours nos obligations avec la plus scrupuleuse exactitude, nous vous saluons avec respect.

Réponse négative.

Nous avons reçu la lettre que vous nous avez fait l'honneur de nous écrire le 1er du mois, avec une circulaire nous annonçant que vous avez établi une maison de commerce, et en vous remerciant de cette communication nous faisons des vœux sincères pour le succès de vos entreprises.

Bien que désirant contribuer pour notre part à agrandir le cercle de vos affaires et à leur imprimer de l'activité, nous nous voyons forcés, du moins pour le moment, de renoncer à satisfaire au désir que vous exprimez d'entrer en relation avec nous. Nous nous sommes fait depuis longtemps une loi de n'ouvrir de compte à aucune nouvelle maison, et cette résolution nous ne l'avons prise qu'après avoir fait mainte triste expérience.

Veillez donc n'attribuer ce refus à aucune

դինք Ձեր պատուական տան հետ յարաբերութեան մէջ ըլլալ, եւ թէ որչափ պիտ'որ աշխատինք Ձեր վստահութեան ամէն նկատմամբ արժանի ըլլալու: Մեզի առանձին կերպով ուրախալի կ'ըլլայ, եթէ մեզի չափաւոր համարում մը տալ յանձն առնուք, որուն վախճանն ըլլայ՝ մեր եւ Ձեր առեւտրական յարաբերութիւնը կենդանացընել, եւ մեր կողմանէ Ձեզի ծիշդ եւ հաստատ գործողութեան ակներեւ ցոյցեր տալ:

Եթէ բաղձանքնիս յանձն առնուք կատարել, կ'աղաչենք որ մեզի տուած համարման քանակութիւնը ծանուցանէք, եւ զՁեզ կ'ապահովցընենք որ պարտքերնիս միշտ մեծ ծշդութեամբ պիտ'որ կատարենք, մնալով խորին յարգութեամբ:

Ժխտական պատասխան:

Ամսոյս 1ին նամակովը Ձեր խրկած շրջաբերականն առնելով՝ նոր վաճառականութեան տուն մը հաստատելնիդ իմացանք: Ձէ թէ միայն շնորհակալ ենք Ձեր այդ մտադրութեանը, այլ եւ ամէն գործող յաջողութեանը համար աղօթող:

Ար բաղձայինք մենք ալ մեր կողմանէ Ձեր գործողութեան շրջանն ընդարձակելու եւ կենդանացընելու օգնել. սակայն մեծապէս ցաւ է մեզի որ չենք կրնար գտնէ առ այժմ՝ մեզի հետ յարաբերութեան մէջ ըլլալու բաղձանքնիդ կատարել: Երկայն ժամանակէ ի վեր մեզի կանոն ըրած ենք՝ նոր տան մը համարում չտալ եւ աս որոշումը բաղձութիւ դառն փորձերէ ետքն ըրած ենք:

Վ'աղաչենք որ այդ առաջարկութեան մեր-

méfiante personnelle de notre part; le nom des maisons respectables dont vous vous réclamez suffirait déjà pour nous rassurer complètement. Quoi qu'il en soit, si nous pouvons vous être de quelque utilité sur notre place, nous vous prions de disposer de nous en tout temps.

Réponse affirmative.

En vous confirmant la réception de votre circulaire du 1er de ce mois et de la lettre du même jour qui l'accompagnait, nous souhaitons sincèrement que votre entreprise, qui paraît reposer sur des bases solides, soit couronnée d'un plein succès. Les maisons de commerce respectables auxquelles vous vous référez, et surtout les renseignements favorables que, sur notre demande, MM. N. S. et M. nous ont envoyés, nous engagent à satisfaire à votre désir de vous voir ouvrir un crédit chez nous, persuadés que nous sommes que vous ne vous écarterez jamais des principes de loyauté et d'exactitude, qui seuls peuvent inspirer de la confiance en un jeune établissement et en assurer la durée.

Nous fixons notre crédit provisoirement à 5000 florins; mais nous sommes tout disposés à vous en accorder dans la suite un plus étendu, si le développement donné à vos affaires vous en faisait sentir le besoin et que nous continuions à être satisfaits de nos relations avec vous.

Nous vous compterons, comme on le fait à l'ordinaire, $\frac{1}{3}\%$ de commission pour toutes les opérations faites d'après vos ordres, et vous débi-
terons de 5% par an pour les sommes à notre

ժուժը իբրեւ անձնական անվտանգութեան ապացոյց չառնուք. վասն զի Ձեր յիշած պատուաւոր տներուն անունները՝ զմեզ բոլորովին ապահովընեն ըստ բաւական էին: Բայց թէ որ հոս կերպով մը Ձեզի կրնանք օգտակար ըլլալ, պատրաստ ենք մեր ծառայութիւնը Ձեզի միշտ նուիրելու:

Հաստատական պատասխան:

Ամսոյս 1ին Ձեր խաւրած շրջաբերականն ու անոր յարակից նամակն ընդունելնիս աս թղթով Ձեզի ծանուցանելէն ետեւ, անկեղծ սրտիւ կը բաղձանք որ Ձեր գործառնութիւնը, որ հարստաւորն հիման վրայ հիմնեալ կ'երեւայ, յաջող եւք ունենայ: Ձեր յիշած երեւելի վաճառականութեան տներուն անունները, եւ մանաւանդ մեր խնդրելովը՝ Պր. Ն. Ս.ին եւ Մ.ին Ձեր վրայ խաւրած նպատաւոր տեղեկութիւնները՝ մեզի որոշել տուին որ Ձեզի համարում տալու բաղձանքնիդ կատարենք, հաստատ գիտնալով որ երբեք չէք խտորիք անկեղծութեան եւ ճշդութեան սկզբունքներէն, որոնք նոր հաստատած տան մը վրայ վտանգութիւն կրնան բերել եւ անոր տեւականութիւնն ապահովընել:

Առ այժմ Ձեզի 5000 ֆիորինի համարում կու տանք. սակայն պատրաստ ենք ետքէն աւելի բարձրացընելու՝ եթէ Ձեր առուտորին ընդարձակութիւնն այնպէս պահանջէ եւ մենք ալ Ձեր եւ մեր յարաբերութեանց վրայ դոճ ըլլանք:

Ամէն Ձեր յանձնարարութեամբն ըրած գործքերնուս համար սովորական $\frac{0}{100}$ $\frac{1}{3}$ յանձնառուչէքը կը հաշուենք, եւ Ձեզի անցած ստակի գումարին համար՝ տարին $\frac{0}{100}$ 5 շահ տալիք կը գրենք:

crédit; mais si nous avons à vous bonifier des intérêts, ils seront comptés à 4%.

Dans l'attente de vos ordres nous vous saluons amicalement.

Refus d'accepter une traite non-avisée.

On a présenté aujourd'hui à notre acceptation une traite de vous de mille francs payable à deux mois de date suivant avis; mais nous avons cru devoir la refuser, attendu que nous sommes sans avis de votre part. Le porteur n'a pas fait lever de protêt, mais il reviendra dans quelques jours pour avoir des renseignements. Nous vous prions en conséquence de nous faire parvenir, par le retour du courrier, la confirmation de la traite. Nous vous ferons observer que nous ne payons jamais aucun mandat suivant avis, même quand ils nous sont adressés par nos correspondants les plus anciens et les plus solides, sans qu'on nous les ait réellement avisés.

Pour s'excuser d'une erreur.

En réponse à votre honorée du 18 ct., nous vous adressons nos excuses pour avoir négligé de vous aviser une traite de 1000 fr. sur vous du 2 ct. à deux mois de date; nous vous prions de lui faire bon accueil et vous donnons l'assurance qu'une semblable erreur ne se renouvellera plus.

Nous vous saluons amicalement.

Իսկ եթէ մենք Չեղի շահ վճարելու ըընանք՝
0/0 4ով կը հաշուենք:

Չեք յանձնարարութեանց սպասելով, զՉեղ
բարեկամարար կ'ողջունենք:

Առանց ծանոցման բարոյաւժ փոխանակագրի մը
մերժ ում:

Այսօր մեզին Չեք կողմանէ քարշուած 1000
Փրանքի փոխանակագիր մը մատուցին, թուական-
նէն երկու ամիս ետքը վճարելի ըստ ազդարարու-
թեան. բայց հարկ եղաւ մերժել, որովհետեւ ա-
նոր վրայ Չեղմէ ազդարարութեան թուղթ ընդու-
նած չէինք: Մատուցանողը բողոք ընել չտուաւ,
բայց քանի մ'օրէն գարձեալ պիտ'որ գայ տեղե-
կութիւն խնդրելու. ուստի կ'աղաչենք որ թղթա-
բերին դառնալուն փոխանակագրին հաստատու-
թիւնը խաւրէք: Աս առթով Չեղի կ'իմացընենք
նաեւ որ նոյն իսկ ամէնէն հին ու պատուաւոր վա-
ճառակիցներէն ալ ըստ ազդարարութեան խըր-
կուած փոխանակագիրները սովորութիւն չունինք
վճարելու՝ քանի որ իրօք ազդարարութեան թուղթ
չենք ընդունած:

Միտարման մը համար թողութիւն խնդրել:

Ամոյս 18ին գրած թղթերուց պատասխան
տալով՝ թողութիւն կը խնդրենք որ մեր ամոյս
2ին թուականէն երկու ամիս ետքը վճարուելու
Չեք վրայ քարշուած 1000 Փրանքի փոխանակագրին
համար Չեղի ազդարարութեան թուղթ խաւրելու
մոռցեր ենք: Աղաչենք որ Չեք ընդունելութիւնը
չզղանաք, զՉեղ ապահովընելով որ նոյնպիսի սխալ-
մունք մը ուրիշ անգամ չի պատահիր:

Avis du non-payement d'une traite acceptée.

En me référant à ma dernière du 17 ct. je vous annonce que X. de cette ville, sur lequel vous m'aviez fait une remise de 1200 florins fin d'avril pour le compte de MM. S. et Cie. à Leipsic, laquelle avait été acceptée, a suspendu hier ses payements. En conséquence j'ai fait lever protêt et j'envoie à MM. L. Schöne et Cie. à Berlin la traite, le protêt et le compte de retour acquitté, ainsi que la retraite sur vous pour le montant de ce dernier, soit 24½ fl.

Le payement de ces sommes, qui nous paraît hors de doute, balancera nos comptes.

Renvoi d'une traite non acceptée.

Nous avons reçu aujourd'hui, à 3 heures de l'après-midi, la lettre que vous nous avez fait l'honneur de nous écrire hier, et nous avons envoyé sur le champ chez MM. L. pour toucher le montant de votre remise de 250 napoléons payable le 23 du mois. Malheureusement on nous a répondu que cette maison n'acceptait pas la traite. Nous avons donc fait lever immédiatement un protêt que nous vous envoyons ci-joint, en vous priant de nous décharger du montant de la traite protestée et de nous bonifier . . . francs pour les frais du protêt.

Քարշուստ փոխանակագրի մը շնորհունակեան ետքը սեղանար մատուցել փայ ծանուցում:

Ամսոյ 17ին գրած նամակս յեղեցրելով, այսօր 2եզի կը ծանուցանեմ որ աս քաղքիս Բ. Պարոնը, որուն վրայ ի հաշիւ Պր. Ս. եւ Ընկեր. Լայբցիկ Ապրիլին վերջը վճարուելու 1200 Ֆիւրին փոխանակագիր մը քաշած էիք, որն որ արդէն ընդունուած էր, երեկ իր վճարմունքները դադարեցուց: Ուստի ասոր դէմ բողոք բրի, եւ փոխանակագիրը, բողոքման թուղթը եւ վճարուած դարձի հաշիւը, ինչպէս նաեւ անոր համար եղած 24½ Ֆիւրին ծախքին համար 2եր վրայ քարշուստ փոխանակագիրը Պերլին Լ. Շէօնէ եւ Ընկեր. կը խաւրեմ:

Աս գումարներուն վճարուելովն, որուն վրայ ամենեւին տարակոյս չունինք, մեր հաշիւները կը հաւասարին:

Քարշուստ փոխանակագիր մը շնորհունակեան ետքը խաւրել:

2եր երեկուան նամակն այսօր կէսօրէն ետքը ժամը 3ին ընդունեցանք, եւ շուտ մը Լ. Պարոններուն մարդ խաւրեցինք, 2եր մեր վրայ քարշուստ ամսոյ 23ին վճարուելու 250 նաբոլէոնն առնելու. սակայն դժբախտութեամբ մեզի պատասխան տուին թէ փոխանակագիրը չէն ընդունիր: Անմիջապէս բողոք բրինք, որուն օրինակն աս թղթովս 2եզի կը խաւրենք, աղաչելով որ դէմ բողոքուած փոխանակագրին գումարը մեզի վճարէք, եւ բողոքման ծախքին համար գացած (սյուշափ) Ֆրանքը, մեր առնելեաց հաշուին գրէք:

Renvoi d'une traite et du protêt pour notification tardive du dernier.

Je reçois en ce moment votre lettre du 24 et par laquelle vous me renvoyez avec protêt, faute de paiement, la traite de 250 nap. payable le 23 du mois. Quelque désir que j'aie de vous être agréable, je me vois à regret dans l'impossibilité de reprendre la traite en question, le protêt ayant été notifié un jour trop tard, c'est-à-dire le 26, tandis qu'il aurait dû l'être au plus tard le surlendemain de l'échéance, soit le 25, ce qui me prive du droit de recours. Je dois en conséquence vous laisser le soin de vous adresser aux tireurs, MM. Bonneville frères de Lyon, dont j'ai reçu cet effet et que j'informe aujourd'hui même du non-paiement. Mais c'est tout ce que je puis faire pour vous.

En souhaitant que vous n'ayez pas à subir de perte considérable par suite de ce désagréable incident, je vous salue bien amicalement.

Envoi d'action avec ordre de les vendre.

Nous avons reçu la lettre que vous nous avez fait l'honneur de nous écrire en date du 4 novembre de cette année et où vous nous offrez vos services sur votre place. Nous saisissons en conséquence l'occasion qui s'offre à nous, d'ouvrir avec vous une correspondance qui, comme nous n'en doutons pas, sera avantageuse et agréable des

Փոխանակագիրն ու բողոքը եւ դարձրնել, բողոքին ուղի ծանուցողներուն համար:

Ամսոյս 24ին գրած նամակնիդ հիմայ ընդունեցայ, որով ամսոյս 23ին վճարուելու 250 նաբուլէնի փոխանակագիրն եւ անվճար մնալուն պատճառաւ բողոքման թուղթը ետ կը դարձրնէք: Որչափ որ Ձեզի հաճոյական գործք մ'ընել կը բողոքայի, կը ցաւիմ որ փոխանակագիրն ետ առնուլ չեմ կրնար, որովհետեւ բողոքը պատշաճ առեւնէն օր մը ուշ, այսինքն 26ին ծանուցուած է, ուր որ հասուցման օրէն գէթ երկու օր ետքը՝ այսինքն 25ին ծանուցուելու էր, որով դիմում ընելու իրաւունքէն զրկուեցայ: Աւստի պէտք եմ Ձեզի թողրւլ որ փոխանակագիրը քարշղնեբուն Ղինն Պոննիլ եղբարց դիմէք, որոնցմէ փոխանակագիրն ընդունած եմ, եւ ասոր համար ալ այսօրւան սուրհանդակով փոխանակագրին չվճարուելն իրենց կը ծանուցանեմ: Ձեզի համար այսչափս միայն ձեռքէս կու գայ:

Ար բողձամ որ աս դժբախտ արկածին պատճառաւ մեծ վնասի մը չհանդիպիք, եւ կը մնամ մեծաւ յարգանքօք:

Բաժանորդորթ եսն թղթերոս ստարում՝ ծախելոս յանձնարարորթ ետր:

Նոյեմբերի 4ին գրած նամակնիդ ընդունեցանք, որով կը յայանէք թէ մեզն ծառայութիւն մ'ընելու պատրաստ էք: Արդ այս միջոցիս յարմար առիթ մ'ունինք Ձեզի հետ գործողութիւն մը սկսելու, որն որ ինչպէս կը յուսանք՝ երկու կողման ալ օգտակար ու հաճոյական կը ըլլայ: Աս թղթովս Ձեզի կը խաւրենք (այս ինչ) թուանշա-

deux côtés, et vous envoyons ci-joint vingt coupons d'actions du chemin de fer de Paris à Lyon N^{os}... , avec prière de les vendre au mieux, toutefois pas au-dessous de 208. Si vous ne pouvez pas en obtenir ce prix actuellement, veuillez nous le faire savoir aussitôt. Nous vous serions aussi très-reconnaissants si vous communiquiez vos idées sur les chances qui vous semblent réservées à ce papier. Heureux de trouver l'occasion d'être honorés de vos ordres, nous les exécuterons avec une sollicitude et une ponctualité qui ne sauraient manquer de vous satisfaire.

Agréé etc.

Avis qu'on n'a pu vendre au prix ordonné.

J'ai reçu la lettre dont vous m'avez favorisé le 12 du mois avec vingt coupons d'actions du chemin de fer de Paris à Lyon, que vous m'avez chargé de vendre au mieux, mais non pas au-dessous de 208. A mon grand regret je n'ai pu exécuter vos ordres sur-le-champ; car, comme vous le verrez par notre cote d'aujourd'hui, on les a offerts à ce prix, ce qui fait qu'on n'en obtiendrait aujourd'hui que 207³/₄. Il est aussi bien possible que les cours fléchissent encore prochainement, quoiqu'il n'y ait, à proprement parler, aucun motif pour expliquer cette baisse. Je suis donc persuadé que ce mouvement rétrograde ne sera pas d'importance et qu'il n'est que l'effet momentané d'une spéculation à la baisse, car les recettes de notre chemin de fer vont toujours croissant et

նով 20 կտոր Փարիզ-Լիոնի երկաթուղւոյ բաժանորդութեան թուղթ, պղաշելով որ ըստ կարի բարձր գնով ծախէք, բայց 208էն վար չէ: Եթէ աս միջոցիս նոյն գնով չէք կրնար ծախել, շնորհք ըրէք անմիջապէս ծանուցէք: Գարձեալ մեծապէս շնորհակալ կ'ըլլանք, եթէ աս թղթերուն՝ մտ ժամանակն ունենալու վիճակին վրայ Ձեր կարծիքը մեզն հաղորդէք: Արջապէս շատ կ'ուրախանանք, եթէ երբեմն երբեմն Ձեր յանձնարարութիւններովն զմեզ պատուէք, զորոնք ճիշդ եւ ազէկ կատարելով կը յուսանք որ Ձեր գոհութիւնն ապահովապէս վաստակինք:

Ողջ լերուք:

Ժուսնոցում թի յսննոռած գնով սնկարելի է ծախել:

Ամսոյս 12ին շնորհած նամակնիդ 20 կտոր Փարիզ-Լիոն երկաթուղւոյ բաժանորդութեան թղթերով ընդունեցայ, զորոնք ըստ կարի բարձր գնով ծախելու կը յանձնէիք, բայց 208էն վար չէ: Սակայն մեծապէս կը ցաւիմ որ յանձնարարութիւննիդ անմիջապէս չկրցայ կատարել. որովհետեւ՝ ինչպէս թղթիս մէջ գրուած այսօրւան գրամափոխութեան ընթացքին ցուցակէն կը տեսնէք, աս գնով ծախու կը արուին, ուստի եւ 207³/₄ էն բարձր գնով չեն ծախուիր: Գարձեալ կարելի է որ գինը մտտերս աւելի իջնայ, թէպէտ եւ ասոր ալ բաւական պատճառ մը չկայ: Անոր համար համոզուած եմ որ այս անկումը տեւական բան պիտ'որ չըլլայ, այլ նոյն անկման վրայ հիմնած շահագիտութեանց հետեւութիւնն է, վասն զի մեր երկաթուղւոյն մուտքը միշտ աճելու վրայ է, եւ անցեալ տարւոյն հաշուի կշիռն անտարակոյս

le règlement de l'année dernière offrira sans doute un résultat favorable.

Je ne puis donc que vous conseiller d'attendre encore quelques semaines avant de vous défaire de vos actions, convaincu que je suis que le cours de 208 sera dépassé.

Pour se plaindre de ce qu'un crédit de banque a été dépassé.

Nous prenons la liberté de vous faire observer que le crédit de 5000 fl. que nous vous avons accordé, a déjà été dépassé de 1200 fl. Vous ne nous en voudrez donc pas si nous vous prions de nous faire bientôt une remise équivalente à la différence en question, comme aussi de nous faire passer des fonds pour l'échéance de vos nouvelles traites. Les circonstances actuelles nous font désirer de restreindre le crédit que nous avons ouvert à des maisons étrangères, plutôt que de l'étendre; en outre nous tenons beaucoup à ce qu'il règne chez nous le plus grand ordre à cet égard.

Agréé etc.

Réponse.

En vous remerciant vivement de l'assurance que vous nous donnez dans votre lettre du 22 de ce mois, que notre traite de 3000 fl. sera honorée, nous vous prions de nous excuser de ce que nous avons déjà outrepassé le crédit de 5000 fl. que vous aviez eu l'obligeance de nous accorder. Si ce désordre a eu lieu, c'est bien contre notre gré et seulement par suite de la masse des affaires que

աղէկ արդիւնք պիտ'որ ցուցնէ: Եւ այսպէս կըրնամ խորհուրդ տալ պահօրում թեամբ՝ որ բաժանորդութեան տոմսերը քանի մը շաբաթ ալ պահէք, որովհետեւ աներկբայ եմ որ նոյն միջոցին դիրք 208 էն ալ աւելի կը բարձրանայ:

Համարման մը սահմանն սկզբներուն յիսյ տրտունջ:

Ար համարձակիւք յիշեցնել որ Ձեզի տուած 5000 Ֆիորինի համարումնիս արդէն 1200 Ֆիորինն անցած է, ուստի եւ չէք նեղանար եթէ ազաշելու բլանք, որ վերոյիշեալ տարբերութիւնը հաւասարցնելու, ինչպէս նաեւ Ձեր նոր քարշած փոխանակադիրները հատուցանելու համար մեզի ստակ անցընէք: Ժամանակիս պարագաները մեզի բաղձալի կ'ընեն դոսի աներուն տուած համարումնիս աւելի նուազեցընել քան թէ ընդարձակել. բայ ասկէ՝ կ'ուզենք որ աս նկատմամբ մեր մէջը պատշաճ կարգն ու կանոնը պահուի:

Ար մնանք եւ այն:

Պատասխան:

Ամսոյս 22 ին գրած նամակովնիդ՝ մեր 3000 Ֆիորինի փոխանակադրին ընդունելութիւնը կը ծանուցանէք. շորհակալ ենք մեծապէս, միանգամայն թողութիւն խնդրելով՝ որ մեզի շորհուած 5000 Ֆիորինի համարման սահմանն արդէն անցուցինք: Այս ցաւալի դէպքին միակ պատճառը տուածաճառին առթովն ունեցած գործքերնուս շատութիւնն էր: Ուստի կատարեալ իրաւունք կու

la foire amène; nous trouvons donc parfaitement naturel que vous ne désiriez pas nous voir franchir les limites du crédit ouvert sur votre maison; cependant nous sommes bien convaincus, d'après la marche de nos affaires jusqu'à ce jour, que votre avertissement n'implique aucune méfiance à notre égard. Nous ne manquerions pas de vous faire immédiatement des remises pour la somme de 1200 fl., si le cours actuel n'était pas trop désavantageux pour nous. Nous vous prions donc de tirer sur nous jusqu'à la concurrence de la valeur mentionnée ou d'une plus forte, au terme qui vous conviendra. Quant au montant de nos nouvelles traites nous vous ferons parvenir, s'il faut, avant l'échéance, les fonds nécessaires pour l'acquitter,

Recevez, Messieurs, etc.

Extrait d'un crédit de banque.

Nous avons reçu avec votre lettre du... votre seconde de change de 150 liv. st. pour fin janvier sur MM. F. et L. à Londres et vous en avons crédité au cours de... Quant aux 2500 fl. payables le 3 février que vous avez tirés sur nous, nous leur ferons accueil à présentation. Nous devons cependant nous permettre de vous faire observer que nous désirons modifier nos relations commerciales avec vous, et vous prions de nous faire passer des fonds le plus tôt possible pour couvrir notre avoir chez vous. Divers motifs, surtout la marche incertaine des affaires, nous engagent à retirer le crédit que nous vous avons ou-

տանք Ձեզի՝ որ մեզի շնորհած համարման սահմանը ճիշդ պահել կ'ուզէք, [Թեպէտ մեր գործքերուն ընթացքէն դատաստան ընելով՝ կրնանք վստահ ըլլալ որ Ձեր ըրած ազդարարութիւնն անվստահութենէ յառաջ եկած չէ: Ձէինք դանդաղեր հիմայ անմիջապէս 1200 ֆիորին Ձեզի անցրնել, եթէ հիմակուան դրամոց ընթացքը մեզի այնպէս աննպաստաւոր չըլլար: Աւստի կ'աղաչենք որ վերջիշեալ գումարին կամ ուրիշ մեծագոյն գումարի մը համար ալ մեր վրայ ըստ հաճոյից վճարուելու փոխանակագիր մը քաշէք: Իսկ մեր նոր փոխանագիրներուն գումարը վճարելու համար հատուցման օրը չհասած՝ պէտք եղած ստակը կը խաւրենք:

Ընդունեցէք եւ այլն:

Փոխանակագրի համարման մը եւս առևտրիչը:

Ամսոյս (այս օրը) դրած նամակին հետ Ձեր Լոնտոն Պր. Ֆ. եւ Լ. վրայ քարշուած եւ Յուլուարին վերջը վճարուելու 150 սդէռլինի երկրորդական փոխանակագիրն ընդունեցանք, եւ (այսչափով) Ձեզի առնելիք գրեցինք: Իսկ մեր վրայ քարշած Փետրուարի 3ին վճարուելու 2500 ֆ. փոխանակագիրը մեզի մատուցուած ատեն կ'ընդունինք: Սակայն կը համարձակինք իմացընել, որ մեր ու Ձեր առևտրական յարաբերութիւնները չափաւորել կ'ուզենք, եւ կը խնդրենք որ մեզի ունեցած պարտքերնիդ վերջացընելու համար կարելի եղածին չափ շուտ ստակ անցընէք: Չանագան պատճառներ, բայց գլխաւորաբար առևտուրին հիմակուան անստոյգ ընթացքը, զմեզ կը ստիպեն մինչեւ հիմայ Ձեզի տուած համարումնիս ետ

vert, comme, en général, à restreindre nos opérations le plus possible.

Ayant eu aujourd'hui l'occasion de faire des traites à un cours avantageux pour vous, nous nous sommes permis de tirer sur vous 1000 rixdalers à deux mois de date sur L. et P., et 1500 dito sur W., total 2500, auxquels nous vous prions de vouloir bien faire honneur et que, dans cette supposition, nous portons au crédit de votre compte.

Mouvements de fonds etc.

C'est une règle dont nous ne nous départons jamais, de n'accepter pour aucune maison, sans avoir des valeurs en mains, ou la certitude que les fonds nous seront faits par une maison solide comme la vôtre.

Nous nous sommes trouvés par conséquent dans la nécessité désagréable de refuser notre acceptation à vos deux dernières traites.

Il nous a été avisé plusieurs traites que nous serons forcés de laisser retourner sous protêt, à moins que vous ne nous fassiez des remises.

Celle qui est tirée sur... a été protestée faute d'acceptation, et nous craignons bien qu'il ne l'acquitte pas à l'échéance; peut-être autant par faute de moyens que par toute autre raison.

առնուլ, մանաւանդ որ հիմայ ընդհանրապէս մեր առուտուն ըստ կարի չափաւորել կ'ուզենք:

Այսօր Չեզի նպատաւօր գնով փոխանակագիր մը քարշելու առիթ ունենալով, համարձակեցանք Չեր հաշուին Լ. եւ Բ. Պարոններուն վրայ թուականէս երկու ամիս ետքը վճարուելու 1000 թալէրի փոխանակագիր մը, եւ դարձեալ Պր. Ա. ին վրայ 150 թալէրի փոխանակագիր մը քարշել ընդ ամէնը 2500 թալէրի, զորոնք կ'աղաչենք որ մատուցուած ատեն ընդունիք. առ ենթադրութեամբ նոյն գումարը Չեզի առնելէք կը դրենք:

Դրամագլխոյ շարժումներ:

Մեր քովն օրէնք մ'եղած է, որմէ երբէք ետ կենալ չենք ուզեր, որ երբէք տան մը հաշուին փոխանակագիր չընդունինք՝ առանց կանխիկ վճարման կամ առանց ապահովութեան՝ որ ստակը Չեր տան պէս հաստատուն տան մը ձեռքով մեզի կը վճարուի:

Ուստի եւ ականայ հարկադրեցանք Չեր վերջին երկու փոխանակագիրը չընդունիլ:

Չանազան փոխանակագիրներու վրայ ազդարարութեան թղթեր ընդունեցանք, զորոնք բողբջմամբ ետ դարձընելու պիտ'որ ստիպուինք՝ եթէ մեզի ստակ անցընելու չըլլաք:

Պր. Ա. ին իւր վրայ քարշուած փոխանակագիրն ընդունած չըլլալուն դէմ բողբջ եղաւ, եւ կը վախճանք որ հատուցման օրն ալ՝ անկարող ըլլալով եւ կամ թէ ուրիշ պատճառներու համար, պիտ'որ չվճարէ:

Veillez, au reçu de la présente, remettre à M. N. mille livres sterling, en lui donnant avis que c'est par mon ordre que vous lui faites cette remise.

La traite ci-dessus est une avance de L. 300 sur une consignation qui m'est adressée.

Vous pouvez compter que vos traites recevront bon accueil, lorsque le connaissance nous aura été remis.

Vous tirerez sur moi pour le montant, ou me direz à qui vous désirez que je paie ici; je ferai ce qui vous conviendra le mieux, et vous aurai en outre beaucoup de reconnaissance.

Nous avons été surpris de voir paraître une nouvelle traite de vous, de . . . , qui, par les raisons que nous vous avons déjà déduites, doit rester en souffrance.

Nous sommes étonnés que vous ayez tiré ces traites sans nous demander auparavant si nous reconnaissons devoir cet argent.

Le change sur Londres fut coté hier à 20 fr. 50 c.; mais nous ne sommes pas certains qu'il se soit fait quelque chose à ce taux.

Nous vous autorisons par la présente à vous prévaloir sur nous de la somme de deux à trois

Թուղթս ընդունելէն ետքը՝ շնորհք ըրէք Պր. Ա. ին 1000 սղերլին անցուցէք, իմացընելով որ աս ստակն իմ հրամանաւս իրեն կը խաւրէք:

Վերոյգրեալ փոխանակագիրը՝ 300 սղերլինի կանխիկ վճարմունք է, ինծի խաւրուած վաճառքի յանձնարարութեան մը համար:

Կրնաք ապահով ըլլալ, որ ծանուցումը ձեռուրնիս համեմուն պէս՝ Ձեր փոխանակագիրները կ'ընդունուին:

Աս գումարին համար վրաս փոխանակագիր մը քաշեցէք, կամ ծանուցէք թէ որուն կը բաղձաք որ նոյն գումարը վճարեմ. Ձեզի պատշաճ երեւցածը կ'ընեմ, եւ միանգամայն ասոր համար մեծապէս շնորհակալ ալ կ'ըլլամ:

Չարմացանք մնայինք երբ որ Ձեզմէ ամառոյս . . . ին նոր քարշուած փոխանակագիր մը մեզի մատուցուեցաւ, որն որ ինչպէս ծանուցած ենք, քանի մը սխառտաւի համար չի կրնար ընդունուիլ:

Կը զարմանանք որ աս փոխանակագիրը մեր վրայ քաշեր էք առանց մեզի հարցընելու թէ արդեօք պարտքը կը ճանչնանք:

Լոնտոնի փոխանակագիրներուն գինը երէկ ակմբանոցին մէջ 20 ֆր. 50 սանդ. էր. սակայն չենք գիտեր որ արդեօք աս գնով գործք մ'եղած է:

Աս թղթով Ձեզի իշխանութիւն կու տանք, որ սովորական պայմանաժամով եւ հիմակուան ըն-

mille livres sterling, au terme d'usage et au change courant.

Nous espérons que vous trouverez quelque moyen de faire les fonds de nos dernières acceptations, dont l'échéance approche.

Nous sommes favorisés de votre lettre du 11 ct.; nous en avons retiré deux effets montant ensemble à L. St. 1700, lesquels sont acceptés, et dont votre compte sera reconnu après encaissement.

Reproches d'un négociant à un autre.

Je vois avec peine que votre billet de 1200 fr. m'est revenu. Il m'a été fort désagréable de le rembourser, et je suis surpris que vous soyez assez indifférent sur votre réputation pour ne pas m'avertir d'avance de l'impossibilité où vous étiez d'y faire honneur. Vous pouvez vous rappeler, Monsieur, que je vous ai donné le temps que vous m'avez demandé; c'est en agir mal avec moi, et si votre billet n'est pas payé dans huit jours, je me verrai forcé de le mettre entre les mains d'un notaire.

Demande de prolongation d'un billet à échéance.

Plusieurs paiements demeurés en retard et sur lesquels j'avais compté m'ont mis dans un embarras pécuniaire, tel qu'il me serait fort difficile de pouvoir acquitter l'obligation que j'ai souscrite en votre faveur et qui est payable dans huit jours.

Գործսոճակսն եւ առեւտրական նամակներ: 277
Թացիկ գնով մեր հաշուին 2—3000 սղերլին առնուք:

Կը յուսանք որ միջոց մը կը գտնէք մեր ետքի ընդունամ փոխանակագիրները վճարելու, որոնց հատուցման օրը կը մտենայ:

Ձեր ամսոյս 11ին գրած նամակովն երկու լուսնայատումն ընդունեցանք, որ մէկանց 1700 սղերլին են. իրական դրամն առնելէն ետեւ՝ Ձեր հաշուին կ'անցընենք:

Վաճառականի մը դիմ' քսուքստ:

Մեծ տհաճութիւն պատճառեց ինծի Ձեր 1200 ֆրանքի փոխանակագրին եւ դարձուիլը, որով ես վճարելու ստիպուեցայ: Շատ կը զարմանամ որ Ձեր պատուոյն եւ համարման վրայ այնչափ անհոգ ըլլաք, եւ փոխանակագիրը վճարել չկարենալնիդ՝ ինծի յառաջագոյն չճանուցանէք: Անշուշտ կը յիշէք որ Ձեր ուղածին չափ ժամանակ ալ տուի: Ձեր աս կերպ վարմանը վրայ չեմ կրնար գոհ ըլլալ, եւ փոխանակագիրն եթէ ութ օրւան մէջ չէք վճարել, կը հարկագրիմ նոտարի մը ձեռքը յանձնել:

Հատուցման օրը հասած փոխանակագրի մը ժամանակն երկընցընելու աղաչանք:

Քանի մը վճարմանց յապաղելովը, որոնց վրայ ապահովապէս յոյս ունէի, այնպիսի դրամական նեղութեան մէջ եմ, որ գրեթէ անկարելի պիտ'օր ըլլայ՝ ութ օրէն վճարելի փոխանակագիրս ազատել: Ուստի մեծապէս շորհապարտ կ'ըլլամ Ձեզի՝

Je vous serais donc très-reconnaissant, si vous vouliez m'accorder un sursis de trois mois, car alors je pourrais vous payer de ma bourse au lieu d'être forcé de contracter une nouvelle dette pour acquitter l'ancienne. Je doute d'autant moins de votre empressement à me satisfaire que j'ai déjà mainte preuve de votre bienveillance à mon égard.

Veillez me faire parvenir une réponse favorable et croire à la reconnaissance de votre dévoué.

Emprunt d'argent.

L'amitié que vous me témoignez et les offres de service que vous m'avez faites nombre de fois, m'engagent à en profiter aujourd'hui. Par l'effet de retards de la part de mes débiteurs, je me trouve avoir besoin de douze cents francs en cet instant, pour acquitter un paiement qui est de nature à ne pas pouvoir être remis. Je suis persuadé que si vous pouvez disposer de cette somme, vous me l'enverrez aussitôt. Dans le cas contraire, je vous prie également de me le faire savoir sans délai, afin que je puisse me retourner d'un autre côté. Si vous m'envoyez cette somme, je m'engage à vous la rendre dans un mois, et je pense que vous ne doutez pas qu'en pareil cas je trouverais autant de plaisir à vous être utile qu'à recevoir le service que j'attends de vous.

Pour remettre les comptes, établir, en accuser le bien-être et les régler.

Nous vous remettons ci-joint votre compte courant, arrêté au 31 décembre dernier.

Եթէ ինձի երեք ամիս ժամանակ տաք, որ ան միջոցին անձնական արկղէս կարենամ վճարել, ուր որ հիմայ հին պարտքս վճարելու համար նոր պարտք առնելու պիտ'որ հարկադրիմ: Չեզմէ մարդասիրութեան բազմաթիւ ցոյցեր ընդունած ըլլալով, այդ բարութեան վրայ ալ աներկբայ եմ:

Նպաստաւոր պատասխանի մը ակնկալութեամբ կը խոստովանիմ զիս եւայլն:

Փոխ ստակ խնդրել:

Չեր ինձի ցուցուցած բարեկամութենէն եւ յօժարակամ օգնականութեան կրկին եւ կրկին խոստմունքներէն համարձակութիւն առած՝ Չեզի կը դիմեմ: Պարտապաններուս յապաղմանցը պատճառաւ՝ 1200 Փրանքի կարօտ եմ, որպէս զի այնպիսի վճարմունք մը կարող ըլլամ գլուխ հանել՝ զորն որ չեմ կրնար ուշացրնել: Աստահ եմ որ եթէ ուրիշ կողմանէ արգելք մը չունիք, նոյն գումարն ինձի անմիջապէս կը հասցընէք: Իսկ եթէ կարելի չըլլայ, կ'աղաչեմ որ ինձի անմիջապէս ծանուցանէք, որպէս զի ուրիշ տեղէ մը ձարեմ: Եթէ յիշեալ գումարը հաճիք ինձի փոխ տալ, կը խոստանամ մէկ ամսուան մէջ ետ դարձընել: Կարծեմ չէք տարակուսիր որ նոյնպիսի դիպուածի մէջ ինձի այնչափ հաճոյական կ'ըլլայ Չեզի ծառայութիւն մ'ընելը, ինչչափ որ հիմայ աս շնորհքն ընդունիլը:

Հաշիւ խնդրել, հաստատել, վստեղացրնել նո նողդել:

Ասոր հետ կը խաւրենք նաեւ Չեր Գեկտեմբերի վերջը գոցուած ընթացիկ հաշիւը:

Les comptes que vous m'avez remis sont à l'examen, et seront passés de conformité s'ils sont trouvés justes, comme je le pense.

Nous avons l'honneur de vous remettre la facture de la partie de marchandises que vous avez bien voulu nous commettre.

Je désirerais bien savoir comment sont nos comptes ensemble.

Les comptes que le navire a apportés paraissent avoir été faits à la hâte.

Je relève aussi une légère erreur dans votre dernier compte.

Ce solde ne figure dans aucun de vos comptes.

En examinant les comptes ci-dessus mentionnés, vous vous convaincrez de la vérité de notre assertion.

Je refusai d'admettre leurs comptes, après les avoir examinés avec soin.

Il ne me paraît pas juste que vous me débi-
tiez de cela.

Nous avons examiné les factures de votre envoi par la *Clara*, et y trouvons les erreurs ci-après que nous vous prions de rectifier.

Ձեր ինծի խաւրած հաշիւները քննուելու վրայ են, եւ եթէ ճիշդ ելլեն, որուն վրայ շէնք տարակուսիր, Ձեզի ըստ հաշուի առնելը կը դրենք:

Մեզի ապացրուած մաս մը ապրանքին ցուցակն ալ կը խաւրենք:

Հաստ կը բաղձամ իմանալ թէ մեր եւ Ձեր առնելքն ու տալքն ինչ վիճակի մէջ են:

Նաւուն բերած հաշիւները հապճեպով շինուած կ'երեւան:

Ձեր վերջին հաշուին մէջ փոքր սխալմունք մ'ալ կը դիտեմ:

Աս վճարմունքը Ձեր հաշիւներուն մէկուն մէջ ալ չ'երեւար:

Եթէ վերոյիշեալ հաշիւները քննէք, կը տեսնէք որ ըսածնիս իրաւացի է:

Անոնց հաշիւները ճիշդ քննելէս ետեւ չուղեցի ընդունիլ:

Ինծի իրաւացի չ'երեւար՝ որ ասիկայ ինծի պարտք դրէք:

Ձեր ֆրայրս նաւով խաւրած ապրանքներուն ցուցակները քննեցինք, եւ հետեւեալ սխալները գտանք, զորոնք կը խնդրենք որ ուղղէք:

Monitoires.

1.

En réponse à la lettre où je vous priais de vous acquitter envers moi, vous m'avez donné l'assurance que je serais payé sans faute le 13 de ce mois. Ce terme est depuis longtemps écoulé sans que vous ayez tenu votre promesse, et je suis d'autant plus désagréablement déçu dans ma légitime attente, que ce retard me place moi-même dans une situation embarrassante. Je vous prie donc de nouveau instamment de me satisfaire au plus tard dans quinze jours, sinon je me verrais dans la nécessité de déposer une plainte contre vous.

Quelque désagréable que soit la démarche que je fais en ce moment et quoi qu'il m'en coûte d'y avoir recours, je dois vous prévenir que je ne prêterai l'oreille à aucune demande ultérieure d'ajournement.

2.

Je vous ai déjà souvent rappelé avec tous les ménagements convenables les obligations que vous avez contractées envers moi, et je n'ai reçu jusqu'ici que de vaines demandes d'ajournement; même en dernier lieu vous avez entièrement cessé de me répondre. Je me vois donc dans la nécessité de vous prévenir sans détour que je déposerai, d'ici en 15 jours, ma plainte au tribunal compétent, si dans l'intervalle, vous n'avez pas fait droit à ma réclamation. C'est là ma décision irrévocable et aucune réponse évasive ne pourra me détourner de ce projet, résolu que je suis de

Յորչարարոթեան թղթեր:

1.

Ան նամակիս՝ որով Ձեզի կ'աղաչէի որ պարտքերնիդ վճարէք, պատասխան գրեցիք զիս ապահովցնելով որ ամսոյս 13ին ստուգիւ կը հատուցանէք: Սակայն աս պայմանաժամը շատոնց անցաւ, եւ Գուք խոստումնիդ չպահեցիք: Իրաւացի ակնկալութեանս պարագի ելլելուն վըայ անոր համար ալ աւելի կը ցաւիմ, որ աս յապաղումը զիս նեղութեան մէջ կը ձգէ: Ուստի դարձեալ թախանձանօք կ'աղաչեմ որ գոնէ տասնուհինգ օրւան մէջ պարտքերնիդ վճարէք, ապա թէ ոչ՝ կը հարկադրիմ դատախազութեան դիմել:

Որչափ որ հիմակուան բռնած ընթացքս անհաճոյ ալ է ինծի եւ դժուարս կու գայ սասնկ միջոցներ բանեցնել, բայց եւ այնպէս կը հարկադրիմ Ձեզի ծանուցանել, որ ասկէ երկայն յապաղում մը չեմ կրնար յանձն առնուլ:

2.

Հատ անգամ ինծի ունեցած պարտքերնիդ Ձեզի յիշեցուցի ամէն կարելի ակնածութեամբ, սակայն մինչեւ հիմայ ժամանակն երկընցընելու խնդրուածքէն զատ՝ բան մը չընդունեցայ, մինչեւ որ վերջապէս պատշաճ համարեցաք զիս անպատասխանի ալ թողուլ: Արդ կը ստիպուիմ բացայայտ ըսել՝ որ եթէ տասնուհինգ օրւան մէջ պահանջմունքս կատարելու չըլլաք, դատաստանարանին քանկբառ պիտ'որ ընեմ: Աս է իմ հաստատ որոշումս եւ ամենեւին փախուստ տուող պատասխան մը զիս աս խորհրդէն ետ չի կեցընէր. նոյնպէս Ձեզմէ նամակ ամենեւին չեմ ընդունիր, եթէ ինծի

n'accepter aucune lettre de vous qui ne sera pas accompagnée de la somme qui m'est due. C'est de vous maintenant qu'il dépend de nous épargner à l'un et à l'autre les désagrémens inévitables en pareil cas.

Pouvoir donné à un homme de loi de recouvrer une somme en souffrance.

M. E. Lenoir de Lyon me doit, d'après le compte détaillé ci-joint, 1357 fr. 22 cent. échus depuis longtemps. Dans cette affaire je me permets de m'adresser à vous pour réclamer votre obligeante intervention, en vous donnant plein pouvoir de faire rentrer la somme en question à l'amiable ou par voie de justice. Mon indulgence est à bout et je ne suis nullement disposé à laisser ce débiteur obstiné mettre ma patience plus longtemps à l'épreuve.

Veillez donc prendre soin que je sois bientôt payé et soyez sûr que j'approuverai tout ce que vous jugerez à propos de faire dans cette conjoncture.

Je vous remets ci-joint une déclaration du dit Lenoir constatant que ma demande est fondée.

Tentative d'accommodement avec des créanciers par l'entremise d'un notaire.

M. E. Lenoir de Lyon s'est vu, par suite du malheur des temps et de la stagnation des affaires, dans la pénible nécessité de suspendre ses payemens. Il a donc chargé le soussigné de se

Գործունակիս ևս անկարողիս ևս մասինք: 285
պարտական եղած դրամներդ ալ հետը չգտնուի:
Աւասիկ Ձեր ձեռքն է այսպիսի դեպքերու մէջ
հասարակօրէն պատահած անհաճոյ բաները խա-
փանելը:

Նոտար մը շնորհակալ հրատը անոք ղերելոս
լիազօր իշխանութիւն կ'ընդունի:

Լինն քաղքէն Պր. Է. Լընուար՝ առ թղթիս
մէջ մանրամասն նշանակուած հաշուին համաձայն,
1357 ֆր. 22 սնդ. պարտական է ինձի, որուն հա-
տուցման օրը շատնոց անցած է: Աս գործքին
նկատմամբ կը համարձակիմ ներկայ թղթովս Ձեզի
գիմել ու Ձեր միջամտութիւնը ինչպէս, վերոյի-
շեալ գումարը բարեկամական կամ դատաստանա-
կան ձամբով առնելու լիազօր իշխանութիւն տա-
լով Ձեզի: Համբերութիւնս հատաւ, եւ ալ չեմ
ուզեր թող տալ որ այդ յամառեալ պարտապանն
երկայնմտութեամբս զեղծանի: Ուստի հոգ տարէք
որ վերոյիշեալ գումարը ձեռք բերեմ. եւ ապահով
եղէք որ այս գործքին համար Ձեզի պատշաճ ե-
րեւցածին՝ ես ալ հաւանեալ եմ:

Թղթոյս մէջ կը փակեմ միանգամայն Պր.
Լընուարին մէկ նամակը, որով ինք ալ իմ պահանջ-
քին իրաւացի ըլլալը կը հաստատէ:

Նոտարի միջնորդութեամբ պարտաստիքներուն
հետ միարսակնելոս փորձ:

Լինն քաղքէն Պր. Է. Լընուար ժամանակին
ձախորդ գիպուածներուն եւ առուտորին դադար-
ման պատճառաւ՝ իր վճարմունքները ստիպուեցաւ
դադրեցնել: Ինք ստորագրելոյս յանձնեց որ իր

mettre en rapport avec ses créanciers pour tenter un arrangement à l'amiable.

En cas de faillite et si la femme du débiteur usant de ses droits réclame son apport, il ne restera pour le petit nombre des créanciers privilégiés qu'un faible espoir de remboursement; quant aux autres, ils n'ont aucune perspective d'être payés.

Néanmoins, pour prévenir une déclaration de faillite, le débiteur offre à ses créanciers de leur payer immédiatement 40 %, moyennant remise du reste.

M. Lenoir a partout la réputation d'un honnête homme et chacun témoigne son regret du coup qui l'a frappé. Il mérite donc les égards qui sont dûs, suivant vous sans doute, à tout confrère malheureux, victime d'un concours d'événements extraordinaires auxquels nul ne peut échapper.

L., notaire.

Annnonce de faillite et demande d'entrer en arrangement.

C'est avec un profond sentiment de douleur que je vous annonce la nécessité où je me vois de suspendre mes paiements. Malgré toute mon économie, ma circonspection et l'activité infatigable que j'ai déployées pour triompher de tant de causes fâcheuses qui paralysent en ce moment les affaires dans notre pays, je n'ai pu me maintenir plus longtemps.

Ce concours d'incidents déplorables me fait

պարտատէրներուն հետ խօսակցիմ՝ խաղաղական կերպով միաբանութեան փորձ փորձելու համար:

Եթէ Պր. Է. Լընոար սնանկացեալ հրատարակուի եւ ամուսինն իւր իրաւունքը գործածելով՝ բերած ստակը ետ պահանջելու ըլլայ, հազիւ պարտատէրներէն մէկ քանին կրնան թեթեւ յոյս մ'ունենալ, իսկ մէկալներուն ամենեւին յոյս չի մնար:

Արդ սնանկութեան հրատարակուելուն առջեւն առնելու համար, յիշեալ պարտականն իր պարտատեարց իրաւաստութեան ճամբով կ'առաջարկէ որ անմիջապէս % 40 առձեռն պատրաստ դրամ վճարէ, եթէ իրենք ալ մնացած պարտքն իրեն թող տալու հաւանին:

Պր. Լընոար՝ ամէն տեղ իբրեւ արդարասէր մարդ ծանչցուած է, եւ ամէնքն իւր դժբախտութեանը վրայ կը ցաւին: Ուստի արժանի է զիջողութեանց՝ որ ցուցնել չարի է կարգէ դուրս եւ անխուսելի պատահարներով դժբախտութեան մէջ ինկող ամէն վաճառականի եւ աս է անշուշտ Ձեր ալ համոզումը:

L. նոտար:

Մնանկացած ըլլալուն ծանուցում իրաւաստի ըլլալու ստաջարկութեամբ:

Խորին ցաւով կը ծանուցանեմ որ վճարմունքներս դադրեցրնելու ստիպուած եմ: Արչափ որ ալ խնայութեամբ, խոհեմութեամբ եւ անխնջ գործունէութեամբ ջանացի տեղոյս առուուորը վրդովող արկածներուն հետ կուուելու, անկարելի եղաւ ասկէ աւելի դիմանալ:

Աս ցաւալի դժբախտութեանց վրայէ վրայ

espérer que mes créanciers voudront bien accepter l'arrangement à l'amiable que M. le notaire L. s'est chargé de faire en prenant pour base un état de mes affaires dressé aussi consciencieusement que possible, mais d'après lequel je ne puis à la vérité vous offrir que 40 %.

Je vous prie instamment d'accepter cette indemnité pour la somme de 1357 fr. 22 c. dont vous êtes crédité chez moi; car ce n'est qu'ainsi qu'il me sera possible de reprendre mes affaires et de remplir plus tard mes engagements en homme d'honneur.

Plusieurs de mes créanciers m'ont déjà fait le plaisir de donner leur approbation à l'arrangement proposé, convaincus qu'ils sont de devoir se montrer compatissants envers un homme accablé sous le poids de son malheur, mais digne encore de leur estime.

Comme votre décision sera d'un grand poids dans la situation critique où je me trouve, j'attends de votre obligeance que vous voudrez bien me la faire connaître au plus tôt et vous prie d'agréer etc.

Prière à un homme de loi d'ajourner ses démarches.

Après vous avoir donné le 25 de ce mois plein pouvoir de faire rentrer la somme qui m'est due par Lenoir de Lyon, j'ai reçu une lettre de ce dernier m'annonçant qu'il est hors d'état de satisfaire ses créanciers complètement et ne peut leur offrir que 40 %.

Quoiqu'il soit loin de ma pensée de vouloir

հասնիլն ինձի յոյս կու տայ որ պարտատէրներս բարեկամական իրաւախօհութեան կը հաւանին, ինչպէս որ Լ. նոտարին յանձնուած է՝ որ փորձ ընէ, իրեն հիմ առնելով գործոցս վիճակը, որ ամենայն ճշգրութեամբ գրի առնուած է, եւ որուն համեմատ՝ պարտատէրներուս իրաւքնէ % 40էն աւելի չեմ կրնար վճարել:

Իողը սրտանց կ'աղաչեմ Ձեզի որ 1357 Ֆր. ու 12 սնդ. պարտքիս դիմացն աս հատուցումն ընդունիք, վասն զի միայն աս կերպով կրնամ իմ առուտուրս նորէն ձեռք առնուլ, եւ ետքն ալ իբրեւ պատուաւոր մարդ ունեցած պարտքերս կատարել:

Պարտատէրներէս շատերը յիշեալ իրաւախօհութեան առաջարկութիւնն ընդունեցան, զիտնալով որ դժբախտութեան հանդիպած՝ բայց իրենց համարմանն արժանաւոր անձի մը վրայ գութ ունենալու պարտական են: Եւ որովհետեւ Ձեր որոշումը հիմակուան ճգնական վիճակիս վրայ մեծ ազդեցութիւն ունի, անոր համար Ձեր մարդասիրութենէն կը յուսամ որ ըստ կարի շուտ նոյն որոշումն ինձի կը ծանուցանէք:

*Նոտարի մը իւր դատաստագրոթիւնն ուղարկելու
արդարանք:*

Ամսոյ 25ին գրած թղթովս Լիւն քաղքէն Պր. Լընոարին ինձի պարտական եղած գրամն առնելու Ձեզի լիպոյր իշխանութիւն տալէն ետքը, իրմէ նամակ մ'ընդունեցայ, որուն մէջ կը ծանուցանէ թէ ի վիճակի չէ իւր պարտատէրները կատարեալ գոհ ընելու եւ միայն % 40 կրնայ իրենց վճարել:

Թէեւ միտքս ան չէ որ յանկարծական պա-

harceler un correspondant victime de revers im-
mérités, je ne voudrais pas d'autre part user de
ménagements envers un mauvais sujet, un trom-
peur, et lui montrer de la compassion. Je connais
ce Lenoir trop peu pour pouvoir juger jusqu'à quel
point il est digne de ma sympathie; mais comme
vous avez eu sans doute l'occasion de faire sa
connaissance personnelle et de vous mettre au
courant de ses affaires, je me permets de vous
prier de faire parvenir l'incluse à M. L. notaire.
Elle contient la déclaration que j'adhère aux pro-
positions d'arrangement faites par Lenoir, si les
malheurs qu'il allègue dans sa déclaration d'insol-
vabilité se confirment et qu'il soit un honnête hom-
me. Dans le cas contraire, veuillez défendre mes
intérêts sans vous laisser émouvoir par ses prières.

Agrééz, Monsieur, etc.

IV.

Renseignements demandés sur des tiers. Lettres de
recommandation.

Informations sur un commerçant.

S'il vous est possible de nous communiquer
des renseignements sur la confiance que mérite la
maison dont le nom est au bulletin ci-dessous, vous
nous obligerez sensiblement; nous pensons que
vos relations dans la ville qu'elle habite vous met-
tront à même de vous en procurer et de positifs.
Comptez d'avance sur notre discrétion et recevez-
en nos remerciements bien sincères.

տահարներով դժբախտութեան մէջ ինկած վաճա-
ռակից մը աւելի նեղը հասցընեմ. սակայն չեմ ալ
ուզեր չար մարդու եւ խաբեբայի մը կարեկցու-
թիւն ցուցընել եւ վրան գութ ունենալ: Ես ՂՊր.
Լընտար այնչափ չեմ ծանչնար՝ որ կարենամ դա-
տաստան ընել թէ համակրութեանս ինչչափ ար-
ժանի է. բայց դուք որովհետեւ թէ զինքն անձամբ
թէ իւր դործքը ծանչնալու առիթ ունեցած էք,
Չեղի կ'աղաչեմ որ նամակիս մէջ գրուած թուղթը
Պր. Լ. նոտարին ձեռքը հասցընէք, որով Պր.
Լընտարին ըրած առաջարկութեանցը հաւանու-
թիւնս կը ծանուցանեմ, եթէ վճարելու անկարող
ըլլալուն համար յառաջ բերած պատճառներն
ստոյգ են, եւ ինքը պատուաւոր անձ մըն է: Իսկ
թէ որ այնպէս չէ, առանց իրեն պաղատանայն
ականջ կ'սխալու՝ իմ շահուս մտադիր եղէք:

Հաճութեամբ ընդունեցէք եւ պլն:

V.

Երրորդ անձի մը վրայ տեղեկութիւն խնդրել:
Յանձնարարութեան թղթեր:

Վաճառականի մը վրայ տեղեկութիւն խնդրել:

Մեղի մեծ ծառայութիւն մ'ըրած կ'ըլլաք,
եթէ տոմոակիս վրայ նշանակուած տան նկատմամբ
մեղի տեղեկութիւն տալու ըլլաք: Նոյն տան եղած
տեղւոյն հետ յարաբերութիւն ունենալով՝ կրնաք
չուտ եւ որոշ տեղեկութիւն գտնել: Վստահ եղէք
որ խօսքը մեր քովը կը մնայ. եւ այժմէն ընդունե-
ցէք մեր անկեղծ շնորհակալութիւնը:

Réponse favorable.

Nous vous dirons, Messieurs, en réponse à la lettre dont vous nous avez favorisés, que la maison . . . à . . . jouit sur cette place d'un crédit étendu et mérité, parce qu'elle opère avec probité et sagesse. Ces messieurs, qui passent pour jouir d'une honnête aisance, étant néanmoins très-circonspects dans leurs dépenses, nous n'hésiterions point à leur accorder un crédit de . . . Notre opinion se trouve complètement confirmée par les avis que nous venons de recueillir de nos amis et banquiers de cette ville. Comme il nous est agréable de vous être ici bons à quelque chose, nous serons toujours à votre service en semblable circonstance.

Réponse défavorable,

Les renseignements que vous m'avez mis dans l'obligation de vous donner sur la maison de commerce . . . à . . ., en réponse à votre honorée du trois de ce mois, ne sont malheureusement pas tels que vous pourriez les souhaiter. Il est notoire que cette maison a joui jusqu'à ce jour d'une excellente réputation; ses affaires étaient fort étendues et ses spéculations couronnées du plus heureux succès. Aucune de nos maisons n'était montée avec plus de luxe, et personne n'aurait songé à élever le moindre soupçon sur sa solidité. Mais on sait maintenant, à n'en pouvoir douter, qu'elle a éprouvé des pertes considérables dans plusieurs entreprises, ainsi que dans les papiers publics. Ces faits, il est vrai, sont plus connus au dehors que sur notre place. Son crédit néanmoins n'a pas

Դրաստաւոր պատասխան:

Ձեր ամոցս (Յին) գրած նամակին կը պատասխանենք որ (այս ինչ) քաղքին (այս) տունը՝ մեծ համարում մը կը վայելէ, որուն արժանի ալ է, որովհետեւ արդարասիրութեամբ եւ խոհեմութեամբ կը դործէ: Աս Պարոնները բաւական մեծ ստացուածքի տէր ճանչցուած են, եւ ծախք ընելու մէջ շատ զգուշաւոր ըլլալով՝ ամենեւին չէինք երկմտեր իրենց (այսչափ դրամ) յանձնելու: Մեր կարծիքը կատարելագոյն կը հաստատեն նաեւ նոյն քաղքին մեր բարեկամներէն եւ լուսայափոխներէն ընդունած տեղեկութիւննիս ալ: Մեզի շատ բաղձալի է հոս Ձեզի հաճոյական դործք մը դործել, ուստի եւ այսպիսի առիթներու մէջ ալ պատրաստ ենք ծառայելու:

Աննպատաւոր պատասխան:

Շատ կը ցաւիմ որ ամոցս Յին թղթերնուդ մէջ (այս ինչ) քաղքին (այս) վաճառականութեան տան վրայ խնդրուած տեղեկութեան՝ չեմ կրնար Ձեր բաղձացածին չափ հաճոյական պատասխան տայ: Ամենուն ծանօթ է որ վերոյիշեալ տունը մինչեւ հիմայ աղէկ համարում կը վայելէր, դործքերը շատ ընդարձակած էին եւ ամէն փորձանին կը յաջողէր: Քաղքիս վաճառականութեան տներէն եւ ոչ մէկն անոր չափ պերճութիւն կը յուզընէր, այնպէս որ ոչ ոք իր հաստատութեան վրայ թեթեւ կասկած մ'ունէր: Սակայն հիմայ յայտնապէս իմացուեցաւ որ նոյն տունը թէ զանազան ձեռնարկութեանց մէջ եւ թէ լուսայափոխ առուտուրի մէջ մտերս մեծ կորուստներ բերէ: Ստոյգ է՝ աս բաներս աւելի դուրսը ծանօթ են քան թէ մեր քաղքը, ուր նոյն տունը

baissé et l'on ne remarque pas qu'elle ait restreint ses dépenses en quoi que ce soit; mais plus elle est forcée de dissimuler ses embarras pécuniaires, plus il importe d'user de circonspection dans ses rapports avec elle.

Espérons que cette crise ne sera que passagère et que nous serons couverts de nos traites. Toutefois il ne serait pas prudent pour le moment de s'engager avec cette maison dans des affaires considérables; il faudrait au contraire se dégager le plus tôt possible de ses obligations envers elle.

Je n'ai pas besoin de vous prévenir que ces communications sont purement confidentielles et que personne que vous ne doit en avoir connaissance.

Pour prendre des informations sur un commis.

Il se présente pour occuper une place de commis vacante chez moi un jeune homme appelé G., qui dit avoir été employé plusieurs années dans votre maison. Ses manières sont engageantes et ses talents paraissent au-dessus de l'emploi qu'il aura à remplir; mais je désire savoir s'il mérite ma confiance, et c'est de vous, Monsieur, qui avez été à même de le juger, que j'attends quelques lumières. Vous savez combien il est important de connaître la moralité des personnes que l'on introduit chez soi; je n'ai donc pas besoin d'insister pour vous inviter à me dire franchement ce que vous pensez de M. G. En me donnant une prompte réponse, vous obligeriez beaucoup votre dévoué.

Հիմակ ալ դեռ նոյն համարումը կը վայելէ, եւ իր ծախքերը չափաւորելու ամենեւին նշան մը չի ցուցըներ: սակայն որչափ աւելի որ իր ստակի նեղութիւնը ծածկելու ստիպուած է, այնչափ աւելի ալ իրեն հետ առեւտրական գործառնութեանց մէջ զգուշութիւն բանեցընելու է:

Ար յուսանք որ աս վտանգն անցաւոր բան մ'ըլլայ, եւ մեր փոխանակագիրները վճարուին. սակայն խոհեմութիւն չ'երեւար առ ժամն նոյն տան հետ մեծամեծ գործողութեանց մէջ մշտնեւ մանաւանդ թէ պէտք է ամէն պարտաւորութիւններէ կարելի եղածին չափ շուտ ինք զինքն ազատելու աշխատիլ:

Աւելորդ է զուցեւ՝ որ աս տեղեկութիւնները ճշդիւ մտերմական են, եւ թէ ուրիշ մէկն անոնց վրայ ծանօթութիւն պէտք չէ ունենալ:

Խոսնթի պատասխան մը վրայ տեղեկութիւն խնդրել:

Խոսնթի պատանոց պաշտօնն ընդունելու համար՝ Կ. անուամբ երիտասարդ մը ինծի ներկայացաւ, որն որ կ'ըսէ թէ քանի մը տարի Չերքովը ծառայած է եղեր: Վարմունքը քաղցր եւ յանկուցիչ է, եւ ունեցած տաղանդները՝ իր կատարելու պաշտօնին պահանջածէն աւելի կ'երեւան. սակայն կը բողձայի իմանալ թէ արդեօք վստասութեան արժանի՞ է. ուստի տեղեկութիւն կը խնդրեմ Ձեզմէ, որ կրնաք իր վրայ դատաստան ընել: Գիտէք թէ որչափ կարեւոր է մարդու՝ քոյն առած անձինքներուն բարոյական վարմունքը ճանչնալ. անոր համար աւելորդ է զՁեզ թախանձել որ Պր. Կ. ին վրայ ունեցած կարծիքնիդ բացայայտ ինծի ըսէք: Եւ ծածկուաւ շնորհապարտ կ'ըլլամ, եթէ շուտ պատասխան տալու ըլլաք:

Réponse favorable.

Tant que M. G. a demeuré chez moi, je n'ai eu qu'à me louer de sa conduite, de sa probité et de ses talents. Je regrette tous les jours que des circonstances, qui ne dépendaient ni de lui ni de moi, l'aient obligé de quitter ma maison, et je vous félicite de l'heureuse acquisition que vous allez faire, Monsieur, en vous attachant un sujet aussi précieux. C'est avec bien de la satisfaction que je trouve l'occasion de lui témoigner utilement l'estime qu'il a su m'inspirer.

Agréé etc.

Réponse moins favorable.

Je ne puis pas dire précisément, Monsieur, que le sieur G. est un mauvais sujet; cependant son peu d'activité et son goût d'indépendance ne m'ont pas permis de le garder. Jamais sa probité ne fut en défaut; c'est un témoignage que je me plais à lui rendre, pour adoucir ce que ma franchise pourrait d'ailleurs avoir de désagréable pour lui. J'ajouterai cependant encore à son avantage, que ses défauts tenaient plus à son âge qu'à ses mauvaises dispositions; maintenant qu'un peu de réflexion aura mûri sa tête, il serait possible qu'il se fût amendé, et qu'il fit tous ses efforts pour conserver la confiance des personnes qui voudraient lui accorder la leur.

Excusez-moi, Monsieur, si au lieu de vous donner des renseignements, je vous donne des conseils, mais vous avez fait appel à ma consci-

Երաւաստար պատասխան:

Քանի որ Պր. Կ. իմ քովս էր, իր վարմանը, արդարասիրութեանն ու տալանգներուն վրայ գոհ էի: Մինչեւ հիմայ միշտ կը ցաւիմ, որ զանազան պարագաներ՝ որոնք ո՛չ իրմէ եւ ո՛չ իզմէ կտխում ունէին, զինքն ստիպեցին քովէս ելլելու. եւ Ձեզի ուրախակից եմ՝ այնպիսի պատուական անձ մը Ձեք ծառայութեան մէջ առնելուդ վրայ: Մեծապէս ուրախ եմ նաեւ որ Պր. Կ. ին իմ համարումս գործքով ցուցնելու առիթ կ'ունենամ:

Հաճութեամբ ընդունեցէք եւ այլն:

Երեսուց նպատարար պատասխան:

Ձեմ կրնար որոշակի ըսել թէ Պր. Կ. գէշ մարդ մ'ըլլայ. սակայն այնչափ գործունեայ չըլլալուն եւ անկախութեան ունեցած միաման պատճառաւ՝ զինքը քովս պահելն անկարելի եղաւ: Արդարասիրութեան մէջ երբեք պակասած չունէր. եւ աս վկայութիւնը սիրով կու տամ՝ ուրիշ նկատմամբ վրան ըսած աննպատատուր բաներս մեղմացընելու համար: Ասկէ զատ պէտք եմ աւելցընել, որ իր պակասութիւններն աւելի երիտասարդութենէ՝ քան թէ գէշ բնաւորութենէ յառաջ կու գային: Հիմայ որ մտախոհութիւնը գլուխը քիչ մը հասունցուցած պիտ'որ ըլլայ, կարելի է փոյթ կը տանի ինք զինքն ուղղելու, եւ իր վրայ գրուած վտասահութեան արժանի ըլլալու:

Ներեցէք որ Ձեզի տեղեկութիւն տալու տեղ խորհուրդ կու տամ. բայց որովհետեւ կը պահանջէք որ ըստ խղճի խօսիմ, եւ ալ Ձեզի այնպէս բա-

ce, et je vous réponds aussi franchement que si je me trouvais dans votre position.

Recevez etc.

Questions moins étendues qu'on peut écrire en post-scriptum ou sur un bulletin à part inclus dans la lettre.

Vous m'obligeriez infiniment de me donner tous les renseignements que vous pourrez recueillir sur la maison X.

Voulez-vous avoir l'obligeance de m'informer aussi promptement que possible si ce bruit est fondé?

Il court ici des bruits défavorables sur T. Veuillez nous faire savoir par le retour du courrier, s'ils sont fondés en tout ou en partie, car cela nous intéresse vivement.

Réponses.

La maison X. continue à jouir de la même confiance que j'usqu'ici, quoiqu'elle ait essuyé depuis quelque temps des pertes considérables. Toutefois vous ne risquez rien avec elle.

Je ne puis malheureusement vous donner aucun renseignement sur le marchand S. à N. et n'ai rien pu apprendre ici non plus sur son compte.

On ne sait rien ici des bruits désavantageux qui couraient sur T. et fils. Ce sont de vaines ru-

ցայայտ պատասխան կու տամ, իբր թէ ես Ձեր գանուած վեճակին մէջ ըլլայի :

Ընդունեցէք եւ այլն :

Կարձաւորս հարցումներ, որոնք իբրև յետգրութեան կամ նամակին մէջ դրուած առանձին ստուասի վրայ կրնան գրուիլ :

Ձեզն մեծապէս շնորհապարտ կ'ըլլամ, եթէ ք. տան վրայ կարելի եղածին չափ մանրամասն տեղեկութիւն տաք ինձի :

Հաճեցէք ըստ կարի շուտով ինձի իմացնել, թէ արդեօք աս համբաւը հիմ ունի :

Աս կողմերը՝ Թ. ին վրայ գէշ համբաւներ կը պարտին. շնորհք ըրէք թղթաբերին դառնալուն մեզն ծանուցէք թէ աս լրերն ամբողջ կամ ըստ մասին ստոյգ են. որովհետեւ աս տեղեկութիւնը մեզն մեծապէս կարեւոր է :

Պատասխան :

Թէեւ քիչ ժամանակէ ի վեր ք. տունը մեծամեծ կորուստներ ունեցաւ. սակայն միշտ դեռ յառաջուան համարումը կը վայելէ, եւ ինչ գործ որ հետն ունենաք՝ մնաս չէք բներ :

Կը ցաւիմ որ Ն. քաղքին Ս. վաճառականին վրայ չեմ կրնար Ձեզն տեղեկութիւն մը տալ, եւ ոչ ալ հոս վրան բան մը կրցայ իմանալ :

Թ. եւ որդւոց վրայ պարտած լրերէն հոս բան չենք գիտեր : Պարզապէս սուտ համբաւներ են որ

meurs qu'on propage, à moins que le tout ne repose sur une erreur.

Recommandations.

1.

Messieurs, nous remettons la présente à notre estimable ami, M. N., pour lui servir d'introduction auprès de vous. Les liens d'amitié qui nous unissent à lui depuis longtemps, nous imposent le devoir de vous le recommander tout particulièrement.

Comme M. N. a l'intention de s'arrêter plusieurs jours dans votre ville pendant le voyage qu'il a entrepris, tant pour se remettre de ses fatigues que pour former de nouvelles correspondances, nous vous prions très-instamment de faire tous vos efforts pour lui rendre le séjour au milieu de vous aussi agréable que possible, et de l'aider de vos bons conseils, vu qu'il n'est pas encore au courant des affaires qui se font sur votre place.

Si notre recommandé avait besoin d'argent, veuillez lui faire des avances pour notre compte jusqu'à la concurrence de 2000 fl., et tirer sur nous cette somme ainsi que les intérêts.

Recevez d'avance tous nos remerciements pour les services que vous rendrez à M. N. L'empressement que nous mettons à vous le recommander, vous prouve suffisamment combien nous attachons de prix à ce que vous l'accueilliez de la manière la plus distinguée.

Soyez assurés, Messieurs, de nos sentiments d'estime etc.

ունենք կը տարածեն, կամ կարելի է սխալմամբ այնպէս կարծուած է:

Գնանկարարութեան թղթեր:

1.

Այս թուղթը մեր պատուական բարեկամին Պր. Ն. ին կու տանք, որպէս զի ասով Ձեզմէ աղէկ ընդունելութիւն կարող ըլլայ գտնել: Իրեն հետ ունեցած երկայնժամանակեայ բարեկամութիւնն իս մեր վըայ պարտք կը դնէ՝ զինքն առանձին կերպով Ձեզի յանձնելու:

Եւ որովհետեւ Պր. Ն. թէ քիչ մը յոգնութիւն առնելու եւ թէ վաճառականութեան նոր գործակցութիւններ հաստատելու համար ըրած ճամբորդութեանն ատեն, քանի մ'օր ալ Ձեր քաղաքն անցընելու միտք ունի, Ձեզի թախանձանօք կ'աղաչենք, որ հոն կեցած ժամանակն իրեն ըստ կարի հաճոյական ընէք եւ Ձեր խորհրդատուութեամբն իրեն օգնական ըլլաք, վասն զի այդտեղաց յարաբերութիւններն իրեն անծանօթ են:

Եթէ այդ անձն ստակի պէտք ունենայ, շնորհք ըրէք՝ մեր հաշուին իրեն մինչեւ 2000 Փ. կանխիկ տուէք, եւ գումարը հանդերձ շահովք փոխանակագրով մը մեր վըայ քարշեցէք:

Պր. Ն. ին ընելու ամէն ծառայութեանցդ համար կը կանխենք մեր շնորհակալութիւնը: Թէ իրեն պատուաւոր ընդունելութիւն գտնելուն վըայ ինչ մեծ հոգ ունինք, այս մեր սրտագին յանձնարութենէն կրնաք իմանալ:

Ընդունեցէք մեր խորին յարգանաց եւ այլն

2.

Le porteur de la présente lettre est Monsieur N. N. de cette ville. Il se rend pour la première fois à la foire qui se tient chez vous, pour y faire quelques achats. Comme il n'y a pas de relations, je prends la liberté de la recommander à votre bienveillance, en vous priant de lui indiquer des vendeurs chez lesquels il puisse trouver de bonne marchandise à des prix raisonnables. Veuillez en outre l'assister de vos bons offices. Quant aux fonds qui pourront lui être nécessaires, je l'accrédite auprès de vous, Monsieur, pour la somme de . . . que vous voudrez bien lui payer contre double reçu, à mesure qu'il en aura besoin. Je vous créditerai de vos paiements, sur l'envoi d'une quittance. Je vous serai très-obligé des services que vous rendrez à mon recommandé.

Agréé, Monsieur, etc.

V.

Modèles pour commencer une lettre.

Le motif pour lequel je vous écris aujourd'hui est principalement de vous aviser que . . .

Notre seule excuse pour n'avoir pas répondu plus tôt, est l'espoir que nous avons de pouvoir d'un jour à l'autre vous communiquer quelque chose de plus intéressant.

2.

Թղթաբերս՝ քաղքիս Պր. Ա. Ա. է: Աս առաջին անգամն է, որ Ձեր սոնավաճառին կու գայ՝ քանի մը բան գնելու համար: Եւ որովհետեւ հոն ծանօթ չունի, կը համարձակիմ զինքը Ձեր մարդասիրութեանը յանձնել, ազաշելով որ իրեն ցուցընէք թէ ուր կրնայ աժան գնով ընտիր վաճառք գնել, եւ ընդհանրապէս Ձեր խորհուրդներովն իրեն օգնական ըլլաք: Իսկ իրեն պէտք եղած ստակին համար, աւասիկ իրեն (սյսչսյի) գումարի համարում կու տամ, որ Ձեզմէ՛ պէտք եղած աւանը կրկին ընկալագրով կարենայ առնել: Վճարողիքները խրկած առեւնիդ՝ վճարածնիդ Ձեզի առնելէք կը գրեմ: Ձեզի յանձնած անձիս ընելու ծառայութեանցդ համար մեծապէս երախտագէտ կ'ըլամ:

Հաճութեամբ ընդունեցէք եւ այլն:

Ե.

Երանակի սկզբնաւորութեան օրինակներ:

Այսօրեան գրութեանս գլխաւոր պատճառն է, որ Ձեզի իմացընեմ . . . :

Թէ Ձեզի աւելի կանուխ պատասխան չգրեցինք, անով միայն կրնանք արդարանալ, որ օրէ օր միշտ աւելի մեծակշիւ բան մը Ձեզի հաղորդելու յոյս ունէինք:

Nous avons reçu votre lettre et vous remercions bien des renseignements qu'elle nous donne.

La lettre que vous nous avez fait l'honneur de nous écrire le . . . est devant nous, ainsi que les notes et observations qui l'accompagnent.

Nous référant à notre dernière du . . . , que nous vous confirmons . . .

Conformément au désir que vous nous exprimez par votre dernière lettre . . .

La dernière lettre que j'ai eu l'honneur de vous écrire était du 1er ct.; depuis lors je n'ai rien de nouveau à vous marquer.

Nous étions si pressés vendredi que nous ne pûmes vous écrire.

J'ai devant moi votre amicale du . . .

Privé de vos lettres à répondre depuis celle que j'ai eu le plaisir de vous écrire le 4 ct.

En réponse à la lettre dont vous nous avez favorisés le . . .

Votre lettre du . . . m'est parvenue aujourd'hui, et je prends bonne note de son contenu.

Sans aucune de vos lettres, depuis la dernière que nous avons eu le plaisir de vous adresser le 6 ct, et dont vous avez copie ci-joint . . .

Ձեր Թուղթն ընդունեցանք եւ մեզի տուած տեղեկութեանցդ համար շնորհակալ կ'ըլլանք:

Ձեր (ամսոյս 5ին) գրած նամակը, մէջը գրուած տեղեկութեանց եւ ծանօթութեանց հետ՝ ձեռքերնիս հասաւ:

(Ամսոյս 16ին) գրած վերջին նամակնիս կոչելով եւ հաստատելով . . . :

Վերջին նամակին մէջ յայտնած բաղձանքներնուդ համաձայն . . . :

Վերջին անգամ Ձեզի ամսոյս 1 ին գրած էի: Անկէ ետքը Ձեզի հաղորդելու արժանի բան մը չպատահեցաւ:

Ուրբաթ օրն այնչափ զբաղած էինք՝ որ չկրնայինք Ձեզի նամակ գրել:

(Ամսոյս 18ին) գրած նամակնիդ ձեռքս հասաւ:

(Ամսոյս 4ին) վերջին նամակս Ձեզի գրելէն ետքը Ձեզմէ գիր չընդունելով . . . :

(Անցեալ ամսոյն 30ին) շնորհած Թղթերնուդ պատասխան՝ . . . :

(Ձեր ամսոյս 28ին) գրածն այսօր ընդունեցայ, եւ մէջն եղածին տեղեկացայ:

Վերջին անգամ ամսոյս 6ին Ձեզի գրելէս ետքը՝ Ձեզմէ ամենեւին նամակ չընդունելով, նոյն նամակին օրինակն ասոր մէջ կը գնենք:

Votre lettre du 6 ct. ne m'est parvenue qu'avant-hier.

Vous aurez été surpris que je n'aie point répondu à votre lettre du . . . ; elle m'est parvenue le . . .

Suivant le désir de M. N., nous avons l'honneur de vous informer que . . .

J'ai à vous remercier de votre lettre amicale du . . .

C'est avec peine que je vous annonce que . .

Sans avoir l'avantage d'être personnellement connu de vous, Monsieur, je prends la liberté de vous écrire, espérant que mon intimité avec M. votre frère J . . . me servira d'excuse auprès de vous.

J'ai l'honneur de vous informer que, suivant vos ordres, je . . .

Nous avons actuellement le plaisir de vous accuser réception de la vôtre de même date.

Vos lettres des . . . nous sont parvenues ensemble, il y a quelques jours.

Permettez que je me rappelle de nouveau à votre souvenir.

Ձեր ամսոյ 6ին գրած նամակը՝ հազիւ երէկ է մեկըն օր ձեռքս հասաւ :

(Ամսոյ 13ին) գրած թղթերնուդ պատասխան չընդունենիւդ վրայ դարմացած պիտ'որ բլլայ, նամակն (ամսոյ 21ին) ձեռքս հասաւ :

Ա. Ա. Պարոնին խնդրելովը պատիւ կը համարինք Ձեզի ծանուցանել՝ որ . . . :

Ձեր (ամսոյ 4ին) գրած բարեկամական նամակին մեծապէս չնորհակալ եմ :

Մեծ ցաւով Ձեզի կը ծանուցանեմ՝ որ

Թեպէտ եւ Ձեզի անձամբ ծանօթ ըլլալու երջանկութիւնը չունիմ, սակայն եւ այնպէս կը համարձակիմ այս թուղթս գրել, յուսալով որ Ձեր Պր. Յ. եղբորը հետ ունեցած մտերմութիւնս զիս Ձեր առջեւ արդարացընելու բաւական կ'ըլլայ :

Պատիւ կը համարիմ Ձեզի իմացընել, որ Ձեր յանձնարարութեան համաձայն . . . :

Թղթովս կը ծանուցանենք, որ Ձեր այսօրւան չնորհածն ընդունեցանք :

Ձեր . . . գրած նամակներն, քանի մը օր յառաջ ամէնը մեկտեղ հասան ձեռուրնիս :

Ձիս դարձեալ Ձեր պատանական յիշողութեան յանձնելու կը համարձակիմ :

Modèles pour terminer une lettre.

N'ayant rien autre chose d'intéressant à vous dire, je vous salue avec une considération distinguée.

P. S. Veuillez faire tenir l'incluse sans retard à son adresse.

L'heure nous presse et nous n'avons que le temps de vous réitérer l'assurance de notre parfait attachement.

P. S. Nous vous serons obligés d'acheminer l'incluse pour Ostende le plus tôt possible.

Le courrier étant sur le point de partir, nous finissons en vous assurant de notre constant attachement.

P. S. Nous vous écrirons plus au long par le prochain courrier.

Dévoué à vos ordres je vous salue.

Dans l'attente d'une prompte réponse à la présente nous avons l'honneur . . .

Նամակի վերջաւորութիւններ:

Մտադրութեան արժանի գրելու ուրիշ բան չունենալով, առանձինն մեծարանօք զՁեզ կ'ողջունեմ:

Յ. Գ. Կը խնդրենք որ թղթիս մէջի նամակն անյապաղ իւր տեղը հասցընէք:

Ժամանակը քիչ բլլալով, մեզի կը մնայ մեր անձնանուէր հպատակութեան հաւաստիքը դարձեալ նորոգել:

Յ. Գ. Հաճեցէք մէջի թուղթն ըստ կարի շուա Օսդէնտէ խաւրել:

Սուրհանգակը ճամբայ ելլելու վրայ բլլալով, նամակնիս կը վերջացընենք Ձեզի հաստատ սէր ու անձնանուէր ծառայութիւն դաւանելով:

Յ. Գ. Գալ սուրհանգակով աւելի երկայն կը գրենք:

Միշտ Ձեր հրամաններուն պատրաստ բլլալով կը ճանշամ զիս եւ այլն:

Նամակիս վաղահաս պատասխանին սպասելով կը խոստովանինք զմեզ եւ այլն:

Abréviations dans la correspondance commerciale.

à courte vue.
 argent fin.
 à t. p., à tout prix.
 bard., *brouillard*.
 bes., *balles*.
 bl., *baril*.
 ble., *balle* (de marchandises).
 bqes., *barriques*.
 bt., *brut, avec emballage*.
 bts., *boucauts*.

 bz., *batz*.

 c., *centime*.
 c.-à-d., *c'est-à-dire*.
 c. et., *compte-courant*.
 Cie., Co., Compe., *compagnie*.
 c. nau., *compte nouveau*.
 courant.
 cplk., *copek*.
 cpt., *comptant*.
 cto., *compte*.
 cte. vx., *compte vieux*.
 c/ve., *cette ville*.
 crzr., *creuzer, cruche*.

 de Fe., *de France*.

 do., *aito, dit*.

Նոստրական թղթակցութեան համառոտութիւնները:

Կարճ պայմանագամուլ:
 Աղին արծաթ:
 Որեւիցէ զնով:
 Առաջին հաշուեգիրք:
 Հակեր:
 Տակառակ:
 (Վաճառքի) Հակ:

 Տակառներ:
 Խառն կշիռ:
 Վաճառք զնելու տակառներ:
 Պազ, (Հէյրուտիայի դրամ):
 Մեղ. (Մանյիմ):
 Այսինքն:
 Ընթացիկ հաշիւ:
 Ընկ. Ընկեր. (ընկերութիւն):
 Նոր հաշիւ:
 Ընթացիկ:
 Բովիք (ոռսի դրամ):
 Պատրաստ ստակ:
 Հաշիւ:
 Հին հաշիւ:
 Ա. քաղաքը:
 Գար. դարանդան. (գերմանական դրամ):
 Գաղղիայէն կամ Գաղղիայի):
 Նոյն. (նոյն ընդփերնոյն):

dr., *denier*.

Dt., *doit*.

Dvt. *doivent*.

ens., *ensemble*.

Fr., fr., *franc monnaie de France*.

fco., *franco, franc*.

fl., *florin*.

fl. bco., *florin de banque*.

fl. ct., *florin courant*.

fo., Fo., *folio*.

Gen., *goulden*.

gros.

je., *jeune*.

jl., *journal*.

jours de vue.

k., kil., *kilogramme*.

kr., *kreuzer*.

l/c., l. cte., *leur compte*.

L., liv., *livre (de poids)*.

L., *livre (monnaie)*.

Louis d'or.

L. stg., *livre sterling*.

Malter (mesure).

marches. génes., *marchandises générales*.

Գենար. (գաղղիական դրամ):

Պարտական է:

Պարտական են:

Ընդ առկեր:

Ֆր. Փրանք. (Գաղղիայի դրանական):

Ազատ, առանց կրողչէքի:

Ֆ. Փիորին. (գերմանական դանական):

Գրամստեղանի Փիորին:

Ընթացիկ Փիորին:

Խրես:

Ֆիորին:

Կռ. (գերմանական դրամ):

Կրասեր:

Օրագիր:

Օրւան պայմանագամուլ:

Հազարակրամ. (Գաղղիայի կշիռ):

Գարանդան. (գերմանական դրամ):

Իրենց հաշիւ:

Լիտր կամ Փունա (կշիռ):

Լիւր (դանական):

Լուդովիկ կամ Լուի սակի:

Բանա սգերլին. (սնդղիական սակի):

Մալդէր (չափ):

Վաճառք:

m/c., mon cte., *mon compte.*
mois de date.

Monnaie.
Mque., *Martinique.*

N. B., NB., *nota bene.*

n/c., n. cte., *notre compte.*
No., *numéro.*

n. pl., *notre place.*
n/sr., *notre sieur.*

n. v., *notre ville.*
p. c., *par couvert.*

phn., *prochain.*

ple., *pistole (monnaie de change).*

pl. ou m., *plus ou moins.*
ppon., *proportion.*
pr. $\frac{0}{100}$, *pour cent.*
pr. $\frac{00}{1000}$, *pour mille.*

prof. et pes., *profits et pertes.*

ptre., *piastre, monnaie.*

ptre. effe., *piastre monnaie effective.*

ql., *quintal.*

Իժ հաշիւս :

Ամսուան պայմանագրա-
մով :

Լուծայ :

Մարդէնիգ (կողոյնն փա-
նայր) :

Միտ գիր : Ծանուցում :
Գիտելիք :

Մեր հաշիւք :

Թ. (թիւ) :

Մեր փաճառատեղին :

Մեր Տէրը . Մեր (Ա.Ա.)
պարոնք :

Մեր քաղաքը, մեր տեղը :
Ծածկութի տակ կամ
փաթեթով :

Մեր ձաւոր, առաջիկայ .
առջեւի (ըստ թիւի) :

Բիսգու (սպանիական
դրամ) :

Աւելի պակաս, թիշ շատ :
Համեմատութիւն :

Առ հարիւր, հարիւրէնայ :
Առ հազար, կամ հազա-
րին (սյուշաի) :

Վաստակ եւ կորուստ :

Սպանիական սիւնակիր
կամ Տաճկական դա-
հեկան (ըստ շիւ) :

Ղուրուշ :

Կենդ. (կենդիւնոր) կշիւ :

qos., *quartos (monnaie d'Espagne).*

r., *reçu.*

reme., *remise.*

rl., *réal; rx., réaux.*

s., *sou.*

s/bet., *son billet.*

shilling (monnaie).

s. (le) c., *sous (le) couvert.*

s/c., s. cte., *son compte.*

Silb. gr. *Silber groschen.*

St. De., *St. Dom (ingne).*

sté., *société.*

svt., *suiuant.*

te., *tare.*

toneaux., *tonneaux.*

tte. et re., *traite et remise.*

use., *usance.*

v. cte., *votre compte.*

v. ve., *votre ville.*

Զորեքին տակ կամ
Տուպրն (սպանիական
նախի) :

Քնդունած :

Անցուած ստակ :

Ռեալ. (աճ. ըրեալ) :

Սու. (Գաղղիացի ստակ) :

Իւր սոմսակը :

Շիլլինկ. (անգղիական
դրամիկան) :

Ծածկութի տակ, փա-
թեթով :

Իւր հաշիւք :

Արծաթ կառ. (գերմ.) :

Սան Տոմինկայ (կողոյ
փանայր) :

Զովորութիւն, ընկերու-
թիւն :

Քստ. համաձայն :

Ապրա. (աճ. տարա) :

Տակառներ :

Քարշուած փոխանակա-
գիր եւ անցուած ստակ :

Ժամանակակէտ :

Ձեր հաշիւք :

Ձեր քաղաքը :

TABLE.

Observations sur l'art épistolaire	2
Convenances épistolaires	12
Du papier	—
De l'inscription et de la souscription. Des titres.	—
Des titres en français.	
Titres et Adresses propres aux Ecclesiastiques.	14
Titres et Adresses propres aux Laïques.	16
De la souscription	20
Modèle de Souscription	—
Modèles pour commencer une lettre.	—
Modèles pour terminer une lettre.	22
Du corps de la lettre.	26
De la date.	28
Des post-scriptum.	30
De la manière de cacheter les lettres	—
De l'adresse.	32
Chapitre J. Lettres de félicitation.	34
I. Lettres de bonne année, de fêtes et d'anniversaires.	—
Lettres d'un enfant à son père et à sa mère.	36
Un garçon ou une petite fille à son grandpapa.	42
A une dame qui a soigné notre éducation.	—
A un instituteur.	—
A un ami avec lequel on n'est pas très-intime	44
A une personne qu'on respecte.	—
A un supérieur.	46
A un protecteur.	—
Envoi d'un cadeau d'étrennes à un instituteur	48
Lettre d'un fils à son père.	50
A un ami pour l'anniversaire de sa naissance	50
Réponse.	52
Une petite fille pour l'anniversaire de la naissance de sa mère.	—

Նախագիտելիք նամակագրութեան վրայ:	3
Նամակագրութեան պատշաճքը:	13
Թուղթ:	—
Վերնագիր, վերջաւորութիւն կամ ստորագրութիւն եւ պատուանուն:	—
Հայերէն պատուանուն:	
Եկեղեցականաց պատուանուններ:	16
Աշխարհականաց պատուանուններ:	18
Վերջաւորութիւն եւ ստորագրութիւն:	21
Վերջաւորութեան օրինակ:	—
Գաղղիերէնի յատուկ սկզբնաւորութեան օրինակներ:	—
Գաղղիերէնի յատուկ վերջաւորութեան օրինակներ:	23
Նամակին մարմինը:	27
Թուական:	29
Հետգրութեան:	31
Նամակը կնքելու վրայ:	—
Հասցէ կամ Երեսագիր:	33
Գլուխ Ա. Հնորձաւորութեան նամակներ:	35
Ա. Նոր տարւոյ, անուան եւ տարեդարձի Հնորձաւորութեան նամակներ:	—
Տղու մը իր հօրն ու մօրը զրած նամակները:	37
Պատիկ տղայ մը իր պապուն:	43
Տիկնոջ մը որ գրողին դաստիարակութիւնը հոգացած է:	—
Վարժապետի մը:	—
Հաս ընտանի չեղող բարեկամի մը:	45
Մեծարյ անձի մը:	—
Վերնագունի մը:	47
Պաշտպանի մը:	—
Վարպետի մը նոր տարւոյ պարգեւով:	49
Որդի մը իւր հօրը:	51
Բարեկամի մը իւր ծննդեան տարեդարձին:	51
Պատասխան:	53
Պղտնիկ աղջիկ մը իւր մօրը ծննդեան տարեդարձին:	—

II. Lettres de félicitation sur d'autres sujets . . .	54
Félicitations à une personne qui a obtenu un emploi élevé.	56
A un ami intime, sur le même sujet.	—
A un protecteur qui a obtenu de l'emploi	58
Lettre de félicitation à un ami sur une récompense qu'il a reçue pour des services rendus.	—
Sur une convalescence.	60
Lettre de civilité pour un mariage.	—
A un ami qui vient de se marier.	62
D'un officier à un général nouvellement promu.	—
A un jubilaire au sujet de sa fête.	64
Chapitre II. Lettres de condoléance.	66
Pour consoler un malade.	—
A un fils qui vient de perdre son père.	68
A une dame sur la mort de son mari.	—
Réponse.	70
Consolations à un ami sur la mort d'un de ses enfants.	72
Consolations offertes à un ami devenu veuf.	74
Consolations à une personne victime d'un malheur.	78
Chapitre III. Lettres de recommandation.	80
A un ami, pour lui recommander un autre ami.	82
Pour recommander un voyageur.	—
Pour demander la protection d'une personne en faveur d'une autre.	—
D'un père pour prier un tiers de veiller sur son fils.	84
D'une dame pour recommander une domestique.	86
Chapitre IV. Lettres de demandes et de remerciements.	88
Des pétitions.	90
Lettre d'invitation.	94
Invitation à un ami pour assister à un baptême.	—
Invitation du même genre à un personnage plus haut placé.	96

Բ. Ուրիշ նիւթերու վրայ շնորհաւորութեան նամակներ:	55
Բարձր պաշտօնի հասած մէկու մը:	57
Նշն նիւթի վրայ ընտանի բարեկամի մը:	—
Նոր պաշտօնի հասած պաշտպանի մը:	59
Բարեկամի մը վարձատրութեան աւթիւ շնորհաւորութիւն:	—
Հիւանդութեան վտանգն անցուցած մէկու մը:	61
Հարսանեաց շնորհաւորութիւն:	—
Բարեկամի մը պսակման:	63
Պաշտօնակալ մը՝ նորընտիր զօրապետի մը:	—
Յիւնամեայ հանդէս կատարողի մը:	65
Գլուխ Բ. Յաւակցութեան նամակներ:	67
Հիւանդ մը սփոփելու:	—
Որդւոյ մը հօրը մահուանը վրայ:	69
Տիկնոջ մը՝ իւր ամուսնոյն մահուան վրայ:	—
Պատասխան:	71
Բարեկամի մը՝ դաւկին մահուանը վրայ:	73
Բարեկամի մը՝ կնոջը մահուանը վրայ:	75
Չախորդութեան հանդիպած մէկու մը:	79
Գլուխ Գ. Յանձնարարութեան նամակներ:	81
Բարեկամ մը՝ ուրիշ բարեկամի յանձնելու համար:	83
Ճամբորդ մը յանձնելու համար:	—
Մէկու մը համար պաշտպանութիւն խնդրելու:	—
Հայր մը՝ իր որդին ուրիշ մը հոգացողութեան կը յանձնէ:	85
Տիկնոջէ մը՝ աղախին մը յանձնելու:	87
Գլուխ Դ. Աղաչանաց եւ շնորհակալութեան նամակներ:	89
Աղերսագիր կամ՝ խնդրագիր:	91
Հրաւիրանաց նամակ:	95
Կնքահայրութեան հրաւեր:	—
Նշոյնպիսի հրաւեր՝ բարձրաստիճան մէկու մը:	97

Invitation pour un jour de naissance.	98
Invitation à souper.	—
D'un fils à son père, pour lui demander la permission de le venir voir.	100
Réponse à la précédente.	—
Pour prier un ami de nous prêter quelque argent.	—
Du même genre, mais moins familière.	102
Pour demander à quelqu'un sa protection.	104
Pour demander des renseignements sur quelqu'un	—
Pour faire souvenir d'une promesse.	106
Pour demander une place.	108
Pour une personne destituée de sa place.	112
Pour demander des secours.	114
Pour obtenir une diminution du droit de fermage après un événement désastreux.	—
Pour obtenir un passeport.	116
Pour obtenir le paiement d'une fourniture	—
Pour demander une audience particulière.	118
Pour demander des renseignements sur une personne à un ambassadeur.	120
A une dame pour solliciter des secours.	—
Offres de service de la part d'un ouvrier.	122
Lettre de remerciement à une personne qui nous a rendu service.	124
A un bienfaiteur qui cherche à se cacher.	—
Remerciements adressés à un roi.	126
Remerciements à un créancier dont on a obtenu un délai.	128
Pour remercier d'un livre prêté	—
Pour remercier d'un service rendu.	130
Pour remercier des félicitations reçues au sujet d'un jour de naissance.	132
Envoi d'un cadeau à un médecin.	—
Pour accepter une invitation à souper.	134

Chapitre V. Monitoires, lettres de reproches, d'ex- cuses, de nouvelles, d'avertissement	136
---	-----

Ծննդեան տարեդարձի հրուէր :	99
Ընթրեաց հրուէր :	—
Որդի մը՝ հօրմէն զինքը տեսնելու հրաման կը խնդրէ :	101
Պատասխան :	—
Բարեկամի մը՝ ստակ փոխ ուզելու համար :	—
Նոյնպիսի նամակ մը՝ նուազ ընտանեկան ոճով :	103
Մէկու մը պաշտպանութիւնը խնդրելու համար :	105
Մէկու մը վրայ տեղեկութիւն առնելու համար :	—
Խոստում մը յիշեցնելու համար :	107
Պաշտօն մը խնդրելու համար :	109
Պաշտօնէն վար առնուած մէկը :	113
Օգնութիւն խնդրելու համար :	115
Գժբախտ արկածի մը պատճառաւ վարձակա- յութեան պայմանները թեթեւցնելու պիտի :	—
Ընցագիր մը՝ ընդունելու համար :	117
Յանձնուած վաճառաց վճարմունքն ընդունել- լու համար :	—
Առանձնական ունկնդրութիւն մը՝ ընդունելու համար :	119
Գեւայանի մը՝ մէկու մը վրայ տեղեկութիւն խնդրելու համար :	121
Տիկնոջ մը՝ իրմէ օգնութիւն խնդրելու համար :	—
Արուեստաւոր մը որ գործք կը խնդրէ :	123
Հնորհակալութեան նամակ՝ մէկուն ըրած բա- րութեանը :	125
Ընծանօթ մնալ ուզող բարերարի մը :	—
Թագաւորի մը՝ Հնորհակալութեան նամակ :	127
Պարտատիրոջ մը՝ Հնորհակալութեան նամակ, հատուցման պայմանաժամն երկրնցընելուն համար :	129
Փոխ առած գիրք մը ետ դարձուցած ատեն :	—
Մեղե բարութիւն ըրած մէկու մը՝ Հնորհակալ ըլլալու համար :	131
Բարեկամի մը՝ ծննդեան օրն ըրած բարեմազ- թութեան Հնորհակալութիւն :	133
Բժշկի մը՝ պարզեով մէկտեղ :	—
Ընթրեաց հրուէր մը՝ ընդունելու համար :	135

Գլուխ Ե. Յորդորանաց, յանգիմանութեան, ջա- տագոյութեան, նորալոց, ազգարարու- թեան նամակներ :	137
---	-----

Lettres de reproches.	136
Lettres d'excuses.	138
Lettres de nouvelles.	—
Pour rappeler amicalement un paiement en retard.	140
Lettre pour reprocher une négligence dans une commission.	142
A une personne qu'on a offensée.	144
D'un jeune homme qui avait offensé son père.	146
Lettre pour s'excuser d'avoir tardé longtemps à répondre.	—
D'un domestique à son maître.	148
Pour excuser quelqu'un.	—
Un ouvrier s'excuse de livrer trop tard l'ouvrage promis.	150
Pour s'excuser d'avoir manqué à une invitation.	152
Réponse.	—
Pour s'excuser de renvoyer trop tard un livre qu'on avait emprunté.	—
Excuses adressées à un chef auprès duquel on s'est vu calomnié.	154
Excuses à une personne qui a besoin d'argent.	156
Refus à une demande d'emprunt.	—
A un père sur la maladie de son fils.	158
Pour annoncer la mort de son père à un ami du défunt.	160
Pour annoncer à un père la mort de son fils.	—
Rapport adressé à un père sur la conduite de son fils.	164
Chapitre VI. des billets.	166
Billets pour inviter à dîner etc.	168
Réponses.	170
Après un bal.	172
Réponse.	174
Billets pour donner rendez-vous à quelqu'un.	—
Billet laissé chez une personne qu'on n'a pas trouvée.	176
Pour des marchands.	—
Billets de faire part d'un mariage.	—
Billet de faire part d'accouchement	178
Billet de faire part d'un décès.	—

Յանդիմանութեան նամակներ:	137
Թողութիւն խնդրելու նամակներ:	139
Նորարոյց նամակներ:	—
Ուշացած վճարում մը բարեկամաբար յիշեցնելու համար:	141
Յանձնարարութեան մը կատարման մէջ եղած անփութութեան դէմ:	143
Մէկու մը՝ զորն որ վշտացուցած ենք:	145
Որդիէ մը՝ որն որ հայրը վշտացուցած է:	147
Պատասխանը շատ ուշացուցած ըլլալուն համար Թողութիւն խնդրել:	—
Ծառայէ մը՝ իւր տիրոջը:	149
Մէկը ջատագովելու համար:	—
Արուեստաւոր մը խոտացած գործքն ուշ լմրնցնելուն համար ինք զինքը կը ջատագովէ:	151
Հրաւերի մը չերթալուն համար Թողութիւն խնդրել:	153
Պատասխան:	—
Գինքը մը ուշ ետ դարձնելուն համար ինք զինքը ջատագովել:	—
Զրպարտութեան մը դէմ մեծի առջեւ ջատագովութիւն:	155
Ստակ խնդրողի մը:	157
Խնդրուած փոխը զանալու համար:	—
Հօր մը՝ որդւոյն հիւանդութեանը վրայ:	159
Իւր հօրը մահը՝ անոր բարեկամներէն մէկուն իմացընելու համար:	161
Հօր մը՝ որդւոյն մահն իմացընելու համար:	—
Հօր մը՝ իւր որդւոյն ընթացքին վրայ տեղեկութիւն:	165
Գլուխ Զ. Տոմսակ:	167
Ճաշի եւ այլն հրաւիրելու տոմսակներ:	169
Պատասխան:	171
Պարահանդէսէ մը ետքը:	173
Պատասխան:	175
Ժամագրութեան տոմսակներ:	—
Մէկը տունը չգտած ատեն Թող արուած տոմսակ:	177
Վաճառականներու համար:	—
Հարսանեաց մը լուրը տալու տոմսակներ:	—
Զուակ մը ծնանելը ծանուցանելու տոմսակ:	179
Մէկու մը մահը ծանուցանելու տոմսակ:	—

I. Circulaires et offre de services.	184
Création d'une maison de commission.	—
Cessation de commerce.	186
Dissolution d'une société de commerce.	188
Liquidation d'une maison de banque.	—
Annonce d'un décès et de la continuation d'un commerce.	190
Vente ou cession d'un fonds de commerce.	192
Sortie d'un associé et entrée d'un autre.	—
Établissement d'une filiale ou commandite sans changement de raison de commerce.	194
Annonce de la concession d'une procuration.	196
Annonce du retrait d'une procuration.	—
Pour offrir ses services.	198
Pour proposer des affaires.	—
Formules pour terminer une circulaire.	200
II. Lettres d'affaires commerciales.	202
Pour s'informer du prix du change.	—
Réponse.	—
Pour s'informer du prix d'une marchandise.	204
Réponse.	—
Avis sur les cours de diverses marchandises.	—
Ordres donnés et reçus etc.	210
Commandes.	220
Réponse.	—
Avis d'achats effectués.	222
Plaintes au sujet d'envois de marchandises.	—
Réponse.	224
Un commissionaire est chargé de l'achat d'une partie de marchandises.	—
Réponse. Envoi d'échantillons.	226
Confirmation d'ordres donnés.	228
Envoi d'un compte d'achat simulé.	230
Envoi de marchandises avec remboursement.	—

Ա. Շրջաբերականք ու առուտուրի առաջարկութիւն:	185
Յանձնարարութեան տան մը հաստատուիլը:	—
Առուտուր մը դադարեցնել:	187
Վաճառականութեան ընկերութ. մը լուծուիլը:	189
Գրամատերանի մը իւր հաշիւները կարգի գնելը:	—
Մէկուն մահուանը եւ անկէ ետեւ առուտուրին շարունակուելուն ծանուցում:	191
Առուտուրի մը ծախուիլը:	193
Վաճառակցի մը ընկերութենէն ելլելը եւ ուրիշ մէկու մը մտնելը:	—
Երկրորդական վաճառատան մը հաստատուիլը, առանց ստորագրութիւնը փոխելու:	195
Հոգաբարձութիւն մը տարւոյ ծանուցում:	197
Հոգաբարձութեան մը ետ առնուելու ծանուցում:	—
Իւր ծառայութիւնն ընծայելու համար:	199
Առեւտրական գործք առաջարկելու համար:	—
Շրջաբերականի վերջաւորութիւններ:	201
Բ. Առեւտրական գործառնութեանց թղթեր:	203
Փոխանակագրի գնոյն վրայ տեղեկութիւն առնելու համար:	—
Պատասխան:	—
Վաճառքի մը գինն իմանալու համար:	205
Պատասխան:	—
Չանազան վաճառքներու ընթացքին վրայ կարծ տեղեկութիւններ:	—
Ապստրանք եւ ընդունելութիւն:	211
Ապստրանք:	221
Պատասխան:	—
Յանձնարարութեանց կատարման ծանուցում:	223
Ընդունուած վաճառքներու վրայ քանքատ:	—
Պատասխան:	225
Մէկը՝ յանձնառուին ցեղ մը վաճառք գնելու յանձնարարութիւն կ'ընէ:	—
Պատասխան: Օրինակներու առարում:	227
Յանձնարարութեան հաստատութիւն:	229
Վաճառման կեղծեալ հաշուի առարում:	231
Վաճառաց առարում հաստուցմամբ հանդերձ:	—

Avis de l'embarquement d'une marchandise pour un lieu tiers.	232
Lettre de l'expéditeur à la maison de Havre.	—
Avis d'un naufrage.	234
Réponse.	—
Renseignements demandés sur le prix du fret.	236
Réponse.	—
Retrait d'un ordre donné.	238
Conclusion d'un contrat maritime.	240
Plaintes d'un chef à son commis-voyageur.	242
Réponse.	244
III. Lettres relatives à des paiements. 246	
Payement d'une facture.	—
Payement d'une traite.	246
Envoi d'argent en diverses espèces.	248
Envoi d'une lettre de change.	—
Refus d'acceptation suivi de protêt.	—
Envoi d'une traite avec prière de balancer le compte et de renvoyer l'excédant.	250
Envoi de l'excédant d'un paiement.	—
Refus d'accepter l'arrangement ci-dessus.	252
Avis donné à un créancier qu'il peut disposer de son avoir.	—
Avis d'un paiement fait au voyageur d'une maison.	254
Envoi d'un paiement.	—
Demande d'une ouverture de crédit.	—
Réponse négative.	256
Réponse affirmative.	258
Refus d'accepter une traite non-avisée.	260
Pour s'excuser d'une erreur.	—
Avis du non-payement d'une traite acceptée.	262
Renvoi d'une traite non-acceptée.	—
Renvoi d'une traite et du protêt pour notification tardive du dernier.	264

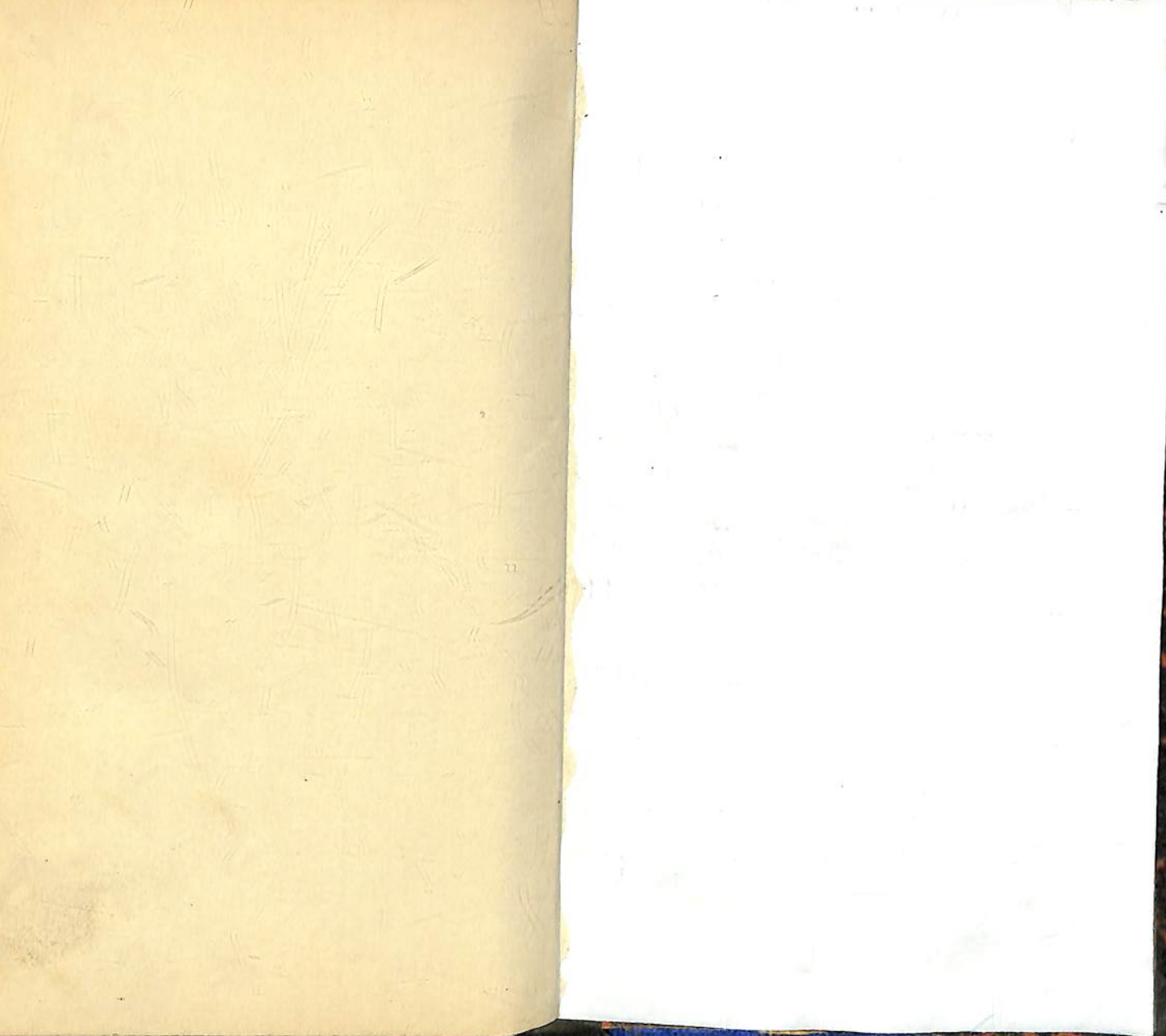
Երրորդ տեղը համար վաճառքի մը նաև գրուելուն վրայ ծանուցում:	233
Ուղեւորին Հալիբ տան գրած նամակը:	—
Նաւաբեկութեան մը ծանուցում:	235
Պատասխան:	—
Նաւորէքի վրայ ուզուած տեղեկութիւն:	237
Պատասխան:	—
Յանձնարարութիւն մը ետ առնուլ:	239
Ծովային դաշնագրութիւն մը կնքել:	241
Կիսաորէ մը քանքատ իւր ճանապարհորդ իսնթի պատանւոյն:	243
Պատասխան:	245
Գ. Վճարմանց վերաբերեալ նամակներ:	247
Վաճառացոյցի մը վճարուելը:	—
Փոխանակագրի մը վճարուելը:	247
Առձեռնպատրաստ ստակի առաքում՝ զանազան տեսակ դրամով:	249
Փոխանակագրի մը առաքում:	—
Փոխանակագրի մը չընդունուելն ու անոր դէմ բողոք:	—
Փոխանակագրի մը առաքում, աղաչելով որ անով հաշիւը հաւասարցընէ եւ աւելցածը ետ խաւել:	251
Վճարքի մը աւելցուին ետ խրկել:	—
Ժխտական պատասխան:	253
Պարտատիրոջ մը ծանուցում՝ որ առնելիքն ուղածին պէս կրնայ արամադրել:	—
Ճամբորդ գործակատարի մը եղած վճարման ծանուցում:	255
Վճարքի մը խրկուելը:	—
Համարում տայլու խնդրուածք:	—
Ժխտական պատասխան:	257
Հատուտական պատասխան:	259
Առանց ծանուցման քարշուած փոխանակագրի մը մերժում:	261
Սխալման մը համար թողութիւն խնդրել:	—
Քարշուած փոխանակագրի մը չընդունուելէն ետք անվճար մնալուն վրայ ծանուցում:	263
Քարշուած փոխանակագիր մը չընդունելով ետ խաւել:	—
Փոխանակագրին ու բողոքը ետ դարձընել, բողոքին ուշ ծանուցուելուն համար:	265

Envoi d'actions avec ordre de les vendre.	264
Avis qu'on n'a pu vendre au prix ordonné.	266
Pour se plaindre de ce qu'un crédit de banque a été dépassé.	268
Réponse.	—
Retrait d'un crédit de banque.	270
Mouvements de fonds etc.	272
Reproches d'un négociant à un autre.	276
Demande de prolongation d'un billet à échéance.	—
Emprunt d'argent.	278
Pour remettre les comptes, les établir, en accuser le bien-être et les régler.	—
Monitoires.	282
Pouvoir donné à un homme de loi de recouvrer une somme en souffrance.	284
Tentative d'accommodement avec des créanciers par l'entremise d'un notaire.	—
Annonce de faillite et demande d'entrer en arrangement.	286
Prière à un homme de loi d'ajourner ses démarches.	288
IV. Renseignements demandés sur des tiers,	
Lettres de recommandation.	290
Informations sur un commerçant.	—
Réponse favorable.	292
Réponse défavorable.	—
Pour prendre des informations sur un commis.	294
Réponse favorable.	296
Réponse moins favorable.	—
Questions moins étendues qu'on peut écrire en post-scriptum ou sur un bulletin à part inclus dans la lettre.	298
Réponses.	—
Recommandations.	300
V. Modèles pour commencer une lettre.	302
Modèles pour terminer une lettre.	308
Abréviations dans la correspondance commerciale.	310

Բաժանորդութեան թղթերու առաքում՝ ծախելու յանձնարարութեամբ:	265
Ծանուցում թէ յանձնուած գնով անկարելի է ծախել:	267
Համարման մը սահմանն անցընելուն վրայ արտատունջ:	269
Պատասխան:	—
Փոխանակազրի համարման մը ետ առնուիլը:	271
Դրամազիլոյ շարժումներ:	273
Ղաճառականի մը դէմ քանրատ:	277
Հատուցման օրը հասած փոխանակազրի մը ժամանակն երկընցնելու աղաչանք:	—
Փոխ ստակ խնդրել:	279
Հաշիւ խաւրել, հաստատել, վաւերացընել եւ ուղղել:	—
Յուշարարութեան թղթեր:	283
Նոտար մը չվճարուած դրամը ձեռք բերելու լիազօր իշխանութիւն կըրելուն:	285
Նոտարի միջնորդութեամբ պարտատէրներուն հետ միարանելու փորձ:	—
Սնանկացած ըլլալուն ծանուցում՝ իրաւական բլլալու առաջարկութեամբ:	287
Նոտարի մը իւր դատարագրութիւնն ուշացնելու աղաչանք:	289
Գ. Երրորդ անձի մը վրայ տեղեկութիւն խնդրել:	
Յանձնարարութեան թղթեր:	291
Ղաճառականի մը վրայ տեղեկութիւն խնդրել:	—
Նպատաւոր պատասխան:	293
Մենպատաւոր պատասխան:	—
Խանթի պատանուց մը վրայ տեղեկութիւն խնդրել:	295
Նպատաւոր պատասխան:	297
Նուազ նպատաւոր պատասխան:	—
Կարճառօտ հարցումներ, որոնք իբրև յետգրութեան կամ նամակին մէջ դրուած առանձին տօմակի վրայ կրնան գրուիլ:	299
Պատասխան:	—
Յանձնարարութեան թղթեր:	301
Ե. Նամակի սկզբնաւորութեան օրինակներ:	303
Նամակի վերջաւորութիւններ:	309
Առեւտրական թղթակցութեան համառօտութիւններ:	310

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0803022

